

Scott Kelby

Apie autorių

Scottas Kelby – žurnalo *Photoshop User* vyriausiasis redaktorius ir leidėjas, žurnalo *Nikon Software User* vyriausiasis redaktorius, žurnalo *Layers* (universalūs patarimai, naudojami Adobe šeimos programoms) redaktorius bei leidėjas ir vienas iš populiarios savaitinės internetinės laidos *Adobe® Photoshop® TV vedėjų*.

Scottas – Nacionalinės *Photoshop* profesionalų asociacijos (NAPP) prezidentas bei vienas jos steigėjų ir programinės įrangos mokymo, sklaidos bei leidybos firmos *KW Media Group* prezidentas.

Scottas – fotografas, dizaineris ir daugelį apdovanojimų laimėjęs trisdešimt penkių knygų autorius, parašęs tokias knygas kaip *Photoshop Book for Digital photographer*, *Photoshop Down and Dirty Tricks*, *Photoshop's Channels Book*, *Photoshop Classic Effects*, *The iPod Book*, taip pat jis – knygų serijos *Killer Tips* redaktorius (*New Riders* leidykla).

Scottas knygos buvo išverstos į daugelį kalbų, tarp jų į rusų, kinų, prancūzų, olandų, korėjiečių, ispanų, lenkų, čekų, slovąkų, graikų, vokiečių, japonų, italų, švedų ir kitas.

Dvejus metus paeiliui tarp visų kompiuterinės ir technologijų tematikos knygų autorių pasauliniu mastu Scottas buvo pripažintas geriausiu bestselerių autoriumi.

Scottas yra *Adobe Photoshop Seminar Tour* ugdymo skyriaus direktorius ir *Photoshop World Conference & Expo* konferencijos techninės tarybos narys. Jis dalyvavo kuriant seriją mokomųjų DVD filmų, skirtų *Adobe Photoshop* programai, ir nuo 1993 m. moko programos *Adobe Photoshop* naudotojus.

Norėdami gauti daugiau informacijos apsilankykite www.scottkelby.com

Turinys

Pirmas skyrius

Profesionalūs patarimai, kaip padaryti iš tikrųjų ryškias fotografijas

<i>Jei jūsų fotografijos neryškios, visa kita nesvarbu</i>	1
Tikroji paslaptis, kaip padaryti ryškias fotografijas	2
Kita didžiausios svarbos paslaptis	3
Ir dar svarbiau už tai, kas pasakytą!	4
Jeigu praleisite šį skyrių, galite išmesti savo fotoaparata	5
Jeigu suklysite, fotoaparatas užsirakins	6
Metas surimtėti	7
„Smeigtuko aštrumas“ prasideda nuo trikojo	8
Trikojo galvutė palengvins jums gyvenimą	9
Naudokite nuotolinio valdymo kabelį	10
Užmiršote nuotolinio valdymo kabelį? Naudokite delsiklį	11
Stiekiant ypatingo ryškumo: išankstinis veidrodžio pakėlimas	12
Įjunkite vibracijos reduktorių (arba vaizdo stabilizatorių)	13
Fotografuokite nustatę „ryškiausią“ diafragmą	14
Geras stiklas – itin svarbu	15
Menko apšvietimo sąlygomis venkite didinti jautrumą (ISO)	16
Norėdami patikrinti ryškumą, padidinkite vaizdą	17
Nuotraukos paryškinimas programa <i>Photoshop</i>	18
Profesionalus paryškinimas	19
Kaip padaryti ryškią nuotrauką be trikojo	20
Dar didesnis stabilumas laikant fotoaparata rankoje	21

Antras skyrius

Fotografuokite gėles kaip tikri profesionalai

<i>Jei ne taip paprasta, kaip manote</i>	23
Nufotografuokite gėlių iš viršaus	24

Kaip fotografuoti gėles su teleobjektyvu	25
Fotografuodami iš labai arti, naudokite makroobjektyvą	26
Neįstengiate įpirkti makro? Pirkite makrokonverterį	27
Kada fotografuoti gėles	28
Nelaukite lietaus! Imituokite jį	29
Gėlės juodame fone	30
Jei fotografuodami naudojate baltą foną	31
Ideali šviesa gėlėms patalpoje fotografuoti	32
Kur gauti gražių gėlių fotografijoms	33
Sustabdykime vėją	34

Trečias skyrius

Profesionalus vestuvių fotografavimas

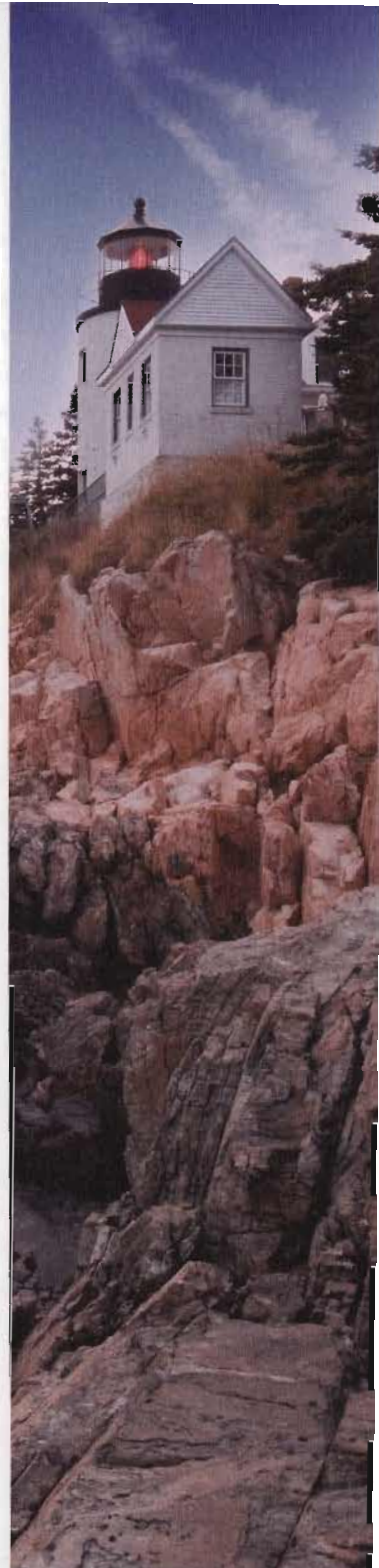
<i>Vestuvių nenufotografuosi antrą kartą! Turi būti gerai iš karto!</i>	37
Kaip fotografuoti bažnyčioje esant menkam apšvietimui	38
Kaip, naudojant blykstę, sukurti švelnią, išsklaidytą šviesą. Pirmą dalis	39
Kaip, naudojant blykstę, sukurti švelnią, išsklaidytą šviesą. Antrą dalis	40
Naudokite blykstę fotografuodami vestuves lauke	41
Turėkite atsarginių atminties kortelių	42
Oficialioji dalis: ką fotografuoti pirmiausia	43
Oficialiosios fotografijos: kur taikytis	44
Gudrybė, kaip apsisaugoti nuo mirksėjimo	45
Pokylis fotografijos: priverskite juos šokti	46
Pagrindinis jūsų uždavinys – sekite nuotaką	47
Oficialioji dalis: kokiame aukštyje turi būti fotoaparatas	48
Oficialioji dalis: nenujaukite galūnių per sąnarius	49
Oficialioji dalis: atsparos taškas – nuotaka ir jaunikis	50
Oficialioji dalis: puikių fonų gudrybė	51
Fotografuojame detales (ir kurias jų verta fotografuoti)	52
Keiskite fotografavimo poziciją, ir nuotraukos bus įdomesnės	53
Ieškant tobulo nuotakos apšvietimo	54
Kaip fotografuoti nuotaką su kitais žmonėmis	55
Ką fotografuoti su plačiakampiu objektyvu	56
Pasidarykite atsargines nuotraukų kopijas	57
Fotografuodami JPEG formatu, nustatykite baltos spalvos balansą	58

Ketvirtas skyrius

Fotografuokite peizažus kaip tikri profesionalai

Profesionalūs patarimai, kaip užfiksuoti gamtos grožį	61
Auksinė peizažo fotografavimo taisyklė	62
Veskite savo trikojį	63
Fotografuokite diafragmos pirmumo režimu	64
Kuriant puikius peizažus	65
Gudrybė, kaip fotografuoti krioklius	66
Patarimas, kaip fotografuoti miškus	67
Kur turi būti horizonto linija	68
Kaip įdomiau nufotografuoti kalnus	69
Gudrybė, kaip saulėtekiams ir saulėlydžiams suteikti šilumos	70
Įjunkite „mirkšnių“ peržiūros režimą	71
Kaip išvengti baisiųjų „mirkšnių“	72
Kaip parodyti didumą	73
Nestatykite trikojo. Dar ne	74
Švaresnių spalvų gudrybė	75
Ką fotografuoti blogu oru	76
Atviro oro aplinka – jums draugiška	77
Atsikratykite objektyvo atspindžių. Rankinis būdas.	78
Slaptas peizažo fotografo ginklas	79
Kad horizontas būtų tiesus	80
Fotografuojame debesuotą dieną	81
Patarimai, kaip fotografuoti panoramas. Pirmą dalį	82
Patarimai, kaip fotografuoti panoramas. Antrą dalį	83
Patarimai, kaip fotografuoti panoramas. Trečią dalį	84
Panoramos išdėstymas	85
Kam jūros reikalingas plataus kampo objektyvas?	86
Fotografuojate laukinę gamtą? Taikykite į gyvūnų akis	87
Pernetę neapribokite judančio laukinio gyvūno kadro	88
Fotografuojate laukinę gamtą? Priartinkite objektą	89
Ką fotografuoti saulei leidžiantis	90

Penktas skyrius

Fotografuokite sportinius renginius kaip tikri profesionalai

Geriau iškart atsineškite čekių knygelę	93
Uždaroje patalpose nustatykite baltos spalvos balansą	94
Naudokite 1/640 sekundės ar dar didesnį užrakto greitį	95
Profesionaliai fotografuoti sportą – velniškai brangu	96
Neplanuokite keisti objektyvų	97
Kurį objektyvą naudoti	98
Sufokusuokite vaizdą iš anksto – nepažiopsokite akimirkos	99
Nustatydami didesnį užrakto greitį, padidinkite jautrumą (ISO)	100
Profai išmano žaidimą	101
Ne visada verta dėmesį kreipti tik į nugalėtoją	102
Fotografavimas serijomis	103
Stabilumas fotografuojant sportinius renginius	104
Siekdami didesnio įtaigumo laikykite fotoaparata vertikalčiai	105
Panoramuokite (<i>panning</i>), kad sulėtintumėte judesį	106
Fotografuokite plačiai atvėrę diafragmą	107
Atkreipkite dėmesį į veidą	108
RAW ar JPEG sporto fotografijai?	109
Sporto kompozicija	110

Šeštas skyrius

Fotografuokite žmones kaip profesionalai

Patarimai, kaip padaryti, kad žmonės atrodytų kuo gražesni	113
Geriausias portretinės fotografijos objektyvas	114
Kokią diafragmą naudoti	115
Vientiso fono naudojimas	116
Drobės ar muslino fono naudojimas	117
Tinkamas fonas lauke	118
Kur fokusuoti	119
Kur statyti fotoaparata	120
Modelio komponavimas kadre	121

Portretų komponavimo patarimas	122
Kaip pasirinkti puikų apšvietimą lauke	123
Kaip pasirinkti gerą apšvietimą patalpoje	124
Kaip padaryti puikias naujų nuotraukų	125
Puikūs portretai leidžiantis saulei	126
Geresni natūralaus apšvietimo portretai naudojant reflektorius	127

Septintas skyrius

Kaip profesionaliai išvengti problemų

<i>Kaip išvengti „skaitmeninio galvos skausmo“</i>	129
Kaip išvengti rūpesčių, susijusių su baltos spalvos balansu	130
Fotografuojant šaltu oru prireiks papildomų baterijų	131
Nekeiskite objektyvo dulkėtu oru	132
Pateikite prašymą fotografuoti su trikoju	133
Būkite atidūs rinkdamiesi, ką fotografuoti	134
Patarimas, kaip fotografuoti ant šlaito	135
Kodėl profesionalai naudoja objektyvo gaubtą	136
Apsaugokite objektyvą	137
Pasidarykite nuotraukų kopijas ten, kur fotografuojate	138
Trumpinkite skystųjų kristalų ekrano aktyvumo laiką	139
Būkite atsargūs išmesdami CD/DVD	140
Naudokite kintamojo eksponavimo serijų režimą	141
Išvenkite „raudonų akių“	142
Pašalinkite „raudoną akis“	143

Aštuntas skyrius

Pasinaudokite skaitmeniniais privalumais kaip profesionalai

<i>Tai daugiau nei juostelės pakaitalas</i>	145
Suvenodinkite žaidimo sąlygas: nuspauskite reikiamą mygtuką	146
Pasinaudokite skystųjų kristalų ekranėliu	147
Redaguokite fotografuodami	148
Pasinaudokite „mirkšniais“	149

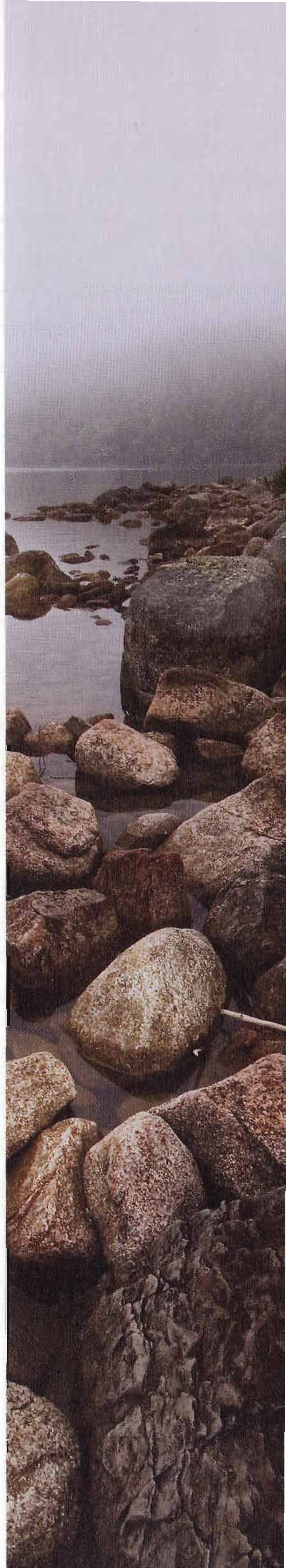

Keiskite ISO fotografuodami	150
Jokios baudos už eksperimentavimą	151
Nesugrūskite per daug į vieną atminties kortelę	152
Spausdinkite plakato dydžio nuotraukas	153
Vieną juostelę galite pritaikyti viskam	154
Kas geriau – per didelė ar per maža ekspozicija?	155
Saugokitės – atsitiktinai neištrinkite atminties kortelės	156

Devintas skyrius

Fotografuokite keliones ir miesto gyvenimą kaip profesionalai

<i>Patarimai, kaip fotografuoti miestą</i>	159
Kaip būti pasirengusiam „tam kadrai“	160
Fotografuokite vaikus ir senyvus žmones. Neapsiriksité	161
Pasisamdykite modelį (tai pigiau, nei manote)	162
Kuriuo metu fotografuoti	163
Ieškokite gryną, gyvų spalvų	164
Fotografuojate keliones? Aplankykite <i>PhotoSecrets.com</i>	165
Nesistenkite užfiksuoti visko: fotografuokite detales	166
Geriausias kadras gali slypėti vos už metro	167
Fotografuokite ženklus. Vėliau sau padėkosite	168
Miesto judėjimo vaizdavimas	169
Naudokite visas detales padedančias užfiksuoti diafragmą	170
Norėdami labiausiai paveikti, ieškokite paprastumo	171
Vienakojo gudrybė	172
Ką daryti, kai objektas „mirtinai užfotografuotas“	173
Įtraukite mėnulį ir išsaugokite detales	174
Fejerverkų fotografavimas	175

Dešimtas skyrius

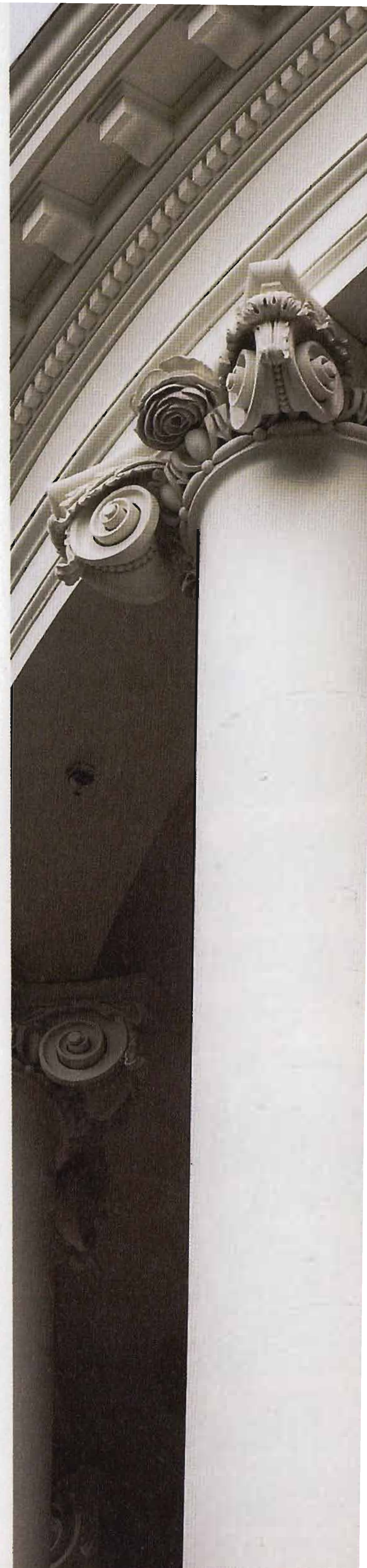
Kaip profesionaliai spausdinti ir kiti šaunūs dalykai

<i>Juk pagaliau svarbiausia – išspausdinta nuotrauka!</i>	177
RAW formato pranašumai	178
Kaip apdoroti RAW formato nuotraukas programa <i>Photoshop</i>	179
Palyginkite vaizdą LCD ekrane su kompiuterio vaizdu	180
Nuotraukų apdorojimas programa <i>Lightroom</i>	181
Kiek dar megapikselių jums reikia?	182
20×25 cm dydžio nuotraukų spausdinimas	183
32,5×47,5 cm dydžio nuotraukų spausdinimas	184
40×50 cm atspaudai – geriausias profesionalų pasirinkimas	185
Kokį popierių naudoti spausdinant?	186
Kas lemia popieriaus pasirinkimą?	187
Vaizduoklio ir spausdintuvo suderinimas	188
Atsislųskite savo popieriaus spalvų profilių	189
Nuotraukų pardavimas internetu	190
Žvilgtelėkite į mano įrangą	191
Kelios knygos, kurias asmeniškai rekomenduoju	192
Mokykitės iš manęs žiūrėdami <i>Adobe® Photoshop® TV</i>	193

Vienuoliktas skyrius

Fotoreceptai, kurie padės jums užfiksuoti „tą kadrą“

<i>Paprastos, į visumą susiejančios sudedamosios dalys</i>	195
--	-----

IŠLAIKYMAS: 1/60 s

DIAFRAGMA: F/11 ISO: 100

ŽIDINIO NUOTOLIS: 32 mm

FOTOGRAFAS: Scott Kelby

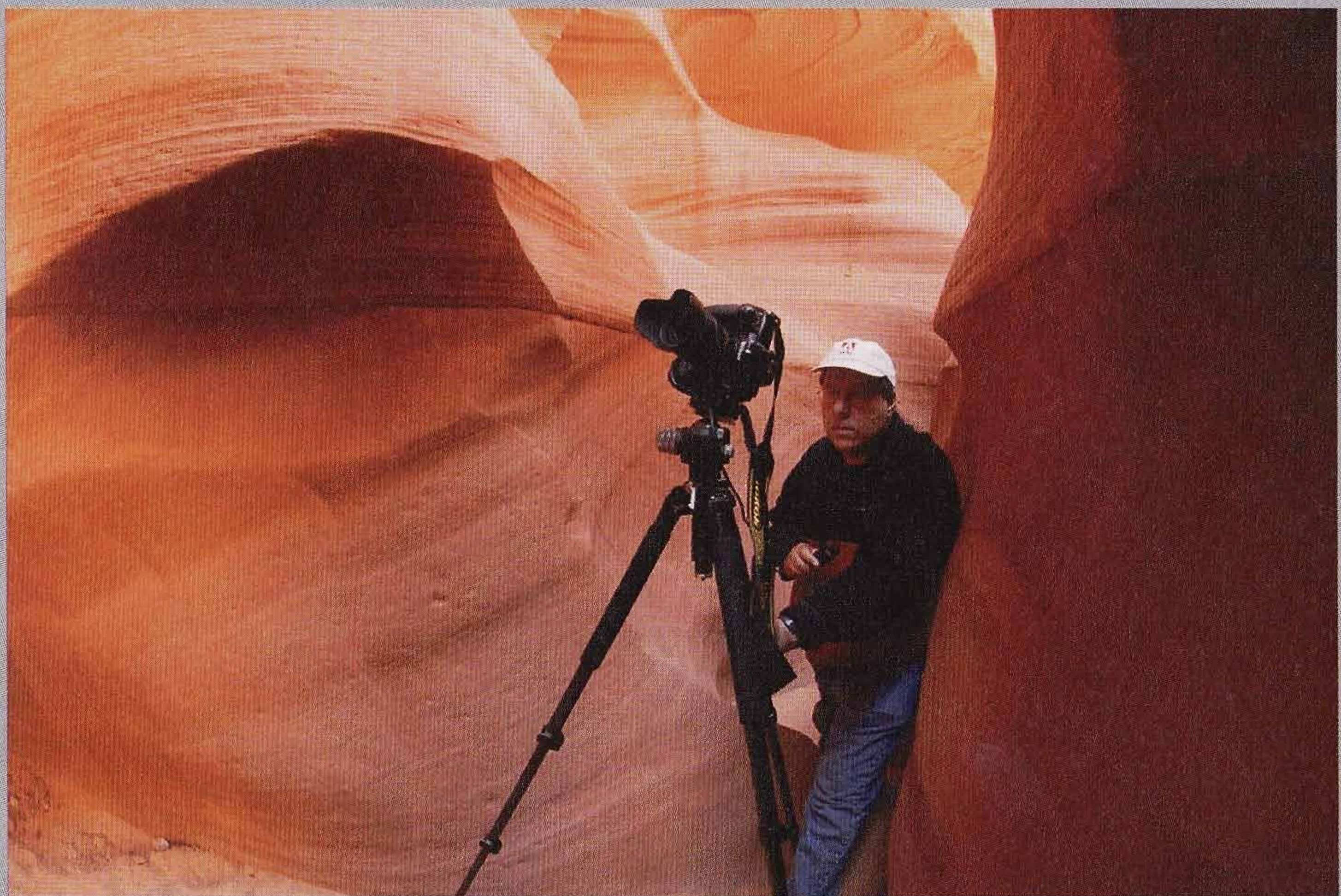
Profesionalūs patarimai, kaip padaryti iš tikrųjų ryškias fotografijas

Jei jūsų fotografijos neryškios,
visa kita nesvarbu

Profesionaliems fotografams taip svarbu padaryti ryškias, sufokusuotas nuotraukas, kad jie netgi nukalė specialų terminą – „smeigtuko aštrumo“ (*tack sharp*). Prieš daugelį metų pirmą kartą išgirdęs šį terminą, suprantama, pamaniau, kad jis kilęs iš seniai žinomos frazės „aštrus kaip smeigtukas“, tačiau, pradėjęs rašyti šią knygą ir įsigilinęs į termino istoriją, pasijutau sukrėstas ir nustebęs. Pirmia, terminas neturi nieko bendro su palyginimu „aštrus kaip smeigtukas“. Pasirodo, žodžių junginys „smeigtuko aštrumo“ (*tack sharp*) – akronimas. TACK reiškia *Technically Accurate Cibachrome Kelvin* (techniškai tikslus Kelvino cibachromas), tai nuoroda į šviesos spalvos temperatūrą fotografijose, o SHARP šifruojama kaip *Shutter Hyperfocal At Refracted Polarization* (hiperfokusinis užrakto nustatymas naudojant šviesos lūžio polarizaciją). Iš pirmo žvilgsnio šie terminai atrodo itin specifiški ir techniniai, bet jei jums

pasakysiu, kad juos išlaužiau iš piršto, jie nebeatrodys tokie sudėtingi, ar ne? O dabar pripažinkite, kad iš pradžių šie terminai jums pasirodė nemaž neabejotini. Na, galima sakyti, kad aš jus apmoviau, ar ne? Nagi, pripažinkite, kad užkibote ant mano kabliuko; ir galiu lažintis, kad jus labiausiai įtikino „šviesos spalvos temperatūra“ – žodžių junginys skliausteliuose – ar ne tiesa? Neatsitiks nieko baisaus, jei pripažinsite, kad aš jus apgavau, lygiai taip pat nebus nieko blogo, jei pripažinsite, jog ankstesnės jūsų nuotraukos nebuvo „smeigtuko aštrumo“ (jeigu jums iš tiesų tai įdomu, terminas „smeigtuko aštrumo“ kilo iš lotynų kalbos frazės *tantus saeta equina*. Tai reiškia „mano pasididžiavimas – arklio plaukas“). Kad ir kaip būtų, dabar svarbiausia saugoti savo sirtį nuo aštrių smeigtukų, naudojamų skelbimų lentoje prisegti popierių. Tai ir norėjau pasakyti.

Bill Fortney

Tikroji paslaptis, kaip padaryti ryškias fotografijas

Ei! Prieš prabildamas apie „Tikrąją paslaptį, kaip padaryti ryškias fotografijas“ patikėsiu jums kelias smulkmenas, kurios padės išsunkti iš šios knygos visą naudą (atsiprašau, kad suklaidinau jus antrašte „Tikroji paslaptis, kaip padaryti ryškias fotografijas“, bet neverta nerimauti: šioji ir kitos temos netrukus bus aptartos, bet pirmiausia aš privalau įsitikinti, kad jūs visiškai supratote, kokie šios knygos principai. Tada viskas atsistos į savo vietas ir mes galėsime pasirūpinti fotografijų ryškumu). Mintis labai paprasta: mes kartu einame į lauką fotografuoti. Kol mes tai darysime, jūs užduosite aibę klausimų, o aš šioje knygoje atsakysiu į juos taip, tarsi dirbtume realiame gyvenime, ir atsakysiu tiksliai, nemokydamas jūsų techninių aspektų ir užkulisinių skaitmeninės fotografijos technologijų. Tarkime, mes fotografuojame, o jūs pasisukate į mane ir klausiate: „Skotai, norėčiau nufotografuoti štai tą

gėlę taip, kad ji būtų sufokusuota, o fonas – ne. Ką man daryti?“ Atsisukęs aš nepulsiu jums pasakoti apie mažesnę ir didesnę diafragmą, apie tai, kad ekspozicija – tai užrakto greitis plius diafragma, nepliurpsiu nieko panašaus – apie tai visada galima perskaityti bet kurioje skaitmeninei fotografijai skirtoje knygoje (tai sakydamas iš tikrųjų turiu omeny bet kurią šios srities knygą). Tikrame gyvenime aš atsigrėžčiau į jus ir pasakyčiau: „Užsidėk teleobjektyvą, nustatyk diafragmą $f/2.8$, sufokusuok gėlę ir fotografuok.“ Štai kokia ši knyga. Trumpiau tariant, mes fotografuojame, ir aš pateikiu jums tuos pačius patarimus, tą pačią informaciją, atskleidžiu tas pačias technines paslaptis, kurias per metų metus esu gavęs iš geriausių profesionalių fotografų, bet visa tai sakau paprasta kalba kaip bičiuliams, asmeniškai.

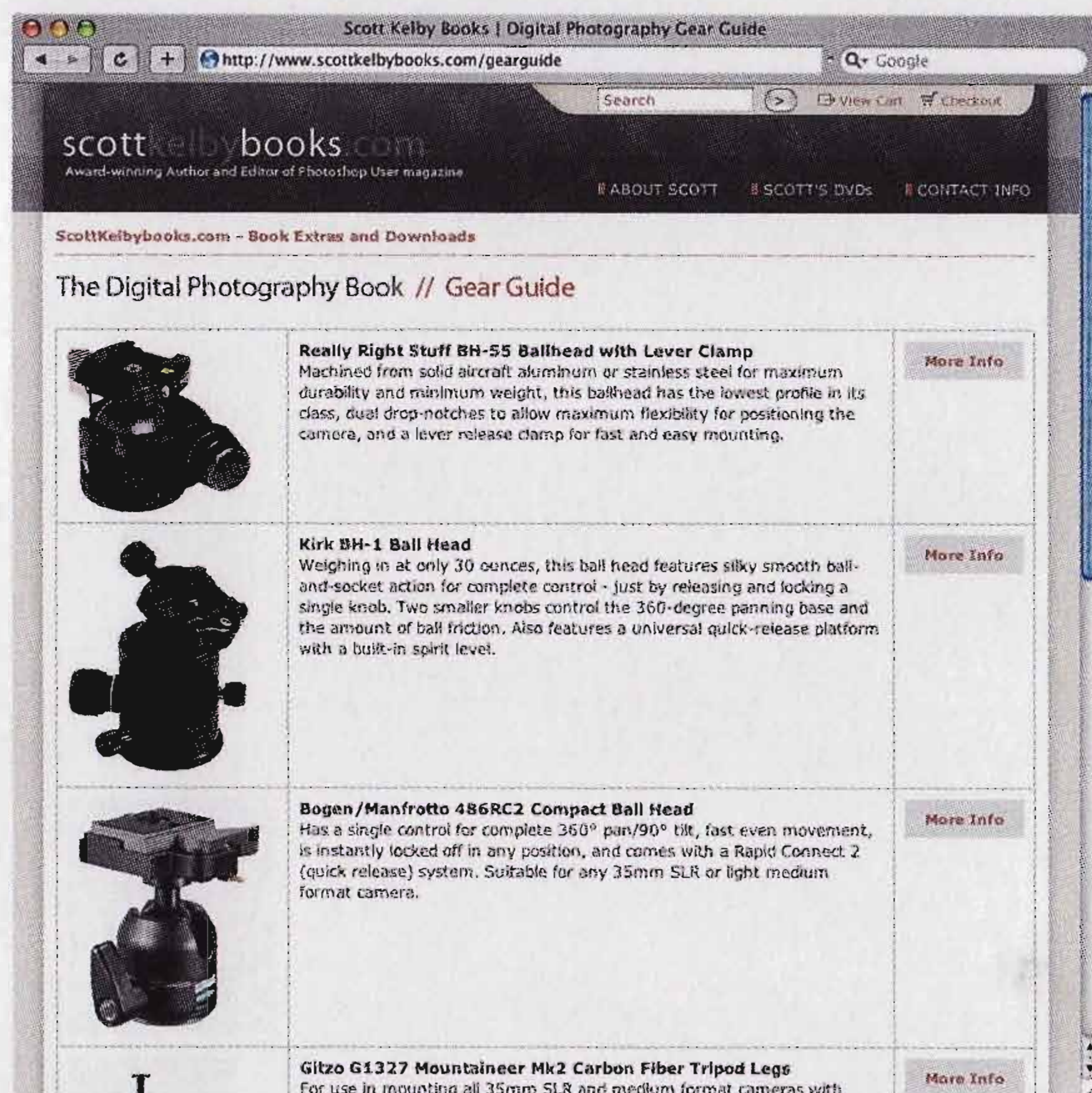

Bill Fortney

Kita didžiausios svarbos paslaptis

Dar sykį primenu: nekreipkite dėmesio į antraštę. Tai tik pigus jaukas tam, kad jūs nepaliautumėte skaityti toliau. Kad ir kaip būtų, tai tik reklaminis triukas. Štai dar vienas svarbus dalykas, kurį turėtumėte žinoti. Norint padaryti kokybiškas fotografijas, o to, aš tikiu, jūs ir siekiate, nepakanka vien pareguliuoti fotoaparatai ar pakeisti fotografavimo būdą. Kartais norėdami fotografuoti kaip profai, turite nusipirkti profesionalią įrangą. Ne, nepagalvokite, kad jums reikia pirkti naują skaitmeninį fotoaparatai, turite nusipirkti tik kai kurių papildomų reikmenų, kuriuos kasdien naudoja profai. Per ilgą laiką esu patyręs, kad daugelyje fotografinių žanrų, tarkim, sporte, įranga nėra pats svarbiausias dalykas. Trumpiau tariant, nueikite į Wal Mart (pigiausių daiktų prekybos centras JAV – vert. past.), nupirkite pigiausių, kokių tik galite, golfo kamuoliukų, išeikite juos Tigeriui Woodsui (taip, jis tebėra Tigeris Woodas, pasaulinė golfo žvaigždė), ir jis nelabai kaip

jausdamasis nekokią dieną įridens 12 kamuoliukų. Niekur kitur galutinis rezultatas taip nepriklauso nuo įrangos kaip fotografijoje. Bet nesupraskite manęs klaidingai: duokite Jay Maiseliui muilinę ir jis padarys tokių nuotraukų, kurias bus galima pakabinti bet kurioje galerijoje, tačiau čia esama vienos problemos – mes nesame tokie kaip Jay Maiselis. Tad norėdami būti lygiaverčiai žaidimo partneriai kartais turime įsigyti papildomos įrangos tam, kad kompensuotume tą faktą, jog nesame Jay Maiselis. Pabrėžiu, kad nesu gavęs jokių paramos, kyšio ar bet kokių kitų dovanų iš tų kompanijų, kurių produkciją rekomenduoju. Tiesiog patariu jums tai, ką patarčiau, jei mes fotografuotume atvirame ore (o tai tema, pranokstanti šią knygą). Tai nėra knyga, skatinanti jus ką nors pirkti – ji padeda suprasti tai, kad jeigu norite žengti pirmyn ir pasiekti profesionalių rezultatų, kartais turite pasinaudoti (o tai reiškia ir nusipirkti) profų įrangą.

Ir dar svarbiau už tai, kas pasakyta!

Ir vėl apgavikiška antraštė! Nesileiskite suklaidinami. Turiu priminti, kad nors norime profesionalios kokybės fotografijų, bet ne visų mūsų piniginė mums leis elgtis kaip profesionalams, tad savo pasiūlymus suskirstau į tris grupes:

Mano piniginiai ištekliai riboti. Pažymėsime šitaip. Paprasčiausiai tai reikš, kad nesišvaistote pinigais (greičiausiai esate vedęs ir turite vaikų).

Aš galiu sau šį tą leisti. Jeigu matote šį simbolį, tai reiškia, kad fotografija – jūsų aistra ir jūs neprieštarosite, jeigu jūsų vaikai, mokydamiesi koledže ir norėdami nusipirkti vadovėlių, turės dirbti ne visą darbo dieną. Taigi mielai skirsite pinigų įsigyti geresnę nei vidutinę įrangą.

O jeigu matote šį simbolį, tai reiškia, kad jūs iš viso neplanuojate savo biudžeto (esate gydytojas, advokatas, įmonės bendrasavininkis, JAV senatorius ar pan.), taigi aš jums tegaliu pasakyti, ką įsigyčiau, jei būčiau vienas tų turtingų šik*%#ų. (Juokauju. Neva.)

Kad viskas būtų dar paprasčiau, aš sukūriau tinklalapį www.scottkelbybooks.com – jame, jeigu jau esate taip susidomėję, rasite reikmenų vadovą su tiesioginėmis šių gėrybių nuorodom. Dar sykį pakartosiu – jei ir naudositės tomis nuorodomis ar pirksite kokią nors įrangą, aš už tai negausiu nė sudillusio skatiko, tačiau didelio dėmesio į tai nekreipiu, mat taip nuožmiai priverčiau jus nusipirkti šią knygą. Dar sykį – juokauju. Na, o dabar pažiūrėkime, kur iš tikrųjų veda tos nuorodos? (Žr. kitą puslapį.)

Jeigu praleisite šį skyrių, galite išmesti savo fotoaparata

[[Kaip jums patinka ši įsakmi antraštė? Miela, ar ne tiesa? Visiška apgaulė, bet vis tiek labai miela. Na štai, tos tinklalapio nuorodos nurodo kurią nors iš dviejų vietų: 1. individualių gamintojų svetainės, jeigu tik jie parduoda savo produktus tiesiogiai arba 2. B&H Photo's svetainę. Kodėl? Todėl, kad šiais pardavėjais aš pasitikiu. Daugybę metų čia perkuosi fotografijos reikmenis (kaip ir visi mano draugai bei dauguma mano pažįstamų profesionalų), o kadangi dabar ir jūs ketinate tapti mano kolega, tai aš ir patariu rinktis šią kompaniją, ir be menkiausios abejonės. Man B&H patinka dėl trijų savybių – ir dėl to jie tapo legenda tarp profesionalių fotografų: 1. jie turi kiekvieną daiktą, apie kurį tik galite pagalvoti, nesvarbu, koks jis būtų mažas ar nereikšmingas. Pametėte savo Nikon objektyvo dangtelį? Jie turi visų įmanomų dydžių

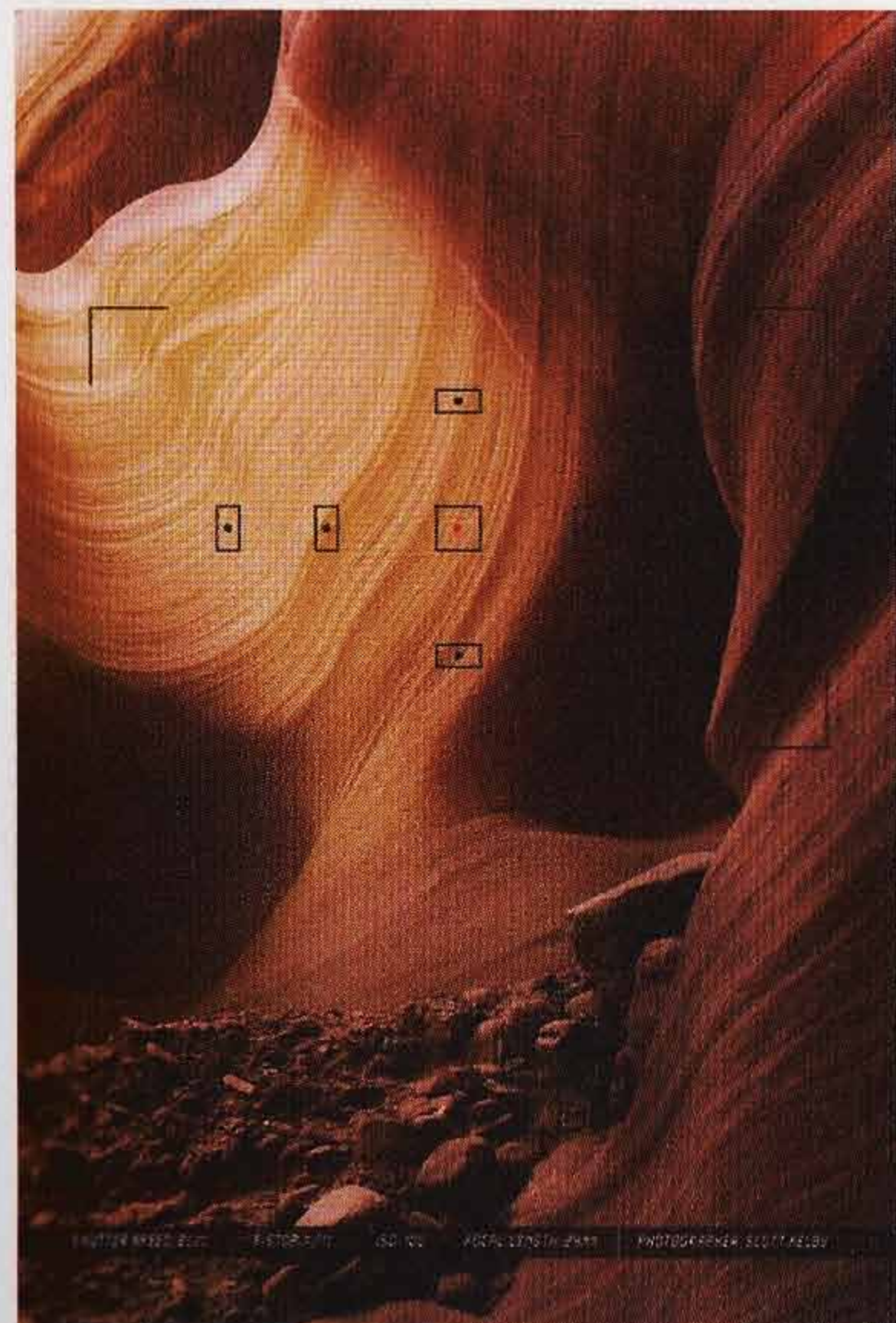
dangtelių. Pametėte savo kameros kakladiržį, ant kurio užrašyta Nikon? Jie irgi jį turi. Pametėte tą mažytį nuotolinio užrakto paleidimo jungties dangtelį? Ne bėda, jie jį turi. 2. kai jiems paskambinate, kalbatės su tikru fotografu ir, kiek esu patyręs, jie neįtikėtinai tiksliai patars jums, ką turėtumėte įsigyti. Sykį paskambinau jiems, jau numatęs ką noriu pirkti, o jų atstovas rekomendavo man pigesnę ir geresnę daiktą. Šiais laikais tai reta. Ir galiausiai – 3. B&H kainos, lyginant su konkurentais, labai padoringos. Jeigu kada nors būsite Niujorke, pasistenkite aplankyti kurią nors jų parduotuvę. Jos tikrai nuostabios. Jos tartum fotografų Disneilendas. Galėčiau ten praleisti visą dieną (ir esu praleidęs). Ir dar svarbu tai, kad ten dirba geri žmonės. Na, pirmyn. Ar kitame puslapyje rasite dar vieną apgaulingą antraštę? Spėkite.

Jeigu suklysite, fotoaparatas užsirakins

Aišku, ši antraštė ne tokia apgaulinga kaip prieš tai buvusi, tačiau mes esame tik per vieną puslapį nuo rimtojo skyriaus, taigi aš pradedu šiek tiek atlyžti. Bet štai, vos atvertę šį puslapį, jūs iškart pastebėjote nufotografuotus *Nikon* ir *Canon* fotoaparatus ir turbūt pamanėte, kad aš esu neabejingas šiems dviem gamintojams. Bet neabejingas esu ne vien tik aš. Akivaizdžiai dauguma pasaulio žmonių neabejinga šiems dviem gamintojams, todėl pamatysite daugybę šiais aparatais atliktų fotografijų (daugiausia *Nikon D70* ir *Canon 20D* – tai du pagal savo kainą neįtikėtini skaitmeniniai fotoaparatai, be to, jais fotografuoja daugelis profesionalų). O kas jeigu nefotografuojate *Nikon* ar *Canon* fotoaparatu? Nesijaudinkite – dauguma šioje knygoje aprašytų technikų tinkamos bet kokiam skaitmeniniam veidrodiniam SLR fotoaparatu ir daugeliui skaitmeninių „muilinių“, tad jeigu fotografuojate su *Sony*, *Olympus* arba *Sigma* fotoaparatais,

tegu jūsų nesutrikdo tai, kad čia matote *Canon* ir *Nikon* fotoaparatus. Ši knyga pasakoja apie tai, kaip fotografuoti daug geriau, o ne apie tai, kaip nustatyti savo *Canon* ar *Nikon*, bet kadangi dauguma žmonių fotografuoja su šių dviejų gamintojų fotoaparatais, aš paprastai kaip pavyzdį pasitelkiu vieną iš jų. Taigi, jei kalbu apie baltos spalvos balansą ir demonstruoju tai, pasitelkdamas *Canon* fotoaparata, o jūs fotografuojate visai ne su *Canon*, tai paprasčiausiai įkvėpkite ir tarkite sau: „Viskas gerai, mano (čia įterpkite savo fotoaparato pavadinimą) fotoaparatu irgi galima nustatyti baltos spalvos balansą ir tai daroma panašiai, kaip čia parodyta.“ Atminkite, svarbiausia pasirinkti tinkamą baltos spalvos balansą, o jūsų fotoaparato mygtukai – jau antrinis dalykas, juk, jeigu mes fotografuojame lauke kartu, visai įmanoma, kad turime skirtingus fotoaparatus.

Chapter Eight

Taking Advantage of Digital Like a Pro

It's More Than Just a Replacement for Film

+ I added this chapter to the book for a very important reason—I constantly run into people who treat their digital camera like a film camera that comes with free film. These people (freaks) don't realize that digital is much more than just a new type of "free-film camera" and digital cameras offer advantages that we (they, them, us, etc.) never had in film cameras. So, that's what I tried to do in this chapter—show how the pros take advantage of digital cameras to get the most out of their investment. Now, these pros have to squeeze every advantage out of their cameras for two reasons: (1) they have to monetize the results. They paid a lot of money for these tools for their business, and they have to have a verifiable means of tracking their ROI (return on investment). And (2) they have to be able to make enough money to pay both alimony and child support, because their spouses left them shortly after they went digital, because now they spend all their free time playing around with their photos in Adobe Photoshop. Hey, it's an easy trap to fall into, and I've been known to spend an hour or two in Photoshop myself. But that doesn't mean I've turned my back on my wife and child. I mean, wife and two children. My two boys. I mean, my son and daughter, right? Little what's-her-name? And of course, my son Gerald. Er, Jordan. That's it—Jordan. Great little boy, too. What's he now, six? Nine! No kidding, he's nine already? Boy, they sure do grow up fast.

145

Metas surimtėti

Turiu jums gerų žinių – baigiasi ne tik apgaulingos antraštės, bet – apsidžiaugsite tai išgirdę – likusi knygos dalis nebebus kupina to nuostabaus įkvepiančio (nevykusio) humoro, su kuriuo susidūrėte pirmuosiuose puslapiuose. Tiesą sakant, kiekvieno skyriaus įžanginiame puslapyje humoro dar rasite, bet juk tai tik vienas puslapis, o jis itin sparčiai perskaitomas. Mano knygoje skyrių pradžios visada turi „švietėjišką“ įžangą (o tai reiškia, kad parašiau jas įkaušęs) ir skyrių pavadinimai paprastai yra kilę iš filmų, dainų ar grupių pavadinimų (tikrasis skyriaus pavadinimas pateikiamas po apgaulingojo skyriaus pavadinimu). Kita priežastis, dėl ko taip darau – turiu naudotis proga parašyti tekstą, kuriame nebūtų tokių terminų kaip išlaikymas, diafragma ar trikojis. Tokioje knygoje kaip ši ne per daugiausia vietas, kur galėtų atsiskleisti asmenybė (jeigu taip norite tai pavadinti), o kadangi likusioje knygos dalyje aš pasakosiu apie tai, ką turite

žinoti, turiu pasinaudoti akimirksniu, jei noriu, kad mano humoras sužibėtų. Iš tiesų gyvenime tėra nedaug vietos mano humorui, tad aš jį paslapčia įterpiu čia. Tiek nedaug jo teturiu. Kad ir kaip būtų, versdami šį knygos puslapį nepamirškite, kad aš duodu jums šiuos patarimus lygiai taip pat, kaip duočiau juos kartu fotografuojančiam bičiuliui, o tai dažnai reiškia tik patarimą, kokį mygtuką paspausti, kokį režimą pakeisti, dažniausiai nesigilinant į klausimus kodėl. Tikiuosi, kad vos tik savo fotoaparatu pasieksite stulbinančių rezultatų, išsyk skubėsite pirkti „papasakok man viską apie tai“ tipo knygų (kelis patarimus rasite p. 192). Kuo rimčiausiai ir nuoširdžiausiai tikiuosi, kad ši knyga įžiebs jums aistrą fotografijai – joje kalbama, kaip profesionalai padaro nuostabių kadru, ir parodoma, kaip pasiekti tokių rezultatų, kokių visada tikėjotės iš skaitmeninės fotografijos. O dabar kraunamės daiktus, laikas vykti fotografuoti.

„Smeigtuko aštrumas“ prasideda nuo trikojo

Nėra vienos konkrečios gudrybės, kuri padėtų jums pasiekti profesionalių fotografijų ryškumo – „smeigtuko aštrumo“ fotografijos atsiranda dėl įvairių dalykų derinio. (Norėdami apibrėžti aukščiausią ryškumo lygį profesionalūs fotografai sukūrė „smeigtuko aštrumo“ terminą. Gaila, kad mes nesame šitokie išradingi, kurdami tokio subtilaus vaizdingumo terminus.) Tad, nors esama daugelio dalykų, nuo kurių priklauso, ar gausite „smeigtuko aštrumo“ nuotraukas, svarbiausias jų – fotografavimas su trikoju. Tiesą sakant, svarbiausias dalykas, kuris skiria profesionalą nuo mėgėjo, yra tas, kad profesionalas visada fotografuoja su trikoju

(net ir dienos šviesoje). Taip, žinoma, darbo daugiau, tačiau tai esminis dalykas, kurio trūksta mėgėjui. Profesionalai pripažįsta nedidelius dalykus, kurių dauguma mėgėjų nenori daryti; tai iš dalies ir yra atsakymas į klausimą, kodėl jų fotografijos tokios, kokių jie siekia. Vienintelė trikojo paskirtis – laikyti fotoaparatai taip, kad jis nesujudėtų, tačiau, kalbant apie trikojus, kai kurie jų savo darbą atlieka geriau negu kiti. Štai kodėl neverta šykštauti kokybės sąskaita. Apie tai ne kartą išgirsite kalbant profesionalus, nes pigūs trikojai tiesiog ne iki galo atlieka savo funkciją ir neapsaugo fotoaparato nuo virpesių. Štai kodėl jie pigūs.

SKOTO REKOMENDUOJAMI REIKMENYS

Boger/Manfrotto 3001BD (apie 120 dolerių)

Boger/Manfrotto Mag Fiber 055MF3 (apie 400 dolerių)

Gitzo G1327 Mountaineer Mk2 (apie 600 dolerių)

Trikojo galkutė palengvins jums gyvenimą

Kai perkate profesionalų trikojį, gaunate tik trikojį. Prie šio pirkinio nepridedama trikojo galkutė, nors ji komplektuojama su pigių trikojų modeliais, taigi turite ją nusipirkti atskirai (beje, trikojo galkutė nėra būtina, norint padaryti ryškias fotografijas, tačiau ji padės jums sutaupyti nervų, todėl ir nusprendžiau to nemodeliuoti). Trikojo galkutė – puikus dalykas: tik viena

rankenėlė, ir gali greitai bei lengvai tiksliai pakreipti fotoaparata bet kuriuo kampu (o tai, kaip patirsite, milžiniškas pranašumas). Bet visų svarbiausia tai, kad kokybiška trikojo galkutė neleis jūsų fotoaparatai pamažėle pakrypti į vieną ar kitą pusę. Kaip ir geri trikojai, gera trikojo galkutė nėra pigi, tačiau, jeigu nusipirksite gerą galkutę, iškart ją pamilsite.

SKOTO REKOMENDUOJAMI REIKMENYS

Boger/Manfrotto 486RC2 (apie 65 doleriai)

Kirk BH-1 (355 doleriai)

Really Right Stuff BH-55 (455 doleriai)

Naudokite nuotolinio valdymo kabelį

Puiku! Nors dabar ir tampotės trikoji, jūsų fotografijos tapo gerokai ryškesnės. Na, dar ne „smeigtuko aštrumo“, bet gerokai ryškesnės. Kaip toliau tobulinti ryškumą? Nuotolinio valdymo kabelis. Tai paprastas kabelis, jungiamas prie jūsų skaitmeninio fotoaparato (na, jungiamas prie daugumos pusiau profesionalių ar bent aukštos kokybės dSLR fotoaparatus); kabelio gale yra mygtukas. Paspaudę šį mygtuką, jūs nufotografuojate, nepaliesdami užrakto paleidimo mygtuko. Ir visgi, ar tai iš tikrųjų taip svarbu? Taip, norite tikėti,

norite netikėti, bet, vos paspaudžiate fotoaparato užrakto paleidimo mygtuką, fotoaparatas sujuda tiek, kad jūsų nuotrauka jau nebebus „smeigtuko aštrumo“. Žinau, tai atrodo nereikšminga, bet, patikėkit, tai iš tikrųjų reikšmingiau nei atrodo. Naudoti kabelį daug paprasčiau nei galėtumėte įtarti, be to, šiuo metu dauguma fotoaparatus paklūsta bevieliui nuotolinio valdymo pultui, o ši įranga nėra labai brangi. Štai dabar jūsų fotografijos jau bus gerokai ryškesnės.

SKOTO REKOMENDUOJAMI REIKMENYS

Už 8 dolerius galite nusipirkti vinilinį nuotolinio valdymo kabelį.

Už 25 dolerius galite nusipirkti bevielį nuotolinio valdymo pultą.

Už 90 dolerių galite nusipirkti modernų, aukštos technologijos bevielį nuotolinio valdymo pultą.

Užmiršote nuotolinio valdymo kabelį? Naudokite delsiklį

Jeigu nenorite sukti galvos dėl nuotolinio valdymo kabelio (ar dėl bevielės nuotolinio valdymo įrangos) arba, tarkime, tiesiog tokius reikmenis pamiršote (taip man yra atsitikę daugybę kartų), tada jums geriausia pasinaudoti jūsų fotoaparate įmontuotu delsikliu. Taip, žinau, paprastai jį naudojate, kai norite pabėgėti toliau ir nusifotografuoti, bet pagalvokite – ką daro delsiklis? Jis paleidžia užraktą, jums nepaliečiant kameros, ar ne? Be abejo! Todėl jis puikiai atlieka savo darbą ir apsaugo fotoaparata nuo bet kokio

judesio – tik, žinoma, turite 10 sekundžių luktelėti. Jeigu nemėgstate laukti (kaip ir aš), tada pažiūrėkite, ar jūsų fotoaparate galima sumažinti uždelsto laiko kiekį, prieš spragtelint užraktui. Savo fotoaparate aš sumažinau šį laiką iki 5 sekundžių (žr. *Nikon* meniu paveikslėlį viršuje). Aš paspaudžiu užrakto paleidimo mygtuką ir jis po penkių sekundžių suveikia (spėju, jog penkių sekundžių visai pakanka tam, kad bet koks judesys, kilęs spustelėjus užrakto paleidimo mygtuką, nurimtų).

KOKYBIŠKESNIS NUOTOLINIO VALDymo KABELIS

Jeigu, norėdami sumažinti vibraciją, ketinate įsigyti nuotolinio valdymo kabelį, siūlyčiau rinktis elektroninį variantą, nes mechaninis kabelis paleidžia užraktą, veikdamas stumoklio principu. Žinoma, tai nepalyginamai geriau nei paspausti mygtuką storu, vibraciją kellančiu pirštu, tačiau mechaninis kabelis nė iš tolo neprilygsta elektroniniam valdymo kabeliui (ar bevieliam pultui).

Siekiant ypatingo ryškumo: išankstinis veidrodžio pakėlimas

Na, gal jau šiek tiek ir perspaudžiame dėl fotoaparato virpėjimo, bet šiame skyriuje kalbama vien apie tai, kaip fotografuojant nė per plaukelį nesujudinti aparato ir padaryti kuo ryškiausias, švariausias nuotraukas. Gudrybė, kurios griebsimės dabar, – tai išankstinis veidrodžio pakėlimas. Kas šiuo atveju įvyksta? Jūsų fotoaparato veidrodis yra iš anksto pakeliamas aukštyn, taigi, kai paspaudžiamas užrakto paleidimo mygtukas, ekspozicijos metu jis nebejuds, ir jūs padarote gerokai ryškesnę nuotrauką. Kiek tai svarbu? Greičiausiai šis fotografavimo būdas nusileidžia tik patikimo trikojo naudojimui! Tad išsiaiškinkite,

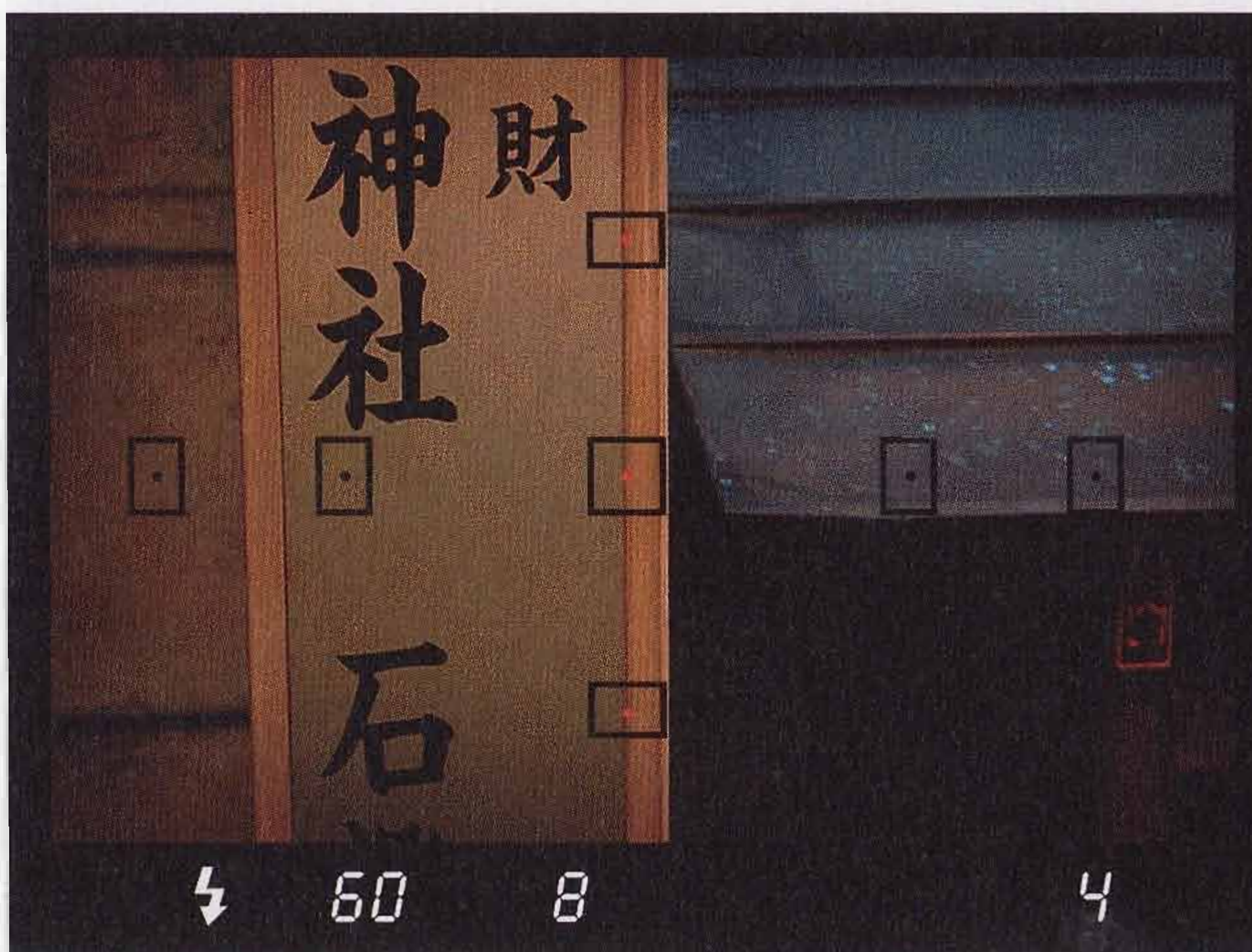
kaip jūsų fotoaparate iš anksto pakeliamas veidrodis (dauguma dSLR fotoaparatus turi tokią funkciją, nes veidrodis pakeliamas ir norint išvalyti sensorių). Įjungę išankstinio veidrodžio pakėlimo funkciją, užrakto paleidimo mygtuką turėsite paspausti du kartus: pirmą kartą paspaudus pakeliamas veidrodis, antrą – nufotografuojama. Ar jums neatrodo, kad jau šiek tiek blusinėjamės? Ar tai iš tikrųjų taip svarbu? Ne, savaime tai nėra labai svarbu, bet pridėkime šią gudrybę prie visų kitų ir žengsime dar vieną žingsnį „smeigtuko aštrumo“ nirvanos link.

Išjunkite vibracijos reduktorių (arba vaizdo stabilizatorių)

Pastaruoju metu visi giria *Nikon* objektyvus su vibracijos reduktorium (VR) ir *Canon* objektyvus su optiniu vaizdo stabilizatoriumi (IS). Fotografuojant menko apšvietimo sąlygomis ir fotoaparatai laikant rankoje tokie objektyvai padeda padaryti ryškesnes fotografijas. Jie leidžia nenaudojant trikojo fotografuoti daugelyje menkesnio apšvietimo situacijų, tokie objektyvai stabilizuoja jūsų fotoaparato vibraciją, kai norite pasirinkti ilgesnį išlaikymą ir, tiesą sakant, jie puikiai pagelbsti tada, kai negalite naudoti trikojo (salykim, vestuvėse, sporto varžybose, kai fotografuojate mieste arba tose vietose, kur paprasčiausiai neleidžiama naudoti trikoji). Jeigu atsiduriate panašiose situacijose, aš jums rekomenduočiau šiuos VR ar IS objektyvus, tačiau, priklausomai nuo to, kurį iš jų naudosite, esama tam tikrų išimčių, kai privalote išjungti stabilizavimo funkciją. Pradėkime nuo *Nikon*.

Jei fotografuodami su *Nikon* VR naudojate trikojį ir norite pasiekti didesnio ryškumo, privalote išjungti VR funkciją (tai atliekama objektyvo stabilizavimo jungiklį perjungiant iš *On* į *Off* poziciją). Nesileisdamas į technines detales, pasakysiu, kodėl tai būtina padaryti. Šis VR objektyvas ieško vibracijos. Jei nieko panašaus nesuranda, jis vis tiek nepaliauja jos ieškojės ir ši paieška, kai visiškai nesama jokios vibracijos, gali sukelti (taip, jūs nesunkiai atspėsite) nedidelę vibraciją. Taigi jums lieka pasinaudoti šia taisykle: jei fotografuojate laikydami fotoaparatai rankoje, įjunkite VR ar IS. Jei naudojate trikojį, išjunkite VR ar IS. Šitaip gausite ryškiausią vaizdą. Tiesa, yra keli *Nikon* VR ir keli *Canon* IS objektyvai, kuriuos galima naudoti, neišjungiant VR ar IS funkcijų. Norėdami sužinoti, ar jums reikia išjungti šias funkcijas, žvilgtelėkite į savo VR ar IS objektyvo naudojimo instrukciją.

Fotografuokite nustatę „ryškiausią“ diafragmą

Norėdami pasiekti didžiausią ryškumą fotografuokite nustatę „ryškiausią“ diafragmą – tai dar viena gudrybė, kurią naudoja profesionalai. Kalbant apie daugumą objektyvų, „ryškiausia“ diafragma yra maždaug per du intervalus aukštytyn nuo visiškai atviros diafragmos (tarkime, $f/2.8$) (tai yra, naudotina diafragmos reikšmė padidinama dviem padalom). Tarkime, jeigu naudojate $f/2.8$ objektyvą, tai šiuo atveju maksimalų ryškumą pasieksite, jei naudosite $f/5.6$ ir $f/8$ diafragmą (dvi padalos aukštytyn nuo $f/2.8$). Žinoma, šių reikšmių diafragmas galite pasirinkti ne visada, tačiau, jei tai įmanoma (o apie tai šioje knygoje pakalbėsime vėliau), maksimalų ryškumą savo objektyvu pasieksite, jei pasirinkta diafragmos reikšmė bus dviem sveikom padalom didesnė nei visiškai atviros diafragmos reikšmė ($f/2.8$). Beje, ši taisyklė tinka ne visiems objektyvams, ir jeigu jūsų objektyvas kaip tik toks, tada saldžiausią jo vietelę (maksimalų

ryškumą) atrasite, stebėdami, kokia diafragma padarytos ryškiausios jūsų fotografijos. Jums tereikia pažvelgti į savo fotografijų EXIF duomenis (t. y. informaciją, kurią jūsų fotoaparatas įrašo kaip vaizdo duomenis). Vienas iš būdų toks: atvėrę programą *Photoshop*, raskite *Photoshop File Menu* ir pasirinkite *File Info*. Paskui paspauskite *Camera Data 1* ir išsyk pamatysite diafragmos reikšmę, kurią panaudojote konkrečiam kadru. Jeigu pastebėsite, kad dauguma jūsų ryškiausių nuotraukų padarytos naudojant būtent šią diafragmos reikšmę, reiškia, jau aptikote saldžiausią savo objektyvo vietelę. Ir vis dėlto pirmiausia pagalvokite apie priežastį, dėl kurios renkatės konkrečią diafragmos reikšmę – juk nuo jos priklauso pasirinktos nuotraukos ryškumo zona. Bet vis tiek smagu sužinoti, kokią gi diafragmos reikšmę pasirinkti, jei jūsų pagrindinis rūpestis – fotografijų ryškumas, o ne ryškumo zonos kontroliavimas.

Geras stiklas – itin svarbu

Ar nusipirkę tikrai gerą objektyvą pajusite didelį nuotraukų ryškumo skirtumą? Be jokios abejonės! Prieš kelias savaites su bičiuliu nuvykau fotografuoti į Zijono nacionalinį parką Jutos valstijoje. Jis buvo ką tik nusipirkęs naujutėlį Canon EF 24–70mm f/2.8L – „smeigtuko aštrumo“ objektyvą. Jis nepigus, tačiau, kalbant apie fotografiją (o ir gyvenimą), geri daiktai visada kainuoja brangiau. Be naujojo, jis dar turėjo nebrangų teleobjektyvą, kurį naudojo kelerius metus. Išvydęs naujojo, aukštos kokybės, ir senojo objektyvo

ryškumo skirtumą, jis atsisakė toliau fotografuoti senuoju objektyvu. Ilgą laiką naudojęs senąjį objektyvą, bet vieną gražią dieną pamatęs, ką reiškia iš tikrųjų geras ryškumas, jis nusprendė jo nebenaudoti. Taigi, jei galvojate pirkti teleobjektyvą už 295 dolerius, ryškumas, akivaizdu, jums nėra svarbiausias dalykas. Kokybiškas objektyvas – tai investicija ir, jeigu rūpestingai jį saugosite, padarysite krištolo skaidrumo fotografijas – tokių negautumėte, naudodami pigų objektyvą.

Kalbėdami apie objektyvų kokybę, mes nevartojame žodžio „objektyvas“. Jis pernelyg aiškus. Mes šnekame šitaip: „Girdėjai, Joe įsigijo tikrai puikų stiklą“ arba „jam reikia gero stiklo“ ir t. t. Pabandykite taip pasakyti kitą kartą apsilankę vietinėje fotoprekių parduotuvėje ir pažiūrėkite, ar vaikinai anapus prekystalio nušvitusiomis akimis supras, kad ir jūs – „klubo narys“.

Menko apšvietimo sąlygomis venkite didinti jautrumą (ISO)

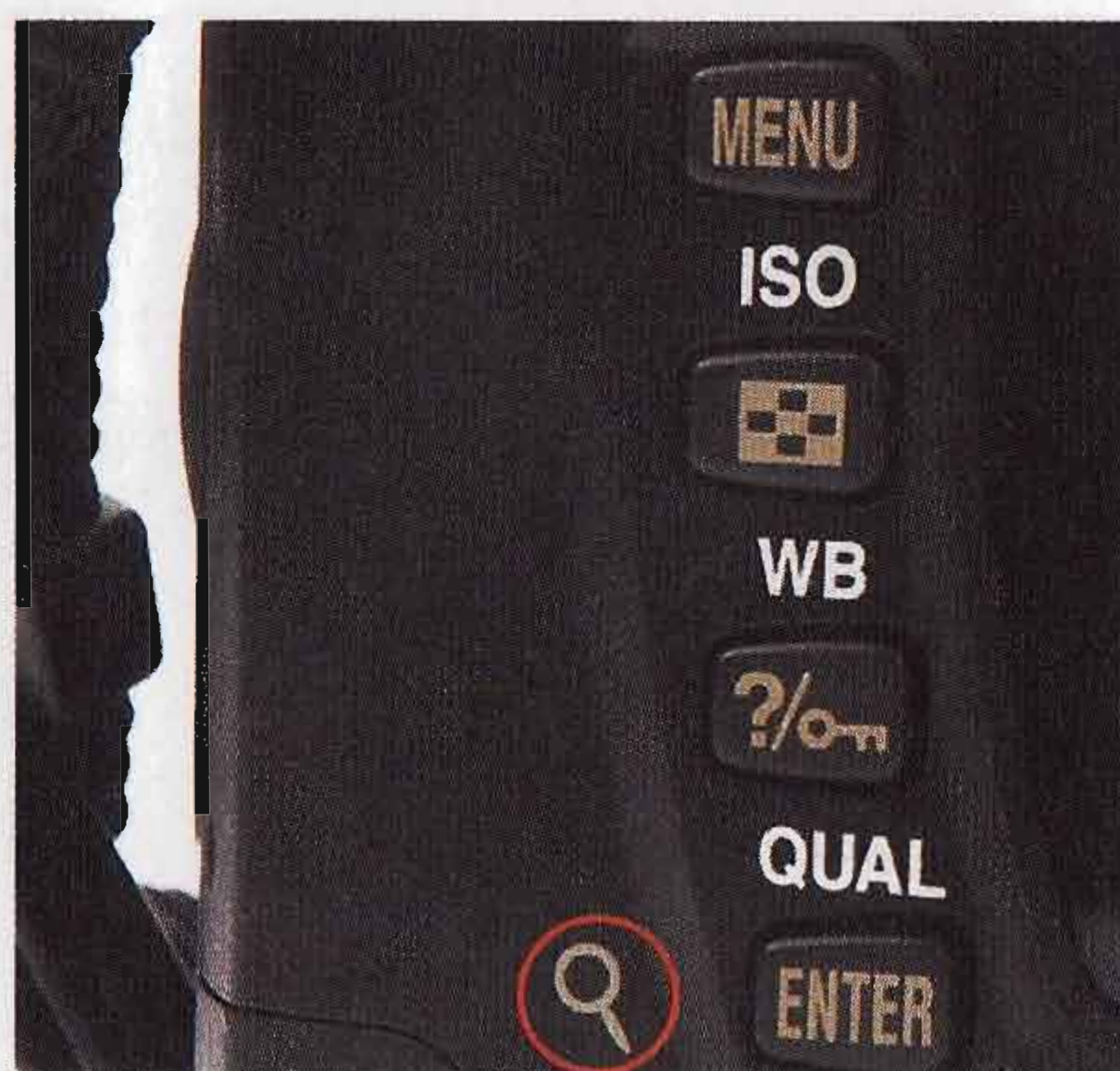
Menko apšvietimo sąlygomis fotografuodami su trikoju, nedidinkite ISO (tai skaitmeninis juostos jautrumo atitikmuo) jautrumo. Norėdami, kad jūsų fotografijos būtų ryškios ir švarios, stenkitės naudoti kuo mažesnę ISO jautrumą (ISO 200, 100 ar net 50 – jeigu tai leidžia jūsų fotoaparatas; žr *Nikon* meniu viršuje). Didindami jautrumą, didinate ir triukšmą savo fotografijose, o to juk niekas nenori (žinoma,

jeigu fotografuojate fotoaparatai laikydami rankoje ir neturite kito pasirinkimo, tarkime, menko apšvietimo sąlygomis fotografuojate vestuves bažnyčioje, tada, aišku, reikia neišvengiamai didinti ISO skaičių, tačiau, jei fotografuojate naudodami trikojį, venkite didelio jautrumo ISO kaip maro ir jūsų nuotraukos bus švaresnės bei ryškesnės).

LAUŽANT

TAISYKLES

Ką daryti, jei negalite naudoti trikojo (pvz., jei fotografuojate tose vietose, kur neleidžiama jo naudoti)? Tokiu atveju, jei fotografavimo metu apšvietimas – puikus ir jūs, laikydami fotoaparatai rankoje norite sumažinti jo virpėjimą, pamėginkite pasirinkti kuo didesnę užrakto greitį. Nustatykite užrakto pirmumo režimą ir išsirinkite greitį, kuris atitinka arba lenkia jūsų objektyvo židinio nuotolį (naudodami 180 mm objektyvą fotografuokite 1/200 sekundės greičiu).

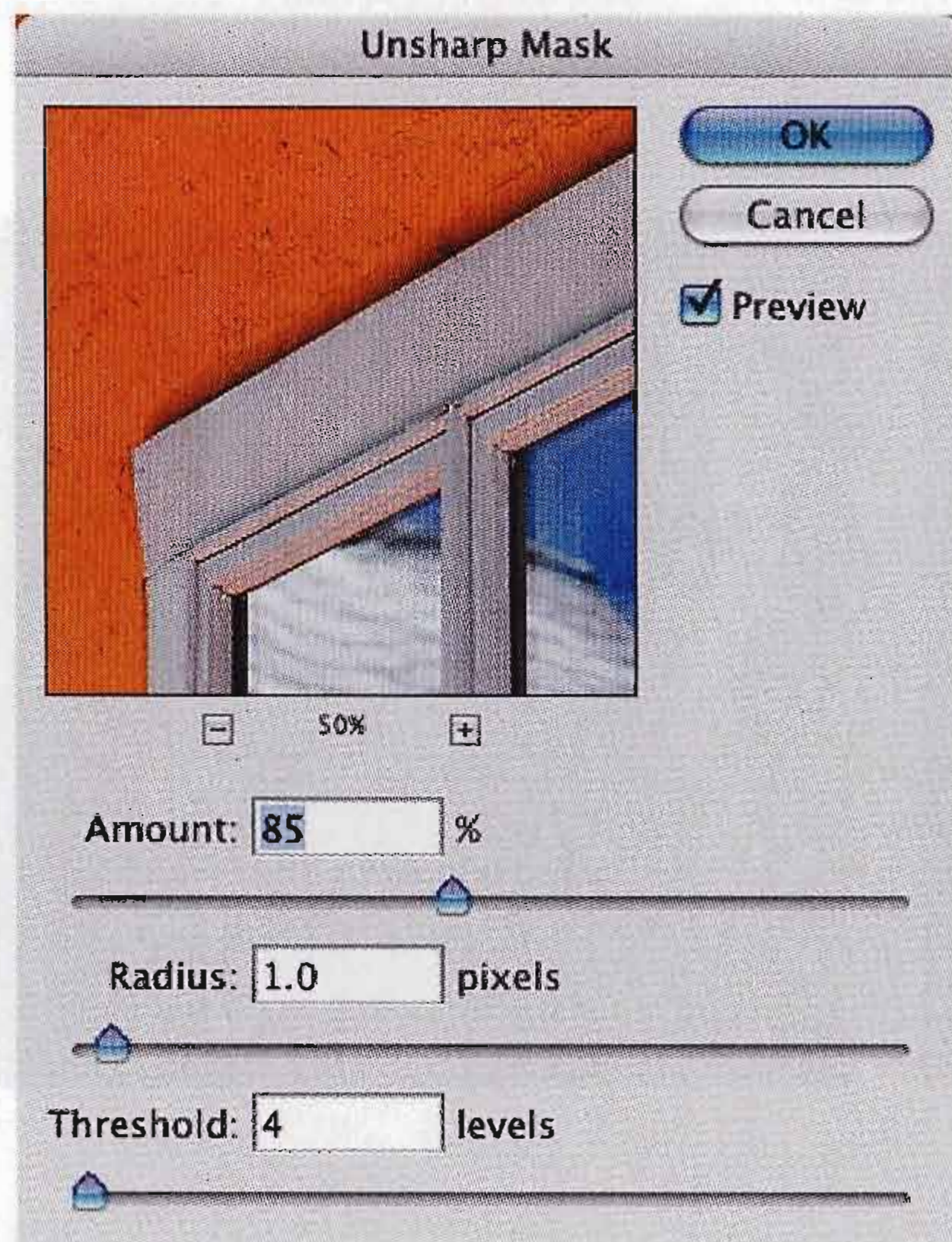
Norėdami patikrinti ryškumą, padidinkite vaizdą

Štai jums liūdnas skaitmeninės fotografijos faktas – pirmą kartą pažvelgus į mažytį LCD (skystųjų kristalų) ekranėlį fotoaparato užpakalinėje dalyje, viskas atrodo ryšku ir sufokusuota. Tokio mažo dydžio nuotrauka beveik visada atrodo ryški. Vis dėlto netrukus suprasite (pažvelgę į nuotrauką savo kompiuteryje), kad visiskai negalite pasitikėti tuo ekranėliu, taigi turite pasididinti vaizdą ir patikrinti ryškumą. Jūsų

fotoaparato užpakalinėje dalyje yra padidinimo mygtukas, leidžiantis padidinti vaizdą ir pažvelgti, ar nuotrauka tinkamai sufokusuota. Padarykite tai nesitraukdami iš fotografavimo vietos, kad išvydę, jog kadras neryškus, galėtumėte dar kartą nufotografuoti tą patį vaizdą. Profai visada šitaip tikrina ryškumą, mat daugybę sykių patys buvo susimovę.

PASIRINKTINIAI GREITOJO PADIDINIMO NUSTATYMAI

Kai kurie šiuolaikiniai skaitmeniniai SLR fotoaparatai turi greitojo padidinimo funkciją, kuria naudojantis galima pasirinkti pageidaujamą padidinimo mastelį. Atsiverskite savo fotoaparato naudotojo vadovą ir patikrinkite, ar jis turi greitojo padidinimo funkciją.

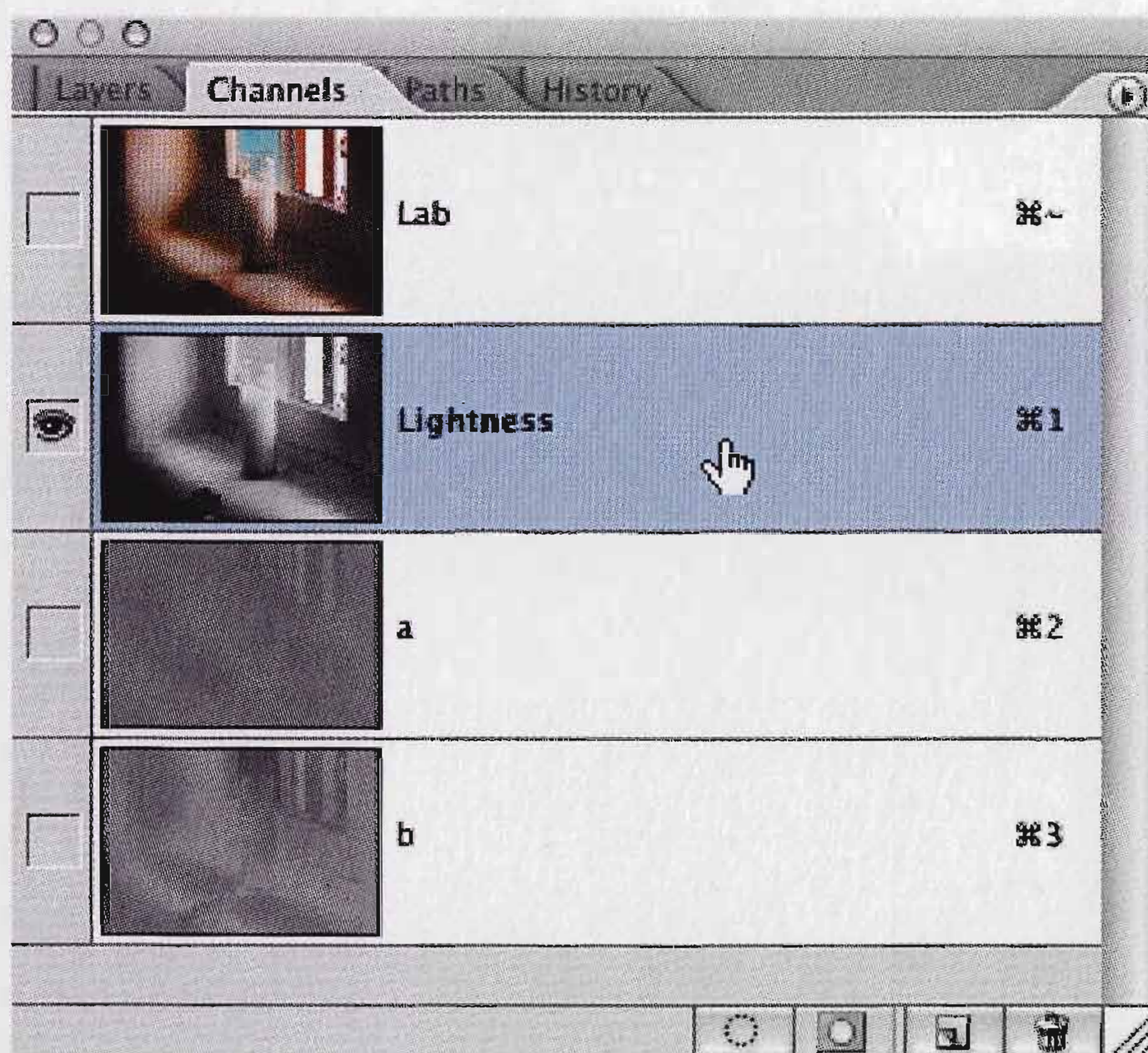

Nuotraukos paryškinimas programa *Photoshop*

Jeigu iki šiol paisėte visų šio skyriaus patarimų ir pagaliau padarėte puikių, ryškių nuotraukų, tai dar ne viskas. Naudodami paryškinimo funkciją, jūs galite jas dar labiau paryškinti *Adobe* programa (tai labiausiai profų pamėgta nuotraukų apdorojimo programa) arba *Adobe Photoshop Elements* programa (tai pusiau profesionali versija). O kokias gi fotografijas reikėtų paryškinti, naudojant *Photoshop*? Visas iki vienos. Mes ryškiname kiekvieną savo fotografiją, naudodami *Photoshop Unsharp Mask* filtrą. Na taip, atrodytų, jog dėl to *unsharp* (anglų k. „sumažinti ryškumą“) jūsų nuotraukų ryškumas turėtų sumažėti, tačiau taip nėra: šios funkcijos pavadinimas – tai analoginės fotografijos „tamsiojo kambario“ technikos laikų liekana, taigi neišsigąskite. Šiuo filtru nesunku naudotis. Atvėrę nuotrauką programa *Photoshop*, pasirinkite *Photoshop*

filtrų meniu (*Photoshop's Filter menu*), paskui ieškokite *Sharpen* (anglų k. *ryškinti, aštrinti*) ir pasirinkite *Unsharp Mask*. Pasirodžius šios funkcijos valdymo langui, matome tris slankiklius, kuriais galima pasirinkti tris skirtingus „ryškinimo“ parametrus, tačiau, užuot užvertę jus techninėmis smulkmenomis, aš geriau jums pateiksiu tris parametrų rinkinius, kurie, kaip pastebėjau, puikiai veikia:

1. Žmonių nuotraukos: *Amount* (ryškumo kiekis) 150%, *Radius* (filtro veikimo stiprumas) 1, *Threshold* 10;
2. Miesto ir kelionių nuotraukos: *Amount* 65%, *Radius* 3, *Threshold* 2;
3. Bendri, kasdieniniai vaizdai: *Amount* 85%, *Radius* 1, *Threshold* 4.

Profesionalus paryškinimas

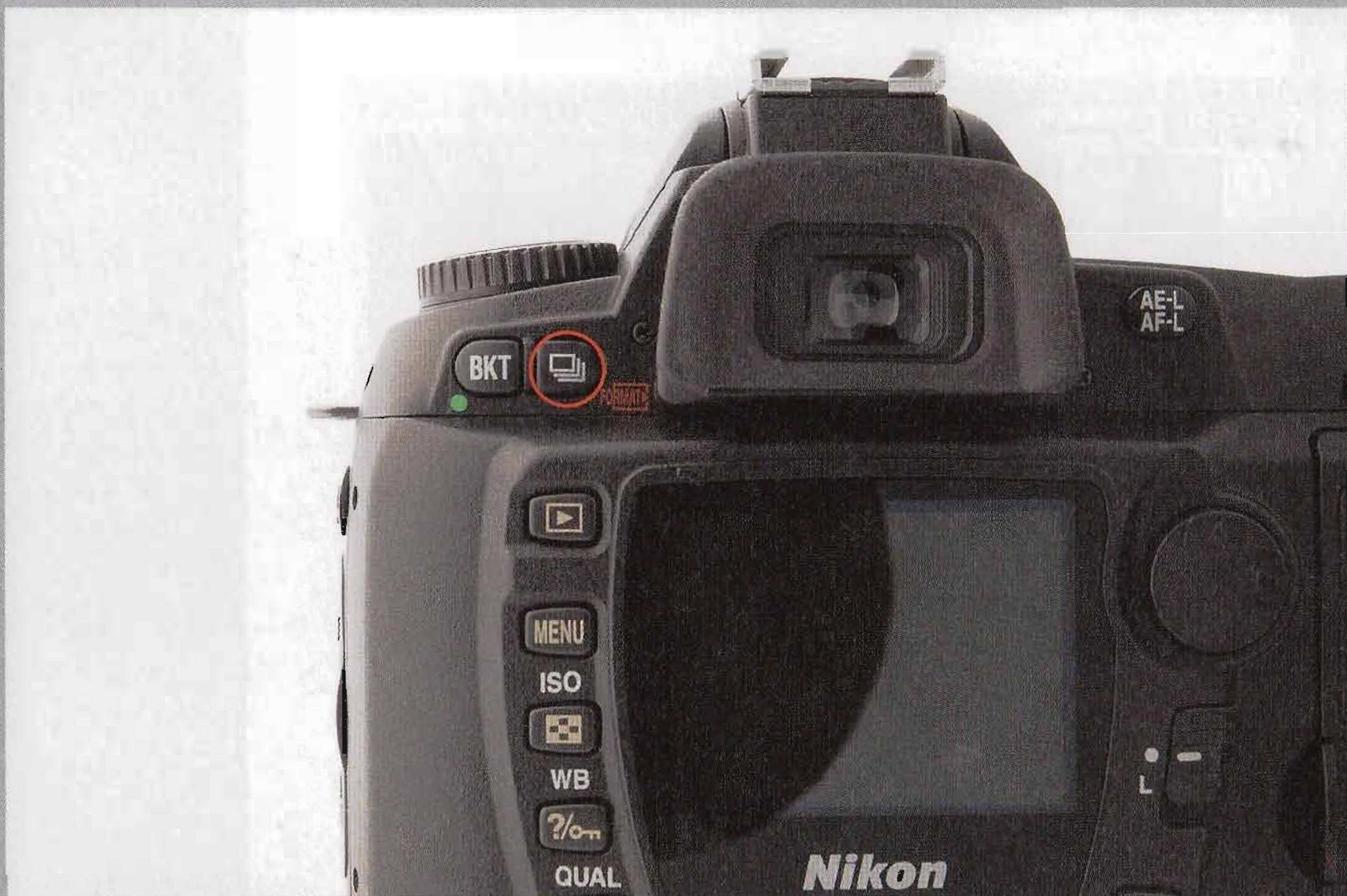
Šią paryškinimo techniką galima taikyti tik turint visavertę *Photoshop* versiją (kitais sakant, *Elements* versija čia netiks), nes mums bus reikalinga *Photoshop* kanalų paletė (*Elements* versijoje jos nėra). Taigi, jei turite visavertę *Photoshop* versiją, siūlau jums šį plačiausiai profesionalų naudojamą metodą – jis leidžia paryškinti nuotrauką, išvengiant bjauraus spindesio ir spalvinių artefaktų, kurie atsiranda, jeigu stipriai ryškinate. Štai ką turite daryti:

1. Raskite *Image* menu, paspauskite *Mode* ir išsirinkite *Lab Color*.
2. Pasirinkite *Channels* paletę ir spustelėkite *Lightness* kanalą (pastaba: *Lightness* kanalą sudaro ne fotografijos spalva, o tik detalė, kuri padeda išvengti

kažkurių spalvos problemų, kylančių paryškinant spalvotą fotografiją).

3. Dabar pritaikome *Unsharp Mask* filtrą, naudodami ankstesniame puslapyje nurodytus parametrus.
4. Dar kartą pritaikome *Unsharp Mask* filtrą, naudodami tuos pačius parametrus. Jeigu jūsų nuotrauka dabar atrodo pernelyg ryški, prieš ką nors keisdami, raskite *Edit* menu ir išsirinkite *Fade Unsharp Mask*. Atsivėrus *Fade* dialogo langui, sumažinkite *Opacity* lygį iki 50%, šitaip šio filtro intensyvumas sumažės perpus.
5. Dabar grįžkite į *Image* menu ir pasirinkite *RGB Color*.

Žinant paslaptį, visai paprasta, ar ne?

Kaip padaryti ryškią nuotrauką be trikojo

Visada, kai fotografuojate laikydami fotoaparata rankoje nešviečiant ryškiai saulutei, rizikuojate, kad nepavyks užfiksuoti gerai sufokusuoto vaizdo, ar ne? Kitą kartą, kai fotografuosite laikydami fotoaparata rankoje esant ne visai optimaliam apšvietimui ir nerimausite, kad galite neužfiksuoti „smeigtuko aštrumo“ vaizdo, pamėginkite išsisukti iš šios keblios situacijos panaudoję profesionalų gudrybę – vieno kadro fotografavimo režimą pakeiskite serijinio fotografavimo (*burst*) režimu ir laikykite paspaudę užrakto paleidimo

mygtuką, kad užfiksuotumėte ne vieną ar du kadrus, o ištisą kadrų seriją. Didelė tikimybė, kad vienas ar du šios serijos kadrai bus „smeigtuko ryškumo“, o jeigu tai svarbūs kadrai, galimas daiktas, sutaupysite galybę laiko. Pats naudočiau šį būdą daugelį kartų ir šitaip esu ne vieną kartą išgelbėjęs savo kailį. (Nikon serijinio fotografavimo mygtukas pavaizduotas aukščiau. Daugiau informacijos apie serijinį fotografavimą Nikon ir Canon fotoaparatais rasite penktame skyriuje).

Scott Kelby

Dar didesnis stabilumas laikant fotoaparatą rankoje

Šios gudrybės išmokau iš fotografo Joelio Lipovetsky (matote jį nuotraukoje), kai mudviem fotografuojant lauke, išvydau, kaip jis laiko fotoaparatą – jo fotoaparato dirželis buvo susuktas į pynę, kurią jis vadino „mirtiniais gniaužtais“. Šitaip pasiekama didesnio stabilumo ir padaromi ryškesni kadrai. Tereikia apie ranką (stiek tiek virš alkūnės) apvynioti kameros dirželį, paskui prispausti jį prie riešo (kaip parodyta aukščiau)

ir labai stipriai užveržti – fotoaparatas jūsų rankoje taps stabilesnis. Aukščiau pateiktoje nuotraukoje matote kaip tai daroma, tačiau šis būdas čia aprašytas grynai aiškinamuoju tikslu. Jūs puikiausiai galite, kaip visada, laikyti fotoaparatą pakėlę prie akių ir žvelgti per vaizdo ieškiklį. Ačiū Joeliui, kad pasidalijo šiuo šauniu patarimu.

ATSIREMK Į MANE!

Kitos profų gudrybės (kalbant apie situacijas, kai negalima naudoti trikojo): a) atsiremk į sieną, kad nesujudėtum, nes, jeigu pats stovėsi tvirtai, tai ir fotoaparatas bus stabilesnis; b) kuo nors parem savo fotoaparatą arba padėk jį ant bėgių, tvoros ar bet kokio kito nejudančio daikto, panaudodamas šį kaip laikiną trikojį. Atidžiai ieškok trikojo pakaitalų, nes, jei neturi savojo, šis patarimas gali tau labai padėti.

IŠLAIKYMAS: 1/250 s

DIAFRAGMA: F/4.5 ISO: 200

ZIDINIO NUOTOLIS: 46 mm

FOTOGRAFAS: Scott

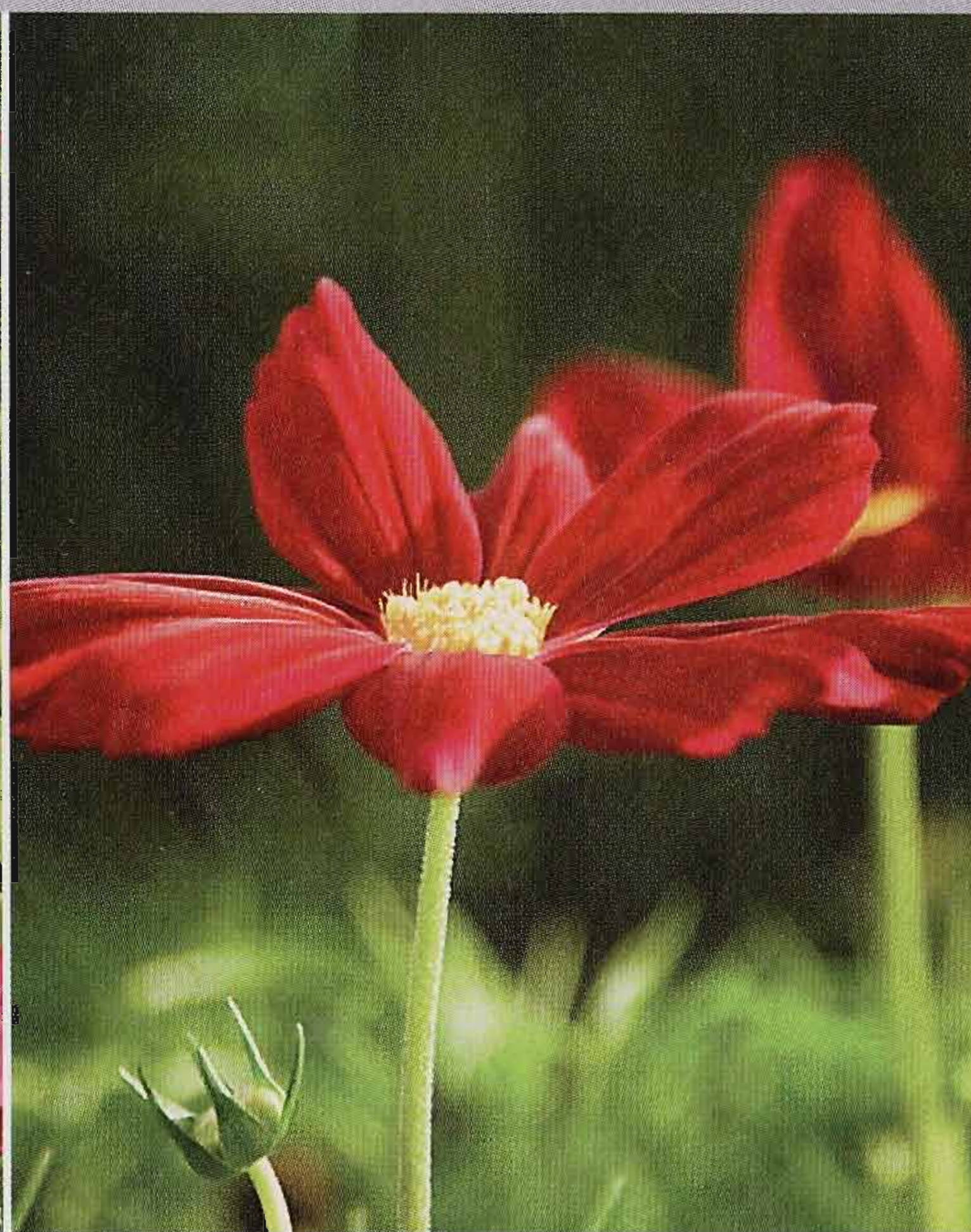
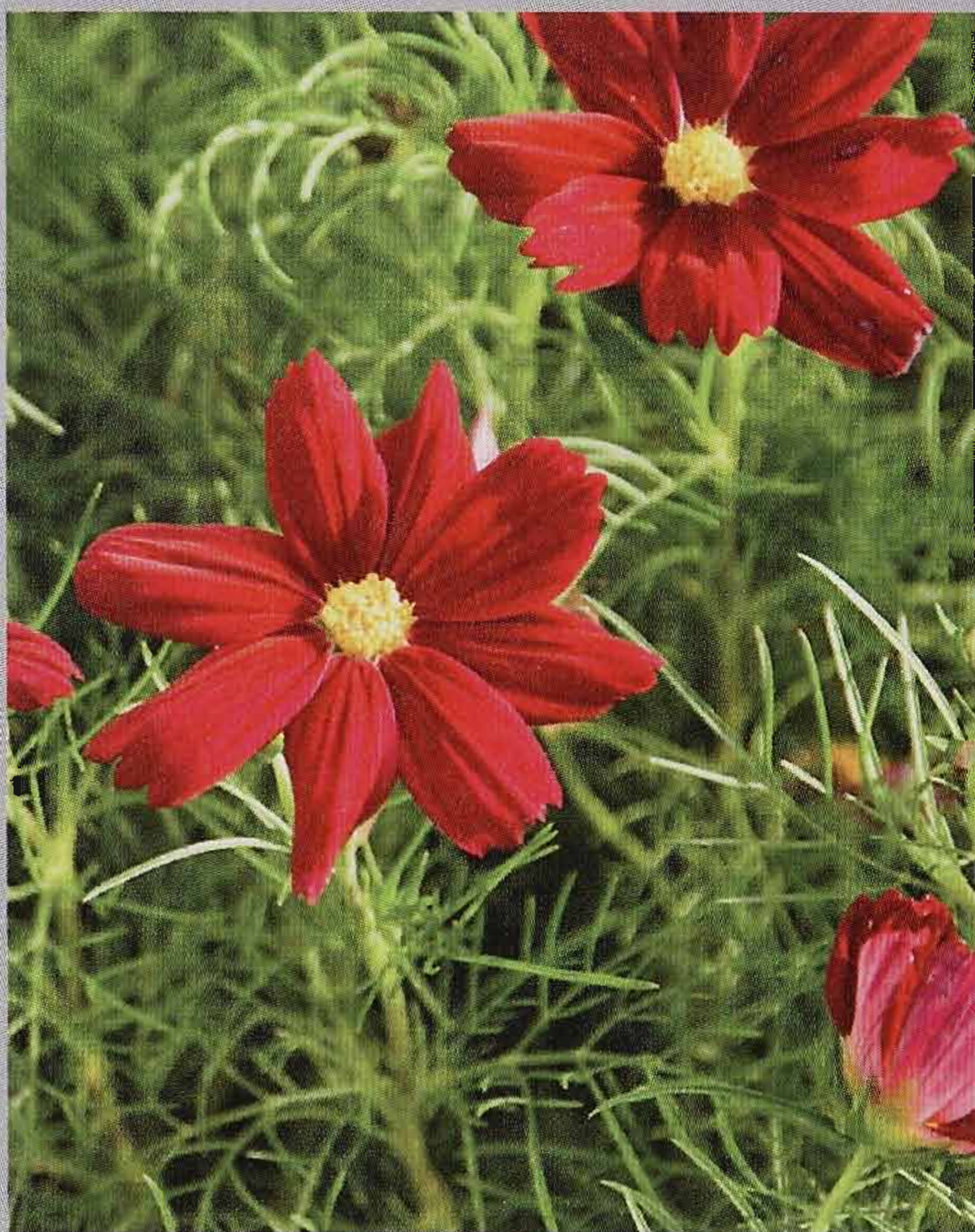
Fotografuokite gėles kaip tikri profesionalai

Tai ne taip paprasta, kaip manote

Tikriausiai nustebote čia radę skyrių apie gėlių fotografavimą – juk gėles, atrodo, taip lengva fotografuoti, ar ne? Juk jos styro vienoje vietoje ir nejuda. Jos spalvingos. Jos savaime įdomios – žmonės tiesiog mėgsta į jas žiūrėti. Atrodytų, bet koks besmegenis galėtų padaryti puikią gėlių nuotrauką. Deja, deja. Tai netiesa. Dėl to reikia pasukti galvą. Ir dar kaip. Žinote, kodėl? Dėl žiedadulkių. Taip, būtent dėl žiedadulkių, kurios natūraliai atsiranda gamtoje ir apgaubia gėles lengva atspindinčią šviesą migla. Ji paprastai nematoma plika akimi, tačiau jautrūs šiuolaikiniai CMOS ir CCD skaitmeninių kamerų sensoriai užfiksuoja šį atspindį, ir fotografijoje lieka pilkas atspalvis. Jis ne tik papilkina nuotraukas (išblukina ryškias gėlių spalvas), jūs prarandate ir ryškumą. Tiesa, esama specialaus fotografinio filtro

(vadinamo *Flora 61B*; gamintojas *PhotoDynamics*), kuris sumažina šį žiedadulkių sukeltą efektą, tačiau dėl JAV prekybos sankcijų, įvestų Federalinės prekybos komisijos, mes nebegalime tiesiogiai nusipirkti šio filtro. O dar labiau dėl to, kad aš visa tai išgalvojau. Negaliu patikėti, kad apmoviau jus jau antrame skyriuje iš eilės. O jeigu rimtai, tai kaipgi jūs ketinate daryti menines gėlių fotografijas, jeigu užkibote ant šio seno *Flora 61B* triuko? Aišku, aš jus erzinu, bet vis dėlto, šnekant rimtai, padaryti gerą gėlių nuotrauką – menas, ir jeigu naudositės mano patarimais, kuriuos pateiksiu šiame skyriuje, tai busimos jūsų gėlių nuotraukos bus daug geresnės (ypač, jei nekreipsite dėmesio į papilkėjimą ir ryškumo praradimą dėl žiedadulkių poveikio). Na, štai, matote, koks aš vėl? Nepagydomas.

Scott Kelby

Nefotografuokite gėlių iš viršaus

Jeigu kurią nors dieną išeisite pasivaikščioti po žydinčių gėlių lauką ar tiesiog taku sode, matysite gėles iš viršaus, ar ne? Štai kodėl nufotografavus gėles iš stovinčio, žvelgiančio į jas žemyn žmogaus pozicijos, kaip mums įprasta, jūsų gėlių nuotraukos atrodys labai, na... vidutiniškai. Jeigu norite sukurti vizualiai vertingų gėlių fotografijų, turite jas fotografuoti tokiu kampu, kuriuo kasdien nežiūrite. O tai reiškia, kad jas reikia fotografuoti ne iš viršaus, o atsigulus – jų lygyje. Štai jums dar vienas dalykas, kurį nuolat daro profesionalai ir kurį dauguma mėgėjų pražiūri. Tai štai, jeigu ketinate padaryti puikių gėlių fotografijų, turėsite susitepti rankas (ar bent jau kelius). Aukščiau

pateiktose fotografijose matyti skirtumas: kairėje – tipiškas „požiūrio į gėles iš viršaus“ vaizdelis; dešinėje – tos pačios gėlės toje pačioje šviesoje naudojant tą patį objektyvą nufotografuotos 30 sekundžių vėliau, tačiau, užuot fotografavęs iš viršaus, aš fotografavau jas iš šono (parklupęs ant viešo kelio). Matote, kaip skiriasi nuotrauka, padaryta netipišku kampu. Taigi, norėdami, kad jūsų gėlių fotografijos būtų puikios, nefotografuokite jų iš viršaus. Beje, jeigu fotografuojate iš apačios, pasistenkite tai padaryti iš kuo žemesnės pozicijos (žemiau nei auga gėlės) ir nufotografuokite fantastišku kampu, kuriuo retai jas matote.

Scott Kelby

Kaip fotografuoti gėles su teleobjektyvu

Kad padarytumėte nuostabiausių gėlių fotografijų, jums nebūtinai reikės objektyvas su makro funkcija – teleobjektyvai taip pat puikiai tinka dėl dviejų priežasčių: (1) galite vaizdą pritraukti taip arti, kad gėlė užpildytų visą kadrą ir (2) su teleobjektyvu labai lengva pasiekti, kad fonas būtų neryškus, o ryški – tik gėlė. Fotografuokite pasirinkę diafragmos pirmumo režimą (nustatykite fotografavimo režimo pasirinkimo diską

ties raide A), naudokite mažiausią diafragmos vertę, kokią tik leidžia jūsų fotoaparatas (kitais tariant, jeigu turite f/5.6 objektyvą, naudokite f/5.6). Pasistenkite išskirti vieną gėlę arba gėlių, esančių arti viena kitos, puokštelę ir sufokusuokite vaizdą. Kai tai padarysite, fonas taps neryškus, jis neblaškys akies ir vizualinė kompozicija bus stipresnė.

FOTOGRAFUODAMI GĖLES, SAUGOKITE KELIUS

Jei ruošiatės dažnai fotografuoti gėles, jums pravers vienas nebrangus reikmuo, kurio nerasite fotoreikmenų parduotuvėje – tai kilimėlis keliams. Jis taps geriausias jūsų draugas. Ieškokite tokių kilimėlių Home Depot, Lowe's ar bet kurioje kitoje sodo reikmenų parduotuvėje (vert. past.: kalbama apie JAV parduotuves).

Fotografuodami iš labai arti, naudokite makroobjektyvą

Jei kada nors stebėjotės, kaip profesionalai nufotografuoja neįtikėtinus stambiaplanius vaizdus (paprastai juos regi tik bitės, apdulkindamos žiedlapius), tai žinokite – tokios nuotraukos padaromos su makroobjektyvais. Makroobjektyvas leidžia gauti objekto vaizdą santykiu 1:1 ir parodo gėles tokias, kokios matomos tik per makroobjektyvą. Makroobjektyvai pasižymi labai nedidele ryškumo zona, taigi, tarkime, jei fotografuojate rožę, jos priekiniai žiedlapiai gali būti ryškūs, o esantys toliau liks išblukę. Aš nekalbu

apie rožių puokštę vazoje, kalbu apie vienos rožės fotografavimą. Beje, naudodami makroobjektyvą jūs *privalote* (ar matote, kaip šis žodis paryškintas kursyvu?), privalote, privalote naudoti trikojį. Kai fotografuodami atsiduriate labai arti gėlės, bet koks menkiausias judesys gali sugadinti nuotrauką. Todėl, kad užfiksuotumėte stulbinantį naują gėlių makropasaulį, naudokite visas paryškinimo technikas, aptartas pirmame skyriuje.

PAVERSKITE SAVO TELEOBJEKTYVĄ MAKROOBJEKTYVU

Tiesiog prisukite makro konverterį (apie tai pakalbėsime kitame puslapyje) prie įprastinio teleobjektyvo. Kaip sakiau, šie makrokonverteriai (dar vadinami dviejų elementų dioptrais) yra pigesni nei paplitę makroobjektyvai, be to, jie dar ir išplečia jūsų teleobjektyvo galimybes. Galite pirkti ir vieno elemento makrofiltrus, tačiau naudojant juos kadro pakraščiai paprastai būna neryškūs, nors, kita vertus, fotografuojant gėles tie pakraščiai nėra tokie svarbūs.

Neįstengiate įpirkti makro? Pirkite makrokonverterį

Šitaip paversite savo teleobjektyvą makroobjektyvu, nupirksite už 1/4 kainos, o jo svoris ir dydis bus 9/10 mažesnis, tai sužinojau iš vieno savo draugo (ir garsaus gamtos fotografo) Moosės Petersono. Toks konverteris atrodo kaip platus filtras (maždaug 2,5 cm pločio) ir užsisuka tiek ant *Canon*, tiek ant *Nikon* objektyvų kaip įprastas filtras, tačiau jis paverčia jūsų teleobjektyvą makroobjektyvu.

Šis mažytis makrokonverteris yra puikus dėl to, kad:

1. užima labai nedaug vietos jūsų fotokrepšyje;
2. sveria ne daugiau kaip šimtą gramų;
3. ir visų geriausia tai, kad jis nebrangus (jei palyginsime su kokybišku makroobjektyvu, kainuojančiu mažiausiai 500 dolerių).

Tai *Canon* makrokonverteris (nepaisant to, kad jo gamintojas – *Canon*, jūs rasite ir tokį jo variantą, kuris tiks ir *Nikon*. Tai vienintelis mano žinomas atvejis, kai *Canon* padarė daiktą, tinkamą ir *Nikon*. Aš naudoju *Canon Close-Up 500D* konverterį, užsukamą ant 70-200mm *Nikon VR* (77 mm) objektyvo, ir visa toji kombinacija kuo puikiausiai veikia. Tad kiekgi kainuos tas mažytis stebuklas? Tai priklausys nuo objektyvo, prie kurio norite jį prisukti, diametro ir atsieis jums nuo 70 iki 139 dolerių. Visai neblogai, ar ne?

© Istockphoto / Andrei Botezatu

Kada fotografuoti gėles

Esama trijų idealių situacijų, kai geriausia fotografuoti gėles:

1. debesuotomis, apniukusiomis dienomis. Šešėliai tada būna minkšti, kadangi saulė – pasislėpusi už debesų ir puikių gėlių spalvų neišblukina aštrūs, tiesioginiai jos spinduliai. Štai kodėl apniukusios dienos – geriausios gėlių fotografo bičiulės. Tiesą sakant, yra dar vienas metas, kai fotografuoti geriau nei apniukusią dieną, ir tas metas:
2. ką tik nulijus lietui. Tai magiškas metas fotografuoti gėles. Fotografuokite, kol dangus vis dar debesuotas ir lietaus lašeliai vis dar žiba ant žiedlapių (žinoma, saugokite savo fotoaparatą ir

save, nefotografuokite lyjant). Jeigu turite makroobjektyvą, geresnio laiko fotografuoti nerasite. Nepamirškite nufotografuoti lietaus lašelių ant lapų, taip pat stiebelių, nes jie atspindi gėlių spalvas (ir, aišku, nepamirškite naudoti trikojo, jei jau fotografuojate su makroobjektyvu).

3. Jeigu fotografuojate saulėtą dieną, darykite tai ryte arba vėlyvą popietę. Norėdami maksimaliai išnaudoti šviesą, fotografuokite su ilgo židinio nuotolio teleobjektyvu ir pasirinkite tokią poziciją, kad šviesa sudarytų gėlėms foną – tada galėsite mėgautis pasigėrėtinu (ir kontroliuojamu) foniniu apšvietimu.

Scott Kelby

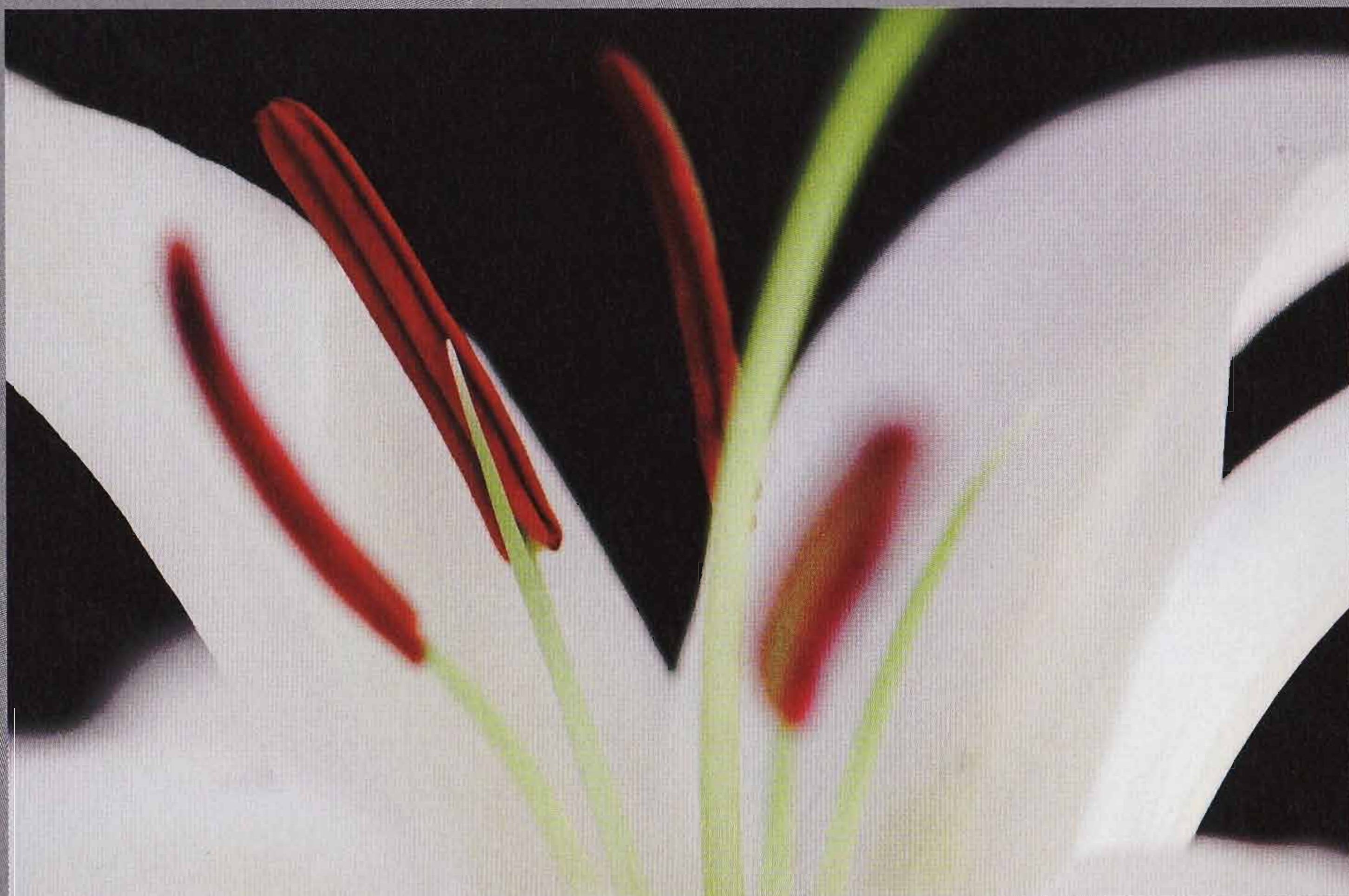
Nelaukite lietaus! Imituokite jį

Šis patarimas gali nuskambėti kaip pigus triukas, bet jį nustebsite pamatę, kaip puikiai tai veikia. Užuot laukę lietingos dienos, verčiau paimkite purškiklį, pripilkite į jį vandens ir apipurškite gėles. Tokį puikiai veikiantį purškiklį, tekainavusį vos porą dolerių, radau Walgreens (JAV vaistinių tinklas – vert. past.) parfumerijos skyriuje. Kelis kartus purkštelėkite – ir štai ant žiedlapių jau spindi puikūs lašeliai; niekas nė

neįtars, kad jūs kantriai nelaukėte, kol įsikiš Motina Gamta. Nedidelį purškiklį nešiokitės savo fotoaparato krepšyje (aišku, tuščią). Beje, aš šią purškimo techniką naudoju makroobjektyvu fotografuodamas geltonas rožes, kurias buvau nupirkęs savo žmonai, ir jūs nė nesiginčytumėte, jei pasakyčiau, kad fotografavau jas Baltųjų rūmų pievelėje po pavasarinio lietučio. Pamėginkite nors kartelį ir patys įsitikinsite.

NE ŠIAI KNYGAI SKIRTAS PATARIMAS

Yra dar vienas naudingas dalykas, dėl kurio fotoaparato krepšyje verta nešiotis purškiklį: jį naudojant lengviau išlyginti drabužių raukšles. Prieš eidami miegoti keliskart purkštelkite ant marškinių, švarko ar liemenės ir ryte pamatysite, kad visos raukšlės išnyko. Žinau, šis patarimas nesusijęs su fotografija, bet puslapio apačioje man liko tuščios vietos, tad nusprendžiau su jumis pasidalyti šiuo patarimu.

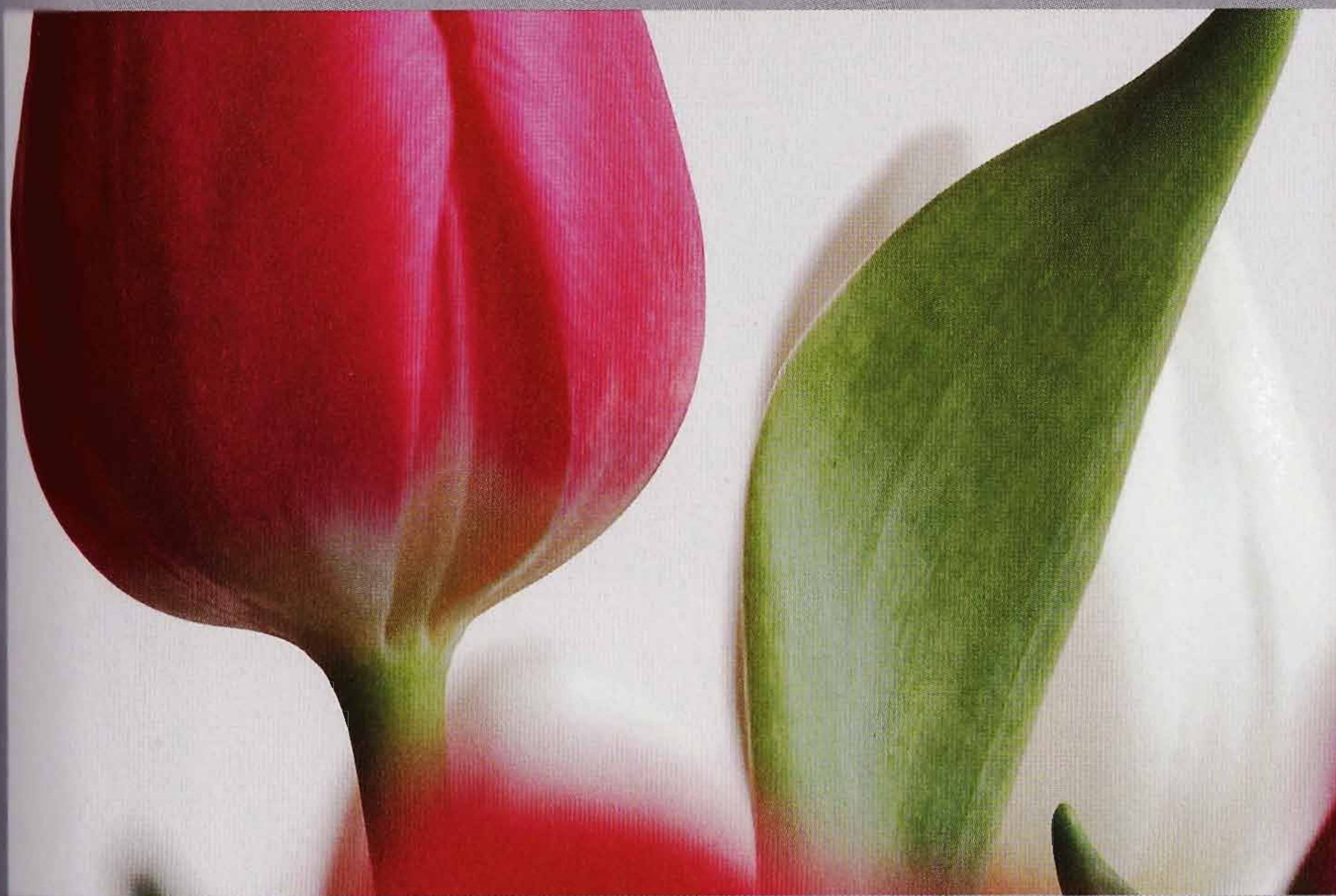

Scott Kelby

Gėlės juodame fone

Viena labiausiai stulbinančių gėlių kompozicijų – tai atskiros gėlės fotografavimas juodame fone. Jūs galite sukurti juodą foną ir programa *Photoshop*, bet daugeliu atvejų tikrai neverta to daryti: per daug darbo. Verčiau darykite taip, kaip daro profesionalai – fotografuodami gėles, sukurkite joms juodą foną. Mano bičiulis Vincentas Versace, vienas garsiausių gamtos fotografų (ir šio verslo instruktorių) papasakojo man apie savo gudrybę: eidamas fotografuoti gėlių jis apsivelka juodą švarką ir jį fotografo asistentas (arba draugas, žmona ar praeivis) palaiko už gėlių. Žinau, kol patys nepabandėte, tai skamba kvailokai. Jeigu

fotografuojate gėles namo viduje (aš tai darau beveik kiekvienąsyk, kai nuperku žmonai gėlių arba kai jų padovanoja bičiuliai), nusipirkite metrą juodo velveto arba juodo veliūro ir paprasčiausiai pakabinkite už gėlių. Medžiagą galima kabinti ant visko, kas pasitaiso po ranka (nepatogu prisipažinti, bet aš sykį pritvirtinau juodo velveto skiautę prie savo sūnaus *Cookie Crisp* javainių dėžutės). Palikite maždaug 60–70 cm atstumą tarp gėlių ir fono (tada šviesa bus silpnesnė ir juoda spalva atrodys tikrai juoda) ir fotografuokite. Kokia šviesa čia būtų parankiausia? Skaitykite toliau ir sužinosite.

Scott Kelby

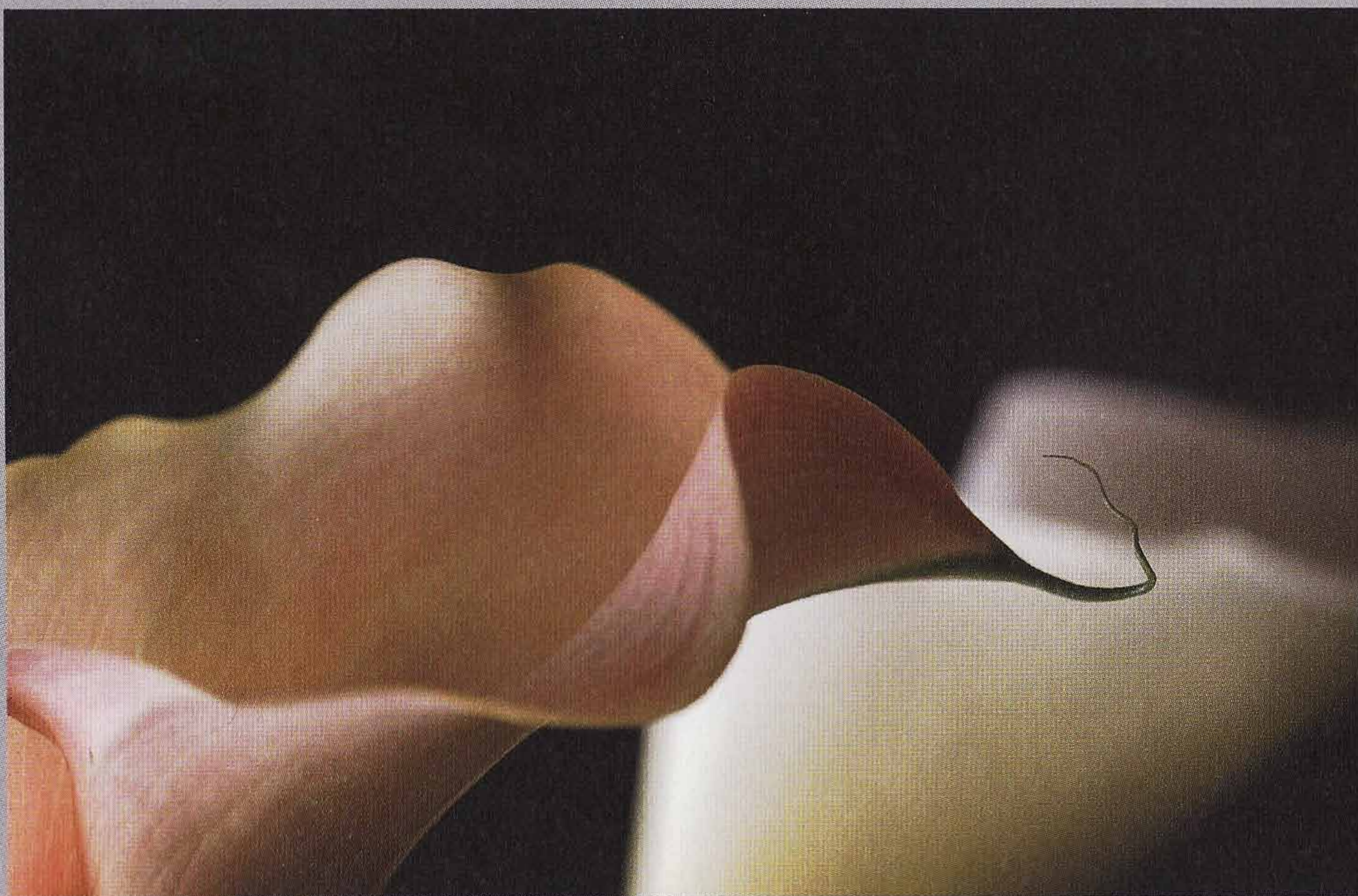
Jei fotografuodami naudojate baltą foną

Dar vienas populiarus būdas fotografuoti gėlėms – tai panaudoti baltą foną. Nueikite į vietinę fotoreikmenų krautuvę ir nusipirkite popieriaus ruloną (tai labai pigu), trūkumas tik tas, kad jis bus gerokai platesnis, negu jums reikia. Be to, jei gėles fotografuojate ne gėlininkui, turbūt nenorite, kad matytųsi vaza. Štai dėl ko aš einu į *Office Depot* ir perku du ar tris baltus 50x75 cm pasportavimo lakštus (iš pažiūros jie primena plastikinę užrašų lentelę, bet yra storesni ir stangresni). Paprastai vieną užkišu už gėlių (vazoje),

o kitą naudoju tam, kad natūralios šviesos (pro langą sklindanti netiesioginė saulės šviesa) atspindys būtų atspindėtas ant balto fono ir šis neatrodytų pilkas. Pakartosiu – tarp gėlių ir fono palikite maždaug 70 cm atstumą ir fotografuodami gėles naudokite natūralią šviesą, išryškindami baltą, atrodytą programą *Photoshop* sukurtą foną, – bet jums juk sukurti šį foną buvo paprasčiau, nes nufotografavote jį savo fotoaparatu.

PASITELKITE DUŠO UŽUOLAIDĄ

Jeigu nusipirksite (ir naudosite kaip baltą foną) dušo užuolaidą, apie kurią vėl užsiminsiu kito puslapio patarimų skyrelyje, turėsite progos sutaupyti dar kelis centus. Jei fotografuosite pasirinkę nedidelio ryškumo zoną, niekas ir nesužinos, kad baltas fonas tėra dušo užuolaida. Tik jokių būdu nefotografuokite, pasirinkę $f/11$ ar $f/16$ diafragmas, nes žmonės sakys: „Tavo dušo užuolaida tiesiog nuostabi“ arba klaus: „Ar tu fotografavai vonioje?“

Scott Kelby

Ideali šviesa gėlėms patalpoje fotografuoti

Jeigu fotografuojate gėles patalpoje, jums nebūtina pirkti brangią apšvietimo įrangą (na bent jau čia nebūtina investuoti solidaus kapitalo), nes gėlės mėgsta išsklaidytą natūralią šviesą. Sakydamas „išsklaidytą“, turiu omenyje netiesioginę saulės šviesą, taigi puikiausiai tiks bet kokia švelni šviesa, sklindanti pro langą. Jei jūsų langas labai labai nešvarus, juo geriau, nes šviesa pateks vidun dar labiau išsklaidyta. Taigi dairytės savo name, studijoje, įstaigoje ar kur kitur

lango, per kurį srūtų netiesioginė saulės šviesa. Tuomet padėkite gėles netoli to lango taip, kad šviesa ant jų kristų iš šono (jeigu natūrali šviesa kris iš priekio, fotografijose gėlių vaizdas suplokštės). Dabar pastatykite savo trikojį taip, kad fotografuotumėte gėles akių lygyje (atminkite, jog negalima gėlių fotografuoti iš viršaus). Na štai, dabar jau esate pasiruošę fotografuoti puikioje, švelnioje šviesoje ir nesate išleidę nė cento (na, bent jau apšvietimui).

KAIP APGAULĖS BŪDU SUKURTI NUOSTABŲ, NATŪRALŲ APŠVIETIMĄ

Jeigu šviesa, sklindanti pro atvertą langą, itin stipri, galite griebtis mažos gudrybės ir nuėję į Wal-Mart, Kmart, ar Target (JAV prekybos centrai – vert. past.) nusipirkti du daiktus: 1. matinę baltą dušo užuolaidą ir 2. kelias vinutes ar smeigtukus. Dabar grįžkite prie savo spiginančios šviesos užlieto lango, prisekite matinę dušo užuolaidą ir mėgaukitės puikiausia išsklaidyta natūralia šviesa. Ir nesijaudinkite, aš niekam neišplepėsiu.

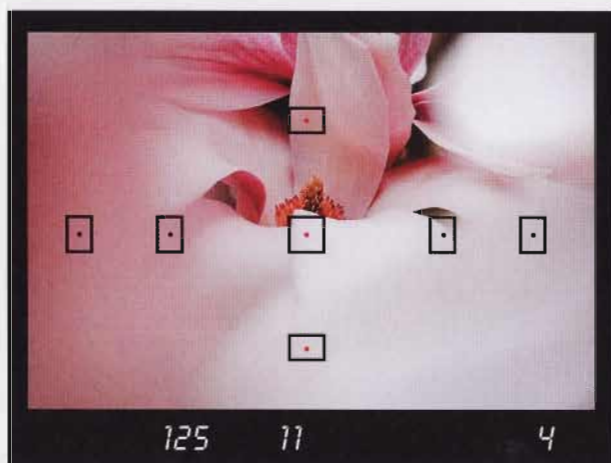

© Istockphoto / Chris Bence

Kur gauti gražių gėlių fotografijoms

Šis patarimas knygoje gali pasirodyti nereikalingas, bet kiek kartų apie tai esu sakęs fotografams, jie vis nustebdavo: „Oho! Niekad nesu apie tai pagalvojęs.“ Norėdami gauti gražių gėlių nuotraukoms, nueikite į gėlių parduotuvę ir nusipirkite (matote, štai čia ir yra tas pernelyg aiškus dalykas). Galite išsirinkti tokių gėlių, kokių norite (aš pats mėgstu fotografuoti rožes,

kalijas ir saulutes), ir jos bus puikiausiai išsilaikiusios (nes šviežios). Galite atidėti į šalį turinčias rudų dėmių ar deformuotas gėles (man patinka žodis „deformuota“) ir jums nereikės mokėti už puokštės sudarymą. Dažnai jums tai nekainuos nė 10 dolerių, o gėlės bus pačios šviežiausios (nors kartais turėsite dienele kitą palaukti, kol rožės iki galo išsiskleis).

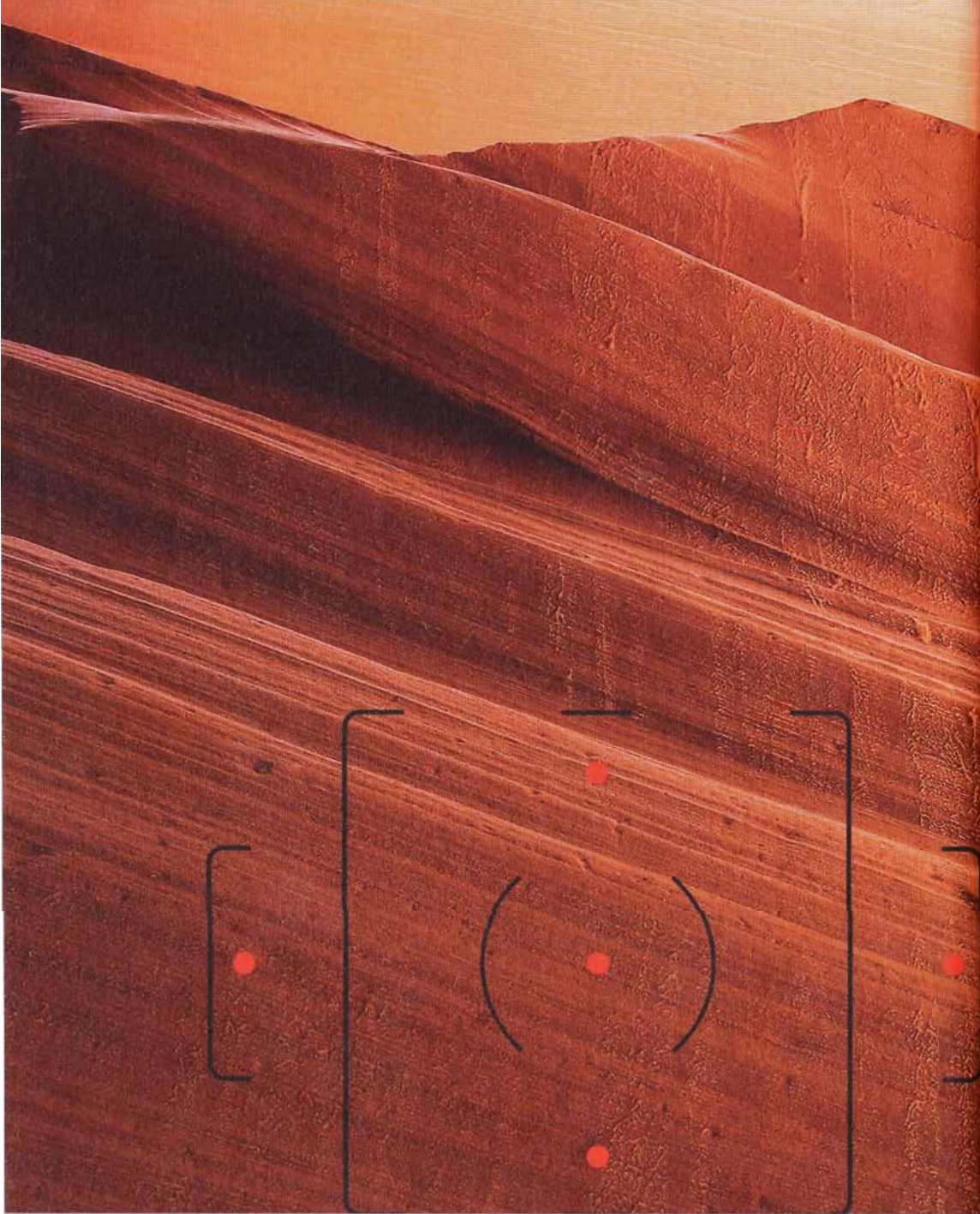

Scott Keiby

Sustabdykime vėją

Jei gėles fotografuojate lauke, būsite priversti susidurti su natūraliu gėlių fotografijos priešū – vėju. Labiausiai erzina, kai pasiruošę, pastatę trikojį, pasirinkę ir sufokusavę vaizdą turite laukti, kol nurims vėjas ir galėsite fotografuoti. Ir dar blogiau, jei fotografuojate makrorežimu – kai menkiausias judesys reiškia katastrofą (na gerai, ne katastrofą, bet neryškią fotografiją). Galite bandyti pritaikyti seną užstok vėją kūnu metodą (kuris, beje, retai tepadeda), tačiau geriausia tokiu atveju leisti išspręsti šią problemą pačiam fotoaparatu. Nustatykite užrakto pirmumo režimą (jūs kontroliuojate tik išlaikymo greitį, o visus kitus darbus atlieka pats aparatas, parinkdamas reikiamą

ekspoziciją), tada padidinkite užrakto greitį bent iki 1/250 sekundės ar daugiau. Tai padės sustabdyti vėjo sukeltą judesį (žinoma, jei nefotografuojate siautėjant uraganui). Jeigu didesnis užrakto greitis nepadėjo, naudokite planą B, paversdami vėją savo objektu. Būtent – *jeigu negali nugalėti, papildyk priešą gretas* – pasirinkite tokį ilgą išlaikymą, kad matytumėte, kaip gėlės juda (kol užraktas atidarytas, iš tikrųjų matysite, kaip siūbuoja gėlės) ir galiausiai „išvysite“ sukuriantį visiškai kitokį vaizdą vėją. Išmėginkite šį triuką pamatyk vėją ir greičiausiai patys nustebsite, kad, prifotografavę įprastinių stambiaplanių vaizdų, dažnai lauksite, kol pakils vėjas.

ISLAIKYMAS: 5 s

DIAFRAGMA: F/11 ISO: 100

ŽIDINIO NUOTOLIS: 35 mm

FOTOGRAFAS: Scott Kelby

Trečias skyrius

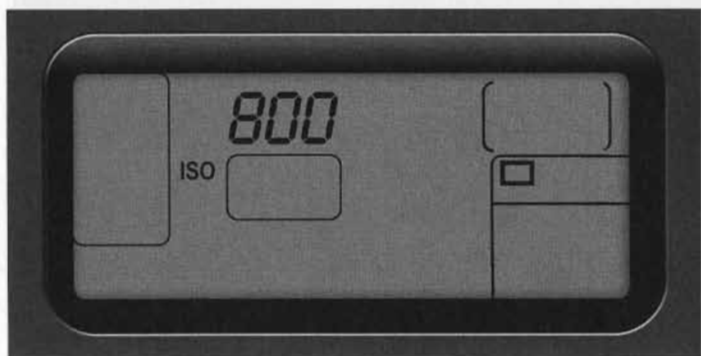
Profesionalus vestuvių fotografavimas

Vestuvių nenufotografuosi antrą kartą!
Turi būti gerai iš karto!

Jei ramiai gyvenate, tyliai sau galvodami: „Man visai neblogai sekasi“, jums metas fotografuoti vestuves. Nesirūpinkite – jums nereikės ieškoti kažkokios ypatingos technikos; jei turite bent vieną didelio židinio nuotolio objektyvą (200 mm ar didesnio), pakaks ir jo – vestuvininkai jus patys susiras. Todėl, kad daugelis žmonių, išvydę ilgą objektyvą, iškart pamanyt, kad jūs – rimtas fotografas. Tai tiesa. Nejuokauju, pabandykite: pasirodykite kokiame nors renginyje su fotoaparatu ir 200 mm ar 400 mm židinio nuotolio objektyvu, ir žmonės tiesiog trauksis jums iš kelio. Jie manys, kad esate pasamdytas renginio organizatorių ir todėl čia dirbate oficialiai kaip fotografas, tad jie tik trauksis šalin ir leis jums fotografuoti. To paties pasiektumėte įėję į fabriką su dokumentų aplanku rankoje: žmonės pamanyt, jog jūs čia dirbate, ir jums netrukdyt. Apsivilkite fotografo liemenę ir pasijusite taip, tarsi būtumėte gavę oficialų

fotokorespondento statusą (pamėginkite – liksite apstulbę). Kad ir kaip būtų, nesnauskite, jei tik turite didelio židinio nuotolio objektyvą, ir žinote, kad netrukus kas nors tuoksīs, bet neišgalės pasisamdyti profesionalaus fotografo (tarkime, jūsų pusbrolio). Jis paklaus: „Ar negalėtum nufotografuoti mūsų vestuvių?“ Žinoma, juk jūs malonus žmogus, todėl atsakysite: „Kodėl gi ne?“ Žiauri klaida. Jūs triūsėte iki dešimto prakaito, nieko nevalgysite, negersite, nesilinksminsite ir patirsite tokį stresą, kokį patiria tik NORAD (*North America Air Defense* – JAV oro gynybos organizacija; vert. past.) radaro operatoriai, stebėdami Šiaurės Korėjos karo veiksmus. Vedybų ceremonija realiu laiku įvyksta tik vieną kartą. Čia negali būti jokių pakartojimų, nėra nė menkiausios vietelės sumaiščiai, nebus jokių pasiteisinimų. Neverskite pusbrolio nuotakos kraustytis iš proto – iš pradžių perskaitykite šį skyrių.

Kaip fotografuoti bažnyčioje esant menkam apšvietimui

Nors paprastai fotografuodami vestuvinius naudojate trikoją (t. y. po ceremonijos darydamas grupines nuotraukas su nuotaka, jaunuoju, šeimos nariais ir t. t.), tačiau fotografuojant vestuvių ceremoniją menko apšvietimo sąlygomis, tarkime, bažnyčioje, fotoaparata dažnai reikės laikyti rankoje. O tai jau ne kas, nes laikydami fotoaparata rankose ir fotografuodami menko apšvietimo situacijose beveik neabejotinai užfiksosite neryškų vaizdą (dėl mažo užrakto greičio). O ką tokiu atveju daro profesionalai? Kaip jie padaro puikias, ryškias fotografijas menko apšvietimo sąlygomis, tarkime, bažnyčioje? Yra du būdai, kaip spręsti šią problemą: 1. jie padidina savo fotoaparata ISO vertę. Šiuolaikiniai skaitmeniniai fotoaparatai (ypač

Nikon ir Canon) leidžia fotografuoti, nustačius labai didelį jautrumą, ir fotografijose lieka palyginti nedaug triukšmo. Kiekgi galime didinti jautrumą? Bent jau iki ISO 800 (žr. Canon valdymo skydelį viršuje), tačiau paprastai daugumoje situacijų jums teks naudoti ISO 1600. Tai leis jums išspręsti „rankinio“ fotografavimo problemą menko apšvietimo sąlygomis – fotoaparata nespės sujudėti, o tai neišvengiama, pasirinkus ISO 100 ar 200 jautrumą. 2. Profesionalai fotografuoja, naudodami greičiausius objektyvus (greitumą nurodo vadinamasis f dydis, tarkime, f/1.4, f/2.8 ar f/3.5), tai leidžia „pagauti“ daugiau šviesos ir fotografuoti esant menkesniam apšvietimui.

IŠTIES PUIKUS PATARIMAS

Jeigu fotografuojate, naudodamas labai aukštą ISO, jums būtina reikėtų pasidomėti populiariu Photoshop įskiepiu (plug-in), skirtu vestuvių fotografams – Noise Ninja (gamintojas PictureCode.com). Jis ne tik sumažina triukšmą, bet gali ir dar ką – sušvelninti odos atspalvį.

Kaip, naudojant blykstę, sukurti švelnią, išsklaidytą šviesą

Pirma dalis

Jeigu fotografuojate vestuves patalpoje, naudodami blykstę, šešėliai bus ryškūs, o šviesa varianti, plokščia, bet taip neturėtų būti. Jei norite, kad fotoaparate įmontuota blykstė skleistų švelnią, išsklaidytą šviesą, jums pavyktų išvengti ryškių, tirštų šešėlių, įsigykite blykstės sklaidiklį (puskaidris lakštas, tvirtinamas ant blykstės – dėl jo šviesa pasidaro švelnesnė). Jeigu jūsų fotoaparate įmontuota iššokanti blykstė, galite

naudoti *LumiQuest Soft Screen Diffuser* (jis kainuoja apie 13 dolerių), o jei turite išorinę prijungiamą blykstę, pasidomėkite *Gary Fong's Lightsphere-II*, kainuojančia apie 48 dolerius. Pastaroji tvirtinama virš blykstės, ji puikiai sušvelnina ir lygiai paskirsto šviesą. Pamatysite, kaip skirsis šviesos, krintančios ant nuotakos, jaunikio bei visos palydos, kokybė ir, nedaug investavę, pasieksite gerokai profesionalesnių rezultatų.

Kaip, naudojant blykstę, sukurti švelnią, išsklaidytą šviesą

Antra dalis

Kitas metodas, kaip sukurti minkštą, išsklaidytą ir geresnę kryptinę šviesą, naudojant blykstę (svarbiausias žodis čia „kryptinė“ – nuotraukos, padarytos naudojant tokią šviesą, nebus „plokščios“) pasiteisins, jei naudosite išorinę prijungiamą blykstę (o ne įmontuotą fotoaparate – ji, kaip netrukus įsitikinsite, gerokai ribota). Išorinės prijungiamos blykstės privalumas yra tas, kad jūs galite keisti blykstės kampą ir kryptį. Taigi, užuot nutaikę blykstę tiesiai į fotografuojamojo veidą (dėl to randasi ryškiausia, plokščiausia šviesa, kokią tik galite įsivaizduoti), galite priversti ją atsispindėti nuo dviejų vietų: (1) nuo lubų. Jeigu kambario, kuriame fotografuojate, lubos yra baltos (o dažniausiai taip ir būna), nukreipkite savo blykstę į jas 45° kampu (kaip parodyta viršuje, bet turėkite omeny,

kad lubos negali būti aukštesnės nei 3 metrai), lubos sugers ryškią šviesą, o ant objekto krintanti šviesa bus švelnesnė, lygesnė ir, tai visų geriausia, už objekto nebus tiršto šešėlio. Minkšti šešėliai kris ant žemės (ir už kadro). Norite žengti dar toliau? Tada, užuot nusitaikę į lubas, (2) pasikvieskite kokį nors padėjėją (draugą, giminaitį ar pan.) ir paprašykite jį palaikyti reflektorių jūsų kairėje arba dešinėje, šiek tiek aukščiau peties, ir savo blykstę nukreipkite į jį. Dabar jau reflektorius sugers ryškią šviesą, bet dar geriau – kadangi jis yra pakreiptas tam tikru kampu – jis tuo pačiu kampu atspindės švelnią kryptinę šviesą. Todėl švelnūs šešėliai susitelks vienoje nuotakos (jaunikio, pamergės ir t. t.) veido pusėje, sudarydami malonesnio ir ne tokio plokščio apšvietimo įspūdį (manykite, jog tai šoninis apšvietimas).

Matt Kloskowski

Naudokite blykstę fotografuodami vestuves lauke

Dar viena gudrybė, kurią jau daugelį metų naudoja vestuvių fotografai, – jie saulėtomis dienomis naudoja blykstę. Žinau, regis, beprotiška naudoti blykstę, danguje skaisčiai šviečiant saulei, tačiau, vestuvių fotografams blykstės šviesą pridedant prie saulės šviesos, pašalinami ryškūs šešėliai, krintantys ant fotografuojamųjų veidų, ir tokiomis nepalankiomis apšvietimo sąlygomis jaunoji ir jaunasis atrodo gerokai natūraliau (be to, dėl blykstės šviesos akyse atsiranda žiburiukai). Nepamirškite rezultato patikrinti LCD

ekranėlyje ir įsitikinti, kad jūsų apšvietimas tinkamai subalansuotas. Čia regite mane, fotografuojantį vienoje neseniai vykusiose vestuvėse. Matote, kad mano blykstė nenukreipta tiesiai į vestuvininkų veidus. Ji yra pasukta į dešinę (ar į kairę) ir pakreipta 45° kampu, tad plykstelėdama ji nesukuria tokio ryškaus vaizdo, kokį sukuriate, kai šaunama tiesiai į objektų veidus. O kadangi jūs nutolę nuo jų ne daugiau kaip per 240–300 cm, nesijaudinkite, blykstė vis tiek suveiks efektingai, net jeigu ji ir pakreipta šonu.

DAR VIENAS PUIKUS PATARIMAS DĖL BLYKSTĖS

Duosiu dar vieną patarimą, kuris fotografuojant lauke padės jūsų blykštei nebūti tokiai „blyksniškai“, – paspauskite savo fotoaparato blykstės ekspozicijos kompensavimo mygtuką ir pakeiskite kompensavimo vertę į -1 (tai veikia lygiai taip pat kaip ir įprastas ekspozicijos kompensavimas, tačiau dabar jis skirtas blykstės ekspozicijoms). Jūsų blykstė vis dar padės išsilaikyti prietamą ir tuo pačiu nebus tokia akivaizdi.

Turėkite atsarginių atminties kortelių

Nieko nepaprasta, jei profesionalus vestuvių fotografas per vienerias vestuves padaro 750 kadro, fiksuodamas keturias pagrindines vestuvių dalis (priešvestuvinę, pačią ceremoniją, oficialiąją ir pokylį), tad panašu, kad ir jūs išfotografuosite panašų kiekį kadro (daugiau ar mažiau, bet vis tiek tai bus šimtai kadro). Mažiausiai tokiu atveju pageidaujate to, kad pasibaigtų jūsų fotojuosta (kitais tariant, vengiate iki galo pripildyti savo fotoaparato atminties kortelę, nebent turite atsarginę – tada galite išsyk ją įdėti ir fotografuoti toliau). Gudrybė čia labai paprasta –

visada turėkite atsarginę atminties kortelę. Ją laikykite kišenėje (ar rankinėje), taigi, užpildę fotoaparato esančią atminties kortelę, po kelių sekundžių galėsite tęsti darbą. Fotografuojant vestuves atminties kortelė neretai pripildoma lemtingiausią ceremonijos akimirka, ir jeigu turite viską mesti ir eiti ieškoti atsarginės (fotoaparato krepšyje kitame kambario gale, automobilyje ar banketo salėje), galite prarasti svarbiausią dienos vaizdą (esu tai patyręs gana skausmingai). Taigi visada turėkite atsarginę atminties kortelę – ir vos po 10 sekundžių galėsite fotografuoti toliau.

© istockphoto

Oficialioji dalis: ką fotografuoti pirmiausia

Po ceremonijos dažniausiai turite padaryti iškilmingas jaunosios ir jaunojo, pozuojančių su kiekvienu vestuvių dalyviu – nuo pamergių iki senelių, – nuotraukas. Sudėtingiausia reikiamą valandą visus tuos žmones suburti. Priklausomai nuo to, kaip organizuotai mokate dirbti, tai gali užtrukti nuo pusvalandžio iki trijų valandų. Jei norite viską atlikti kuo greičiau, šiuo atveju patarčiau štai ką: iš pat pradžių suburkite visus, kurie bus fotografuojami kartu. Kol jie sėdės, padarykite jauniko ir nuotakos portretus (kodėl, suprasite po akimirkos). Tai atlikę, nufotografuokite didžiausias žmonių grupes (didžiuosius šeimos portretus). Tada, kai jau būsite atlikę darbą su tam tikra grupe (pavyzdžiui, būsite nufotografavę senelius), paprašykite jos eiti į pokylių salę. Trumpiau tariant, pradėkite

nuo kiekvieno dalyvio ir, kai nufotografuosite juos, pasiūlykite eiti į pokylių salę, kol galų gale liksite tik su nuotaka ir jaunikiu. Jei to nepadarysite, tai vis sukiositės aplinkui ir stoviniuosite laukdamas dėsės Arnio – tuo metu šis sėdės kur nors pokylių salėje. O nuotaką ir jaunikį nufotografuoti pirmiausia reikia todėl, kad laikui bėgant jaunoji ir jaunikis vis labiau laukiami pokylių salėje, taigi didėja įtampa, nes kol jie neatsisės į savo vietas, niekas negaus valgyti. Tad kiekvienas sėdintis pokylių salėje dalyvis lauks jūsų – fotografo. Vėliau brauksite prakaitą skubėdami nufotografuoti svarbiausius jų portretus (tuos, kuriuos vos keli dalyviai, jamžinti oficialiose vestuvių fotografijoje, nusipirks). Pasilengvinkite gyvenimą – pradėkite nuo didelio, baikite mažu.

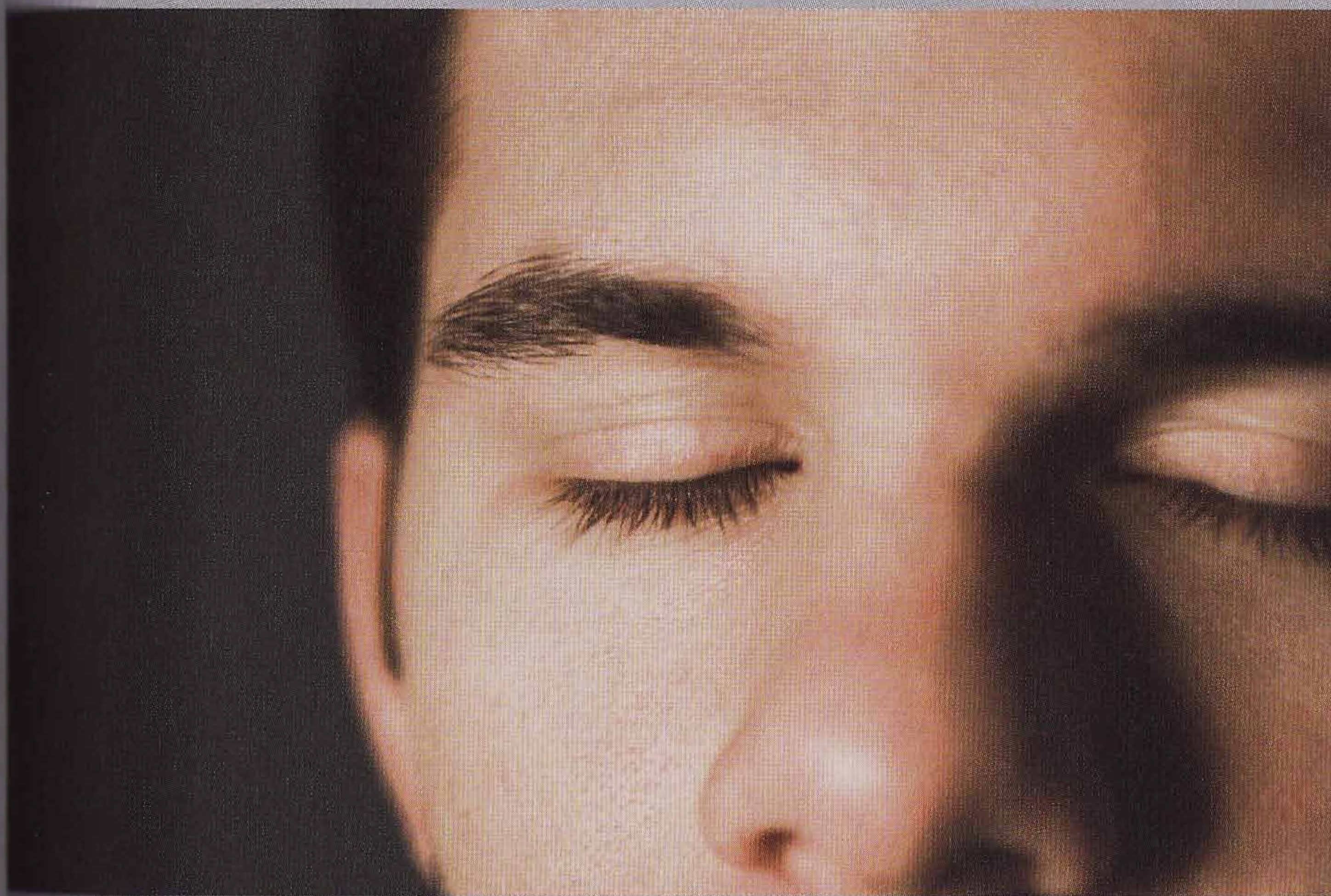

© iStockphoto / Kevin Kras

Oficialiosios fotografijos: kur taikytis

Darydami oficialias didelių žmonių grupių vestuvines fotografijas, privalote pasirinkti tokią diafragmos vertę, kad visi fotografuojamieji būtų ryškūs. Pamėginkite pasirinkti $f/11$ – tai tinkama žmonių grupėms ryškumo zona. Ir kurgi taikotės fokusuodami vaizdą? Jeigu fotografuojate daugiau nei vieną žmonių

eilę, reikia paisyti senos (ir iki šiolei galiojančios) taisyklės – objektyvą nutaikyti į pirmos žmonių eilės akis. Didesnis gylis pasiekiamas jiems už nugarų, o ne priekyje, taigi fokusuokite pirmos eilės vaizdą, ir visi fotografuojamieji bus ryškūs – bet jeigu pirmoji eilė bus neryški, manykite, kad nuotrauka nenusisėkė.

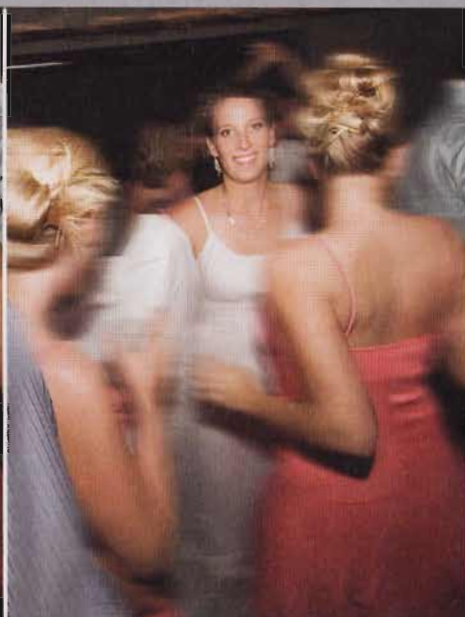
© Istockphoto / Nick Schlax

Gudrybė, kaip apsisaugoti nuo mirksėjimo

Jei fotografuojate penkių ar daugiau žmonių grupę, beveik neabejotina, kad vienas kuris jų užsimerks.

Tai dar viena vestuvinės fotografijos taisyklė, tačiau neverta dėl to nerimauti, nes tuojau išmokysiu jus vienos gudrybės, kaip daugeliu atvejų išvengti užsimerkusiųjų vaizdų. Tiesiog, kai būsite pasiruošę fotografuoti, paprašykite, kad visi pozuotojai užsimerktų, suskaičiuokite iki trijų ir ties skaičiumi trys liepkite

visiems atsimerkti ir nusišypsoti. O prieš fotografuodami mintyse dar ištarkite „keturi“. Štai ką aš sakau, fotografuodamas žmonių grupes: „Puiku, dabar visi užsimerkiam. Ir sulig skaičiumi trys atsimerkiam... vienas, du, trys... atsimerkiam!“ Visi atsimerkia, ir aš, prieš nufotografuodamas, mintyse dar ištariu „keturi“. Puikiausiai pavyksta!

Scott Kelby

Pokylis fotografijos: priverskite juos šokti

Fotografuoti šokančius žmones sunku. Jei fotografuosite su blykste (didelė tikimybė, kad taip ir padarysite), nuotraukoje jie atrodys sustingę, tarsi stovėtų, bet kažkaip nepatogiai. Mane iki šiol stebina, kaip žmonės, šokantys vienoje eilėje gali būti fotografuojami tarsi viena linija išsirikiavę policininkai – fotoaparatas neužfiksuoja judesio, nebent jam liepsite. Norint užfiksuoti judesį, galima taikyti du metodus: pirmasis realizuojamas pačiu fotoaparatu. Tai vadinamasis „panoramavimo“ metodas (*panning*), kai fotoaparatu sekate vieno šokėjo judesius (paprastai nuotakos, jaunikio, pamergės ar pabrolio), naudodamas mažą užrakto greitį, tada kiti šokantieji atrodys išblukę – susidarys (jūs jau atspėjote) šokio įspūdis.

Jeigu pamiršote panaudoti šį metodą fotografuodami pokilyje, galite sukurti judesio įspūdį programa *Photoshop*. Pirmiausia pasidarykite fono sluoksnio (*Background layer*) kopiją. Tada pasirinkite Filtrų meniu (*Filter menu*), susiraskite *Blur* ir išsirinkite *Motion Blur*. Nustatykite *Angle* ties 0° , tada didinkite *Distance* vertę tol, kol atrodys, kad vaizdas iš tiesų juda. Galiausiai susiraskite trynimo įrankį (*Eraser*), pasirinkite didelį minkštą teptuką (*Soft-edged Brush*), tarkime, minkštą apvalų 200 pikselių dydžio įrankį, ir patrinkite aplink tą asmenį, ties kuriuo sufokusuotas vaizdas (tarkime, nuotaką ar pan.), taip, kad tas asmuo liktų ryškus, o visi aplinkiniai žmonės šoktų, judėtų ir smagintųsi.

© Istockphoto / Elianet Ortiz

Pagrindinis jūsų uždavinys – sekite nuotaką

Pagrindinis bet kurių vestuvių centras yra nuotaka, taigi nepamirškite, kad pagrindinė visų vestuvių dalių (priešvestuvinės, ceremonijos, oficialiosios ir pokylio) nuotraukų tema yra nuotaka. Sekite ją taip, kaip sektumėte įžaidėją, jeigu fotografumėte futbolo rungtynes. Ypač, jeigu ketinate

šias nuotraukas parduoti – jas juk pirks (tiesiogiai ar netiesiogiai) pati nuotaka. Nepamirškite, kad būtent ji – svarbiausia šio renginio žvaigždė (juk dėdės Arnio nuotraukos nebus baisiai paklausios, suprantate, apie ką kalbu?).

© Istockphoto / Dainir Spanic

Oficialioji dalis: kokiame aukštyje turi būti fotoaparatas

Kai fotografuojate oficialiąją dalį, aukštis, kuriame laikote fotoaparata, labai svarbus, nes, jeigu jis yra pasirinktas neteisingai, jūsų fotografuojamo objekto kūnas gali atrodyti iškreiptas arba kai kurios kūno dalys gali atrodyti didesnės nei įprasta (trumpiau tariant, tai negerai). Taigi profesionaliai fotografuojant portretus surasti teisingą aukštį – esminis dalykas. Štai kelios rekomendacijos, padėsiančios jums padaryti profesionalią nuotrauką:

Stovinti figūra. portretas visu ūgiu: nukreipkite fotoaparata (ant trikojo) į nuotakos juosmenį (taip, turėsite

pritūpti, susilenkti, bet galiausiai paaškęs, jog buvo verta tai daryti). Objektyvą laikykite tiesiai (nenutalkykite jo į jaunosios veidą).

7/8 kadro (nuo blauzdų aukšty): nukreipkite fotoaparata (ant trikojo) į jaunosios krūtinę ir fotografuokite.

Galvos ir pečių fotografijos: nukreipkite fotoaparata (ant trikojo) arba į jaunosios akis, arba truputį aukščiau.

Bloga kirpimo linija

© Istockphoto

Oficialioji dalis: nenupjaukite galūnių per sąnarius

Kadruodami per vaizdo ieškiklį ir norėdami padaryti profesionalias nuotraukas būkite atidūs ir niekam nenupjaukite galūnių per sąnarius (kitais tariant, neleiskite, kad rėmo apačia kam nors nukirstų galūnę ties alkūne ar keliu. Rėmo šonu niekam nenukirskite

riešo arba alkūnės). Palikite ramybėje sąnarius. Jeigu privalote kam nors nupjauti ranką ar koją, darykite tai kiek įmanoma arčiau rankos ar kojos vidurio ir nelieskite sąnarių. Aš pasakiau.

© Istockphoto / Kevin Russ

Oficialioji dalis: atsparos taškas – nuotaka ir jaunikis

Visoms oficialiosioms vestuvių dalims galioja viena taisyklė – nuotaka ir jaunikis turi būti centre, ten ir telieka. Jų vieta nesikeičia – o kiti žmonės (pamergės, pabroliai, vyriausiasis pabrolis, vyriausioji pamergė,

tėvai, seneliai ir pan.) juda aplink juos. Laikykite jaunikį ir jaunąją esminiu pamatu ir viskas bus gerokai paprasčiau (na, žinoma, suvaldyti dideles pozuotojų grupes vis tiek reikės).

© Istockphoto / Phil Date

Oficialioji dalis: puikių fonų gudrybė

Oficialiuose portretuose fonai ir yra tik fonai.

O gudrybė štai kokia – norint turėti fantastišką foną reikia naudoti patį paprasčiausią. Kuo jis paprastesnis, tuo geresnis. Tad neieškokite lauke fono su kriokliu, trisdešimt šešiais skirtingais augalais, žydinčiomis gėlėmis ir kabančiais vijokliais. Ieškokite paprasto fono,

kitaip jis atitrauks dėmesį nuo pozuotojų ir suteiks jūsų vestuvių fotografijoms kažkokio nesmagumo (iki šiol niekas nežino kodėl). Be to, jeigu dėl kurios nors priežasties vėliau retušuosite foną programa *Photoshop*, kuo mažiau jis bus apkrautas, tuo lengviau jį patobulinsite.

PATARIMAS DĖL FONO

Štai dar vienas patarimas – darydami vestuvių fotografijas, keiskite foną. Fotografavimo metu tai gali atrodyti nereikšminga, tačiau, kai galiausiai vestuviniame albume pamatysite nuolatos besikartojantį tą patį foną, jus apims nuobodulys. Padarę keliolika nuotraukų su vienu fonu, apsidarykite, ir, jei esama kito paprasto fono, toliau fotografuokite naudodami jį, tada jūsų albumas neprimins supjaustyto biskvito.

Scott Kelby

Fotografuojame detales (ir kurias jų verta fotografuoti)

Vestuvių fotografijoje šiuo metu yra plačiai įsivyravęs fotožurnalizmo stilius (vestuvių istorija fotografijose pasakojama taip, tarsi ji būtų pateikiama laikraštyje ar žurnale). Vienas kertinių šios technikos elementų – reikalavimas pastebėti menkiausias vestuvių detales, ypač priešvestuvinius užkulisius. Pateiksiu jums sąrašą daiktų, kuriuos, galimas daiktas, panorėsite nufotografuoti atskirai vestuviniam albumui; taip pat jie gali praversti kitoms fotografijoms kaip fonas:

- Nuotakos batai
- Nuotakos suknelė ant pakabos
- Nuotakos diadema, karoliai ir t. t.
- Pakvietimas į vestuves
- Natos, pagal kurias vestuvėse buvo grojama
- Svečių knyga (kai joje pasirašė nors keli svečiai)
- Šampano taurės
- Pokylyje naudotos kortelės su svečių pavardėmis
- Vestuviniai žiedai (juos, padėtus ant pakvietimo galima nufotografuoti, netoliese nerūpestingai išbarsčius rožių žiedlapius)
- Medaus mėnesio lėktuvo bilietai
- Pirmojo jų šokio muzikos natos arba CD dėžutė
- Jaunojo butonjerė
- Nuotakos puokštė

© iStockphoto / Robert Deal

Keiskite fotografavimo poziciją, ir nuotraukos bus įdomesnės

Norite sukurti fotografiją, kurią visi atsimintų? Fotografuokite iš aukštai (pasišvalgykite – gal įmanoma fotografuoti pro antro aukšto langą arba iš balkono, ar nuo tilto ir pan.). Jeigu negalite rasti jokio natūraliai egzistuojančio aukštesnio taško, visada galite jį sukurti – tereikia atsinešti (arba pasiskolinti) kopėčias

ir fotografuoti, palypėjus ant jų. Žinoma, būkite atsargūs, nes fotografuoti ant kopėčių su brangiu fotoaparatu – tema, kuria Holivudas yra sukūręs ne vieną komediją. Fotografavimo iš aukštai metodas idealiai tinka pamergių, pabrolių ir netgi jaunosios bei jaunojo, kaip čia matote, nuotraukoms.

Scott Kelby

ieškant tobulo nuotakos apšvietimo

Fotografuodami daugumą vestuvių galite rasti vieta, kurioje ypatinga šviesa, rodos, tik ir laukia, kol ateisite ir ją atrasite. tačiau atradę turite žinoti, kaip ją pasinaudoti. Toji šviesa – tai, be abejo, natūrali šviesa, sklindanti per langą (tokioje šviesoje sunku padaryti blogą nuotrauką). Paieškokite lango, pro kurį nekrenta tiesioginiai saulės spinduliai (pro šiaurinį langą paprastai srūva minkšta, išsklaidyta šviesa). Taigi,

jeigu jau radote tą nuostabią, natūralią, šoninę, langą dovanotą šviesą, telieka nuspręsti, kur paprašyti atstoti nuotaką? Idealus atstumas būtų nuo 6 iki 8 pėdų (182–243 cm), tada šviesa pasiskirstys ant nuotakos lygiai ir bus lygi. Tai puiki vieta daryti priešvestuviškas nuotraukas, galima fotografuoti nuotaką vieną, nuotaką su motina ir nuotaką su tėvu.

Scott Kelby

Kaip fotografuoti nuotaką su kitais žmonėmis

Jei norite savo nuotraukose sukurti artimumo atmosferą, tai fotografuodami nuotaką su kitais žmonėmis, taip pat ir su jauniu, stenkitės pasiekti, kad nuotakos ir kito fotografuojamojo asmens galvos būtų arti viena kitos. Iš pradžių, kol nepradėjote ruošti žmonių pozavimui, tai neatrodo sudėtinga. Tačiau atsistoję „natūralia poza“ pozuotojai palieka per daug erdvės tarp savo galvų. Ir nors gyvenime tai atrodo absoliučiai natūraliai, fotografijose bus jaučiamas artumo

stygius. Mačiau tai daugybę kartų ir nuolat turiu priminti žmonėms, netgi jauniui, kad jie atsistotų labai arti prie nuotakos. Jiems atrodo, kad pozuojant nenatūralu būti taip arti, tačiau, jeigu jie to nepadarys, fotografijos bus šaltos ir nenatūralios. Pamėginkite šiuo patarimu pasinaudoti per kitas vestuves ir nustebsite, kad fotografuojamų objektų artumas suteikia galimybę padaryti įspūdingų nuotraukų.

© iStockphoto / Kevin Tans

Ką fotografuoti su plačiakampiu objektyvu

Kiekvienose vestuvėse būna trys momentai, kai neabejotinai reikia fotografuoti su plačiakampiu objektyvu. Vienas jų – kai metami ryžiai (žinoma, dabar jau niekas ryžių nebemeta). Geriausia tai įamžinti plačiakampiu objektyvu, tad pakvieskite nuotaką, jaunikį ir, ne mažiau svarbu, – minią, metančią ryžius (ar ryžių pakaitalus) už jaunųjų nugarų ar aplink juos. Kitas momentas, kai reikia fotografuoti plačiakampiu objektyvu – įvykiai bažnyčios viduje. Nuotaka tikisi viską aprėpiančios fotografijos, ir plačiakampis

objektyvas jums bus kaip kaliniui pranešimas, kad ji paleidžia iš kalėjimo. Ir pagaliau jums būtinai reikės plačiakampio objektyvo, fotografuojant, kaip metami puokštė ir keliaraištis – turite įamžinti ir metantįjį, ir minią, nekantriai laukiančią, kol ateis akimirka gaudyti prizą (taip sakant). Aprėpkite kuo platesnį vaizdą, fotografuokite nuotaką ir viską turėsite viename kadre (bet nefotografuokite po vieną kadrą, čia verta pokšėti serijomis).

Pasidarykite atsargines nuotraukų kopijas

Vestuvės nesikartoja. Vėliau nieko nebeperdarysite, taigi būtinai pasidarykite atsargines nuotraukų kopijas – tai turi būti jūsų darbinės rutinos dalis. Jeigu užpildėte atminties kortelę ir išsyk įsidėjote naują, kitas žingsnis turi būti toks – išsaugokite pilnos atminties kortelės informaciją išoriniame standžiajame diske. Rekomenduočiau Epson P-2000 arba P-4000 (parodyti viršuje); jei greta neturite kompiuterio, į abu įrenginius be vargo galėsite įdėti CompactFlash tipo atminties kortelę ir jie nuskaitys informaciją. P-2000 nešiojuosi fotoaparato krepšyje, užpildęs atminties kortelę iškart ją įkišu į P-2000 ir paspaudžiu

copy mygtuką. Per kelias minutes mano atminties kortelė (pilna nepakeičiamų fotografijų) nukopijuojama. Be to, grįžęs į savo studiją, aš iš karto nukopijuoju visas fotografijas į nešiojamąjį standųjį diską, taigi turiu dvi vestuvinių fotografijų kopijas. Šis kopijavimas be galo svarbus – nepasidarydami kopijų rodote, kad pernelyg pasitikite atminties kortelėmis. Įsivaizduokite, kaip jaustumėtės, jeigu jaunajai ir jauniui reikėtų pasakyti, kad atminties kortelė kažkodėl sugedo ir jūs praradote visas jų vestuvių fotografijas. Išvengsite šios krizės, pasidarę vieną ar dvi atsargines kopijas.

SKOTO REKOMENDUOJAMI REIKMENYS

Epson P-2000 (40 Gb standusis diskas) kainuoja apie 499 dolerius.

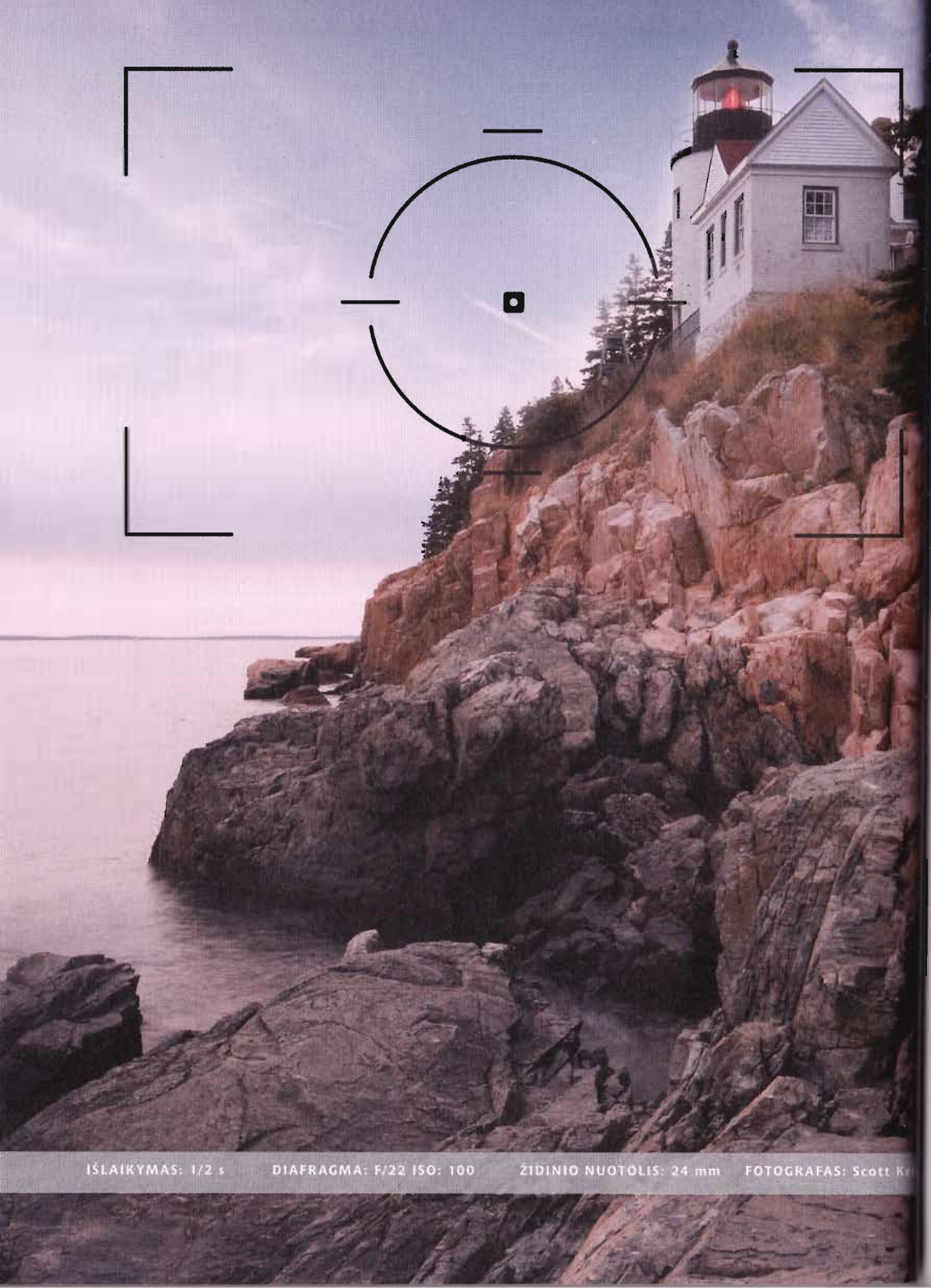
Epson P-4000 (80 Gb standusis diskas) kainuoja apie 660 dolerių.

Fotografuodami JPEG formatu, nustatykite baltos spalvos balan

Jei savo skaitmeniniu fotoaparatu fotografuojate RAW formatu, jums nereikia rūpintis baltos spalvos balansu (įjunkite automatinį režimą – *Auto White Balance*, jei reikės, vėliau programa *Photoshop* visada galėsite jį pakeisti), tačiau, jeigu jūs, kaip daugelis vestuvių profų, fotografuojate JPEG *Fine* formatu (šitaip galite padaryti daugiau nuotraukų ir greičiau jas įrašyti į atminties kortelę), geriau naudokite iš anksto nustatytą baltos spalvos balansą, kuris atitinka jūsų apšvietimo sąlygas (tada bendra fotografijos spalva bus subalansuota pagal atitinkamą apšvietimą). Jeigu

nenustatysite tinkamo baltos spalvos balanso, jūsų nuotraukos atrodys arba per daug geltonos, arba pernelyg mėlynos. Laimė, pasirinkti baltos spalvos balansą lengviau nei manote ir vėliau, apdorodami šias nuotraukas programa *Photoshop*, sutaupysite aikštės laiko. Atidarykite savo fotoaparato valdymo meniu, pasirinkite baltos spalvos balanso dialogą ir išsirinkite *Incandescent*, jei fotografuojate pokylių salėje, arba *Daylight*, jei fotografuojate vestuves lauke. Jei naudojate blykštę, nustatykite *Flash* baltos spalvos balansą. Juk taip lengva iš anksto tinkamai pasirinkti spalvas.

IŠLAIKYMAS: 1/2 s

DIAFRAGMA: F/22 ISO: 100

ŽIDINIO NUOTOLIS: 24 mm

FOTOGRAFAS: Scott Kel

Fotografuokite peizažus kaip tikri profesionalai

Profesionalūs patarimai,
kaip užfiksuoti gamtos grožį

 Jeigu esate kada nors fotografavę tokiose unikaliuose vietose kaip Didysis kanjonas ar Josemito nacionalinis parkas, žinote, ką reiškia būti pažemintam kaip fotografui. Šitaip atsitinka todėl, kad žvelgdami į stulbinantį vaizdą, į absoliučią regiono didybę, pasijuntate tokie pritrenkti ir įkvėpti, kad įsivaizduojate, jog čia netgi šimpanzė galėtų pripyskinti fantastiškų nuotraukų. Na, jei vaizdas toks įspūdingas, argi galima jį sugadinti? Taigi pasistatote trikojį, žvilgtelitate per vaizdo iešiklį ir... pradodate tyliai kūkčioti. Kūkčiojate todėl, kad prisipirkote brangiausių fotoreikmenų, prisipirkote fotoaparatus bei objektyvų, kainuojančių daugiau nei *Toyota Prius Hybrid*, turite daugiau filtrų, negu jų yra *Ritz* fotoreikmenų parduotuvėje, ir jūsų fotokrepšys sveria 54 svarus, jūs taupėte pinigus visus metus, gavote dvi savaites atostogų, nusipirkote bilietą pirmyn ir atgal,

išsinuomojote didžiulį SUV klasės automobilį, kad jus, jūsų šeimą ir visus brangiausius reikmenis nuvežtų į šį vasaros karščiu alsuojantį kanjoną – ir štai, pažvelgiate per vaizdo iešiklį, o tai, ką pamatote, nė per pusę neatrodo taip gerai, kaip vaizdai tose bjauriose atvirutėse, kurias už 1,25 dolerio gali nusipirkti parko suvenyrų krautuvėlėje. Veidu ima srūti ašaros, mat suprantate, kad nenufotografuosite tos nuotraukos, dėl kurios čia atvažiavote. Ir kas dėl visko kalčiausias? Anselis Adamsas, štai kas. Jis sumovė Didžiojo kanjono, Josemito ir daugelio kitų vaizdingų vietų reikalą dar prieš mus. Bet net ir suprasdami, kad nesame anseliai adamsai, tikrai galime padaryti geresnių fotografijų nei vaizdai suvenyrų krautuvėlėje, ar ne? O kelias tobulumo link prasideda nuo šio skyriaus. Na, pradėdam.

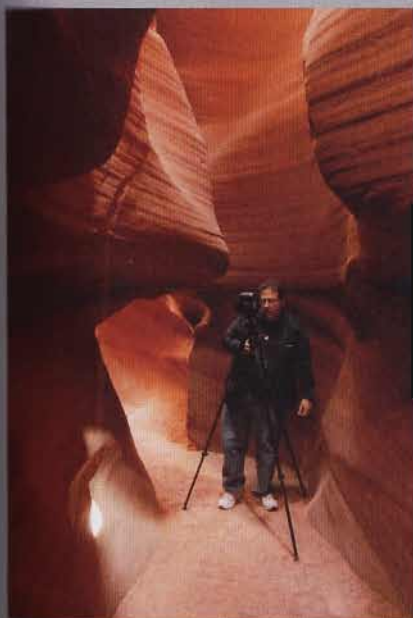

Scott Kelby

Auksinė peizažo fotografavimo taisyklė

Egzistuoja viena auksinė peizažo fotografavimo taisyklė, kurios būtina griežtai paisyti, antraip jūsų nuotraukos niekada neprilygs geriausių profų nuotraukoms, net jei sektumėte kiekvieno šio skyriaus patarimu. Kaip peizažo fotografas jūs galite fotografuoti tik du kartus per dieną. 1) auštant. Galite fotografuoti nuo 15 min. iki 30 min. prieš aušrą ir paskui nuo 30 min. iki 1 val. (priklausomai nuo to, kokio ryškumo tuo metu šviesa). 2) temstant. Kodėl tik du kartus? Todėl, kad tokia taisyklė. Na, gerai, esama dar kai ko. Mano nurodyti laikai – vienintelė galimybė užfiksuoti švelnią, šiltą šviesą ir švelnius šešėlius, o tai suteikia gamtovaizdžiams profesionalios apšvietimo kokybės. Ar ši taisyklė tokia jau nesulaužoma? Niekad neužmiršiu to meto, kai dalyvavau Q&A sesijoje, skirtoje fotografams profesionalams. Vienas instruktorių buvo

legendinis *National Geographic* fotografas Joe McNally. Kažkas jo paklausė: „Ar jūs iš tiesų fotografuojate tik temstant ir švintant?“ Joe ramiai pakėlė savo trikojį ir nudėjo tą žmogų. Na, gerai, kiek perlenkiau lazda, bet tai, ką Joe atsakė, atsiminsiu visą gyvenimą. Jis pasakė, kad fotografijos redaktoriai (didelių žurnalų) taip tiki šiuo faktu, kad nesivargina net žvilgterti į jo ar bet kurio kito fotografo peizažus, jei šie nebuvo nufotografuoti temstant ar švintant. Joe pridūrė, kad jeigu jis nuneša jiems fotografiją ir paprašo: „Pažiūrėkit, šis vaizdas nufotografuotas ne magiškuoju metu, bet patį fotografiją nuostabi“, jie vis tiek atsisako net žvilgtelėti į ją. Taigi esmė tokia: profesionalūs peizažo fotografai fotografuoja punktualiai dviem ir tik dviem paros valandom. Jeigu norite profesionalių rezultatų, taip pat turite fotografuoti tik tuo laiku.

Bill Fortney

Veskite savo trikojį

Puiku, na štai jūs jau ir žinote, kad profesionalaus peizažo fotografo gyvenimas maždaug toks: keliatės prieš aušrą, kiekvieną vakarą nespėjate į vakarienę (atsiminkite, kad nėra nieko gėdingo vėluoti į vakarienę). Jeigu tai jums tinka, manau, metas atskleisti dar vieną rūsčią tiesą – kadangi visada fotografuosite menko apšvietimo sąlygomis, visada turėsite naudoti trikojį. Be jokių išimčių. Visada. Pasaulinėje profesionalios peizažo fotografijos praktikoje nėra tokio daikto kaip fotografavimas, laikant fotoaparata

rankoje. Dar privalėčiau jus įspėti, kad kartais auštant susidursite su peizažo fotografais, kurie fotografuos tą patį, ką ir jūs, bet laikys fotoaparata rankoje. Tada jie dar nežinos, kad atvėrę savo nuotraukas programa *Photoshop*, pamatys, jog šios neryškios, nesubalansuotos, nesufokusuotos – jūs tai esate matę jau daugybę kartų. Kaip galite padėti šioms vargšėms nelaimingoms sieloms? Ramiai pakelkite savo trikojį ir be jokio gailėsčio juos užmuškite. Na, bent jau taip pasielgtų Joe McNally. (Juokauju. Tam tikru atžvilgiu.)

TRIKOJAI: ANGLIES PLUOŠTO PRANAŠUMAS

Pats madingiausias daiktas dabar – trikojai, pagaminti iš anglies pluošto. Jie turi du neabejotinus pranašumus: 1) yra lengvesni negu paprasti metalo trikojai, bet nuo to jų stiprumas bei stabilumas nesumažėja; 2) anglies pluoštas nerezonuoja kaip metalas, taigi sumažėja vibracijos pavojus. Tačiau, kaip ir galėjote tikėtis, yra ir neigiama ypatybė: jie nepigūs.

Nikon

Canon

Fotografuokite diafragmos pirmumo režimu

Profesionalūs gamtos fotografai visada dirba diafragmos pirmumo režimu (jį žymi raidė A arba raidės Av ties jūsų fotoaparato fotografavimo režimų pasirinkimo disku). Priežastis, dėl kurios šis režimas toks populiarus, labai paprasta, – jis leidžia jums nuspręsti, kaip kūrybingai pateikti fotografiją. Štai ką turiu omenyje, tai sakydamas: tarkime, teleobjektyvu fotografuojate tigrą ir norite, kad tigras (jis yra kadro priekyje) būtų ryškus, o fonas neryškus. Pasirinkus diafragmos pirmumo režimą, labai lengva nustatyti mažiausio skaičiaus (o iš tiesų fiziškai didžiausią) diafragmą, kokią tik leidžia pasirinkti jūsų objektyvas (tarkime, $f/2.8$, $f/4$, $f/5.6$ ir pan.), ir tada sufokusuoti vaizdą ties tigru. Tik tiek. Visa kita padarys fotoaparatas (ir teleobjektyvas) – tigras bus ryškus, o fonas liks išblukęs. Taigi ką tik išmokote vieną iš trijų

diafragmos gudrybių – naudokite mažo skaičiaus diafragmą (ir teleobjektyvą) ir jūsų objektas bus ryškus, o fonas išblukęs. Na, o jeigu panorėsite, kad ir tigras, ir fonas būtų ryškūs (norite aiškiai matyti tigrą ir tai, kas jį supa?), nustatykite $f/8$ arba $f/11$ dydžio diafragmą. Abiejų šių dydžių diafragmos puikiai tiks, kai panorėsite nufotografuoti objektą taip, kaip jį mato akis (be kūrybingo polėkio, kai fonas išblukinamas). Toli esantis fonas (gerokai už tigro) bus tik šiek tiek neryškus. Tokia būtų antra diafragmos pirmumo režimo gudrybė. Trečia – kai diafragma naudojama, norint viską nufotografuoti kuo ryškiau (priekinį planą, vidurį, antrąjį planą (foną) – viską): šiuo atveju tik išsirinkite didžiausią objektyvo turimą diafragmos vertę ($f/22$, $f/36$).

Scott Keibby

Kuriant puikius peizažus

Kai kitą sykį jums į rankas pakliūs koks nors žavingas kelionių žurnalas, kuriame spausdinamos peizažinės fotografijos arba pristatomi skaitmeninės fotografijos meistrai, tokių kaip Davido Muencho, Moosės Petersono, Stepheno Johnsono ir Johno Shaw, darbai, valandėlę pastudijuokite nuostabių, užburiančių vaizdus. Šiuose peizažuose, kaip pastebėsite, esama dažnai pasikartojančio dėsningumo: visos tos fotografijos turi tris išskiriančius elementus: 1) priekinį planą. Jeigu fotografuota saulėlydžio metu, vaizdas prasideda nuo paplūdimio, o ne nuo vandens. Paplūdimys yra priekinis planas. 2) Vaizdai turi vidurį. Jeigu kalbėtume apie

kadra su saulėlydžiu, vidurys būtų arba vandenynas, atspindintis saulę, arba, kai kuriais atvejais, tai galėtų būti ir pati saulė. Ir pagaliau: 3) vaizdas turi galinį planą (foną). Saulėlydžio fotografijoje tai debesis ir dangus. Čia yra visi trys elementai, kaip tik tiek, kad jie visi kartu sudarytų dėmesį prikaustančią peizažo fotografiją. Kitą sykį fotografuodami paklauskite savęs: „Kur mano priekinis planas?“ (dauguma mėgėjų linkę tai pamiršti – jų nuotraukos turi vidurį ir galinį planą (foną). Fotografuojant dera atsiminti visus elementus – jie padės jums papasakoti istoriją, disciplinuos akį ir suteiks jūsų peizažams gilumo.

DAR VIENAS PRIVALUMAS, KAI FOTOGRAFUOJATE AUŠTANT

Dar vienas privalumas, kai fotografuojate auštant (skirtingai nei saulei leidžiantis) yra tas, kad vanduo (tvenkiniuose, ežeruose, įlankose ir pan.) yra gerokai ramesnis, mat ryte paprastai būna mažiau vėjuota nei vėlyvą popietę. Tad, jei ieškote lygaus kaip stiklas atspindžio ežere, šį tikslą įgyvendinsite auštant, o ne saulei leidžiantis.

© itockphoto / Thierry Marfais

Gudrybė, kaip fotografuoti krioklius

Norite nufotografuoti kaip šilkas blizgančius krioklius ir išsaugoti tėkmės įspūdį, kurį regite profų fotografijoje? Paslaptis čia paprasta – atidarykite diafragmą iki galo sekundei arba dviem, vanduo tekės, o visa kita (uolos ir medžiai aplink krioklį ar šaltinį) liks nejudrūs. Štai ką reikia daryti: nustatykite užrakto pirmumo režimą (S ar Tv raidės ties fotografavimo režimų pasirinkimo disku) ir pasirinkite vienos arba dviejų sekundžių išlaikymą. Vis dėlto net jeigu fotografuojate krioklį kiek apniukusią dieną ir pasirenkate kelių sekundžių išlaikymą, šviesos bus per daug, gausite vientisą baltą, visiškai kontūrų neturinčią nuotrauką. Šią problemą profai sprendžia dviem būdais: 1) jie fotografuoja krioklį prieš saulėtekį arba jau po saulėlydžio, kada gerokai šviesos mažiau. Arba 2) naudoja *stop-down*

(lęšį užtemdantį) filtrą. Tai specialus užsukamas ant objektyvo filtras, jis toks tamsus, kad sulaiko didžiąją dalį į fotoaparatą patenkančios šviesos. Dabar jau galite naudoti kelių sekundžių išlaikymą. Nuotrauka neišbluks, ir jūs padarysite tinkamai eksponuotą kadra, kuriame tekės nuostabus šilkinis vanduo. Beje, jeigu neturite *stop-down* filtro ir kur nors miško glūdumoje užtikote krioklį arba šaltinį, pamėginkite fotografuoti šitaip: pritvirtinkite fotoaparatą prie trikojo, nustatykite diafragmos pirmumo režimą ir pasirinkite didžiausio skaičiaus diafragmą, kokią tik leidžia pasirinkti jūsų objektyvas (greičiausiai f/22 arba f/36). Turėsite galimybę ilgiau nei įprastai laikyti atidarytą užraktą (viskas gerai, juk jūs tamsioje paunksnėje, ar ne?) ir nufotografuosite tokį patį šilkinį vandenį.

© iStockphoto / Simon Oxley

Patarimas, kaip fotografuoti miškus

Norite gero patarimo, kaip fotografuoti miške? Žiūrėkite, kad į kadrą nepatektų žemės paviršius. Taisybė – žemės paviršius miške dažnai būna labai užterštas (nubyrėjusiom šakelėm, lapais, visokiausiom atmatom), štai dėl ko daug profesionalų fotografuodami vengia žemės – ji atitraukia dėmesį nuo medžių grožio. Nesunku taip sukomponuoti vaizdą, kad jame nebūtų žemės, ir iškart padarysite daug geresnių

miško nuotraukų. Tiesa, jei žemės paviršius atrodo gerai, būtinai jį įtraukite į kadrą, o jeigu ne, tiesiog pasirinkite kokybišką fotografiją. Duosiu dar vieną patarimą: apniukusios dienos – pačios tinkamiausios fotografuoti miškus, nes saulėtą dieną labai sunku padaryti gerą miško nuotrauką. Beje, esama vienos išimties: jeigu saulėtą dieną miške tvyro rūkas, saulės spinduliai, skrodžiantys miglą, atrodys neįtikėtinai.

ŠIS PATARIMAS – KAIP FOTOGRAFUOTI KRIOKLIUS, O NE MIŠKĄ

Kodėl šis patarimas pateiktas čia, o ne krioklių puslapyje? Mat tame puslapyje man pritrūko vietos. O štai ir patarimas: jeigu fotografuodami krioklius neturite *stop-down* filtro, pamėginkite panaudoti poliarizuojantį filtrą. Jis naudingas dviem aspektais: 1) pašalina uolų ir krioklio atspindžius, 2) jis tamsina ir gali sumažinti šviesos srautą per du diafragmos žingsnius, todėl galite pasirinkti ilgesnę nei paprastai ekspoziciją. Be to, pasirinkdami ilgesnį išlaikymą, sustiprinsite šilkinio vandens įspūdį; pasirinkite kelis skirtingos trukmės išlaikymus (4 sekundes, 6 sekundes, 10 sekundžių) ir palyginkite, kuris jų duoda geriausius rezultatus.

Kur turi būti horizonto linija

Kai klausiama „Kur turi būti horizontas?“, atsakymas labai paprastas. Nebūkite iš tų mėgėjų, kurie visada fiksuoja horizontą pačiame kadro centre, nes jūsų nufotografuoti peizažai visada atrodys kaip mėgėjiškos momentinės nuotraukos. Geriau pagalvokite, ką norite išryškinti – dangų ar žemę. Jeigu dangaus vaizdas tą akimirką puikus, tada horizontas tebūna apatiniame nuotraukos trečdalyje (kartu šitaip dangų

dar labiau išryškinsite). O jeigu svorio centras – žemė, tegu ji būna dominantė – fiksuokite horizonto liniją viršutiniame fotografijos trečdalyje. Šitaip paryškinsite žemę. Tačiau svarbiausia tai, kad abu šie metodai padeda išvengti nuotraukos centre sustingdyto horizonto ir suteikia jūsų fotografijoms gėlmės bei įdomumo.

NUOBODUS DANGUS? SULAUŽYKITE TAISYKLĘ

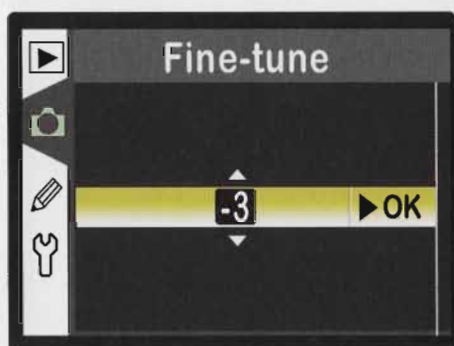
Jeigu fotografuojate peizažą, o danguje tiesiog nieko nevyksta, galite sulaužyti viršutinio trečdaliao taisyklę ir pašalinti kuo daugiau dangaus vaizdo. Palikite 7/8 žemės ir 1/8 dangaus – kad dangus visiškai netrauktų dėmesio, tegu jis tenka gerokai įdomesniai priekiniam nuotraukos planui.

Kaip įdomiau nufotografuoti kalnus

Šioje knygoje nuolat pasikartoja viena tema – tai fotografavimas rakursais, kuriais kasdien nežiūrimė. Pavyzdžiui, jei jūsų objektas – kalnai, nefotografuokite jų nuo kelio kalno papėdėje. Kaip tik šitaip juos regime kasdien, važiuodami greitkelio, taigi, nefotografavę kalnus šiuo rakursu (nuo žemės įvelgdami aukštyrą), padarysite įprastą ir vidutinišką mototrauką. Jeigu norite sukurti iš tikrųjų įdomių kalnų fotografijų, pateikite žmonėms tai, ko jie paprastai nemato – fotografuokite kalnus iš viršaus.

Užvažiuokite kuo aukščiau ar palypėkite į saugų aukštį ir tada fotografuokite pakreipę fotoaparata žemyn ar išilgai kalnų. (Tai ta pati teorija, kuria remdamiesi nefotografuojame gėlių iš viršaus.) Nefotografuojame gėlių iš viršaus todėl, kad jas taip regime kasdien. Taip pat nefotografuojame kalnų iš apačios, nes šitokius juos regime visada. Toks pasirinkimas nuobodus, įprastas ir neduoda žiūrinčiajam nieko, išskyrus vaizdą, kurį jis jau yra šimtus kartų matęs.

Gudrybė, kaip saulėtekiams ir saulėlydžiams suteikti šilumos

Štai gudrybė, kaip saulėtekiams ir saulėlydžiams suteikti daugiau šilumos; mane jos išmokė Billas Fortney. Fotografuojantieji *Nikon* fotoaparatais turi atverti fotoaparato meniu ir pasirinkti *Daylight* (dienos šviesos) baltos spalvos balansą. Spustelėkite dešinę rodyklę, pasirodys *Fine-tune* dialogas, pasirinkite skaičių 3 (kaip parodyta viršuje) ir paspauskite OK. Ši gudrybė suteikia šilumos tokio tipo nuotraukoms.

O jei fotografuojate *Canon* fotoaparatu, apsilankykite www.scottkelbybooks.com/warmbal, ten rasite išsamias instrukcijas, kaip nustatyti tinkamą *Canon* fotoaparato baltos spalvos balansą. Pastaba: nepamirškite išjungti šio režimo, kai nefotografuojate saulėtekių ar saulėlydžių. Na, žinoma, dėl to jūsų neištikyt katastrofa (ir kitos nuotraukos nebūtų sugadintos), bet pasaulis taptų kiek šaltesnis.

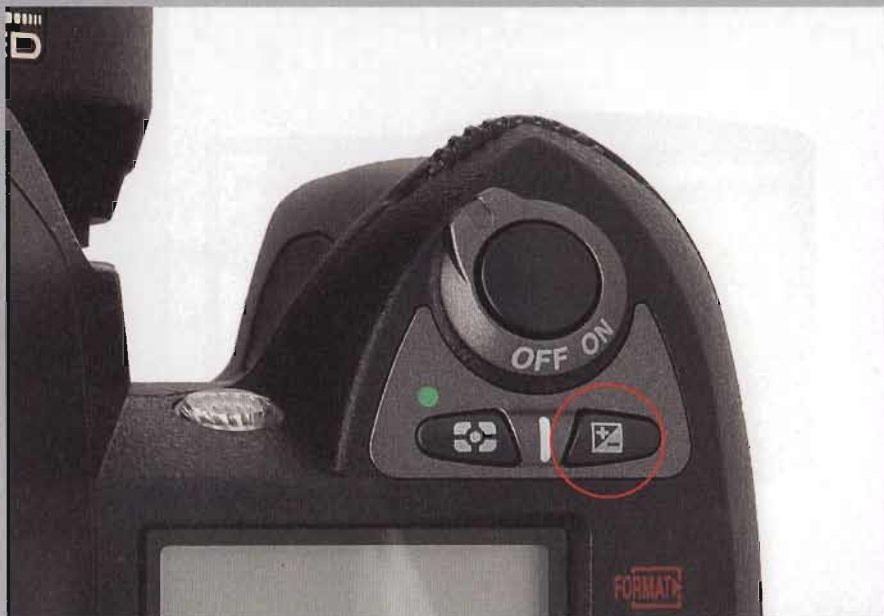

Scott Kelby

Ijunkite „mirkusių“ peržiūros režimą

Sutinku, „mirksniai“ nėra techninis šio reiškinio terminas (taip mes jį tik pravardžiuojame), iš tikrųjų tai vadinama ryškiausių taškų arba apšvietimo pavojaus įspėjimu (*highlight warnings*). Jeigu ši peržiūros funkcija įjungta, tai svarbiausia pagalba, norint gauti tinkamai eksponuotas nuotraukas. Šis įspėjimas tiksliai nurodo, kurios jūsų fotografijos dalys buvo apšviestos iki to taško, už kurio tose zonose jau nebėra jokių detalių. Nustebsite sužinoję, kaip dažnai tai atsitinka. Tarkime, netgi apniukusią dieną debesys nesunkiai gali „perdegti“ (ir dangus virsta balta ištisine marška be jokių detalių), taigi turime būti pasirinkę tokį peržiūros režimą, kad fotoaparatas rodytų apšvietimo pavojaus įspėjimą. Štai kaip tai veikia: kai apšvietimo pavojaus įspėjimas yra įjungtas ir jūs pažvelgiate į savo fotografiją LCD ekranėlyje, išbaltintos zonos pradeda mirgėti kaip lėta stroboskopo šviesa. Tie „mirksniai“ ne visada būna blogio pranašai, tarkime, jei jūsų kadre matoma saulė, „mirksniai“ neišvengiami

(nekalbu apie saulės šviesą, turiu omenyje raudoną saulės kamuolį). Saulės paviršiuje nėra daug detalių, taigi aš dėl to nesuku galvos. Tačiau, jeigu „mirksnioja“ jūsų debesys, čia jau kita istorija. Turbūt greičiausias būdas pataisyti klaidas – fotoaparato ekspozicijos kompensavimo valdymas (apie tai pakalbėsime kitame skyriuje). Na, o dabar įsitikinkime, ar jūsų apšvietimo pavojaus įspėjimas („mirksniai“) įjungti. Jeigu naudojate *Nikon* fotoaparata, paspauskite *Playback* (peržiūros) mygtuką, kad galėtumėte pamatyti savo nuotraukas, esančias atminties kortelėje. Dabar paspauskite dešinės rodyklės mygtuką, kol po jūsų nuotrauka ekranėlyje pasirodys žodis *Highlight*. Jeigu naudojate *Canon* fotoaparata (20D, 30D ar D400), norėdami peržiūrėti savo nuotraukas, paspauskite *Playback* (peržiūros) mygtuką, paskui keliskart paspauskite *Disp.* mygtuką, kol pamatysite „mirkusių“ rodymo režimą.

Kaip išvengti baisiųjų „mirksnių“

Jei, pažvelgę į savo fotoaparato LCD ekranėlį, pamatysite „mirksnius“ jums svarbioje zonoje (sakykime, „mirga“ debesy ar kažkieno balti marškiniai, ar sniegas ir pan.), pasinaudokite fotoaparato ekspozicijos kompensavimo valdymu. Jūs turite mažinti ekspozicijos vertę, kol „mirksniai“ išnyks. Paprastai pakanka kelių bandomųjų kadrų (klaidos ir bandomojo), kol paaishėja, kiek reikia patamsinti kadrą, dažniausiai tai tetrunka vos porą sekundžių. Štai kaip viskas vyksta:

Nikon: paspauskite ekspozicijos kompensavimo mygtuką – jis šalia užrakto paleidimo mygtuko (kaip parodyta aukščiau). Tada pasukite ekspozicijos kompensacijos valdymo ratuką, kol jūsų ekspozicijos

kompensacijos skaičius bus $-1/3$ (t. y. ji sumažės $1/3$ diafragmos padalos). Dabar tą patį vaizdą nufotografuokite dar kartą ir pažvelkite, ar „mirksniai“ išnyko. Jei ne, vėl pakartokite tą patį veiksmą, prieš tai sumažinę kompensacijos vertę dar vienu trečdaliu (ji tada bus $2/3$ diafragmos padalos) ir t. t., kol „mirksnių“ nebeliks.

Canon: režimų nustatymo disku pasirinkite bet kurį kūrybinės zonos režimą (*creative zone mode*), išskyrus rankinį, tada, paspaudę ekspozicijos kompensavimo valdymo mygtuką, sukiukite diafragmos valdymo ratuką, naudodamiesi ką tik pateiktais patarimais.

© iStockphoto / Jan Paul Schroege

Kaip parodyti didumą

Jei gi jums kada nors pasitaikė proga fotografuoti Kalifornijos raudonmedį ar milžiniškų uolų masyvą Jutos paminklų slėnyje (Utah's Monument Valley), vėliau, pažvelgę į fotografijas, tikriausiai nusiminėte – išvydote, kad neperteikėte didumo įspūdžio. O juk, atvirai kalbant, tie raudonmedžiai platesni už sunkvežimį. Bet jūsų fotografijose jie atrodo kaip paprasčiausios kiemelio pušys, todėl, kad neteko savo didumo. Štai dėl ko, siekiant parodyti objekto dydį, jums reikia nufotografuoti ką nors, su kuo būtų galima palyginti jūsų objektą. Štai dėl ko fotografai

mėgsta fotografuoti kalnus su žmonėmis (keliautojais, alpinistais ir pan.) – kadre atsiranda galimybė palyginti, ji leidžia žiūrinčiam išsiskirti tikrąjį kalno, raudonmedžio ar didžiausios pasaulyje kūginės pušies dydį. Taigi kitą kartą, kai norėsite parodyti tikrąjį daikto dydį, paprasčiausiai nufotografuokite šalia jo ir žmogų, ir visi turės palyginimo galimybę. Jūsų fotografijos pasidarys daug stipresnės. (Pastaba: beje, ši gudrybė puikiai veikia ir tais atvejais, kai daiktai labai maži. Įdėkite tokį daiktą į žmogaus rankas ir jis papasakos savo istoriją.)

Scott Kelby

Nestatykite trikojo. Dar ne

Sakykime, jūs vaikštinėjate ruošdamiesi fotografuoti (peizažą, kalnynų virtinę, krioklį ar pan.), išskleidžiate savo trikojį ir pradate fotografuoti. Kokia tikimybė, kad savo objektui suradote tobulą kampą? Beveik jokios. Tačiau kaip tik šitaip daro dauguma žmonių – vaikštinėja, išskleidžia trikojį ten, kur jie stovi, ir ima fotografuoti. Nieko nuostabaus, kad jie tegauna tą patį kadra, kurį padaro bet kuris išėjęs pasivaikščioti žmogus. Nepakliūkite į šiuos spąstus – prieš išskleidami trikojį paprasčiausiai pamažu pasivaikščiokite aplinkui. Apžiūrėkite savo objektą iš skirtingų pusių, ir tada jau atsiras tikimybė (tiesą sakant, beveik neabejotina), kad per minutę ar dvi rasite įdomesnę perspektyvą. Taip pat, rankose laikydami fotoaparata,

apsidairykite per vaizdo ieškiklį, patikrinkite rakursus. Ir kai tik surasite tobulą rakursą (nebūtinai patį patogiausią), tada jau galite išskleisti trikojį ir pradėti fotografuoti. Dabar turite neblogų šansų padaryti geresnių nei vidutiniški kadrai. Čia glūdi didžioji paslaptis, kurią profai naudoja kiekvieną dieną (legendinis peizažo fotografas Johnas Shaw metų metus mokydavo šios praktikos) – nefotografuok tiesiog vaikštinėdamas. Jie pirmiausia apžiūri vietą, paieško geriausio rakurso, geriausio vaizdo, įdomiausio taško ir tada (tik tada) išskleidžia trikojį. Atrodytų, menkas dalykėlis (apžiūrėti fotografavimo vietą prieš fotografuojant), bet profai tais mažais dalykėliais ir skiriasi nuo mėgėjų.

Sodresnių spalvų gudrybė

Norėdami gauti sodresnių, gyvesnių spalvų profai naudoja poliarizuojantį filtrą. Tarp visų profų naudojamų priedų poliarizuojantis filtras bene svarbiausias. Jis prisukamas ant objektyvo ir naudingas dviem atvejais: 1) beveik visiškai iš fotografijos pašalina atspindžius (ypač vandens, uolų ar bet kokio blizgaus paviršiaus) ir 2) neretai praturtina žydrus dangaus tonus, juos patamsindamas ir pasodrindamas spalvas (o kas to nenori?). Du patarimai: 1) poliarizuojantys filtrai

efektingiausiai veikia, kai fotografuojate 90° kampu saulės atžvilgiu, taigi, kai saulė yra priešais jus arba už jūsų, jie taip gerai nebepadeda. 2) Naudokite besisukantį žiedą ant filtro tam, kad pakeistumėte poliarizacijos kiekį (ir rakursą); jis taip pat naudingas tuo, kad galite pasirinkti ir pašalinti arba dangaus, arba žemės atspindžius. Vos supratę, kaip poliarizuojantis filtras viską keičia, turbūt pasakysite: „Aaaa, štai kaip jie tai padaro.“

POLIARIZAVIMO PATARIMAS

Iš visų objektyvų poliarizuojantis filtras labiausiai nemėgsta labai plataus kampo objektyvų (sakykime, 12 mm ar 10,5 mm). Jų aprėpiamas vaizdas labai platus, taigi dangus fotografijoje įgauna nelygius žydrus atspalvius, dėl to daugelis profų vengia naudoti poliarizuojančius filtrus su tokiais objektyvais. Be to, tęsdamas kalbą apie poliarizuojančius filtrus, patarčiau pirkti tikrai gerą filtrą, kuris perteiktų gerai subalansuotas spalvas. Čia neverta šykštauti.

© iStockphoto / Duncan Walker

Ką fotografuoti blogu oru

Tarkime, diena apsiniaukusi arba linoja, taigi jūs ketinate praleisti dieną namuose apdorodami savo fotografijas programa *Photoshop*. Tai nėra prasčiausias pasirinkimas, tačiau jūs pražiopsosite kelias puikias fotografavimo progas. kaip antai:

1. Iškart po lietaus, kol dar debesuota ir tamsu, pats tinkamiausias metas fotografuoti lapiją, miškus (žali lapai atrodo sodresni ir gyvesni, netgi nukritę ant žemės lapai atrodo puikiai, o vandens lašeliai ant lapų bei gėlių dar labiau viską pagražina), upes samanotais krantais, krioklius (galite pasirinkti mažesnę užrakto greitį, kol saulė dar pasislėpusi už rūškanų lietaus debesų).
2. Jeigu oras audrotas, įmanoma, kad išsyk, kai tik liausis lietus ir debesyse atsiras properšų, pro jas dirstelės saulė ir nušvis kelios nuostabaus grožio akimirkos. Tai gali trukti vos kelias minutes, paskui arba vėl kils audra, arba oras išsigiedrys ir nušvis skaisti saulė (ryški saulė – lauko fotografo priešas), taigi būkite pasiruošę toms kelioms magiškomis akimirkoms, kurios švystelės tarp audrų. Jų verta palaukti.
3. Kol audra neįsisiautėjo, jums gali pavykti nufotografuoti neįtikėtinai gražų dangų, piktus debesis, o kartais spalvotą šviesą ir galingus šviesos spindulius. Dauguma žmonių pražiopso šiuos kadrus, tad būkite pasiruošę (tik nefotografuokite lietuje, tai gali pakenkti jums ir jūsų aparatui).

© Istoc-kplato / Fred the Groat

Atviro oro aplinka – jums draugiška

Atmosfera ne tik mums leidžia išgyventi Žemėje, ji (žemai nukabę debesis ar rūkas) padeda padaryti labai įdomių peizažinių fotografijų (kalbu apie minkštą, išsklaidytą šviesos rojų). Tiesą sakant, kai kurios mano mėgiamiausios fotografijos yra sukurtos tuo metu, kai tarp kalnų ridinėjosi rūkas (tačiau, aišku, jį reikia fotografuoti, pakilus virš jo, nuo aukštesnės kalno viršūnės). Aš esu fotografavęs arklius paplūdimyje

tvyrant rūkui ir sukūręs beveik holivudišką fantaziją, puikiai atrodančią juostelėje (skaitmeninėje juostelėje, kad ir kaip būtų). Be to, šviesos spinduliai miške, besiskverbiantys per drėgną orą ar per tirštą rūko sluoksnį, gali būti pasakiški. Kad spėtumėte užfiksuoti daugumą šių atmosferos grožybių, atsikelkite anksti (arba atsisakykite vakarienės).

SAUGOKITE SAVO REIKMENIS

Rūkas ir drėgmė puikiai sugyvena su vandeniu, bet skaitmeniniai fotoaparatai visiškai nemėgsta vandens, taigi įsitikinkite, kad jūsų reikmenys nepastebimai nedrėksta. Fotoprekių parduotuvėje galite nusipirkti specialų, fotoaparatai nuo lietaus apsaugančių reikmenų, tačiau iš bėdos galite panaudoti iš viešbučio kambario paimtą dušo kepuraitę – apsuokite ją aplink fotoaparatai, ne itin dailu, bet padeda.

Matt Kosowski

Atsikratykite objektyvo atspindžių. Rankinis būdas

Dėvėti beisbolo kepuraitę fotografuojant (be dviejų akivaizdžių pranašumų: 1. kepuraitė apsaugo nuo žalingų saulės spindulių ir 2. „kietai“ atrodo) verta dar ir dėl to, kad ji padeda pašalinti (arba bent jau sumažinti) objektyvo atspindžius. Jei naudojate objektyvo gaubtą, tai neabejotinai duos naudos, tačiau, kiek esu patyręs, vien to negana. Štai kada prireikia sportinės kepuraitės – nusiimkite ją ir iškelkite viršun objektyvo kairėje ar dešinėje (priklausomai nuo to, iš kurios pusės šviečia saulė). Tada pažvelkite per fotoaparato

vaizdo iešklį ir: 1) pakreipkite kepuraitę taip, kad ant objektyvo neliktų saulės atspindžių (tai lengviau nei manote), 2) įsitikinkite, kad kepuraitės nematyti kadre (esu padaręs ne vieną nuotrauką, kurioje kyšo kepuraitės kraštelis. Spėju, jog tam ir buvo sukurta programa *Photoshop* – kad būtų išvengta panašių kvailių bėdų). Iki šiol stebiuosi, kaip puikiai pasiteisina ši paprasta rankinė objektyvo atspindžių šalinimo technika.

Slaptas peizažo fotografo ginklas

Taigi, jau esate girdėję apie poliarizuojantį filtrą ir jo svarbą. Šis neutralus gradientinis filtras nėra pats būtiniausias daiktas, tačiau tai slaptas profesionalių peizažo fotografų ginklas. Jis padeda subalansuoti žemės ir dangaus ekspozicijas ir aprėpti visą bendrą ekspozicijos spektrą – tai pačiam fotoaparatu niekada nepasisektų (jis pajėgtų išmatuoti arba žemės, arba dangaus ekspoziciją, bet ne abiejų tuo pačiu metu). Sakykime, fotografuojate peizažą saulei leidžiantis. Jeigu išmatuosite ir pritaikysite dangaus ekspoziciją, jis atrodys puikiai, bet žemė bus gerokai per tamsi. Jeigu pasirinksite žemės ekspoziciją, dangus atrodys pernelyg šviesus. Tad kaipgi pasiekti, kad ir žemė,

ir dangus atrodytų taip, kaip dera? Pasinaudokite neutraliu gradientiniu filtru (šio filtro viršutinė dalis yra tamsi, bet jis pamažu šviesėja, kol apatinėje dalyje tampa permatomas). Jis patamsina dangų (kitaip jis būtų per šviesus), o žemės neliečia, tačiau pati nuostabiausia jo savybė – gradientas, viršutinė filtro dalis tamsina, o paskui jis pamažu darosi permatomas (žemės dalis). Taigi šis filtras patamsina tik dangų, tiksliau, tik dangaus viršų, paskui dangus vis šviesėja, kol galop pasiekęs žemės lygį filtras nebeturi jokio poveikio. O rezultatas – fotografija, kurioje ir dangus, ir žemė yra tinkamai eksponuoti.

Kad horizontas būtų tiesus

Nėra nieko blogiau kaip iškreipta horizonto linija. Tai panašu į tą atvejį, kai fotografuojant žmones jų odos spalva pasidaro nenatūrali (ir žmonės nesusilaiko to nepasakę. Ir visai nesvarbu, kad Anselis Adamsas didžiulęsi jūsų nuotraukos kompozicija, jie, nieko nelaukę, burbteli: „Tavo fotografija prasta“). Puikus būdas šio nemalonumo išvengti – dvigubas gulsčiukas, jis įstatomas į blykstės vietą (lizdas fotoaparato viršuje, kur tvirtinate išorinę blykstę). Šis dvigubas bevardis gulsčiukas turi ir mini versiją – tai burbulinis

gulsčiukas, kurį rasite *Home Depot* prekybos centre. Jis iškart padės pastebėti, ar jūsų fotoaparato padėtis horizontali (t. y. ar ji sutampa su horizonto linija). Dvigubas gulsčiukas puikiai pasitarnauja fotografuojant ir portretus, ir peizažus, jis aukso vertės (žinoma, tai nedaug ką tepasako, mat abejoju, ar jis sveria vos 30 g, bet mano užuominą supratote). Tikra laimė jį turėti, nors jo kaina ir išpūsta – ji svyruoja nuo 25 iki 75 dolerių, bet visgi tai – labai vertingas daiktas.

Scott Kelby

Fotografuojame debesuotą dieną

Tai dar viena tema, kuria galbūt iš anksto nusivilsite: „Et!“, tačiau aš esu fotografavęs su daugybe fotografų, kurie nę nepagalvojo apie vieną mažą pilkos, apniukusios dienos fotografijų gudrybę – reikia vengti dangaus. Žinau, šie žodžiai skamba kvailokai, bet aš nuolatos girdžiu: „Ak, šiandien toks pilkas dangus, neisiu fotografuoti.“ Nesąmonė. Tiesiog fotografijuose aprępkite kuo mažiau dangaus. Ir jeigu vėliau derinsite spalvinius tonus programa *Photoshop* (tarsi įnoringai sakytumėte: „Mano dangus bus žydras nei jis buvo tą pilką, apsiniaukusią dieną“), jums nereikės ilgai plušėti. Man taip atsitiko per paskutinę fotosesiją – 20 minučių buvo giedra, o paskui pusantros valandos laikėsi pilkas, apniukęs dangus. Ir aš fotografuodamas labai apribojau dangaus plotą (kūriau urbanistines nuotraukas), o paskui per kelias sekundes pataisiau jas *Photoshop*. Štai ką dariau:

Pirmas žingsnis: atvėriau vieną fotografiją, kurioje dangus gražus ir žydras, tada pasirinkau *Eyedropper* įrankį (!). spragtelėjau ant žydrynės ir šitaip pasirinkau priekinio plano spalvą.

Antras žingsnis: tada atvėriau fotografiją, kurioje matyti labai nedaug pilko, apsiniaukusio dangaus, ir *Magic Wand* įrankiu spragtelėjau ant jo, šitaip jį pasirinkdamas (tai užtruko dvi sekundes).

Trečias žingsnis: sukūriau naują sluoksnį ant savo fono ir užpildžiau pasirinktą plotą priekinio plano spalva. Ir mano pilkas dangus tapo žydras.

Randy Hufford

Patarimai, kaip fotografuoti panoramas

Pirma dalis

Kai sujungiate penkias ar šešias (ar dar daugiau) peizažo fotografijų į vieną platų vaizdą, apima nuostabus jausmas. Šitaip (per fotografiją, aišku) kuo tiksliau atkuriate tai, ką esate matę. Tačiau, kalbant apie panoraminių vaizdų kūrimą, tai gali būti arba vienas malonumas, arba siaubingas košmaras – viskas priklauso nuo to, kaip fotografavote panoramą.

Padarykite viską teisingai, ir *Photoshop* suklijuos vaizdus į vieną visumą beveik be jūsų pagalbos. Atlikite tai netinkamai ir prakituosite valandų valandas, o *Photoshop* maustys jus kiekviename žingsnyje. Na štai, nors šis aprašymas tęsis ne per vieną puslapį, teisingai nufotografuoti panoraminį vaizdą nesunku – tik turite laikytis taisyklių, kurios padės jums programa *Photoshop* be vargo sujungti atskiras fotografijas į vieną ištisinį vaizdą. Pirmyn:

1. Fotografuokite panoraminį vaizdą naudodamiesi trikoju. Antraip prisivirsite košės.
2. Fotografuokite geriau vertikaliai (portretinė orientacija), o ne horizontaliai (peizažo orientacija). Kad apimtumėte vaizdą, jums prireiks daugiau kadro, tačiau pakraščiai bus mažiau iškraipyti ir panorama, jums įdėjus papildomų pastangų, atrodys geriau.
3. Įjunkite *Cloudy* baltos spalvos balansą. Jeigu paliksime *Auto*, jūsų baltos spalvos balansas gali būti (ir bus) nevienodas skirtinguose segmentuose, o tai labai, labai, labai blogai.
4. Tai dar ne viskas – daugiau kitame puslapyje.

Randy Hufford

Patarimai, kaip fotografuoti panoramas

Antra dalis

1. Nustatydami ekspoziciją nuspauskite užrakto paleidimo mygtuką iki pusės, paskui žvilgtelkite per vaizdo ieškiklį ir įsidėmėkite diafragmos ir išlaikymo rodmenis. Dabar pasirinkite rankinį fotografavimo režimą ir įveskite matytus diafragmos bei išlaikymo skaičius. Jei to nepadarysite ir fotografuosite bet koku automatinio ekspozicijos parinkimo būdu, jūsų ekspozicija gali būti (ir bus) nevienoda skirtinguose segmentuose, todėl eisite iš proto dirbdami *Photoshop*.
2. Fokusuodami pirmąjį segmentą, išjunkite automatinį objektyvo fokusavimą ir jums fotografuojant fotoaparatas neperfokusuos kiekvieno segmento – tai būtų labai, labai blogai.
3. Prieš fotografuodami pirmąjį segmentą, nufotografuokite savo pirštą priešais objektyvą – žinosite, kur prasideda panorama. Nufotografavę paskutinį kadrą padarykite tą patį.
4. Kiekvieną segmentą 20–25% uždenkite einančiu po jo. Žiūrėkite, kad maždaug $\frac{1}{4}$ jūsų ankstesnio segmento pasirodytų kitame segmente. Bent 20% kiekvieno segmento ploto turi dengti kitas segmentas, kad *Photoshop* jungimo programa galėtų viską suderinti. Tai labai svarbu.
5. Pasistenkite nufotografuoti labai greitai, ypač jeigu per jūsų peizažą plaukia debesys. Nesikrapštykite ties kiekvienu kadru po dvi minutes. Paskubėkite, arba kas nors jūsų panoramoje pasikeis (sužaibus žaibas, atplauks debesys ir pan.), o tokios permainos viską sujauks.
6. Naudokite nuotolinio valdymo kabelį ar bevielį pultelį, arba bent automatinį delsiklį, kad fotografuojant kiekvieną segmentą fotoaparatas nesujudėtų. Nieko nėra blogiau kaip vienas neryškus segmentas.

Scott Kelby

Patarimai, kaip fotografuoti panoramas

Trečia dalis

Jeigu laikėtės ankstesniuose dviejuose puslapiuose pateiktų nurodymų, visa kita bus lengva:

Pirmas žingsnis: atverkite *Photoshop* ir tada vieną po kito atverkite visus fotosegmentus (taip, kad turėtumėte juos visus atvertus tuo pačiu metu).

Antras žingsnis: *Photoshop* *File* menu susiraskite *Automate* ir pasirinkite *Photomerge*.

Trečias žingsnis: atsivėrusiame dialoge, *Use pop-up* meniu pasirinkite *Open Files*. Įsitikinkite, kad langelis *Attempt to Automatically Arrange Source Images* pažymėtas, ir paspauskite *OK*.

Ketvirtas žingsnis: kai pasirodys pagrindinis *Photomerge* dialogas, jis sujungs visas fotografijas į vieną ištisinę panoramą (žinoma, jeigu laikėtės anksčiau nurodytų taisyklių). Jeigu tarp dviejų segmentų viršuje pastebėsite smulkia siūlę, nedvejokite ir paspauskite *OK*, tikėtina, kad ji išnyks galutiniame vaizde. Jei dėl kokių nors priežasčių ji neišnyktų, siūles galėsite panaikinti *Clone Stamp* įrankiu (*S*), nuspaudę *Alt* klavišą ir spragtelėję netoliese toje dangaus zonoje, kuri jums pasirodys panašiausia į taisomą zoną. Tada išsirinkite minkštą teptuką iš *Brush Picker* ir pabraukykite (papieškite) virš tos siūlės, kad ją paslėptumėte.

Panoramų klastojimas

Jeigu naudojate *Photoshop* ar *Photoshop Elements*, esama gero būdo, kaip sukurti suklastotą panoramą – tereikia apkirpti fotografiją taip, kad ji taptų panaši į panoramą. Pasirinkite Crop įrankį (C), spragtelėkite ir tempkite, kad būtų pasirinktas tik nuotraukos

centras (kaip parodyta viršuje), nukirpkite viršų ir apačią. Tada paspauskite *Enter* ir viršaus bei apačios neliks, o jūs turėsite originalios fotografijos platų panoraminį vaizdą. Tik nepeikite šio būdo, kol jo neišmėginote!

Kam jums reikalingas plataus kampo objektyvas?

Jeigu fotografuojate peizažus, tikriausiai ne kartą esate nusivylę, kai grįžote namo ir išvydote, kaip skiriasi ta nuostabi vieta, kurią matėte savo akimis, ir toji, kuri nufotografuota nuotraukoje. Iš tiesų be galo sunku sukurti 2D fotografijas (jos iki šiol ir tėra dviejų dimensijų), kurioms būtų būdingas gylis ir *buvimo ten* jspūdis. Štai dėl ko rekomenduoju du dalykus:

1. Nesistenkite užfiksuoti visko. Taip, taip, naudokite teleobjektyvą ir sąmoningai fiksuokite tik dalelę visumos. Dažnai tai gerokai paveikia nei mėginimas viską sugrūsti į vieną fotografiją – šiuo atveju joje dingsta aiškus objektas, atsiranda blaškantys vaizdai ir tolimieji planai (fonai). Štai dėl ko aš, norėdamas gauti ekspresyvią vyksmo visumos dalelę, dažnai fotografuoju 70–200 mm objektyvu.
2. Nusipirkite labai plataus kampo objektyvą. Ne vadinamąją „žuvies akį“, bet labai plataus kampo objektyvą (tarkime, 12 mm). Jeigu mėginate užfiksuoti viską, kas vyksta, labai plataus kampo objektyvas (kartais dar vadinamas ultraplačiakampiu) neretai bus jūsų pirmasis pagalbininkas, fiksuojant platų vaizdą. Fotografuodamas atvira-me ore aš labiausiai vertinu savo 12–24 mm kintamojo židinio nuotolio objektyvą (jis, beje, puikiai tinka ir sporto varžybų fotografijai). Turiu prisipažinti, kad retai naudoju 24 mm židinio nuotolį, nes man šis objektyvas reikalingas tam, kad galėčiau užfiksuoti „platų vaizdą“, tad daugiausia naudoju 12 mm židinio nuotolį. Ak, pamatytumėt, kaip atrodo juo nufotografuoti debesys, atrodo, kad jie juda žemės pakraščiu.

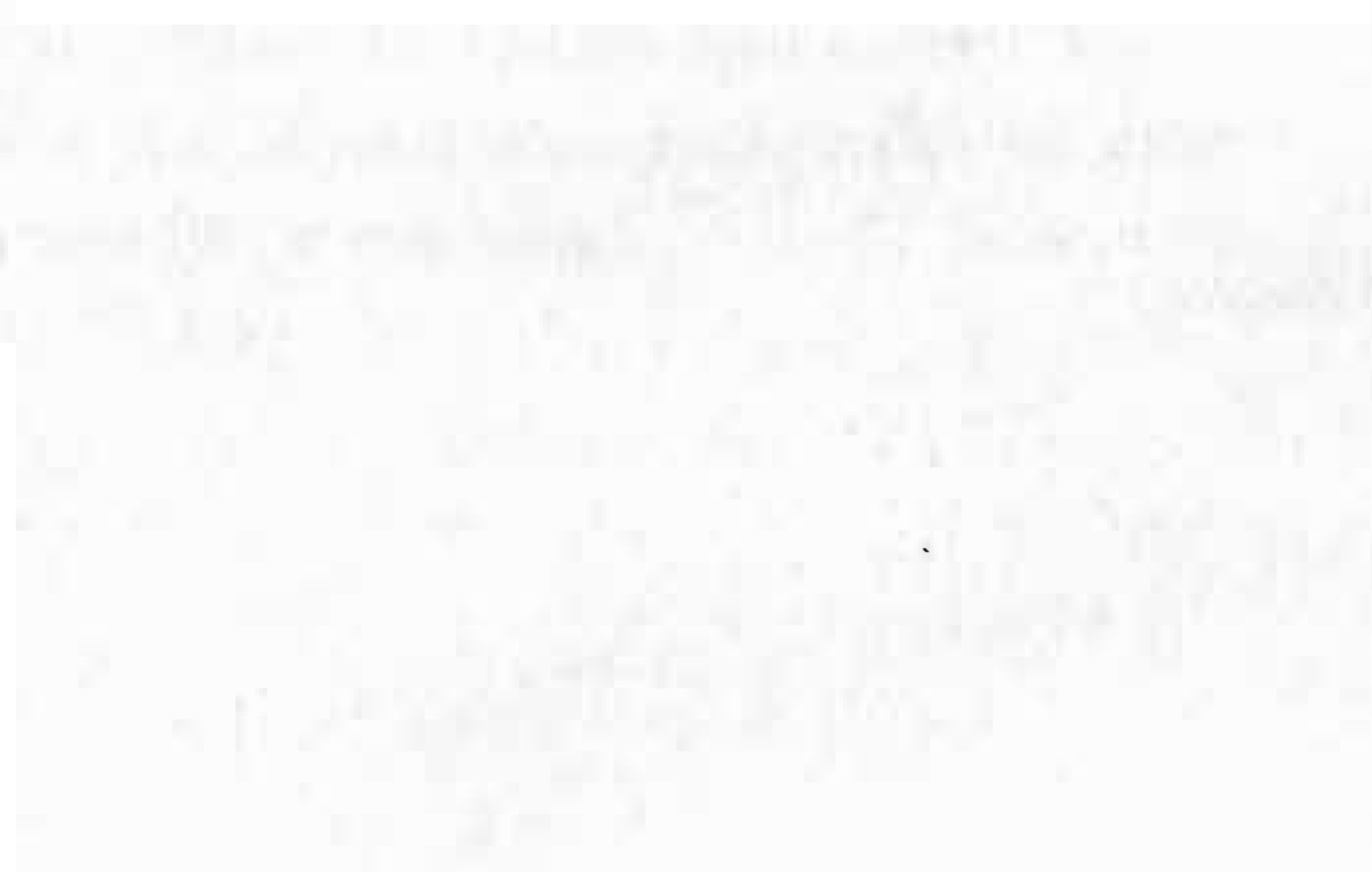

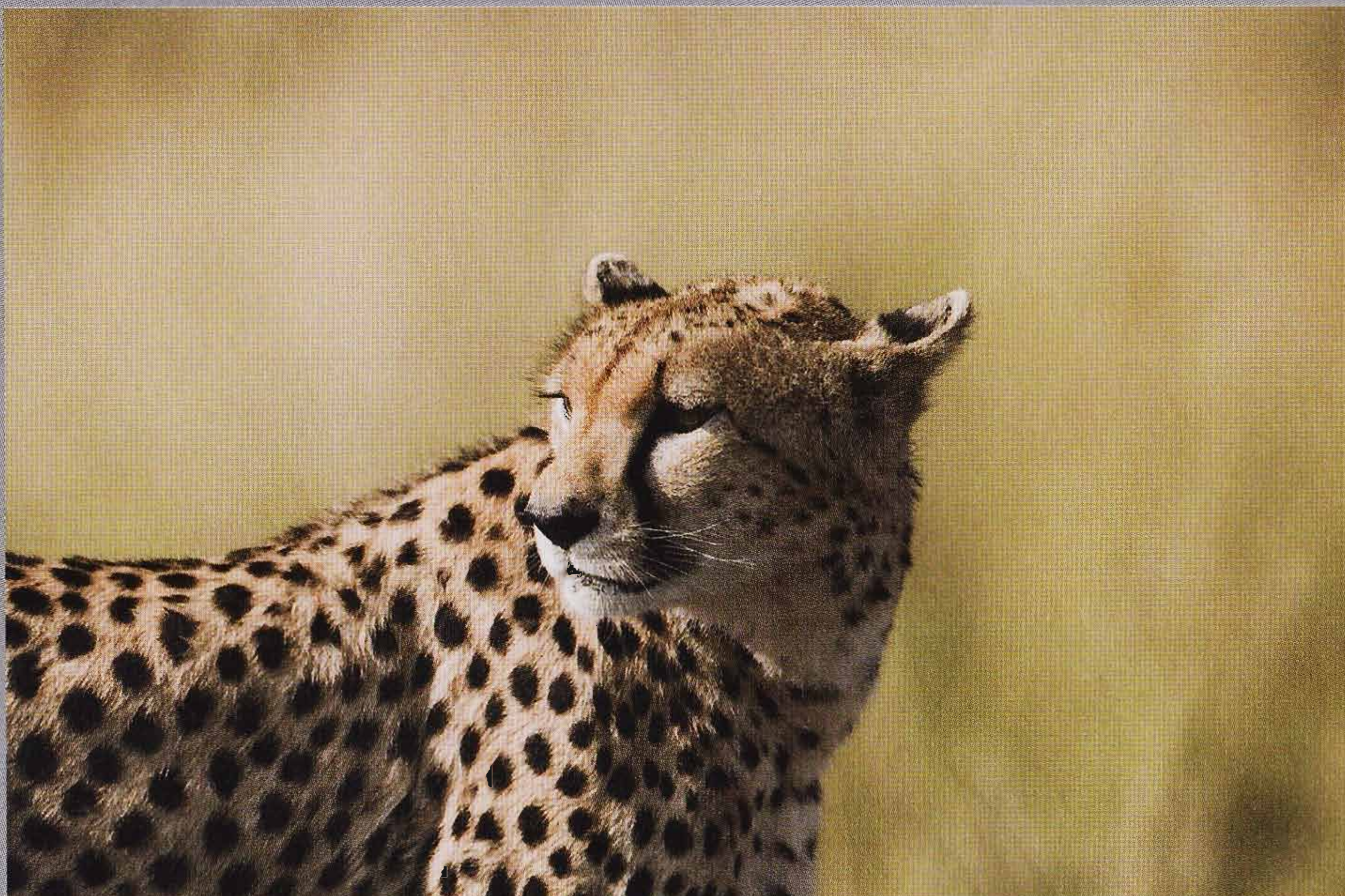
Peggy Guenzel

Fotografuojate laukinę gamtą? Taikykitės į gyvūnų akis

Sutinku, ši antraštė skamba nekaip (tarsi į laukinę gamtą žiūrėtume per šautuvo, o ne per fotoaparato vaizdo ieškiklį), tačiau ja pataikyta tiesiai į dešimtuką. Kai fotografuojate laukinėje gamtoje, fokuso centras turi būti gyvūno akys. Jei jos bus neryškios, visa kita nebesvarbu. Neretai fiksuosite judančius (arba, galimas daiktas, besikaunančius) gyvūnus, o tokiais

atvejais ypač svarbu, kad būtų sufokusuotos akys. Jeigu naudojate panoramavimo (*panning*) techniką (objektyvu sekate judantį gyvūną), įsitikinkite, kad fokusas nutaikytas į akis. Visa kita gali būti neryšku, bet akys privalo būti „smeigtuko aštrumo“, ir tada lobis – jūsų.

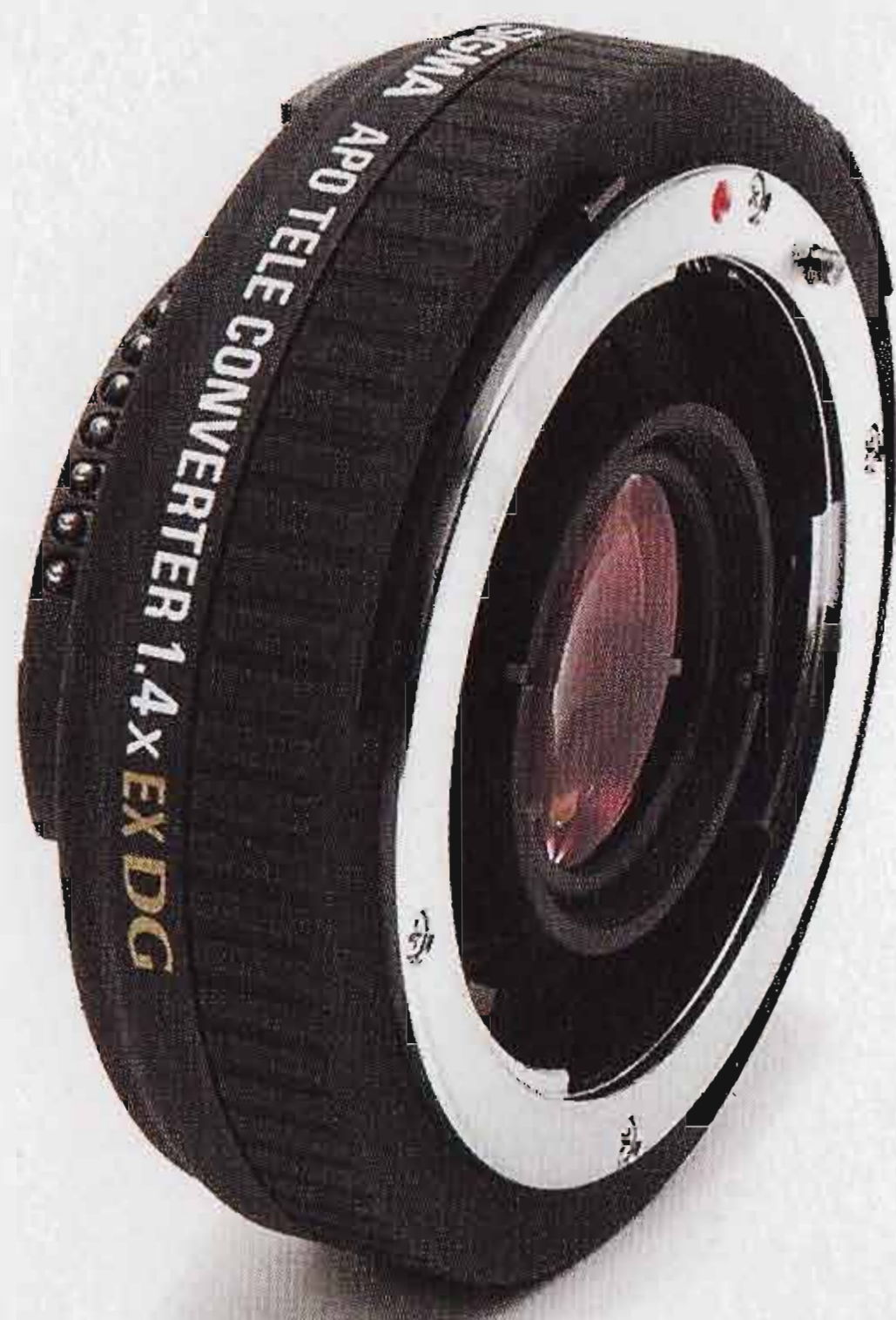

Peggy Guenzel

Pernelyg neapribokite judančio laukinio gyvūno kadro

Fotografuodami laukinę gamtą ir komponuodami kadra neapribokite jo tiek, kad gyvūnas neturėtų kur bėgti. Kitaip tariant, suteikite gyvūnui ta kryptimi, kuria jis bėga, šiek tiek erdvės – ir jūsų kompozicija bus stipresnė, o istorija įtikinamesnė. Jeigu nepaliksime

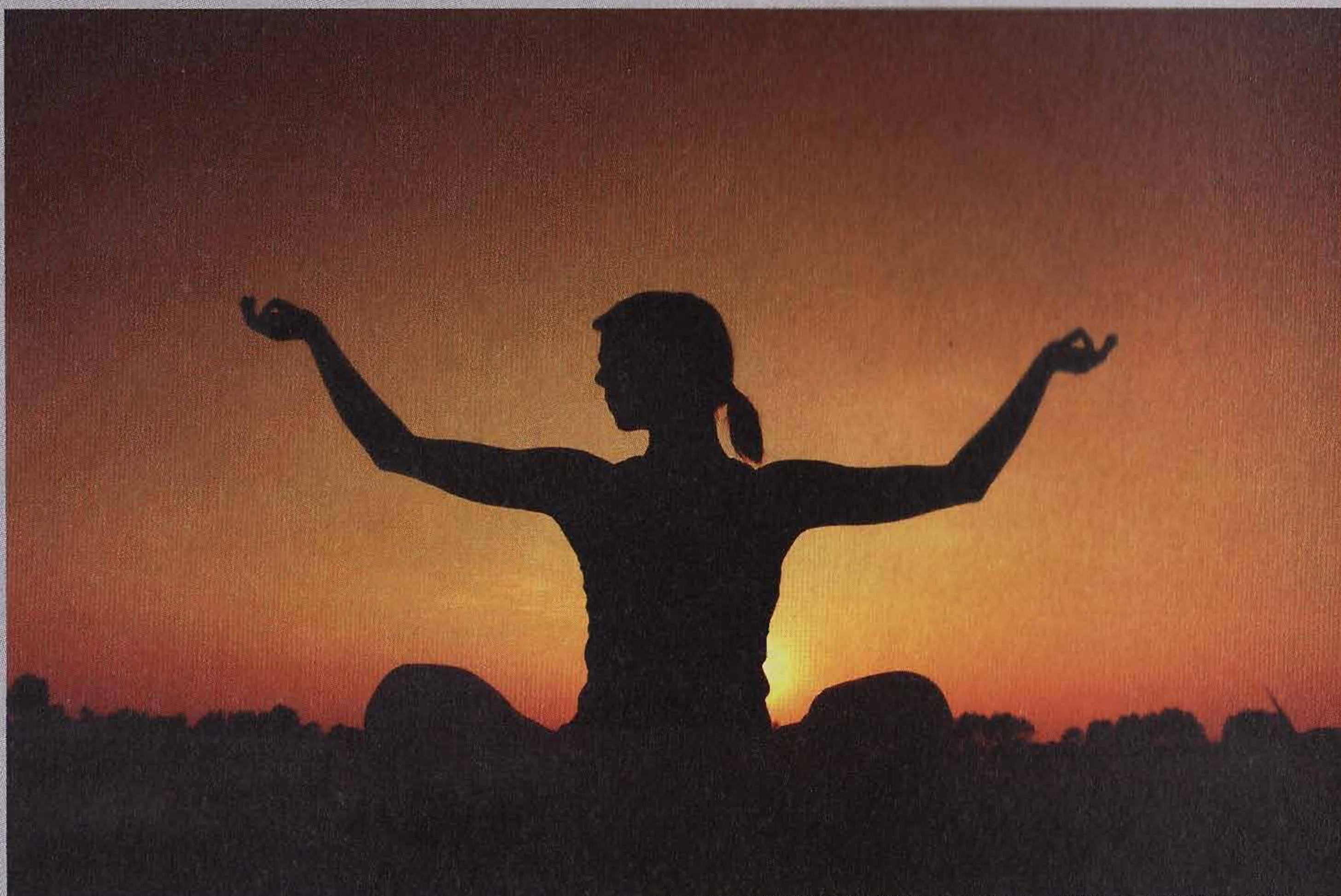
erdvės gyvūnui išbėgti iš kadro, įkalinsite jį fotografijoje, ir žiūrėti į ją bus nesmagu. Vaizdo iešiklyje komponuodami kadra palikite papildomos erdvės gyvūnui „bėgti“ priešais objektą ir jūsų fotografija taps gerokai įtaigesnė.

Fotografuojate laukinę gamtą? Priartinkite objektą

Kai fotografuojame laukinę gamtą, atsitinka tai, ko nebūna niekur kitur. Nors vaizdo iešikiklyje objektas atrodo esąs pakankamai arti, kai pamatote realią fotografiją, jis atrodo nutolęs dvigubai toliau, nei tikėjotės. Tai neįtikėtina, bet faktas – objektas visada nuotraukoje atrodo gerokai toliau, nei manėte. Taigi, jei kalbame apie laukinę gamtą, turite fotografuoti iš neįtikėtinai arti. Štai kodėl profesionalai fotografuoja su milžiniškais 400 mm židinio nuotolio ir dar didesniais objektyvais. Bet jeigu jūsų biudžetas jums to neleidžia (manasis tikrai neleidžia), galite kiek

pasukčiauti ir naudoti telekonverterį (taip pat kartais vadinamą telekstenderiu). Tokie konverteriai padidina jūsų objektyvo židinio nuotolį pagal juose nurodytą daugiklį. Taigi, jei turite 200 mm teleobjektyvą ir pridedate 1.4x ar 2x telekonverterį, iškart gaunate 280 mm arba 400 mm tradicinio teleobjektyvo ekvivalentą. *Canon* 1.4x telekonverteris kainuoja apie 275 dolerius, o *Nikon* 2x telekonverteris – apie 300 dolerių (įsitikinkite, kad telekonverteris, kurį perkate, tiks jūsų objektyvui – patikrinkite, ar suderinamas gamintojas ir modelis).

© Istockphoto / Andrej Burak

Ką fotografuoti saulei leidžiantis

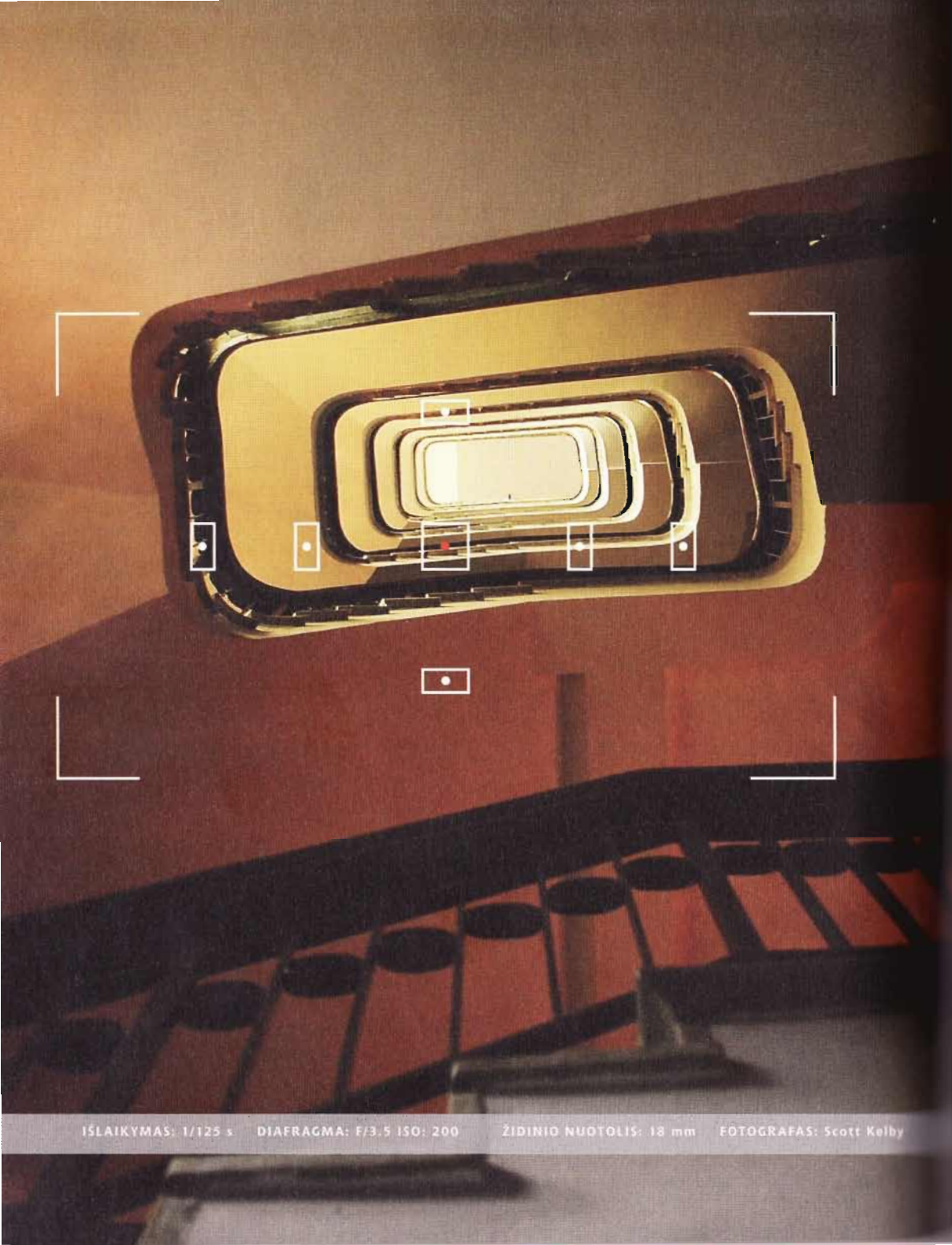
Be paties saulėlydžio, kitas puikus objektas, kurį galima nufotografuoti, yra siluetai. Esama dviejų pagrindinių siluetų fotografavimo taisyklių:

1) Įsitikinkite, kad objektas, kurio siluetą fotografuojate, lengvai atpažįstamas. Esu matęs daugybę atsitiktinai nuplėškintų siluetų, apie kuriuos iškart

pagalvodavau: „Kas gi tai?“ 2) Fotografuokite savo objektą tiesiai prieš nusileidžiančią saulę, kad saulė būtų uždengta ir padėtų išryškinti silueto kontūrus, ekspoziciją nustatykite objektyvą nukreipę į dangų (tai garantuos, kad jūsų objektas pavirs juodu siluetu).

SILUETŲ PATARIMAS

Fotografuodami siluetus niekada nepamirškite objektyvo atspindžių – juk fotografuojate įsauliui. Be abejo, atrasite daugybę klasikinių siluetų, kai saulė vos tepalčia objektą – viskas puiku, jeigu tai jums prie širdies, bet įsitikinkite, kad neatskleidžiate pernelyg daug objekto detalių – jis turi likti juodas.

ISLAIKYMAS: 1/125 s DIAFRAGMA: F/3.5 ISO: 200

ŽIDINIO NUOTOLIS: 18 mm

FOTOGRAFAS: Scott Kelby

Fotografuokite sportinius renginius kaip tikri profesionalai

Geriau iškart atsineškite čekių knygelę

Čia vienintelis skyrius šioje knygoje, kur turite pasirinkimo teisę. Ar sekdami profų patarimais norite išmokti geriau fotografuoti sportinius įvykius, bet naudoti vien tik savo turimą techniką? O gal norite rimtai fotografuoti sportinius renginius ir iš to gyventi? Štai kodėl apie tai kalbu: atliksime trumpą, visiškai mokslinį testą, kuris netruks mums parodyti, kokį kelią pasirinksite. Pasiruošę? Pradėkime. Pirmas klausimas: šios knygos kaina yra 19,99 dolerio. Kaip reagavote, kai kitoje knygos pusėje pažvelgėte į kainą? Pagalvojote: (a) 19,99 dolerio – visai nebrangu, manau, pirksiu; (b) na, nežinau, 19,99 – tikiuosi, ji to verta; (c) 19,99 – kaina tikrai didelė, bet man reikia to išmokti arba: (d) 19,99! 19,99! Neįtikėtina, neįtikėtina kaina – 19,99! Na ką gi, pirksiu sukanęs dantis – man reikia šios knygos.

Atsakymas – jeigu atsakėte a, b, c arba d, jūs nesate pasiruošę prisijungti prie profesionalių sporto fotografų armijos, mat profesionalūs sporto fotografai išleidžia savo aparatūrai tiek daug, kad jiems nė į galvą neateitų pasidomėti kieno nors kaina. Niekada. Jeigu jie pastebi ką nors, ko jiems reikia, paprasčiausiai, neklausinėdami kainos, prieina prie prekystalio ir nusiperka, nes žino, kad yra investavę į savo fotografinę įrangą tiek daug, kad jokia knyga, joks plokščias televizorius ar prabangus automobilis nė iš tolo negalėtų prilygti. O ką mes, paprasti mirtinieji, darome? Pasitenkindami tuo, ką turime, sekame šiame skyriuje pateiktais patarimais, kad mūsų nuotraukos būtų geresnės. Žinoma, keli papildomi reikmenys nepakenktų, ar ne?

Uždaroje patalpose nustatykite baltos spalvos balansą

Jeigu ketinate fotografuoti sporto renginius uždaroje patalpose, iškart pasirenkite tam, kad jūsų nuotraukos dėl daugumos uždaroje patalpose vykstančių renginių apšvietimo turės geltoną arba žalią atspalvį. Galite gerokai pasilengvinti vėlesnį nuotraukų redagavimą programa *Photoshop*, jeigu iš anksto savo fotoaparate nustatysite arba *Fluorescent*, arba *Tungsten/Incandescent* baltos spalvos balansą. (Nustatykite *Fluorescent*, padarykite bandomąjį kadrą ir pažvelkite į jį savo LCD ekranėlyje. Jeigu vyraujanti spalva

atrodo pernelyg geltona ar žalia, tuomet pasirinkite *Tungsten/Incandescent*. Žr. viršuje *Nikon* meniu.) Šitaip pašalinate geltoną ar žalią atspalvį, todėl vėliau jums nebereikės rautis plaukų. Jeigu fotografavote RAW formatu, tai visada galite vėliau RAW apdorojimo programa pakeisti baltos spalvos balansą. Tačiau, fotoaparate iš anksto pasirinkę teisingą baltos spalvos balansą, LCD ekranėlyje bent jau matysite savo fotografijas tinkamos temperatūros.

NENAUDOKITE SPALVOTŲ FILTRŲ

Jūsų pirmoji mintis galėtų būti tokia – kad atsikratyti to nereikalingo atspalvio, prisuk-
siu prie objektyvo spalvoto balanso filtrą. Nedarykite to! Sporto įvykius jūs ir taip foto-
grafuosite nepakankamos šviesos sąlygomis, o pridėję tokį filtrą neteksite dar daugiau
šviesos. Geriau jau naudokite numatytąjį baltos spalvos balansą (*custom white balance*), jis
veikia tik šviesos spalvą, o ne kiekį.

© Istockphoto / Jasen Leathers

Naudokite 1/640 sekundės ar dar didesnę užrakto greitį

Fotografuodami sportinius renginius dažniausiai mėginsite sustabdyti veiksmą, o tam, kad sustabdytumėte veiksmą ir išlaikytumėte vaizdo ryškumą, būtina pasirinkti užrakto pirmumo režimą (arba, jei jums patogiau, rankinį režimą) ir fotografuoti nustačius 1/640 sekundės (ar dar trumpesnį) išlaikymą. Ilgiausias išlaikymas, kurį galite pasirinkti, galėtų būti 1/500,

bet ir tai abejotina. Siekdami geriausių rezultatų, rinkitės 1/640 ar dar trumpesnį išlaikymą (žinoma, kartais, norėdami pabrėžti judesį ir greitį, specialiai sumažinsite užrakto greitį, kad dalis vaizdo būtų neryški, tačiau dažniausiai norėsite sustabdyti sportinį veiksmą ir turėsite rinktis didesnę užrakto greitį, kaip matote nuotraukoje).

Profesionaliai fotografuoti sportą – velniškai brangu

Iš visų fotografijos rūšių profesionali sporto fotografija turbūt yra pati brangiausia, taigi, jeigu norite eiti šiuo keliu, geriau iškart neškitės į parduotuvę čekių knygelę. Pagrindinė tokio brangumo priežastis yra ta, kad daugelis sporto renginių vyksta patalpose (ar dengtuose stadionuose) arba vakare (naktį), todėl jums prireiks brangiausio (greičiausio) objektyvo, kokį tik galima nupirkti (žinoma, jeigu ketinate dirbti profesionalų rinkoje). Pavyzdžiui, jums prireiks kelių didelio židinio nuotolio teleobjektyvų (geriausia 400 mm ar 600 mm), o kadangi fotografuosite menko apšvietimo sąlygomis, jų diafragma turės būti nuo $f/2.8$ iki $f/4$. Jei norite kokybiško 400 mm $f/2.8$ objektyvo, tai jis jums atsieis apie 6600 dolerių. Taip pat jums prireiks daugiau negu vieno fotoaparato ir kelių išorinių blyksčių. Be to, reikės kelių vienakojų, kurie turės išlaikyti jūsų ilgus sunkius objektyvus, taip pat

turėsite įsigyti vienakojį, prie kurio tvirtinsite blyksčių sistemą (kiekvienas jų kainuoja apie 600 dolerių). Be to, jeigu norite prilygti šios srities profams, jums būtina įsigyti fotoaparata, kuris fotografuoja 8 kadru per sekundę greičiu (jeigu fotografuojate *Canon*, turėsite išleisti apie 6900 dolerių ir nusipirkti *EOS 1DS Mark II* arba, jeigu fotografuojate *Nikon*, suplosite 4700 dolerių, pirkdami *D2Xs*). Iš pat pradžių turėsite įsigyti du fotoaparatus, kelias blykstes, kelis brangius didelio židinio nuotolio objektyvus, kelis vienakojus, aibę telekonverterių, krūvą labai greitų atminties kortelių (per eilines beisbolo ar futbolo varžybas planuokite padaryti apie 900 kadru), taigi jau būsite išleidę 30000 dolerių ar daugiau. Būtų puiku, kad jau turėtumėte gydytojo ar advokato profesiją (tai nepadėtų jums tapti geresniu sporto fotografu, tačiau praverstų, mokant už reikmenis).

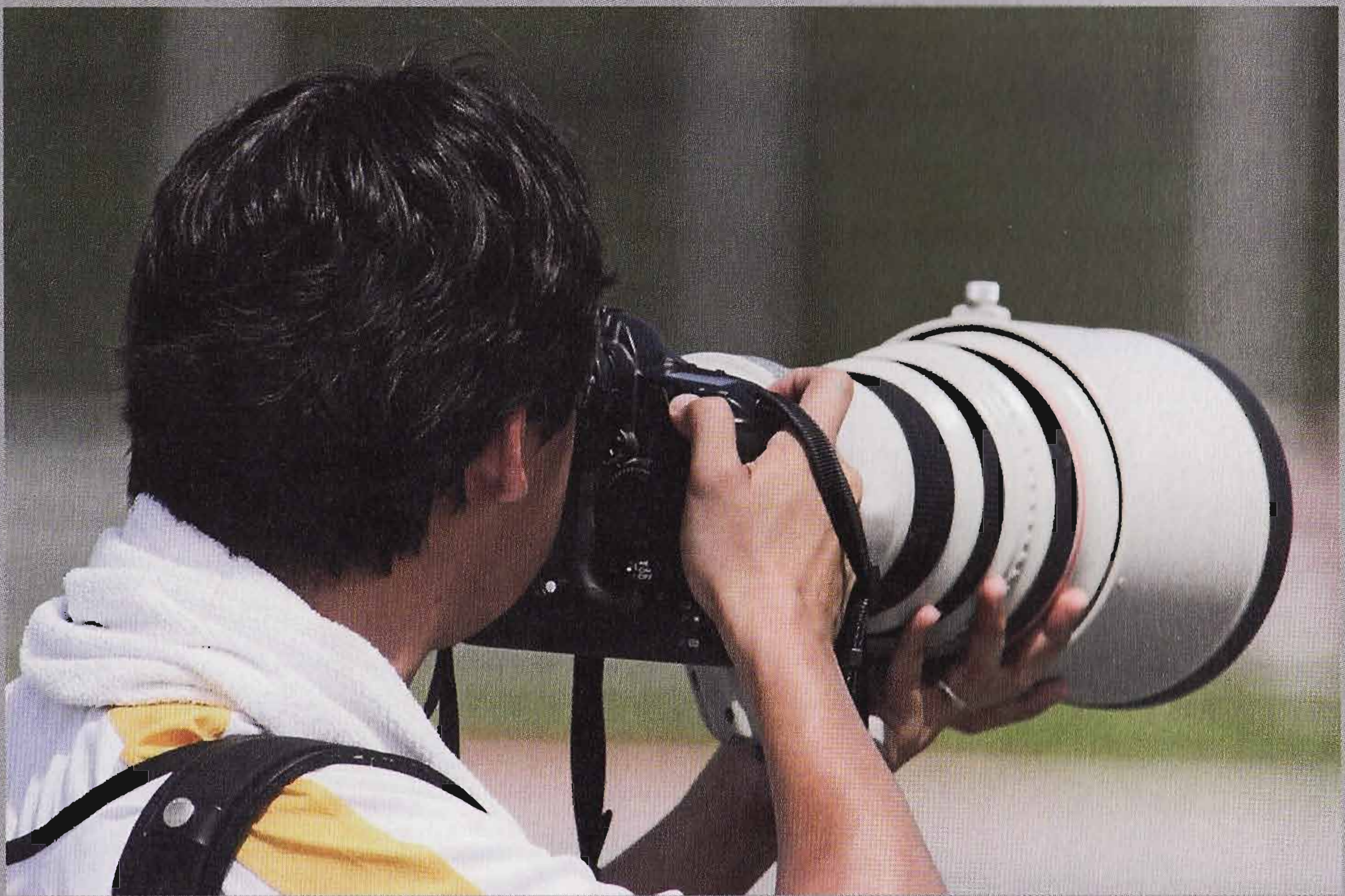

© Istockphoto / Antonio Harrison

Neplanuokite keisti objektyvų

Nesupraskite iš šios antraštės, kad sportinei fotografijai jums tereikia vieno objektyvo. Šiuo atveju tik sakoma – neplanuokite keisti objektyvų, planuokite keisti fotoaparatus. Taip, jeigu esate tikras sporto fotografas, tai keisdamas objektyvą, prarasite kadra. Štai kodėl profai ant kaklo nešiojasi daugybę fotoaparatus – prireikus jie iškart gali griebti nuo plačiakampio

iki 400 mm teleobjektyvo. Jeigu jie to nedarytų, kol pasikeistų objektyvus, greta stovintis vyrukas, pagautų „kaip tik tą kadra“ (ir šis galiausiai taptų kokio žurnalo viršeliu). Jeigu norite rungtis su asais, turite taip pat nešiotis ant kaklo daugiau nei vieną fotoaparatus. Juk sakiau jums, kad sporto fotografija brangi.

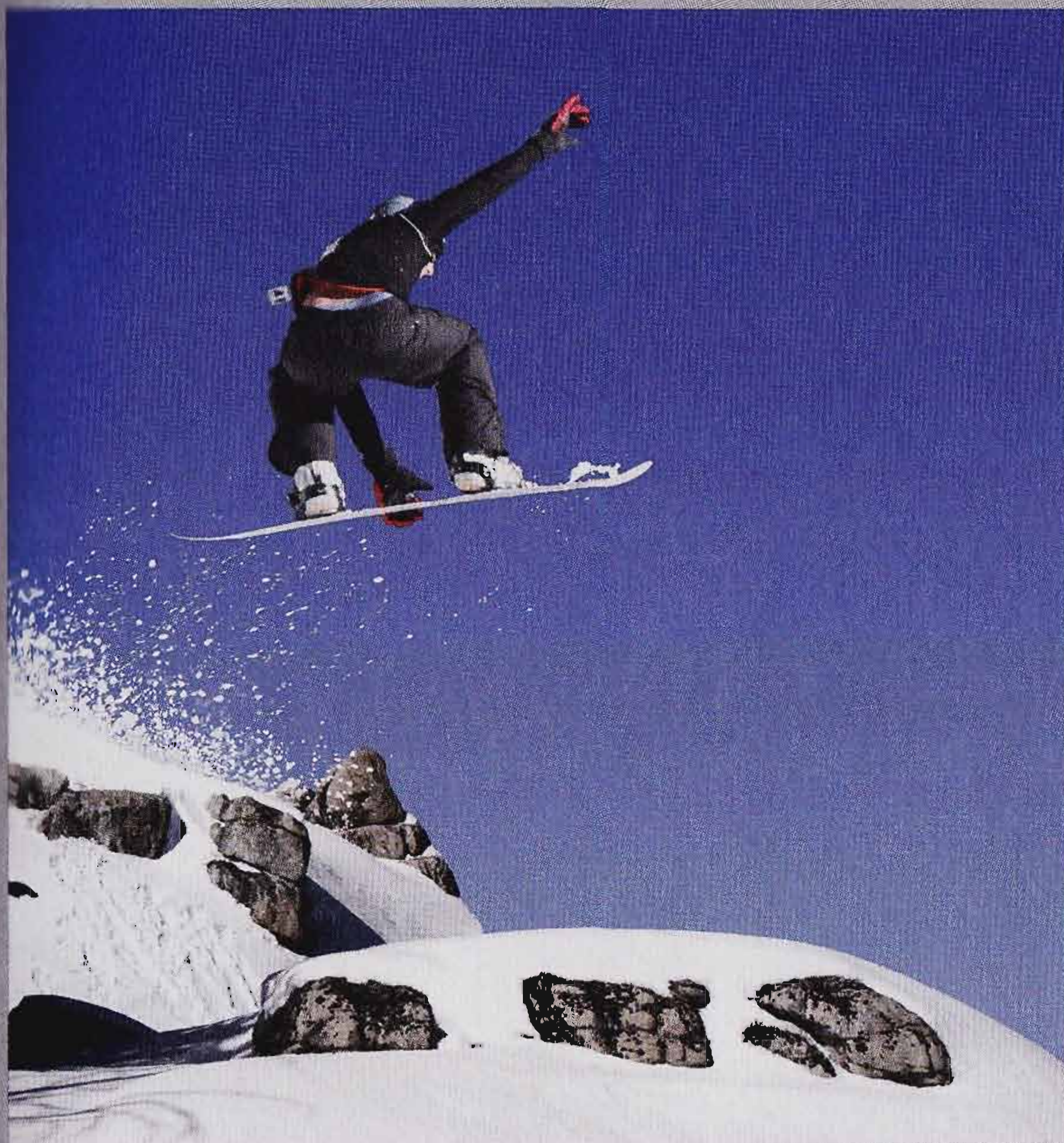
© Istockphoto / Tan Kian Khoo

Kurį objektyvą naudoti

Fotografuodami sporto renginius ir nešiodamiesi kalną objektyvų bei didžiulį fotokrepšį (netgi specialią fotoaparato kuprinę) pasitempsite nugarą ir jausitės dar labiau suirzę. Geriau nešiokitės tik du objektyvus:

1. Plačiakampį (12–24 mm objektyvą). Jums prireiks jo, jei norėsite nufotografuoti pilną stadioną, pilną žaidimų aikštelę, žmonių grupes iš arti ir pan.
2. 300 mm ar 400 mm teleobjektyvą (arba 200–400 mm kintamojo židinio nuotolio teleobjektyvą). Turėtumėte naudoti, jei įsitaisytumėte objektyvą su VR (vibracijos reduktoriumi *Nikon* fotoaparatus) ar IS (optinio vaizdo stabilizatoriumi *Canon* fotoaparatus) funkcija, nes tada galėtumėte daugiau fotografuoti laikydami fotoaparatus rankoje uždaroje patalpoje ar naktį vykstančius renginius.

Pakartosiu, neplanuokite kaitalioti objektyvų, taigi idealiu atveju turite užsisukę vieną objektyvą ant vieno fotoaparato korpuso, kitą – ant kito. Dar vienas daiktas, kurį būtina nešioti (be papildomų atminties kortelių ir atsarginės baterijos), yra 1.4x konverteris – jis dar labiau priartins jus prie vykstančio renginio (ir padidins teleobjektyvo galią). Pastaba: kai kurie profai yra nusiteikę prieš 2x telekonverterius, nes, jų nuomone, 2x fotografijos nebe tokios ryškios, jūs prarandate šviesos iki dviejų diafragmos padalų ir tuo pačiu jums pasidaro sunkiau pasirinkti reikiamą didelį užrakto greitį. Šiai naštai nešioti (pamatysite, kaip palengvės) įsigykite *Tenba* arba *Domke* fotoliemenes arba bent jau laikykite papildomus reikmenis rankinėje prie juosmens, o ne kameros krepšyje ar kuprinėje. Pamatysite, vėliau man padėkosite.

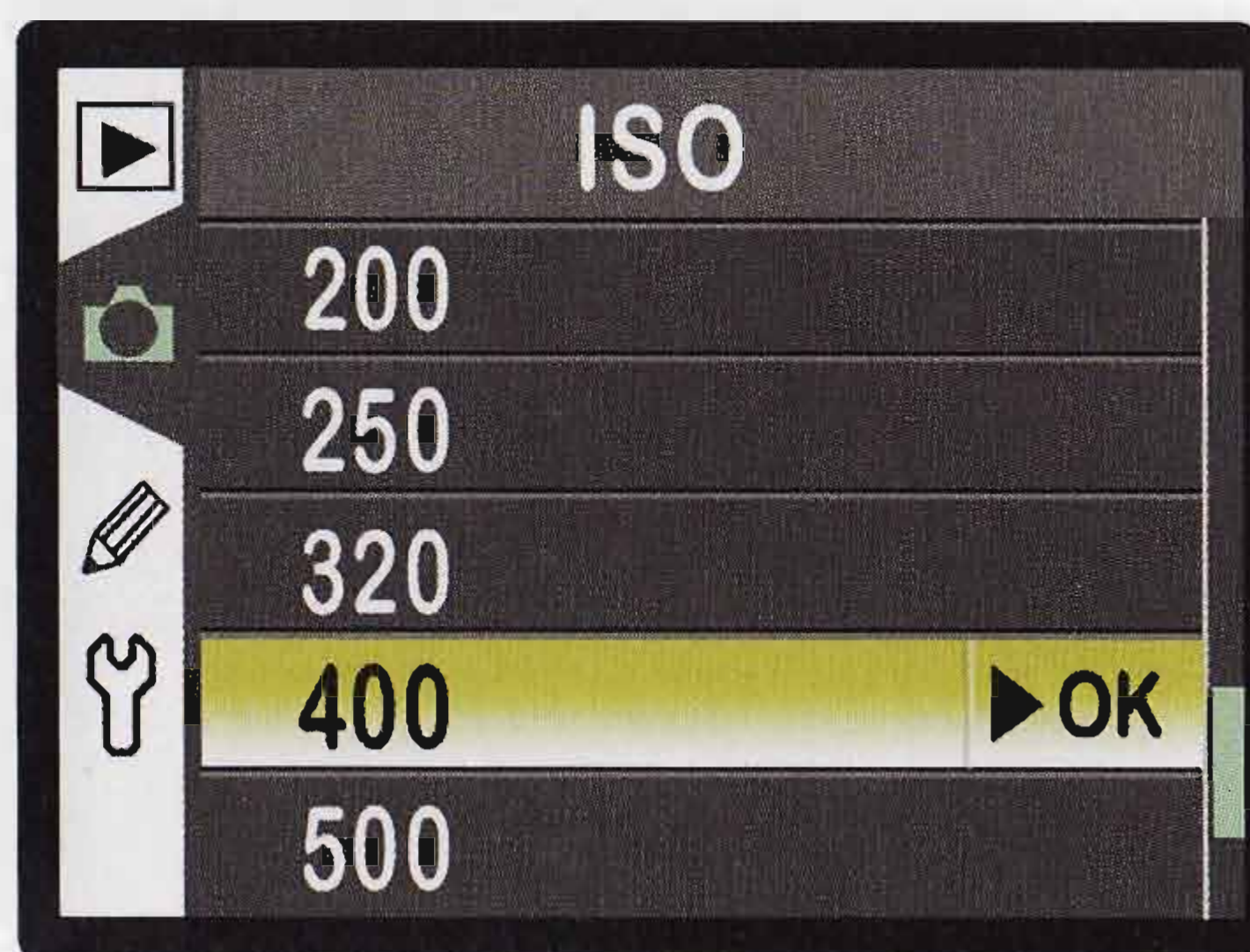

© Istockphoto / Galina Barskaya

Sufokusuokite vaizdą iš anksto – nepražiopsokite akimirkos

Jeigu fotografuojate renginį ir puikiai žinote, kurioje vietoje kas nors nutiks (pavyzdžiui, fotografuojate beisbolo rungtynes ir žinote, kad beisbolininkas iš antros bazės bėgs į trečią, arba fotografuojate snieglentininkus ir apytiksliai numanote, kur snieglentininkas nusileis), iš anksto sufokusuokite tos vietos vaizdą, taigi, kai įvyks lauktas įvykis, jums teliks paspausti mygtuką. Įjungę autofokusą sufokusuokite tą vietą, kurioje vyks veiksmas, tada perjunkite objektyvo

rankinio fokusavimo režimą ir štai – fokusas nustatytas. Dabar galite atsipūsti ir atsipalaidavę stebėti rungtynes. O tada, kai bėgikas (šuolininkas, slidininkas ir pan.) priartės prie iš anksto sufokusuotos vietos, nusitaikykite į jį ir fotografuokite, žinodami, kad fokusas jau užfiksuotas. Vaizdo nebereikia fokusuoti, nebereikia baimintis, kad nespėsite įamžinti akimirkos. Iškart imkite ir fotografuokite.

Nustatydami didesnę užrakto greitį, padidinkite jautrumą (ISO)

Norint fotografuoti sporto renginius, geriausia turėti itin greitą didelio židinio nuotolio objektyvą (tarkime, $f/2.8$ ar $f/4$, tiesa?), tačiau jis kainuoja daugybę pinigų. Tad kaipgi jums fotografuoti sportinius renginius su turimu, sakykime, $f/5.6$ teleobjektyvu? Padidinkite jautrumą (ISO), štai kaip (žr. *Nikon* meniu viršuje). Fotografuodami geriausiais SLR fotoaparatais (*Canon*, *Nikon*), galite nustatyti ir 400 ar 800 ISO dydį. Tai suteiks galimybę pasirinkti $1/640$ sek. ar didesnę užrakto greitį – sustabdysite sportinį judesį ir tuo pačiu išvengsite pernelyg didelio regimo „triukšmo“. Kita vertus, jeigu ten, kur fotografuojate, šviesos pakanka, visai nebūtina didinti jautrumą (ISO) ir nedarykite to.

Verčiau palikite 100 ar 200 ISO dydį (arba patį mažiausią, kokį tik leidžia pasirinkti jūsų fotoaparatas). Tačiau jei jūsų objektyvui pristigs greičio (tai greičiausiai ir nutiks, jei fotografuosite uždaroje patalpoje su $f/5.6$ diafragmos objektyvu), neišvengiamai turėsite padidinti jautrumą. Nustatykite jį savo fotoaparato (kaip parodyta pavyzdyje) meniu. Laimė, fotografuodami dieną visada galėsite išsisukti su $f/5.6$ diafragmos objektyvu, tačiau norėdami padidinti užrakto greitį ir sustabdyti judesį uždaroje patalpoje greičiausiai privalėsite padidinti jautrumą (ISO). Štai kodėl greitieji objektyvai ($f/2.8$ ir $f/4$) tokie svarbūs sporto fotografams.

© Istockphoto / Rob Friedman

Profai išmano žaidimą

Jeigu išmanote žaidimą, kurį fotografuojate (pavyzdžiui, jeigu esate beisbolo gerbėjas ir fotografuojate beisbolo rungtynes), padarysite geresnių nuotraukų negu šalia fotografuojantis vyrukas, mat žinote, kada laukti veiksmo. Sporto fotografijoje tai milžiniškas pranašumas, o gebėjimas nujausti, kada ir kur švystelės įdomiausia rungtynių akimirka, gali būti lemtingas. Svarbiausia, fotografuodami stebėkite rungtynes, kad būtumėte pasiruošęs nusitaikyti ten, kur, jūsų galva, vyks įdomiausi dalykai. Ne visada teisingai pasirinksite, tačiau padarysite daugiau gerų nuotraukų nei blogų. Taigi, ką daryti, jeigu jums pavesta fotografuoti rungtynes tos sporto rūšies, kurios gerai

neišmanote? Nueikite į vietinį filmų nuomos punktą ir išsinuomokite kelias kompaktines vaizdo plokšteles, knygyne nusipirkite kelis tai temai skirtus žurnalus ir pasidomėkite, kaip tą sporto rūšį fotografuoja profesionalai, išsiaiškinkite, kas šios sporto srities žvaigždės, ir fotografuodami sekite jas (žvaigždės juk visada yra susijusios su didžiuoju sportu, ar ne?). Štai jums ir visa gudrybė: jeigu išmanote fotografuojamą sporto rūšį, jums tikriausiai pavyks užfiksuoti geriausią vaizdą. O jeigu neišmanote, vienintelis būdas nufotografuoti „tą kadrą“ – tai pasikliauti atsitiktine sėkme. O šitai nėra sėkmingos karjeros strategija.

© iStockphoto / James Boulter

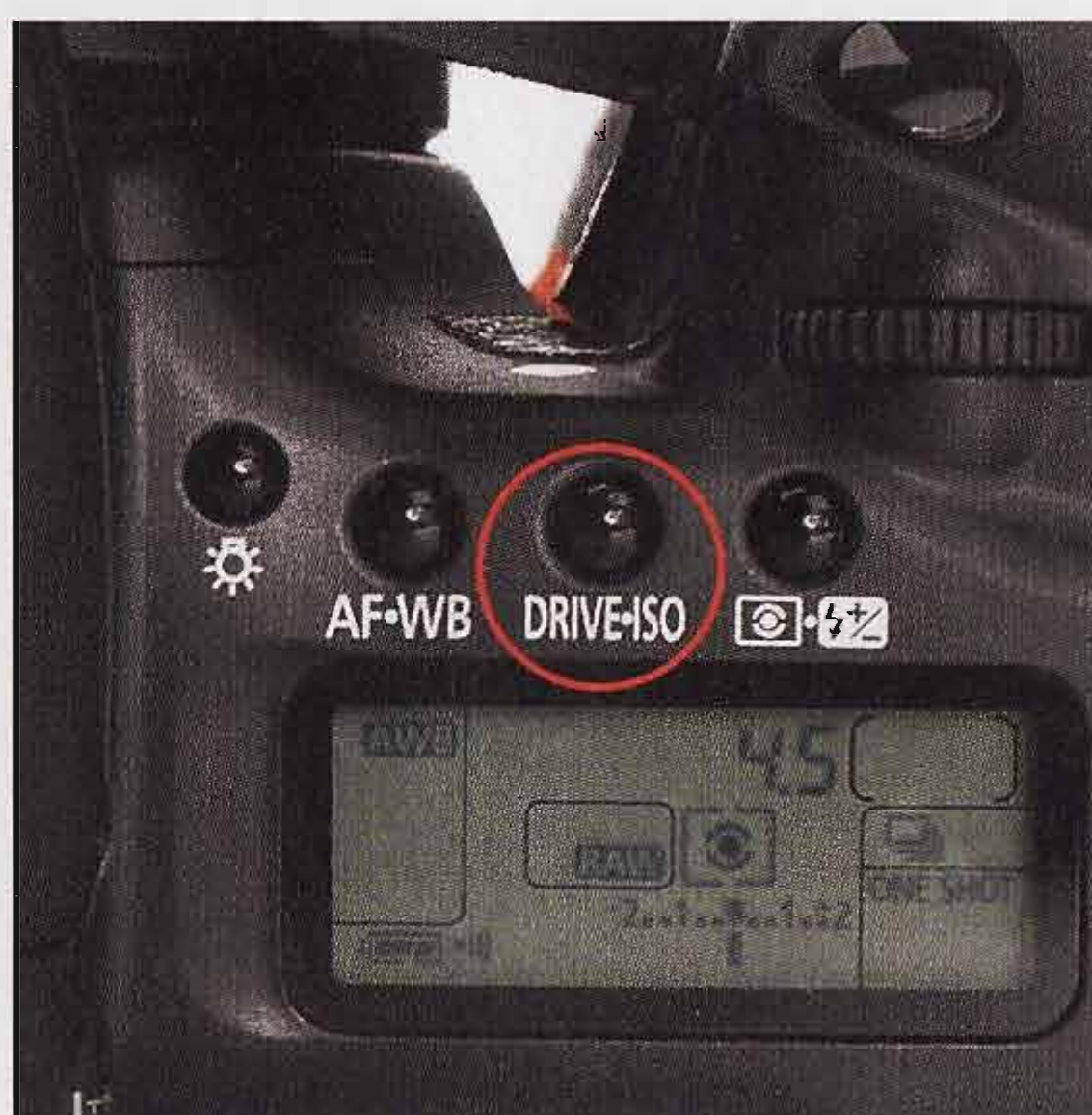
Ne visada verta dėmesį kreipti tik į nugalėtoją

Savaime suprantama, kad sportinėje fotografijoje (kaip ir apskritai sporte) pagrindinis dėmesys kreipiamas į nugalėtoją. Jei koks nors sportininkas stipriai išsiveržia į priekį, jūs pirmiausia fotografuojate jį, argi ne taip? Jei kokia nors komanda laimi, jūs fotografuosite ją, švenčiančią pergalę. Tačiau, jeigu laikysitės šios tradicijos – fotografuoti vien tik nugalėtoją, – galite pražiopsoti ne vieną sugestyvų pasakojimo požiūriu dramatišką kadrą, neužfiksosite pralaimėjusiojo ar pralaimėjusios komandos veidų išraiškų ir reakcijų.

Tai ypač svarbu: jei pražiopsojote žaidimo įkarštį – greitai nukreipkite objektyvą į praradusio kamuolį ar nepataikiusio į vartus vaikiną. Kartais jo reakcija bus įspūdingesnė nei to, kurį lydi sėkmė. Kitą kartą pasistenkite užfiksuoti neįmušusio kamuoliuko į duobutę golfo žaidėjo veidą (arba golfo žaidėjo, pralaimėjusio todėl, kad jo priešininkas įmušė kamuoliuką iš 12 metrų atstumo) – jo reakcija prilygs nugalėtojo emocijoms ar net bus stipresnė už jas.

Nikon

Canon

Fotografavimas serijomis

Tam, kad užfiksuotumėte trokštamą vaizdą vykstant varžyboms, sportinėje fotografijoje neišvengiamai turėsite fotografuoti serijomis (keturi ar daugiau kadrų per sekundę). Todėl turėsite pasirinkti serijinį fotoaparato fotografavimo režimą – jis leidžia fotografuoti serijomis tol, kol spaudžiate užrakto paleidimo mygtuką. Dauguma fotoaparatus pagal išankstinį nustatymą vienu metu fotografuoja vieną kadrą, taigi šį fotografavimo režimą turėsite nustatyti patys.

Nikon fotoaparatuose serijinį režimą (*continuous*) perjungsite paspaudę fotografavimo režimo pasirinkimo mygtuką (vaizdo ieškiklio kairėje) ir sukdami pagrindinį komandų diską, kol fotoaparato LCD ekranėlio

viršutiniame dešiniame kampe išvysite paveikslėlį su keliomis fotografijomis.

Canon fotoaparatuose turėsite paspausti *Drive•ISO* mygtuką (priešais LCD ekranėlį fotoaparato viršutiniame dešiniame kampe) ir suksti pagrindinį diską (šalia užrakto paleidimo mygtuko) tol, kol LCD ekranėlio dešinėje pamatote paveikslėlį su keliomis fotografijomis. Jeigu turite 30D, galite įjungti greitą serijinį režimą, sukdami pagrindinį diską, kol pamatysite raidę „H“ greta paveikslėlio su keliomis fotografijomis. O dabar jau galite paspausti užrakto paleidimo mygtuką ir pradėti fotografuoti serijomis.

© iStockphoto / Tamas Szamanki

Stabilumas fotografuojant sportinius renginius

Sporto fotografai dažniausiai nenaudoja trikojų dėl daugelio priežasčių: 1) jie nepakankamai mobilūs, fotografuojant greitą veiksmą – o jis sportinės fotografijos esmė, 2) daugelyje profesionalaus sporto rūšių neleidžiama naudoti trikojų ir 3) laikant išskleistą trikoją netoli vykstančio sportinio renginio (futbolo, beisbolo rungtynių ar pan.) kyla grėsmė sužeisti žaidėją. Štai kodėl sporto fotografai, ypač tie, kurie naudoja didelio židinio nuotolio objektyvus, renkasi vienakojus. Šie vienakojai trikojų giminaičiai, besisukiojantys į visas puses, padeda išlaikyti fotoaparatai ir

sunkius objektyvus (objektyvai tvirtinami tiesiai prie paties vienakojų kaip atramos, tai suteikia stabilumo fotografuojant sportinius renginius menko apšvietimo sąlygomis. Vienakojus lengva kilnoti (ar prireikus patraukti iš kelio), taigi daugelyje profesionalių sporto rūšių, kuriose trikojai uždrausti, vienakojus naudoti leidžiama. Anglies pluošto vienakojai mūsų dienomis labai išpopuliarėjo, jie gali išlaikyti didelį svorį, nors patys yra stebėtinai lengvi. Tačiau nieko nuostabaus, kad jie nepigūs (kaip ir visa kita sportinėje fotografijoje).

© istockphoto / Gavin Macvicar

Siekdami didesnio įtaigumo laikykite fotoaparata vertikaliai

Daugybė sportinių fotografijų padaroma laikant fotoaparata vertikaliai. Šitaip fotografuojamas objektas lengviau užpildo kadra (be to, tokios nuotraukos idealiai tinka žurnalų viršeliams, reklamoms ir pan.). Tiesiog pakreipkite fotoaparata šonu, stipriai laikykite (didelio židinio nuotolio objektyvas – sunkus) ir leiskite prabilti magijai (poetiškai šnekanč). Ypač ji pasitvirtins, jei fotografuosite vieną sportininką, o ne du ar daugiau – tokiu atveju geriausia fotografuoti

pakreipus fotoaparata horizontaliai, tačiau, kaip patys įsitikinsite, fotografuojant vieną atskirą objektą vertikalus kadras pats tinkamiausias. Jeigu norite kuo išsamiau pavaizduoti tai, kas vyksta, kuo daugiau fotografuokite abiem būdais. Kaip sako mano techninis redaktorius Billas Fortney, „Redaktorius visada paprašys nuotraukos, pakreiptos tokiu rakursu, kuriuo nefotografavote.“

© istockphoto / Andrius Leonas

Panoramuokite (*panning*), kad sulėtintumėte judesį

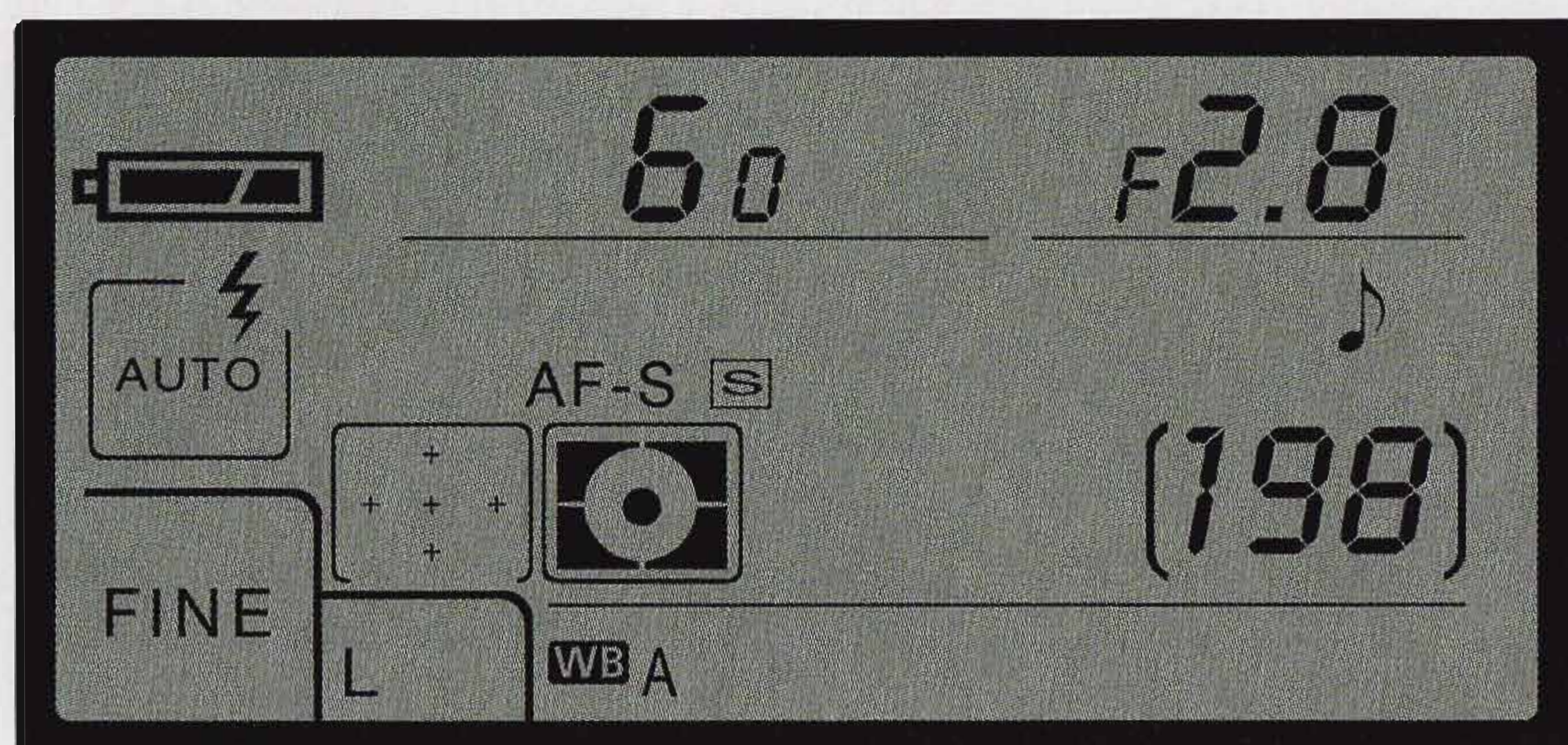
Visame šiame skyriuje mes kalbėjome apie labai greito užrakto naudojimą tam, kad sustabdytume sportinių renginių akimirkas, bet kartais pasitaiko atvejų, kai galima dramatiškiau išryškinti judesį ir kai kurias fotografijos dalis sąmoningai padaryti neryškias. Egzistuoja trys pagrindinės tokio fotografavimo taisyklės:

1. Pasirinkite mažą užrakto greitį – geriausia 1/30 arba 1/60 sekundės. Įjunkite užrakto pirmumo režimą ir nustatykite atitinkamą išlaikymą.
2. Kadruokite, fotoaparatu sekdami savo objektą. Patikėsite ar ne, kaip tik dėl šio fotoaparato

judėjimo fonas tampa neryškus, nes jūs, sekdami sportininką, stengiatės judėti kartu su juo, tad jis lieka ryškus, o visa kita aplink jį išblunka.

3. Norėdami užfiksuoti ryškų vaizdą, pasirinkite serijinio fotografavimo režimą – fotografuodami kelis kadrus per sekundę tikrai nenusivilsite.

Verta atminti dar vieną svarbų dalyką. Nenustokite kadravę, kai atletas prapuls iš kadro – tam, kad jūsų fotosesijos pabaiga būtų sklandi, kadruokite dar kelias sekundes.

Fotografuokite plačiai atvėrę diafragmą

Fotografuokite kiek įmanoma plačiau atvėrę diafragmą (jei turite $f/2.8$ diafragmos objektyvą, fotografuokite nustatę $f/2.8$ ar kiek mažesnę diafragmą). Tai daryti verta dėl dviejų priežasčių:

1. Tolimasis planas taps neryškus, o jūsų objekto fotografija bus dramatiškesnė, dinamiškesnė ir erdvesnė. Perkrautas fonas didelė problema, fotografuojant sporto renginius, o teleobjektyvas su

plačiai atverta diafragma visada leidžia užfiksuoti labai nedidelės ryškumo zonos vaizdą (t. y. jūsų objektas priekiniame plane bus ryškus, o fonas – neryškus).

2. Galėsite pasirinkti didesnį užrakto greitį – tai didelis pranašumas fotografuojant uždarose patalpose menko apšvietimo sąlygomis.

© iStockphoto / Suzanne Tucker

Atkreipkite dėmesį į veidą

Ką svarbiausia užfiksuoti fotografuojant sportininkus? Dažniausiai – veidą. Jų veidai pasakoja istoriją, ir jų veidus nori matyti žmonės. Jeigu jūsų nuotraukoje nėra veidų, jos tuščios. Nesistenkite iš labai arti

fotografuoti sportininkų rankas ar kojas, spardančias purve kamuolį. Norite fotografijos, kuri patrauktų žiūrovą? Nufotografuokite veidą. Tai bus „aukso vertės“ kadras!

RAW ar JPEG sporto fotografijai?

Dauguma sporto fotografijų padaroma serijiniu režimu (žr. p. 103), o jūsų fotoaparato daugkartinio fotografavimo buferinė atmintis nėra didelė, taigi kuo didesnes fotografijas darote, tuo greičiau ši atmintis pripildoma. Ir jūs nebegalite fotografuoti (na, bent jau kol nuotraukos įrašomos į atminties kortelę – tada buferinė atmintis vėl ištuštėja). Štai kodėl daugelis profesionalių fotografų renkasi JPEG formatą, o ne RAW. JPEG rinkmenos gerokai mažesnės, todėl buferinėje atmintyje jų telpa daugiau (be to, jos greičiau įrašomos į atminties kortelę, taigi, fotografuodami

serijiniu režimu, galite padaryti daugiau JPEG, o ne RAW formato kadru. Esama puristų, kurie tvirtai įsitikinę, jog kiekviena proga būtina fotografuoti tik RAW formatu (įskaitant ir jų vaiko gimtadienio šventę); perskaite, kad kas nors giria kitokį nei RAW formatą, jie ropščiasi į bokštą, pagriebę galingą šautuvą, ir iš ten medžioja praeivius. Aš jiems sakau: „Atminkite. RAW – tai rinkmenų formatas, o ne religija.“ (Beje, pažįstu populiarių žurnalo *Sports Illustrated* fotografa, kuris išsyk fotografuoja ir RAW, ir JPEG formatu. Pamaniau, kad jums bus įdomu tai sužinoti.)

© iStockphoto / Glenn Jenkinson

Sporto kompozicija

Komponuodami sporto vaizdus atminkite tas pačias taisykles, apie kurias kalbėjome ketvirtame skyriuje („Fotografuojate laukinę gamtą?..“) – leiskite sportininkui judėti. Nekomponuokite kadro taip, kad sportininkas bėgtų iš jo, palikite jam erdvės, kad jis galėtų judėti ir tęsti savo vaizdinę istoriją, neįkalinkite jo narve. Žvelgti į „apribotą“ sporto fotografiją taip

pat nesmagu, kaip ir žiūrėti į „apkarpytą“ laukinę gamtą, tad komponuodami įsitikinkite, kad palikote erdvės judėjimui (tarkime, jei sportininkas atbėga iš kairės, komponuokite kadimą taip, kad jis būtų tolimame dešiniame kampe. Šitaip sportininkas turės kur bėgti). Nuo šios paprastos kompozicinės gudrybės labai priklauso vaizdo paveikumas.

IŠLAIKYMAS: 1/60 s

DIAFRAGMA: F/5.0 ISO: 200

ŽIDINIO NUOTOLIS: 70 mm

FOTOGRAFAS: Scott Kelby

Fotografuokite žmones kaip profesionalai

Patarimai, kaip padaryti, kad žmonės atrodytų kuo gražesni

Paantraštė viršuje teigia, kad šiame skyriuje pasakojama apie tai, kaip pasiekti, kad žmonės atrodytų kuo geriau. Tačiau tokia informacija truputį klaidina, mat iš tikrųjų čia kalbama apie tai, kaip padaryti geresnes žmonių nuotraukas. Jei fotografuojate kraupios išvaizdos žmones, nei jūs, nei aš jau nieko nepadarysime, kad padėtume šioms vargšėms sieloms. Jiems neduota patrauklumo, o skaitmeninio fotoaparato neužteks, kad neturėjusieji poros per išleistuves staiga imtų atrodyti kaip Jessica Biel ar Matthew McConaughey (jie neatsitiktinai *People* žurnalo buvo išrinkti Seksualiausia moterimi ir Seksualiausiu vyru, jei jums įdomu). Beje, nors ir nesu pasidaręs madingos šukuosenos, jei perskaitėte mano biografiją šios knygos pradžioje, žinote, kad buvau išrinktas į *People* žurnalo 50 seksualiausiųjų sąrašą

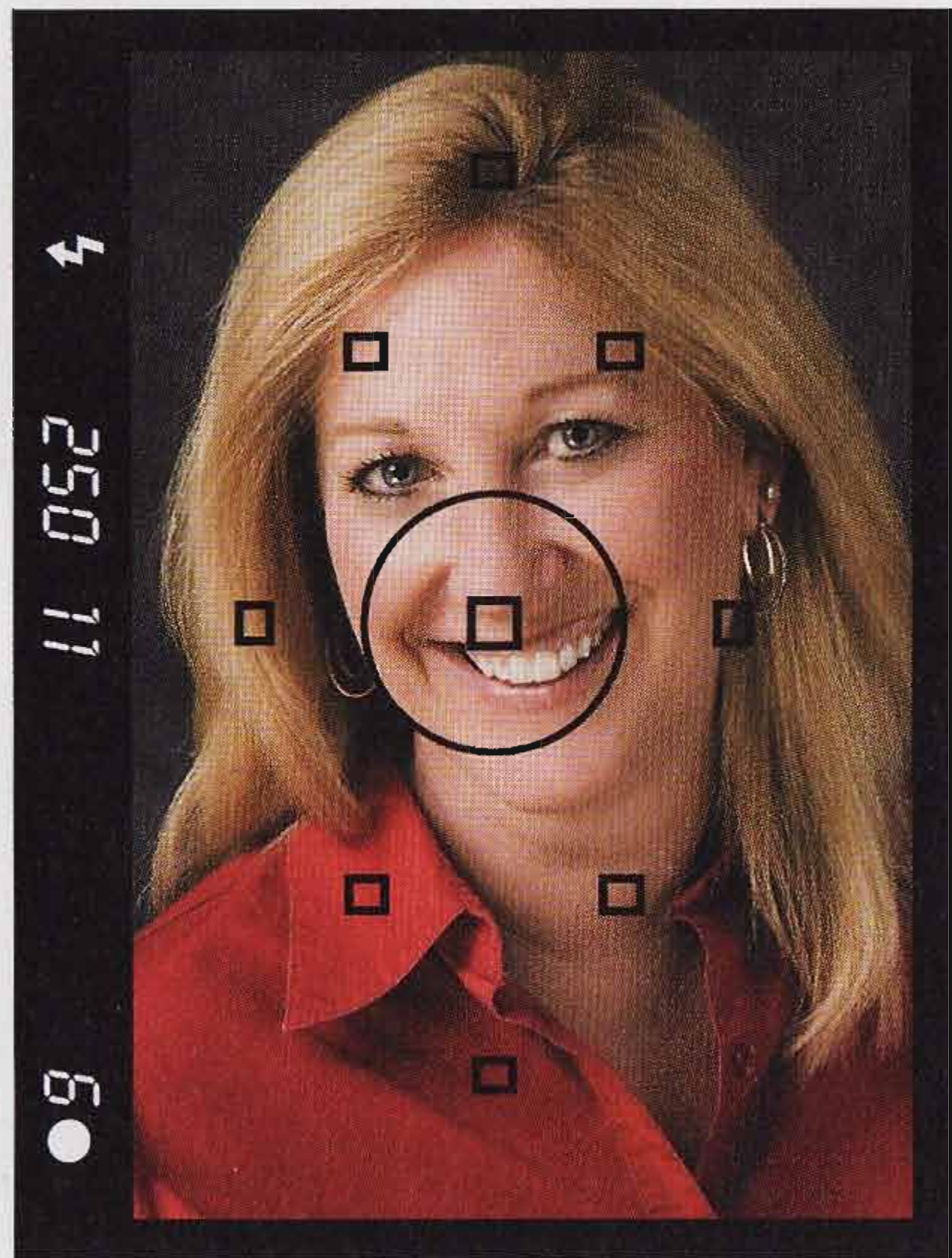
dar 2004 m. Tai stebina daugybę žmonių, įskaitant ir mano žmoną, nes ji šio fakto visiškai neprisimena. Aš netgi esu jai už tai dėkingas, nes ji visiškai pamiršo ir apie mano trumpą, bet plačiai pagarsėjusį romaną su Angelina Jolie, kai buvo filmuojamas *Vagiant gyvenimus* (*Taking Lives*) Toronte. Bet aš nukrypau nuo temos. Na, šiame skyriuje nedaug tekalbama apie studijos portretų techniką, nes, jei fotografuojate studijoje, vadinasi, esate profesionalus fotografas ir, atvirai kalbant, šis skyrius (o ir visa knyga) skirti ne jums. Šis skyrius jums bus naudingas, jei norite padaryti geresnių nuotraukų fotografuodami lauke arba fiksuodami nepozuotas situacijas – arba pozuotas situacijas, kurios turėtų atrodyti natūralios tokios nebūdamos, nors ir pasakytumėte, kad jos natūralios, nes yra pozuotos. Ar viską užsirašote?

Geriausias portretinės fotografijos objektyvas

Fotografijos sričių, kurioms galėtumėte pritaikyti konkretų židinio nuotolį, nėra daug. Laimė, portretinė fotografija – vienas jų. Dauguma profesionalų fotografuoja portretus nedidelio kintamojo židinio objektyvu ir vienas mėgstamiausių jų židinio nuotolių priklauso 85–100 mm intervalui. Iš tiesų, 85–100 mm intervalo teleobjektyvai dažnai vadinami portretų objektyvais, nes jie suteikia galimybę fotografuoti iš parankaus darbinio atstumo (fotografuodami iš 3–3,7 m atstumo, tarp savęs ir modelio paliekate pakankamai erdvės „kvėpuoti“ ir vis dar galite pavaizduoti modelį visame kadre). Dar svarbiau yra tai, kad fotografuojant 85–100 mm intervale esančių židinio nuotoliu, panaikinamas grožio neteikiantis veido iškreipimas, kuriuo pasižymi plačiakampiai objektyvai, ir išvengiama ilgų teleobjektyvų sukuriamo „suspauzavimo“. Kai kurie portretų fotografai profesionalai prisiekinėja 85 mm židinio nuotolį esant portretų aukso viduriu, kiti tą patį kalba apie 100 mm. Specialistai

ištisas dienas dėl to ginčijasi interneto pokalbių svetainėse, taigi nepulsiu grumtis (o jūs galite išmėginti abu variantus naudodami kintamojo židinio objektyvą ir pasirinkti labiausiai patinkantį nuotolį, nes jie abu suteikia portretams malonią perspektyvą). (Pastaba: ir Nikon, ir Canon gamina 28–105 mm kintamojo židinio objektyvus, kurie idealiai tinka portretams, nes galima pasirinkti ir 85 mm ir 100 mm ar kurį kitą šio intervalo nuotolį.) Dar viena priežastis, dėl kurios šie objektyvai idealūs, ta, kad jums nereikės kilnoti trikojo (ar modelio) kaskart, kai norėsite šiek tiek kitaip sukomponuoti kadrą. Taigi įsigykite kintamojo židinio objektyvą, leidžiantį pasirinkti židinio nuotolį iš 85–100 mm intervalo, ir jūs pasiruošę darbiui. Beje, čia pavaizduotas objektyvas yra 24–120 mm židinio nuotolio, taigi jis puikiai jums tiktų, nes galite pasirinkti bet kurį židinio nuotolį tarp 85 ir 100 mm (portretų aukso vidurys).

Scott Kelby

Kokią diafragmą naudoti

Portretinė fotografija man patinka, nes daug sprendimų jau padaryta už jus (pavyzdžiui, kokį objektyvą ar židinio nuotolį naudoti), todėl galite susitelkti ties sunkesnėmis portretinės fotografijos užduotimis – puikaus apšvietimo parinkimu ir modelio asmenybės perteikimu. Taigi dabar jau žinote, kurį objektyvą naudoti, bet, galite tikėti, galite netikėti (labai retas atvejis), egzistuoja dar ir tam tikra diafragma, kuri labiausiai tinka daugeliui portretinės fotografijos atvejų. Kalbant apie portretą, kožiris yra $f/11$, nes

gaunamas puikus ryškumas ir veidui suteikiama gylio (argi ne tokie ir turėtų būti portretai?), o tai dažniausiai sukuria puikų bendrą vaizdą (sakau „dažniausiai“, nes yra meninių priežasčių, dėl kurių galbūt norėsite panaudoti kitą diafragmą, pavyzdžiui, stengdamiesi išgauti specialų efektą. Vis dėlto dažniausiai pasirinkite diafragmos pirmumo režimą, nustatykite $f/11$ diafragmą ir tada jau galvokite apie tikrai svarbius dalykus – apšvietimą, modelio asmenybės perteikimą, kokią sąskaitą pateikti klientui ir t. t.).

© Istockphoto / Tobias Lauchner

Vientiso fono naudojimas

Fonas – nemenkas iššūkis portretininkams, nes jis paprastai trukdo pasiekti tikslą – užfiksuoti fotografuojamo žmogaus asmenybę, dramą, sielą (jei to panorėtų mėti). Štai kodėl tiek daug portretininkų fotografuoja savo modelius kiek įmanoma paprastesniame fone. Studijoje turbūt pigiausiai atsieina naudoti vientisą foną – jis nebrangus, nes pagamintas iš popieriaus. Teisingai, tai – tiesiog didžiulis popieriaus rulonas, o standartinio dydžio (1,35 x 10,97 m) ritinys atsieis tik apie 25 dolerius. Tai nėra prastas profesionalios studijos fonas (galite rasti tokių fonų vietinėje fotoprekių parduotuvėje). Kai kurie fotografai priklįjuoja foną prie sienos, kiti prikala, bet turbūt geriausias pasirinkimas – nusipirkti nebrangų ruloną laikantį stovą (padorų įsigysite už maždaug 70 dolerių). Na, o kokias

spalvas geriausia naudoti? Pradedantiejiems geriau laikytis juodos (dramatiškiems portretams) ar baltos (visais kitais atvejais). Balto vientiso fono pranašumas yra tas, kad jis paprastai atrodo pilko atspalvio. Kad jis tikrai būtų baltas, kaip šioje nuotraukoje, turėsite į jį nukreipti vieną ar kelias lempas, nes blykstės šviesos pakaks tik pilkam fonui sukurti. Pilka nėra prasta fono spalva (tiesą sakant, ji labai populiari). Vis dėlto, jei tikrai pasiryžote siekti baltos spalvos, pastatykite vieną ar dvi lempas už modelio, nukreiptas tiesiai į foną. Jei pasirinksite juodą vientisą foną, jums gali prireikti papildomos šviesos, kad modelį apšviestumėte iš nugaros (ypač jei jis tamsių plaukų) ir taip išsiskirtumėte jį iš juodumos.

© Istockphoto / Floyd Anderson

Drobės ar muslino fono naudojimas

Drobės ar muslino fonai nėra tokie pigūs. Turiu galvoje, nėra tokie nebrangūs kaip vientisi rulonai; bet jie pakankamai nebrangūs, kad, kurdami dirbtinį foną, pagalvotumėte ir apie jų naudojimą (padorus drobės fonas tekainuoja apie 120 dolerių). Šie fonai taip pat vientisi, ir aš rekomenduočiau nusipirkti (bent iš pradžių) daugmaž neutralų, pavyzdžiui, pilką ar rudą foną. Tokie fonai suteikia nuotraukai faktūros

neatitraukdami dėmesio nuo modelio, jie mielai naudojami fotografuojant ir oficialius verslo portretus, ir sužieduotuvių nuotraukas. Be to, nebrangus stovas atsipirks bematant (jie kainuoja maždaug nuo 70 dolerių), ir jūs nustebsite, patyrę, kaip greitai galite pakeisti fono vaizdą, kitaip sustatę apšvietimo lempas.

Scott Kelby

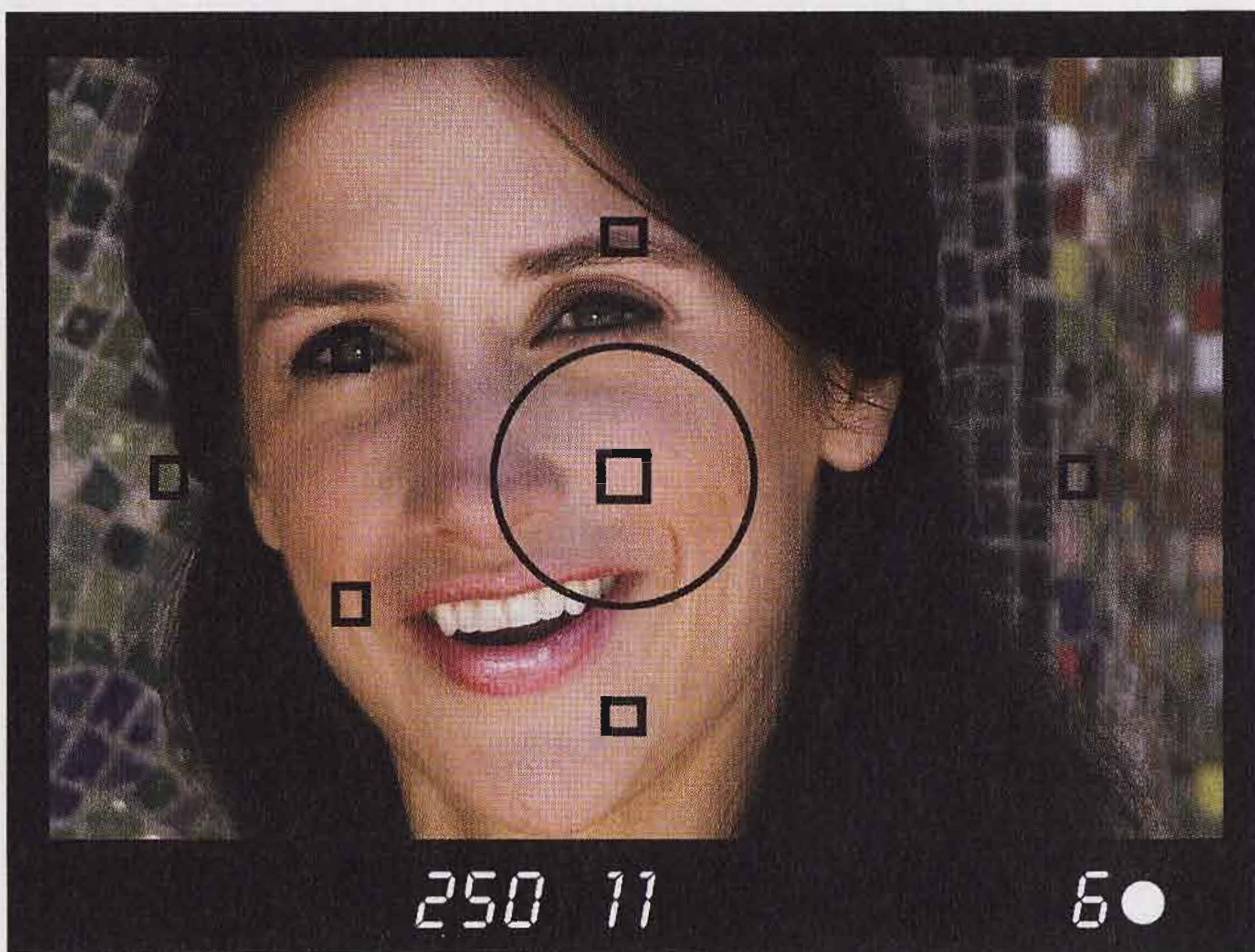
Tinkamas fonas lauke

Fotografuodami portretus lauke nebegalėsite naudoti muslino ar vientiso popieriaus fono (ar apskritai verta apie tai kalbėti?), todėl rinkdamiesi foną turėsite dar geriau pagalvoti. Pagrindinė taisyklė portretus fotografuojant lauke – pasirinkti kuo paprastesnį foną. Kuo paprastesnis fonas, tuo stipresnis bus portretas, taigi paprašykite pozuotojo/os atsistoti ten, kur jam/

jai už nugaros vyksta kiek galima mažiau veiksmo. Štai šiuo atveju galbūt panorėsite sulaužyti $f/11$ taisyklę tam, kad išblukintumėte foną, naudodami $f/2.8$ ar $f/4$ diafragmą ir jums labiausiai patinkantį portretinės nuotraukos židinio nuotolį. Prisiminkite, kai kalbama apie portreto foną lauke, mažiau reiškia daugiau.

PAGRINDINĖ APŠVIETIMO TAISYKLĖ

Kalbant apie foną, yra dar viena apsauganti nuo rūpesčių paprasta taisyklė, kuria galite vadovautis. Rinkdamiesi paprastą foną, įsitikinkite, kad jis nėra šviesesnis nei modelis (tiesą sakant, geriau rinkitės tamsesnį, nes retai kada tamsus modelis šviesiame fone atrodo gerai).

Scott Kelby

Kur fokusuoti

Laikui bėgant, buvo iškelta ne viena prieštaringa mintis dėl optimalios fokusavimo vietos fotografuojant portretus (sruostas, nosies galiukas, plaukų linija ir t. t.). Laimė, dabar gana aiškiai sutariama (šien be ten vis dar rasite patarimų fokusuoti sruostus, bet

nesileiskite sutrikdomi): fokusuokite modelio akis. Fotografuodami $f/11$ diafragma ir fokusuodami akis išgausite tinkamą viso veido ryškumą (ir, svarbiausia, akys bus „smeigtuko aštrumo“, o portretuose tai itin svarbu).

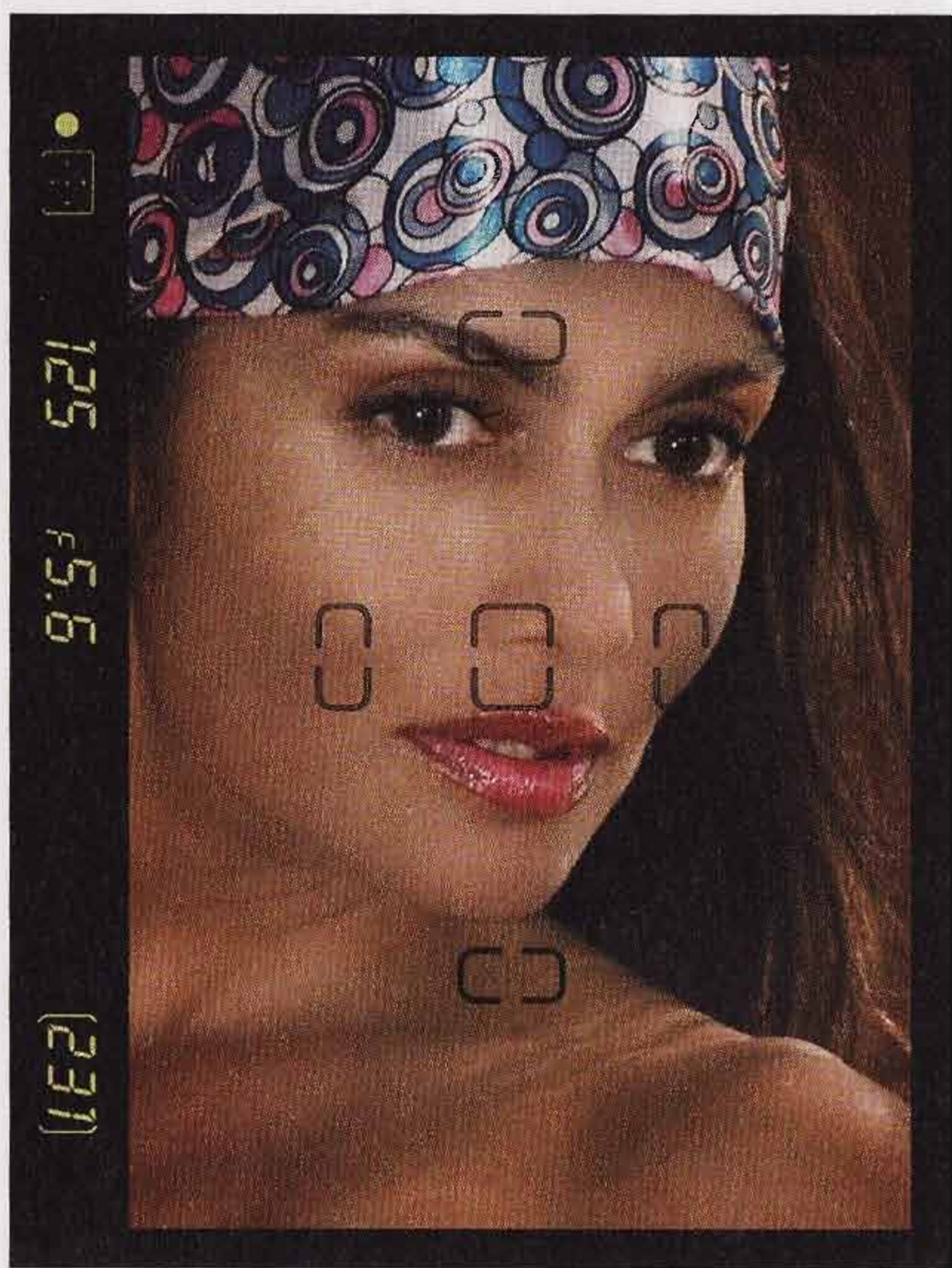

Jory Lipovetsky

Kur statyti fotoaparata

Paprastai portretai geriausiai atrodo fotoaparatu esant modelio akių lygyje, taigi pastatykite trikoją taip, kad fotografuotumėte tame pačiame aukštyje kaip ir modelio akys. Tai ypač svarbu fotografuojant vaikus – nefotografuokite jų iš viršaus (lygiai taip pat kaip nefotografuojate iš viršaus gėlių), nes rezultatas sukels nuvylimą. Taigi vaikus turėsite arba kilstelėti iki savo akių lygio (ant aukštos kėdės), arba nuleisti

trikoją iki jų akių aukščio ir fotografuoti priklaupus (žinau – ak, tie pažeminimai, kuriuos turime iškęsti dėl savo profesijos ir taip toliau...). O koku atstumu nuo modelio, nustatę reikiamą aukštį, turite pastatyti trikoją? Tai daugiau ar mažiau lemia židinio nuotolis, tačiau, jei atsistosite maždaug 2,4–3 m atstumu nuo modelio, būsite geroje padėtyje.

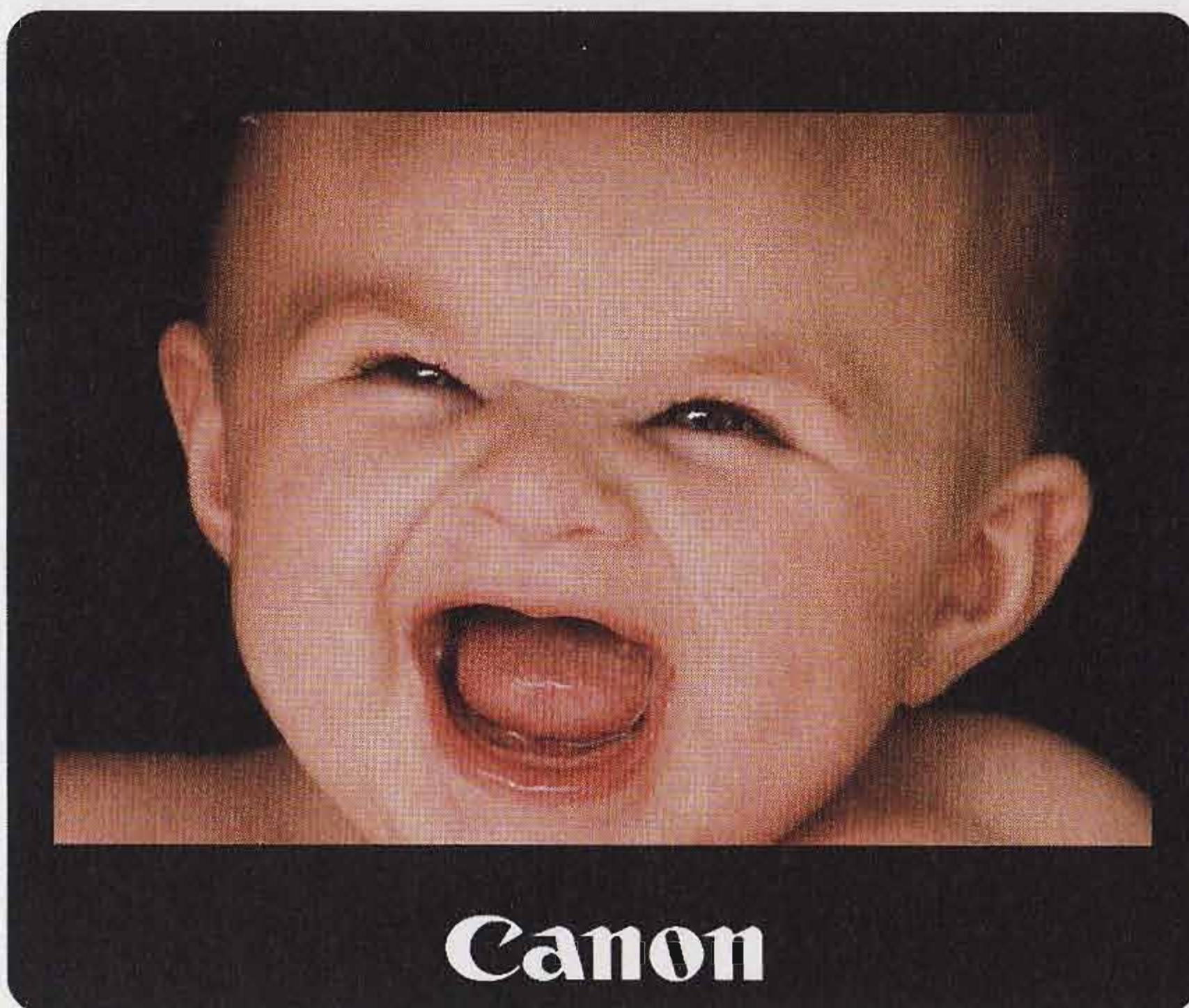

Scott Kelby

Modelio komponavimas kadre

Fotografuodami portretus lauke, ypač nepozuotus portretus ar spaudai skirtus kadrus, daug profesionalų vadovaujasi taisykle, nurodančia, kurioje kadro vietoje komponuoti modelio akis – komponuokite jas per 1/3 kadro žemyn nuo viršaus. Tai dar viena

tų gudrybių, kurios suteikia portretams vaizdinio patrauklumo, ir ją pakankamai lengva įgyvendinti, nes jums tereikia taip sukomponuoti kadrą, kad modelio akys būtų trečdaliu nutolusios nuo viršaus.

Scott Kelby

Portretų komponavimo patarimas

Jei norite dar vieno patarimo puikiems portretiniams kadrams, pamėginkite taip priartinti vaizdą, kad modelio veidas užimtų visą kadrą. Taip pat pabandykite

priartinti veidą taip, kad arba galvos viršus, arba šonai (ausys) liktų už kadro ribų.

Scott Kelby

Kaip pasirinkti puikų apšvietimą lauke

Nors fotografuojant portretus lauke vidudienį tikrai apstu šviesos, ji daugiausia tiesioginė ir ant modelio veido meta sunkius, nepagražinančius šešėlius (jau nekalbant apie tai, kad modelis bus nuolat prisimerkęs, prakaituos arba ir viena, ir kita). Taigi, kaip sukurti puikius portretus lauke antrą valandą dienos? Tai paprasta – paprašykite modelio atsistoti pavėsyje, kur šviesa švelnesnė ir šešėliai mažiau pastebimi bei daug švelnesni. Na, nesislėpkite oloje, tiesiog pasitraukite į pavėsį netoli tiesioginės saulės šviesos (tarkime, po dideliu medžiu, po statinio ar namo iškyša, balkone, po skėčiu ir t. t.). Tiesiog suieškokite

vietą, kurioje paprastai slėptumėtės nuo saulės karštą dieną, ir, nesiraukiant modeliui, nufotografuosite portretą švelnioje, malonioje šviesoje. Nuotraukos viršuje puikiai iliustruoja šios gudrybės pranašumus. Kadras kairėje nufotografuotas šviečiant tiesioginei saulės šviesai, o dešinėje to paties modelio kadras panašia poza užfiksuotas po minutės už mažiau nei 10 metrų, šešėlyje. Atkreipkite dėmesį į tai, kad šviesa čia gerokai švelnesnė ir šiltesnė, spalvos gyvos ir pats modelis atrodo daug geriau. O aš tik paprasčiau pozutojos atsistoti šešėlyje. Štai koks žymus skirtumas.

Scott Keiby

Kaip pasirinkti gerą apšvietimą patalpoje

Kokia gudrybė padeda profesionalams pasirinkti tinkamą šviesą, fotografuojant portretą patalpoje be įmantrios studijos apšvietimo įrangos? Naudokite geriausią kada nors sukurtą šviesą – natūralią šviesą. Tai tokia nuostabi šviesa, kad daugybė portretų specialistų primygtinai naudoja vien tik ją ir nieko daugiau. Kad tinkamai pasinaudotumėte šiuo nuostabiu šviesos šaltiniu, tiesiog paprašykite modelį atsistoti prie lango, per kurį nesklinda tiesioginė šviesa, savo namuose, biure, studijoje ir pan. Ideali – pro šiaurinį langą sklindanti šviesa, tačiau tiks bet kuris langas, nušviestas malonios, švelnios, netiesioginės

saulės šviesos. Jei langas purvinas – juo geriau, nes dulkės padeda išsklaidyti šviesą ir ją dar sušvelnina. Jei vienintelis turimas langas nušviestas tiesioginės saulės šviesos, pamėginkite užtraukti dienišes užuolaidas (plonos, beveik permatomos užuolaidos – gana dažnai jas randate viešbučių kambariuose, jos puikiai išsklaido šviesą). Modelis gali stovėti ar sėdėti, bet tam, kad šviesa neatrodytų „plokščia“, įsitikinkite, kad modelį apšviečia šoninė lango šviesa – o ne tiesioginė. Švelnūs šešėliai kitoje veido pusėje sustiprins portretą ir suteiks gylio bei įdomumo.

NEPAMIRŠKITE DUŠO UŽUOL AidėLės GUDRYBės

Kaip tik taip – nepamirškite matinės dušo užuolaidėlės gudrybės, kurios išmokote antrame skyriuje. Ji gali puikiai pasitarnauti ir čia, ir nors jūsų modelis galbūt pamans, kad tesate dušo užuolaidėlės segiojantis nevykėlis, į nufotografuotą portretą žiūrėsiantys žmonės girs: „Koks švelnus, magiškas apšvietimas – tavo fotografas tikriausiai genijus“ (ar panašiai).

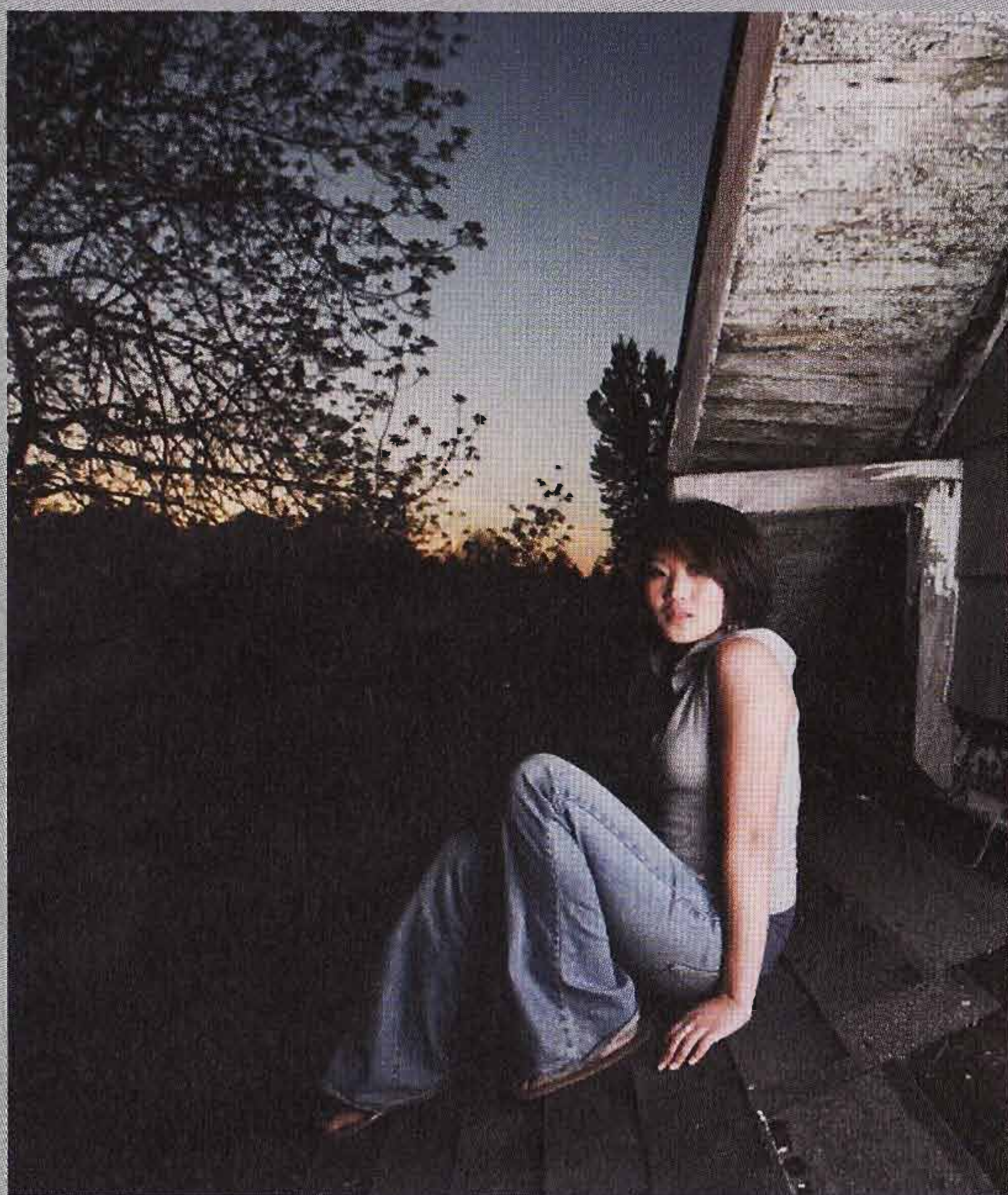

Scott Kelby

Kaip padaryti puikias naujagimių nuotraukas

Turbūt jau esate girdėję, kaip sunku fotografuoti kūdikius. Gal tai ir tiesa, bet naujagimiai neretai turi ir ypatingą pranašumą – jie miega. Iš tikrųjų kūdikiai beveik visą dieną praleidžia miegodami, taigi padaryti puikių kadrų lengviau nei manote – tačiau reikia fotografuoti juos tinkamoje aplinkoje, kitaip visi žiūrintieji į nuotraukas nusivils: „Ak, kaip gaila, kad kūdikis miegojo.“ Paprastai nuotraukose žmonės žavisi plačiai atsimerkusiais ir besišypsančiais kūdikiais. Vis dėlto vaizduoti kūdikį ir mamą (ar tėtį) ramumoje – labai populiari naujagimių fotografijos rūšis, tai tikrai puiki dirva jaudinančiam portretui. Pirmąkart tai stebėjau, kai Davidas Ziseris (pasaulyje žinomas vestuvių ir portretų fotografas) vakarą praleido fotografuodamas

mano naujagimę dukrą Kirą. Žinoma, Deividui pasitaikė labai palankios sąlygos, nes taip jau yra, kad mano duktė – mieliausias kūdikis visame pasaulyje, tačiau jis sumaišė kortas savo naudai paprasta, bet labai efektyvia technika – aprenge mano žmoną ir mane juodomis palaidinėmis su ilgomis rankovėmis ir aukšta atlenkiama apykakle. Tada nufotografavo Kirą mano žmonos glėbyje (aš taip pat papozavau). Deividas fotografavo labai stambiu planu (priartinęs vaizdą), o rezultatas buvo mielas kūdikėlis, ramiai besiilsintis motinos (ir tėvo) glėbyje. Galite naudoti išsklaidytą blykstės šviesą (daugiau apie tai trečiame skyriuje) arba švelnią, natūralią šoninio lango šviesą.

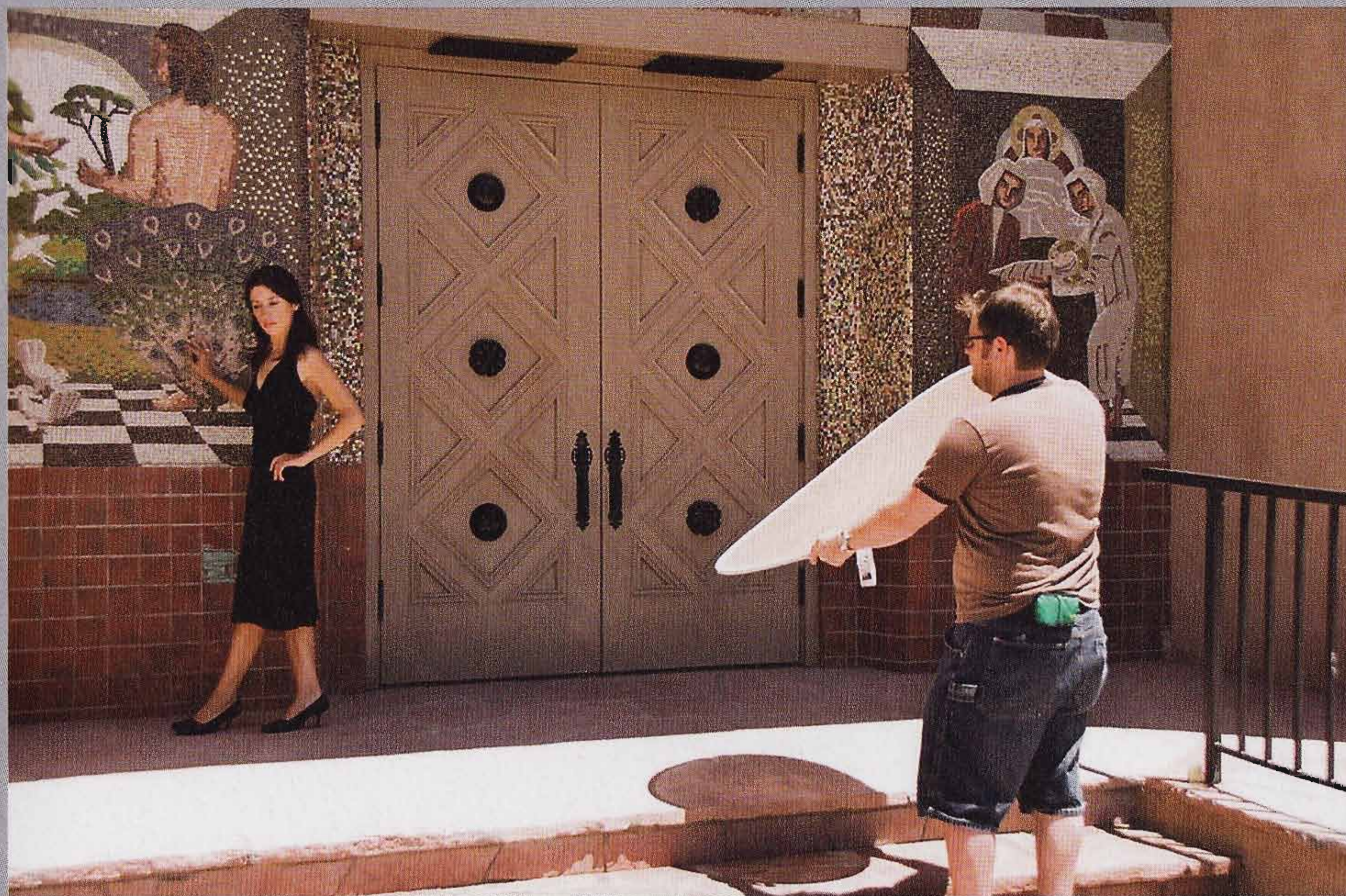

© Istockphoto / Kevin Russ

Puikūs portretai leidžiantis saulei

Visi nori fotografuoti portretus saulėlydžiu dėl nepaprastai gražaus dangaus, bet dažniausiai atsiranda problema: arba a) jūsų fotografuojamas žmogus virsta siluetu, nes saulėlydis yra už jo, arba b) naudojate blykstę ir modelis atrodo išblukęs. Štai kaip padaryti puikius saulėlydžio portretus, neišblukinant pozuotojo: pirmiausia išjunkite blykstę ir nutaikykite objektyvą į dangų. Tada iki pusės nuspauskite užrakto paleidimo mygtuką, taip užfiksuodami dangaus

ekspoziciją, paskui, vis dar pusiau nuspaudę užrakto mygtuką (arba galite paspausti fotoaparato ekspozicijos fiksavimo mygtuką), iš naujo sukomponuokite kadrą nukreipdami objektyvą į pozuotoją, tada įjunkite blykstę ir nufotografuokite objektą blykstės šviesoje. Šitaip pozuotojas bus apšviestas kompensuojamąja blykstės šviesa, o dangus vis tiek atrodys puikiai. Tai sena, bet puikiai veikianti ir vis dar naudojama gudrybė.

Scott Kelby

Geresni natūralaus apšvietimo portretai naudojant reflektorius

Jei ketinate fotografuoti portretus stulbinančioje, įstabioje natūralioje šviesoje, matyt, turėsite pasiimti vieną (dar geriau – du) sudedamąjį reflektorių (aš renkuosi sudedamuosius, nes nenaudojami jie užima nedaug vietos). Reflektoriai nėra skirti tik „kietiems“ profesionalams – jie daug nekainuoja, o daro tikrus stebuklus pašviesindami šešėlius ir padėdami geriausiai išnaudoti nuostabią natūralią šviesą. Paprasčiausiai naudokite reflektorius, kad natūrali šviesa būtų atspindėta nuo paviršiaus atgal į šešėliuotas vietas.

Aš naudoju *Photoflex 22* apskritus sudedamuosius reflektorius su aukso spalvos paviršiumi vienoje pusėje (jei norite, kad atspindėta šviesa atrodytų šiltesnė) ir sidabro spalvos paviršiumi kitoje (šaltesnei atspindėtai šviesai). Jie parduodami maždaug po 37 dolerius. Sakiau, kad jie kainuoja nedaug, o rezultatai verti aukso (arba sidabro, gali būti ir taip).

IŠLAIKYMAS: 1/250 s DIAFRAGMA: F/4.5 ISO: 200

ŽIDINIO NUOTOLIS: 18 mm

FOTOGRAFAUS: Scott Kelby

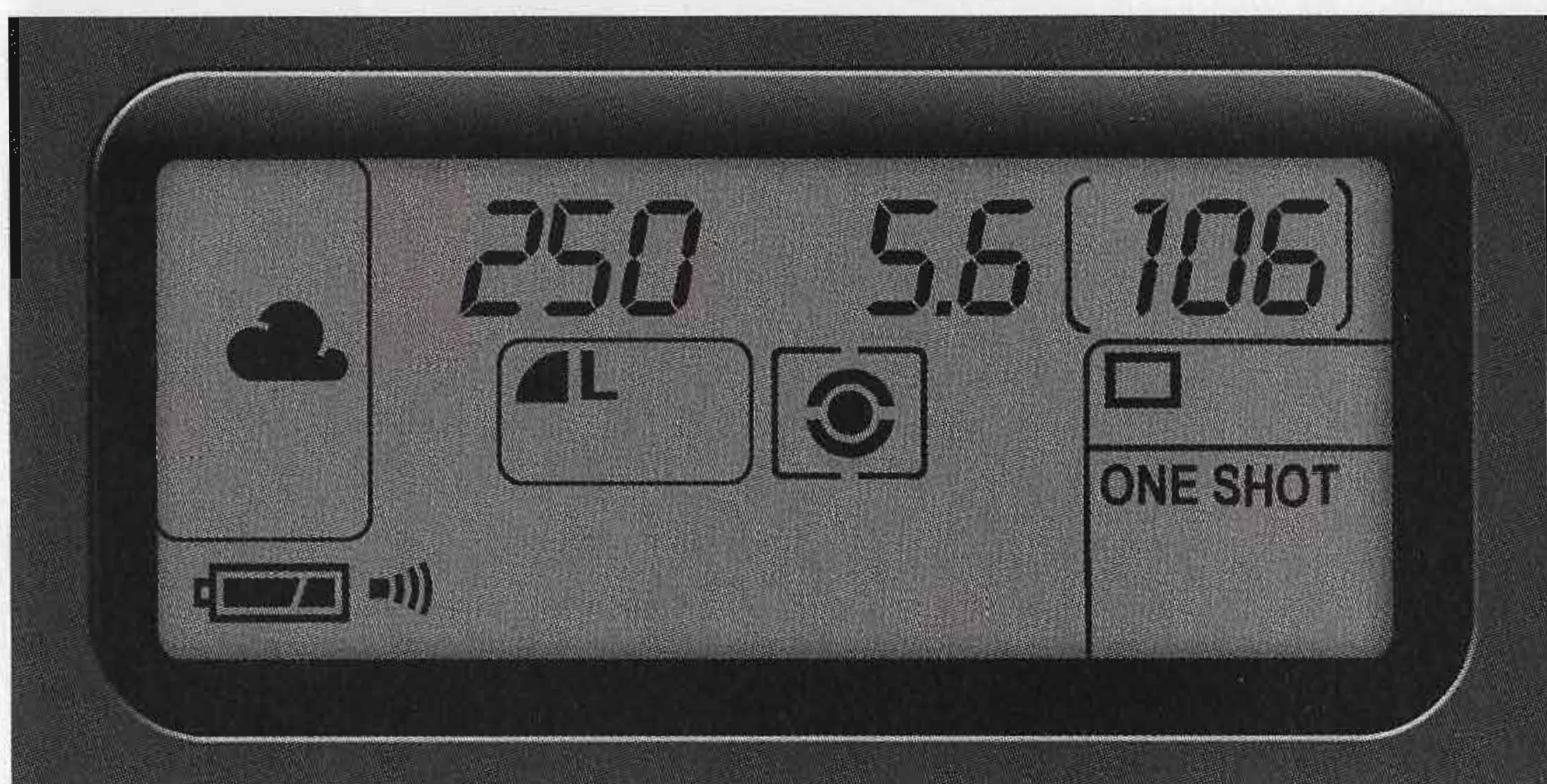
Kaip profesionaliai išvengti problemų

Kaip išvengti „skaitmeninio galvos skausmo“

Profesionalai išeina fotografuoti kasdien. Sakydamas „išeina“ apie studijos fotografus, kurie paprastai dirba patalpoje, žinoma, noriu pasakyti, kad jie „išeina“ fotografuoti studijoje. Šiuo klausimu taip ir sutarkim, gerai? Taigi profesionalai išeina fotografuoti kasdien, o dauguma mūsų turi progą pafotografuoti tada, kai leidžia žmonos. Turiu omenyje, mes galime fotografuoti tik tam tikromis progomis (tarkime, kai mūsų žmonos išvažiuoja iš miesto), taigi, nors fotografuodami ir susiduriame su skaitmeninėmis problemomis, tiesiog žiūrime į jas pro pirštus, nes mums neteks su jomis susidurti, kol mūsų žmonos vėl neišvažiuos aplankyti tėvų. O profesionalai į jas žiūri rimtai, nes jie su tomis problemomis susiduria kiekvieną dieną (vadinasi, jų

uošviai gyvena tame pačiame mieste). Taigi būdas išvengti baisaus galvos sopolio yra vienas – išspręsti problemas vietoje. Šis skyrius – lyg tiesus kelias į tikslą, čia rasite sprendimus pasinaudodami kitų žmonių galvos skausmu ir išsisuksite nuo vienos tikriausių skaitmeninės fotografijos nelaimių – pirmiausia tai prievolė fotografuoti savo pusbrolio Erlo vestuves (matote, reikėjo paklausti žmonos, kai ji liepė nepirkti to ilgo objektyvo). Taigi, kaip pastebėjote, aš vis kalbu apie žmonas, tarsi visi fotografai būtų vyrai, o tai, be abejo, netiesa. Tiesiog aš esu vyras (tikrai), ir todėl būtų kvaila sakyti „mano vyras nenorėjo, kad tą dieną eičiau fotografuoti“ – nors šiuo atveju puikiai žinote, kad jis neprieštarautų. Palaukite – ne tai norėjau pasakyti.

Kaip išvengti rūpesčių, susijusių su baltos spalvos balansu

Su baltos spalvos balansu susijusių rūpesčių dažnai iškyla fotografuojant patalpoje, kai naudojamas fluorescencinių, kaitinamųjų lempų ar „senų gerų paprastų elektros lempučių“ apšvietimas. Žinoma, paprastai apie nesklandumus sužinote tik vėliau, atvėrę nuotraukas kompiuteryje ir pamatę, kad visi kadrai – gelsvo, žalsvo ar melsvo atspalvio. Paprastai jūsų fotoaparatas iš anksto nustatytas fotografuoti automatinio šio balanso nustatymo režimu (*Auto White Balance*), jis neblogai tinka fotografuojant lauke, bet darbas patalpoje paprastai bus niekam tikęs. Profesionalai naudoja tris metodus, kad išvengtų su baltos spalvos balansu susijusių nesklandumų:

(1) fotoaparato meniu pasirenka esamą apšvietimą atitinkantį išankstinį baltos spalvos balanso nustatymą (tai paprasčiau nei manote – tiesiog aparato baltos spalvos balanso meniu pasirinkite arba *Incandescent* [paprastas patalpų apšvietimas], arba *Fluorescent* [tipiškas biuro apšvietimas]). Galite pasirinkti išankstinius šio balanso nustatymus, ir fotografuodami

lauke taip pat gausite tikroviškesnes spalvas.

(2) Profesionalai patys nurodo baltos spalvos balansą (*Custom white balance*). Laimė, fotoaparatas padarys didžiąją darbo dalį už jus, jei neutralią 18% pilką kortelę (jų galite rasti bet kurioje fotoreikmenų parduotuvėje) padėsite 20–25 cm atstumu priešais objektyvą ir priartinsite/nutolinsite vaizdą taip, kad kortelė užpildytų visą kadrą. Tada fotoaparato *Custom White Balance* meniu nustatykite, kad fotoaparatas pamatuotų tai, ką „mato“, ir sukurtų atitinkamą baltos spalvos balansą (tai paprasčiau nei skamba – tiesiog žvilgtelkite į savo fotoaparato naudojimosi instrukciją). Ir (3) jie fotografuoja RAW formatu ir nesuka galvos dėl baltos spalvos balanso, nes gali nustatyti jį vėliau arba *Adobe Photoshop Camera Raw* dialogo lange, arba kitoje RAW formato apdorojimo programoje (jei apdorodami RAW formatą nenaudoja *Photoshop*). Tai tik vienas pranašumas fotografuojant RAW formatu (daugiau apie tai, kuo RAW formatas geras, skaitykite 10 skyriuje).

Fotografuojant šaltu oru prireiks papildomų baterijų

Profesionalai žino, kad skaitmeninio fotoaparato baterijos šaltu oru veikia gerokai trumpiau. Taigi, jei einate fotografuoti sningant, verčiau pasiimkite bent

vieną ar dvi atsargines fotoaparato baterijas arba fotografuosite labai trumpai.

PAPILDOMOS BATERIJOS – FOTOGRAFŲ GELBĖTOJOS

Neriuosi iš kailio, kad išvengčiau blykstės naudojimo (esu vienas iš tų, kurie pamišę dėl natūralios šviesos), taigi baterijos veikia ilgai, ir aš fotografuodamas jas keičiu retai. Vis dėlto turiu bent po vieną atsarginę bateriją abiem savo fotoaparatams ir, nors nedažnai jas panaudoju, esant reikalui, jos mane išgelbsti. Jei yra koks nors privalomas fotoaparato priedas, tai – papildoma baterija.

Scott Kelby

Nekeiskite objektyvo dulkėtu oru

Jei fotografuojate lauke, pasinaudokite profesionalų patarimu ir nekeiskite objektyvo dulkėtoje aplinkoje. Mažiausiai pageidaujate, kad į skaitmeninį fotoaparata patektų dulkių ir, nors kartais nematote aplink jus sukuriuojančių dalelių, fotoaparato jutikliai jas pamatys, o tada pamatysite ir jūs (atvėrę nuotraukas kompiuteryje). Jei tenka keisti objektyvą, pasistenkite grįžti į automobilį ar įeiti į kokią nors patalpą, ir

pakeiskite objektyvą ten. Atminkite – nereikia dulkių sukurioti, kad fotoaparatas taptų apgailėtinas, todėl verta iš anksto kruopščiai suplanuoti darbą dykumoje ar smėlėtoje vietovėje ir turėti tik vieną objektyvą; taip pat galite netoliese pastatyti automobilį, kad galėtumėte atsisėsti į vidų, uždaryti duris ir be baimės pakeisti objektyvą.

APSAUGOKITE SAVO ĮRANGĄ

Galite nusipirkti įrangos, apsaugančios aparatą fotografuojant atšiauriomis ar lietingomis oro sąlygomis. Bet net ir patekę į tokią situaciją be atitinkamos apsaugos, galite elgtis kaip mano bičiulis Billas Fortney – iš viešbučio, kuriame apsistojote, paimkite permatomą plastikinę dušo kepuraitę ir pridengkite ja fotoaparata bei objektyvą. Ji telpa kišenėje ir yra naudingesnė nei manote.

Application for Permission to Use a Tripod

In order to request permission to use a tripod in the Museum, please complete the following information and submit this application to one of the Information Desks.

1. General Information

Name: _____

Address: _____

Telephone: _____

Affiliation: _____

2. Intended Use

Do you intend to use the tripod in connection with still photography for personal, non-commercial use only? ☐ Yes ☐ No

If no, please explain: _____

Proposed Location(s) and Date(s) _____

Which gallery(ies) do you propose to use a tripod? _____

Photography Policy _____

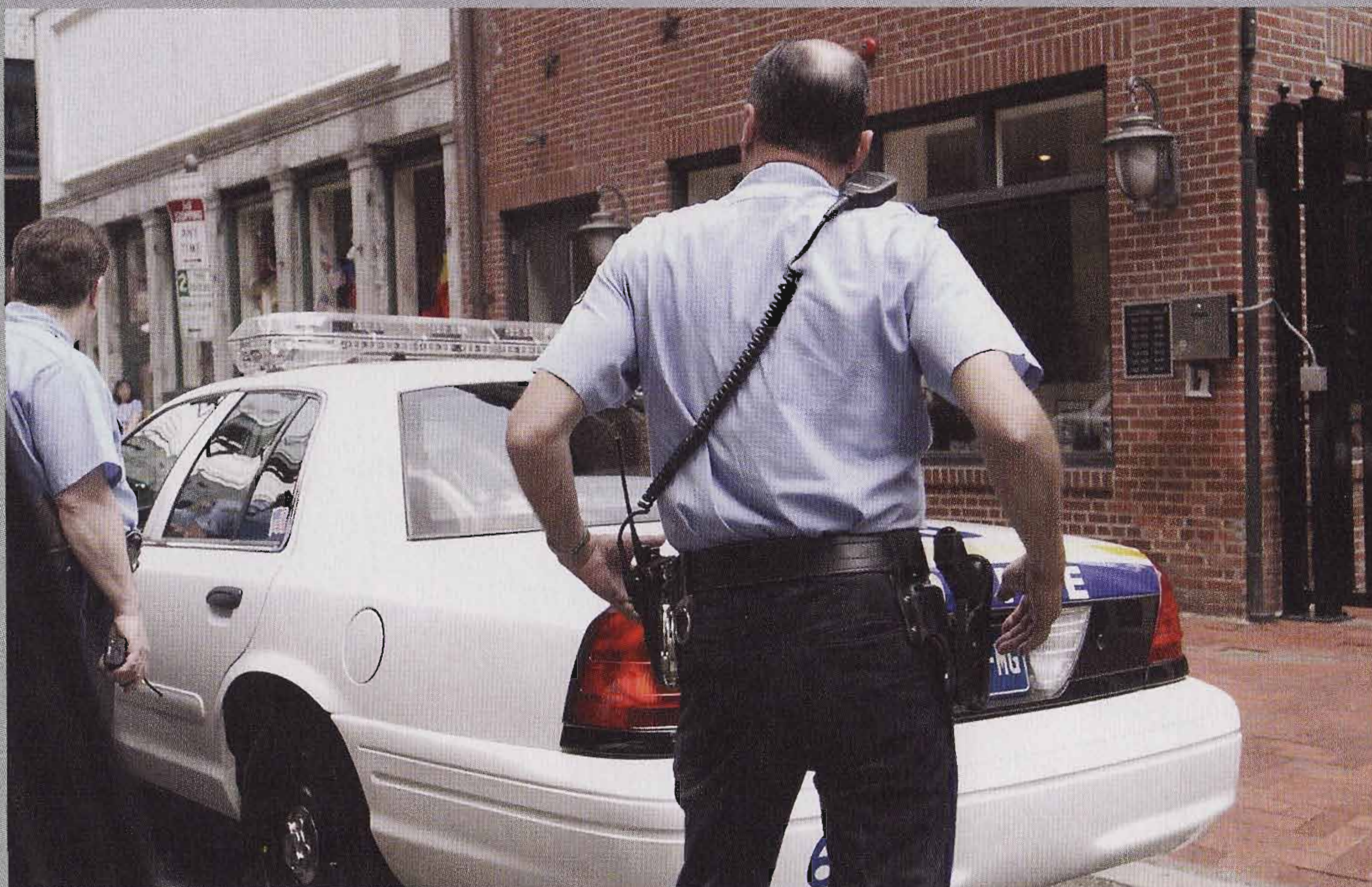
Photography Policy dated as of _____

With it, please indicate _____

Pateikite prašymą fotografuoti su trikoju

Daugelyje patalpų (įskaitant muziejus, akvariumus, viešosios paskirties pastatus ir t. t.) neleidžiama fotografuoti su trikoju, nors paprastai šiose vietose tėra labai menkas, „muziejaus“ pobūdžio apšvietimas. Kad ir kaip būtų, kai kuriais atvejais galite paprašyti nemokamo leidimo fotografuoti su trikoju – tokio, kokį, tarkime, teikia Niujorko metropoliteno meno muziejus (pavaizduota viršuje) – tiesiog turite paprašyti iš anksto. Buvo keli atvejai, kai, paprašęs iš anksto, gaudavau leidimą apsilankyti patalpose prieš darbo valandas ar po jų: galėdavau fotografuoti tada, kai dar nebūdavo lankytojų (taip šeimininkai

atsikratydavo baimės, kad kas nors pargrius užkliuvęs už mano trikojo ir iškels jiems bylą). Vyriausybinuose pastatuose ar muziejuose kartais leidžiama pateikti prašymą fotografuoti darbo valandomis, tačiau dažnai galima ateiti prieš darbo valandas ar po jų, o tai, tiesą sakant, man labiau patinka. Taigi, fotografuodamas penktą valandą ryto ar devintą vakare dažniausiai lieku tik su apsaugos darbuotoju, tačiau turiu stabilią fotoaparato atramą; naudodamas trikoji padarau ryškių nuotraukų ir man nereikia jaudintis, kad kas nors užklius už trikojo, aplinkui žybčios blykstėmis ar skubins mane pasitraukti iš kelio.

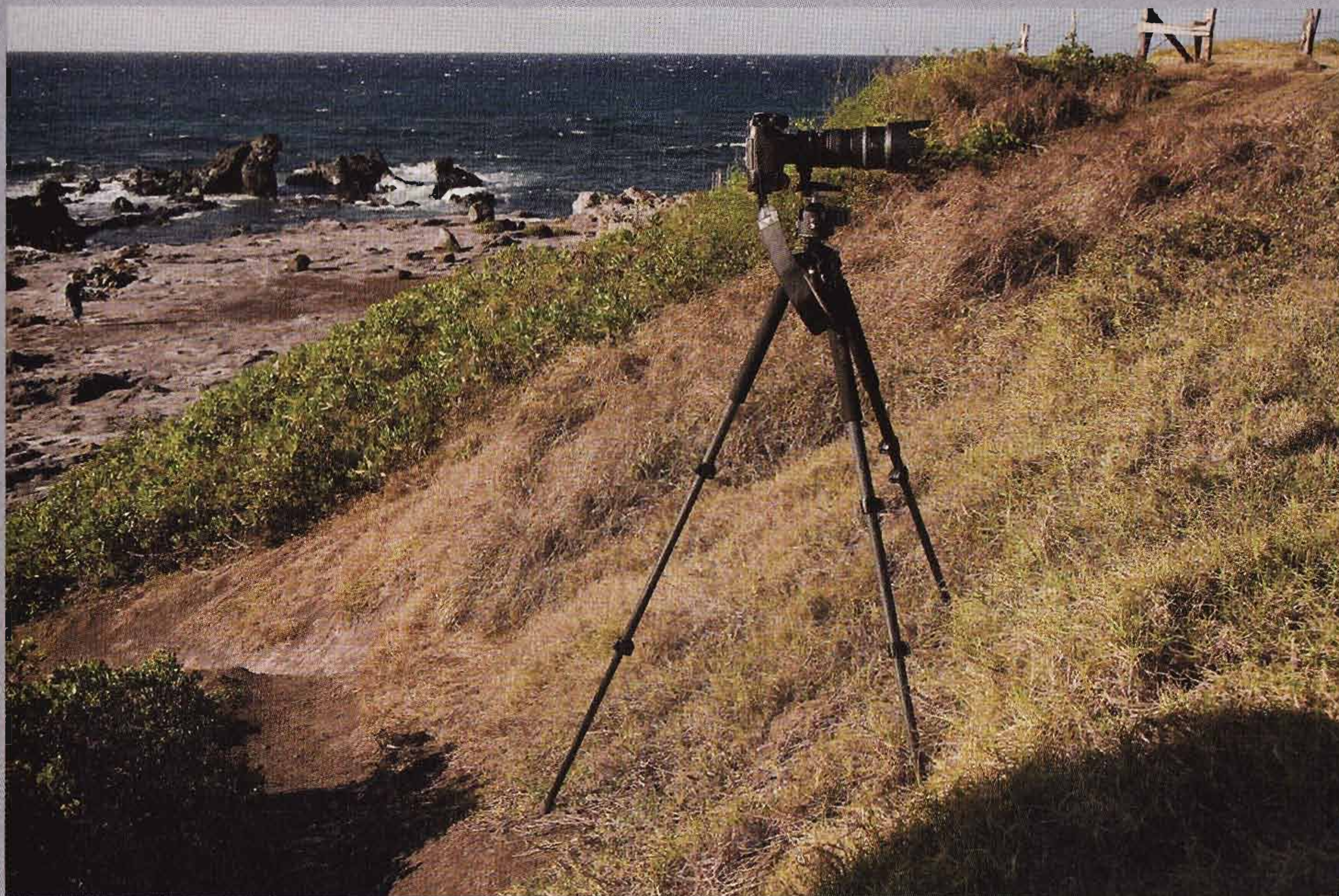

© iStockphoto / Nancy Louie

Būkite atidūs rinkdamiesi, ką fotografuoti

Pamatę fotografuojamus kai kuriuos pastatus, žmonės kartais pakvaišta (tai dažnai nutinka centrinėje miesto dalyje), ypač po rugsėjo 11-osios JAV. Jie būna ypač jautrūs prie valstybinių bei federalinių pastatų. Neseniai vienas mano pažįstamas fotografavo miesto centre, o atitraukęs žvilgsnį nuo vaizdo iešiklio, pamatė esąs apsuptas trijų apsaugos darbuotojų. Jis nežinojo, kad jo fotografuojamas objektas yra federalinis pastatas (jam jis pasirodė esąs tiesiog žavingas senas statinys). Apsaugininkai norėjo konfiskuoti jo fotoaparato atminties kortelę. Laimė, jis sugebėjo juos įkalbėti, kad jie leistų ištrinti nuotraukas

jų akivaizdoje. Jei nebūtų sugebėjęs, kaipmat būtų buvusi įtraukta policija (šiaip ar taip, tai buvo federalinis pastatas). Vis dėlto korporacijų pastatų apsauga taip pat gali būti labai agresyvi (apie juos taip pat esu girdėjęs įvairių pasakojimų). Taigi tiesiog truputį atsargiau fotografuokite centrinėje miesto dalyje, o prireikus būkite pasiruošę ištrinti kadrus iš kortelės. Be to, paprastai JAV ir kitose šalyse jūs rizikuojate kaskart, kai fotografuojate vyriausybinius pastatus, oro uostus, karines bazines, teroristų ruošimo stovyklas, branduolinių raketų šachtas, rusų požemines bazines ir t. t.

Randy Hufford

Patarimas, kaip fotografuoti ant šlaito

Jei fotografuojate su trikoju ant šlaito, štai patarimas, kaip išgelbėti fotoaparata nuo staigios pražūties. Sakykime, fotografuojate ant uolos ar kalvos šlaito. Trikojis turi tris atramas – pastatykite jį taip, kad tik viena atrama būtų pasukta į jus. Jei fotoaparatas

pradės svirti atgal, vienintelė atrama bus ramstis, sulaikantis nuo kritimo. Jei atremsite į žemę dvi atramas, o į uolos ar kalvos šlaitą remsis tik viena, fotoaparatas tuojau nuvirs.

PATARIMAS KAIP STABILIAU FOTOGRAFUOTI SU TRIKOJU

Kai fotografuojate su trikoju, priklausomai nuo vietovės, jums nebūtina visada iki galo ištraukti trikojo atramų – kartais pakanka ištraukti vieną atramų dalį. Profesionalai pirmiausiai ištraukia viršutinės atramas (esančias arčiausiai fotoaparato), nes jos storesnės ir suteikia daugiau stabilumo bei pusiausvyros nei plonesnės žemiau esančios atramos.

Kodėl profesionalai naudoja objektyvo gaubtą

Objektyvo gaubtas – šis reikmuo dabar pridedamas prie daugumos parduodamų geros kokybės objektyvų – sukurtas tam, kad sumažintų ar panaikintų atspindžius, galinčius žybtelėti ant objektyvo fotografuojant lauke dienos metu. Tačiau profesionalai uždeda objektyvo gaubtą net ir patalpoje (jie laiko jį uždėtą beveik visada) dėl dar vienos priežasties – jis apsaugo objektyvą. Pagalvokite – stiklinis objektyvo

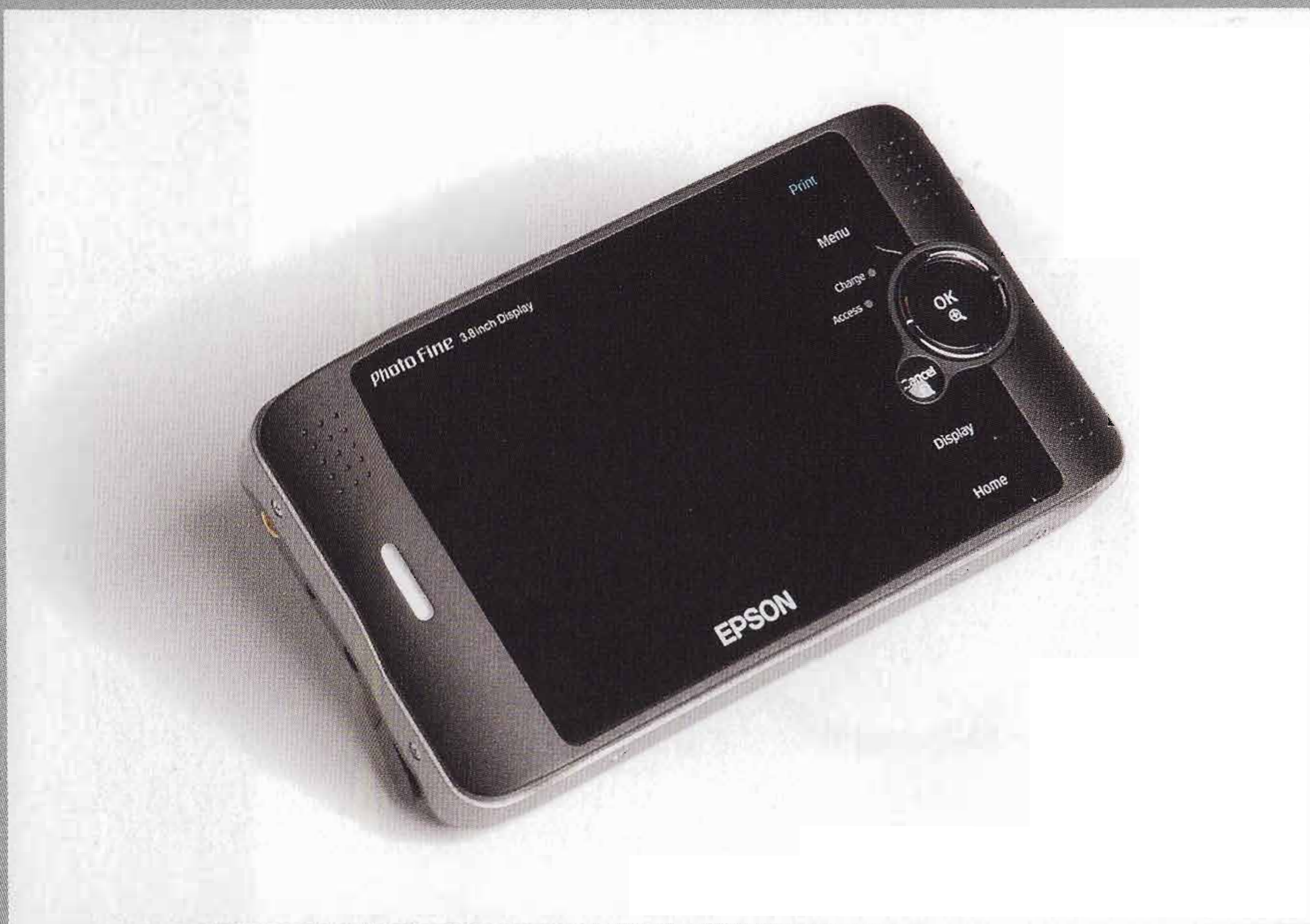
galas yra maždaug sulig objektyvo korpuso pabaiga ir, jam susilietus su koku nors ne itin minkštu daiktu, stiklas gali būti subraižytas, įskeltas ar tiesiog suteptas pirštų atspaudais arba išpurvintas. Taigi objektyvo gaubtas yra apsauga, sauganti stiklą nuo bauginančio aplinkinio pasaulio. Jis gali apsaugoti objektyvą jį numetus ar trinkelėjus į koki nors žmogų ar daiktą.

Apsaugokite objektyvą

Jei savo skaitmeniniu fotoaparatu fotografuosite su geros kokybės objektyvais, labai rekomenduoju nusipirkti UV filtrą kiekvienam objektyvui. Nors UV filtravimas neturi ypač pastebimo poveikio (jis tam tikru mastu filtruoja UV spindulius, o šitai tam tikru nedideliu mastu pagerina nuotrauką), tikroji šių filtrų naudojimo priežastis – objektyvo apsauga (konkrečiai – objektyvo stiklo, kuris gali lengvai susibraižyti ar sudužti objektyvą numetus). Nors ši „pirk/nepirk UV filtro“ diskusija aktyviai vyksta internete,

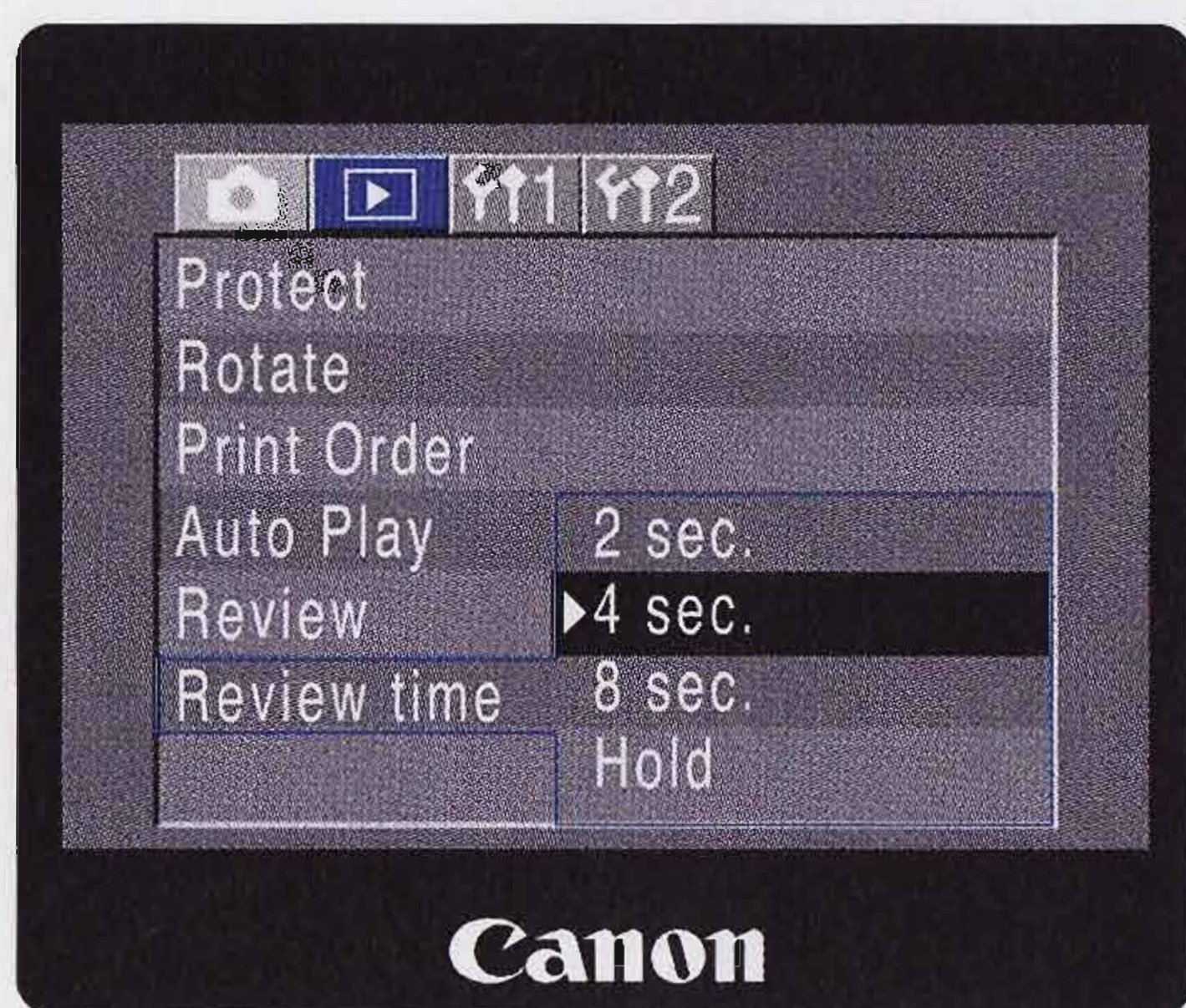
remdamasis asmenine patirtimi, galiu pasakyti, kad toks filtras išgelbėjo vieną iš mano objektyvų nuo neabejotino galo. Buvau išėjęs fotografuoti ir, man keičiant objektyvus, vienas jų išslydo ir nukrito ant grindų stiklu žemyn. Filtras smarkiai nukentėjo, tačiau jį nusukęs ir pažvelgęs į objektyvą pamačiau, kad šis net neįbrėžtas. Visą žalą patyrė filtras, bet nusipirkti naują filtrą *daug* pigiau, nei pakeisti brangų objektyvą. Taigi, nors UV filtras ir nedaug tepakeičia jūsų nuotrauką, jis puikiai pasitarnauja dėl jūsų ramybės.

Pasidarykite nuotraukų kopijas ten, kur fotografuojate

Kai fotografuodami užpildote atminties kortelę, iškart viską išsaugokite nešiojamame išoriniame standžiajame diske (būtų geriausia, jei turėtumėte tokį nešiojamąjį diską, į kurį galima nukopijuoti duomenis iš atminties kortelės nenaudojant kompiuterio). Šitaip išsaugote savo skaitmeninius negatyvus tiesiog vietoje. Štai kaip aš paskirstau savo darbo srautą: sakykime, atlieku vieną ankstyvo ryto fotosesiją (5:00 ryto ar panašiai). Vos tik baigęs fotografuoti (apie 7:00 ryte) ir grįžęs į savo automobilį, ištraukiu atminties kortelę iš fotoaparato, įdedu į savo Epson

P-4000 ir pradedu kopijuoti nuotraukas. Kol vyksta kopijavimas, įdedu P-4000 atgal į dėklą ir į fotoaparato krepšį. Kol nueinu į restoraną pusryčių (gardūs pusryčiai – esminė ankstyvo ryto fotografavimo dalis), nuotraukos jau nukopijuotos į standųjį diską. Vos užsisakęs pusryčius, išsitraukiu P-4000 ir didžiuliam skystųjų kristalų ekrane pradedu žiūrėti, ar po rytinio fotografavimo bus „išsaugotinių kadru“. Šitaip ne tik patikimai apsaugau nuotraukas, bet ir galiu peržiūrėti, kaip pavyko rytinis fotografavimas.

Trumpinkite skystųjų kristalų ekrano aktyvumo laiką

Vienas didžiausių baterijos siurbikų yra spalvotas skaitmeninio fotoaparato LCD ekranas. Nors jis – labai svarbi skaitmeninės fotografijos dalis, per dažnas jo naudojimas gali išseikvoti bateriją. Kai kas galėtų padėti – sutrumpinkite kadro rodymo LCD ekrane laiką. Jei jums reikia pakartotinai pamatyti ką tik

nufotografuotą kadrą, galite tiesiog paspausti peržiūros (*playback*) mygtuką, esantį fotoaparato gale, ir vaizdas vėl pasirodys. Be to, mažiau maivykites (t. y. nesišavėkite savo nuotraukomis LCD ekranėlyje ir nerodykite jų kitiems, aikčiodami: „Ooo! Ooo!“).

Būkite atsargūs išmesdami CD/DVD

Būkite atsargūs išmesdami senas CD ar DVD plokšteles su nuotraukomis. Profesionalai patyrė (kaip kurie labai skaudžiai), kad išmetus CD ar DVD plokštelę su nuotraukomis, toms nuotraukoms atsiranda galimybė „prisikelti iš kapo“ ir pasirodyti ten, kur mažiausiai tikėtės. Pavyzdžiui, interneto svetainėje ar nuotraukų prekybos puslapyje, ar... bet kur kitur. Dabar CD plokštelės dažnai patraukia neprašytą dėmesį sąvartyne, nes sąvartynų žmonės ieško kreditinių

kortelių numerių, asmeninės informacijos ir t. t. Radę ką nors vertingą (įskaitant jūsų nuotraukas), jie gali rasti ir kaip jas panaudoti (arba išnaudoti). Kaip nuo to apsisaugoti? Nusipirkite rimtą CD/DVD plokštelių smulkintuvą (kaip *Fellowes PC70-2CD*, kuris supjaustys bet ką šioje žemėje) ir supjaustykite CD plokšteles taip, kad jos taptų niekam nereikalingos. Tai neatrodo rimta grėsmė, kol nepamatote savo darbų prekyboje.

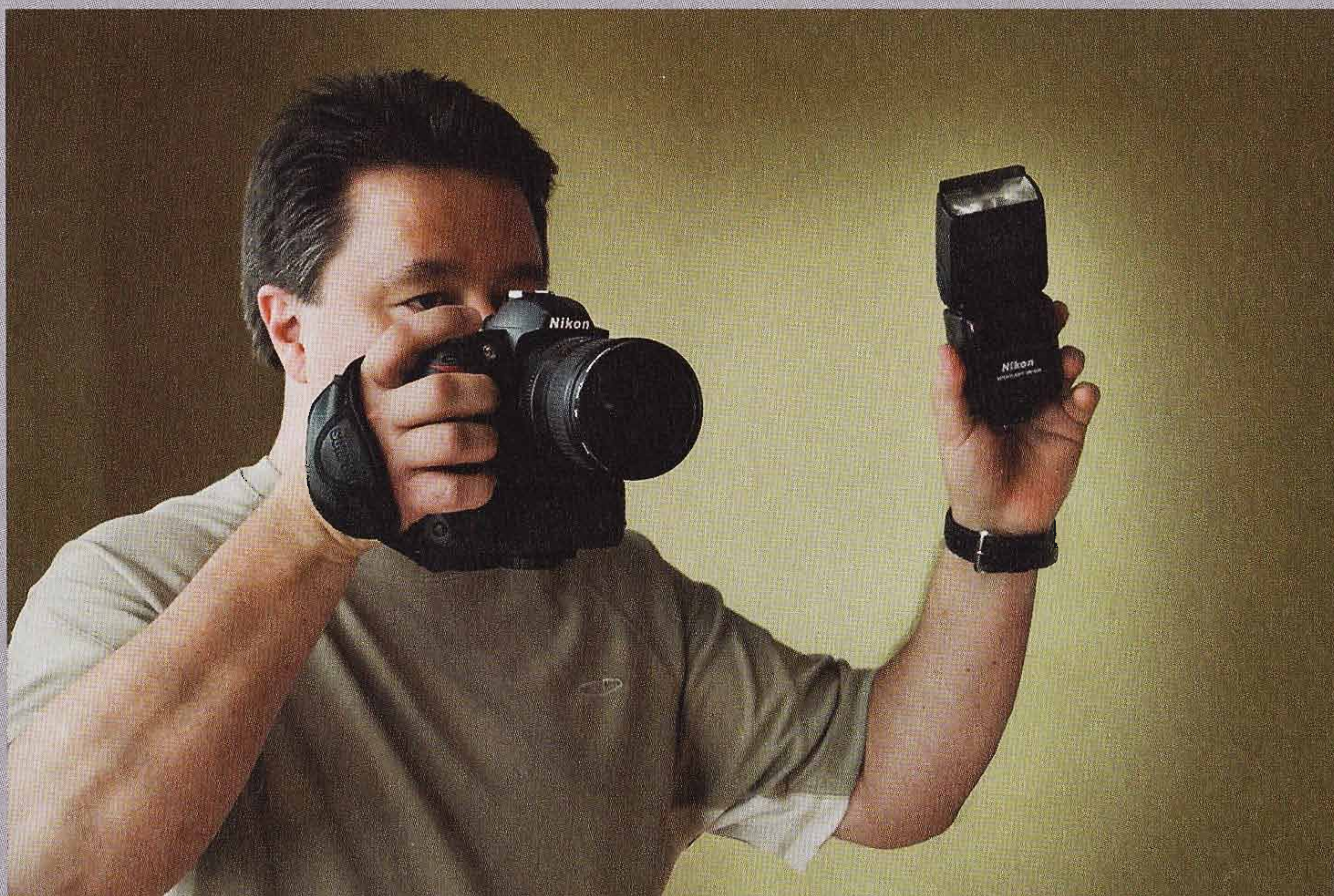
Naudokite kintamojo eksponavimo serijų režimą

Keblėmis apšvietimo sąlygomis ar esant būtinybei gauti tinkamą ekspoziciją profesionalai pasinaudoja fotoaparate įmontuota automatinė kintamojo eksponavimo serijų (*bracketing*) funkcija. Taip fotoaparatas parengiamas fotografuoti daugkartines skirtingos ekspozicijos (šviesesnes ar tamsesnes) pasirinkto vaizdo versijas (visas penkias, jums panorėjus), tikintis, kad viena iš jų bus tinkama. Pradedama fotografuoti naudojant pirmiausia fotoaparato užfiksuotą ekspoziciją (kurią fotoaparatas, beje, laiko tinkama ekspozicija, tačiau kartais, keblėmis apšvietimo sąlygomis, gali

būti suklaidintas). Tada sukuriamas kitas, šiek tiek mažesnės ekspozicijos, ir dar vienas, šiek tiek didesnės ekspozicijos, vaizdas (taigi pradinė ekspozicija ir padidinama, ir sumažinama). Tai gerokai padidina jūsų šansas gauti tobulą ekspoziciją, o kadangi skaitmeninė juostelė nieko nekainuoja – kodėl gi nepamėginus? Šį režimą įjungiate pačiame fotoaparate. *Nikon* skaitmeninių fotoaparatus kintamojo eksponavimo serijų režimo mygtukas yra vaizdo ieškiklio kairėje (ant jo parašyta „BKT“). Kalbant apie *Canon* aparatus (tarkime, 20D ar 30D), ten šį režimą turite įjungti per meniu.

KINTAMOJO EKSPONAVIMO SERIJŲ REŽIMO PATARIMAS

Jei fotografuojate RAW formatu, šis režimas mažiau svarbus, nes yra daugybė nuotraukų apdorojimo galimybių, jas nufotografavus (su RAW apdorojimo programa), be to, galite padaryti tiek skirtingo išlaikymo kopijų, kiek norite.

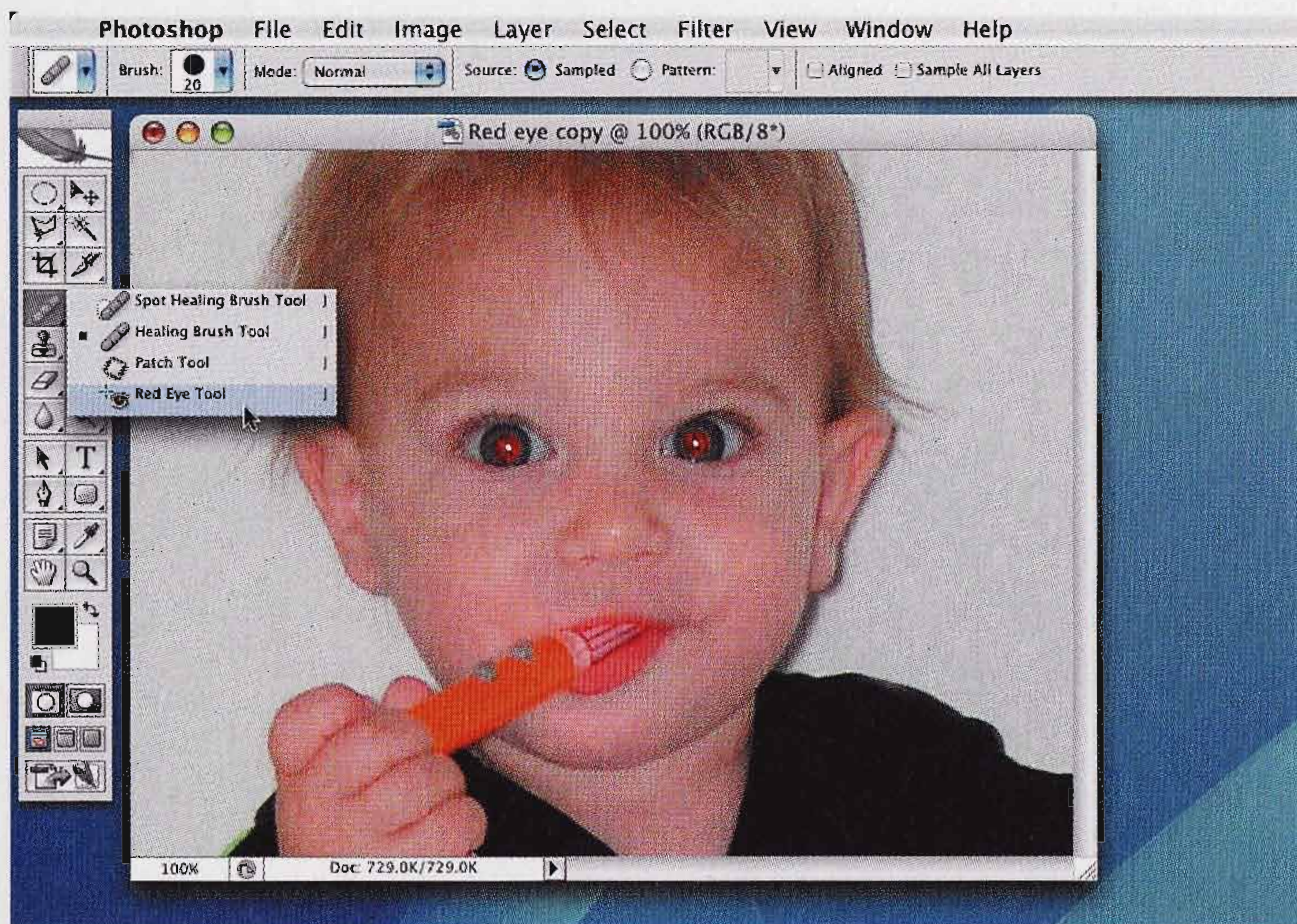

Scott Kelby

Išvenkite „raudonų akių“

Nesiaiškindami visų techninių (ir fiziologinių) priežasčių, dėl kurių žmonės nuotraukose, panaudojus blykstę, dažnai įgyja „raudonas akis“, tiesiog pažvelkime, kaip to išvengti. Pagrindinė priežastis – įmontuota, tiesiai virš objektyvo esanti fotoaparato blykstė, kuri beveik automatiškai sukuria „raudonas akis“. Paprastas patarimas (profesionalai jį naudoja bet koku atveju): reikia arba nuimti nelemtą išorinę blykstę nuo fotoaparato (idealus atvejis) ir laikyti ją per keliasdešimt centimetrų nuo objektyvo, arba bent jau pakelti kuo aukščiau virš jo, kad sumažintumėte „raudonų akių“ tikimybę. Kitas metodas yra atspindėti blykstės šviesą nuo lubų, tai – puikus vaistas nuo „raudonų akių“. Žinoma, visiems šiems metodams reikės turėti atskirą išorinę blykstę (o ne tik įmontuotą iššokančią blykstę). Jei neįperkate išorinės blykstės ir nėra kito

pasirinkimo, kaip tik naudoti įmontuotą iššokančią blykstę, esama kelių naudingų patarimų: (1) įjunkite kambario apšvietimą, jei įmanoma. Jis priverčia modelio vyzdžius susitraukti, dėl to „raudonų akių“ efektas sumažėja, skirtingai nei fotografuojant visiškai tamsoje. (2) Jei Jūsų fotoaparatas turi „raudonų akių“ sumažinimo režimą (žybteli išankstinis blykstės spindulys, kuris priverčia fotografuojamojo vyzdžius staigiai susitraukti, ir tik tada pliūpteli pagrindinis blykstės šviesos pliūpsnis), jis kartais padeda įveikti raudonumą. (3) Paprašykite fotografuojamojo žvelgti šiek tiek į šoną nuo objektyvo, ir tai tikrai padės, bet to, (4) jei fotoaparata labiau priartinsite prie fotografuojamojo, bauginančios „raudonos akys“ taip pat turėtų prigesti.

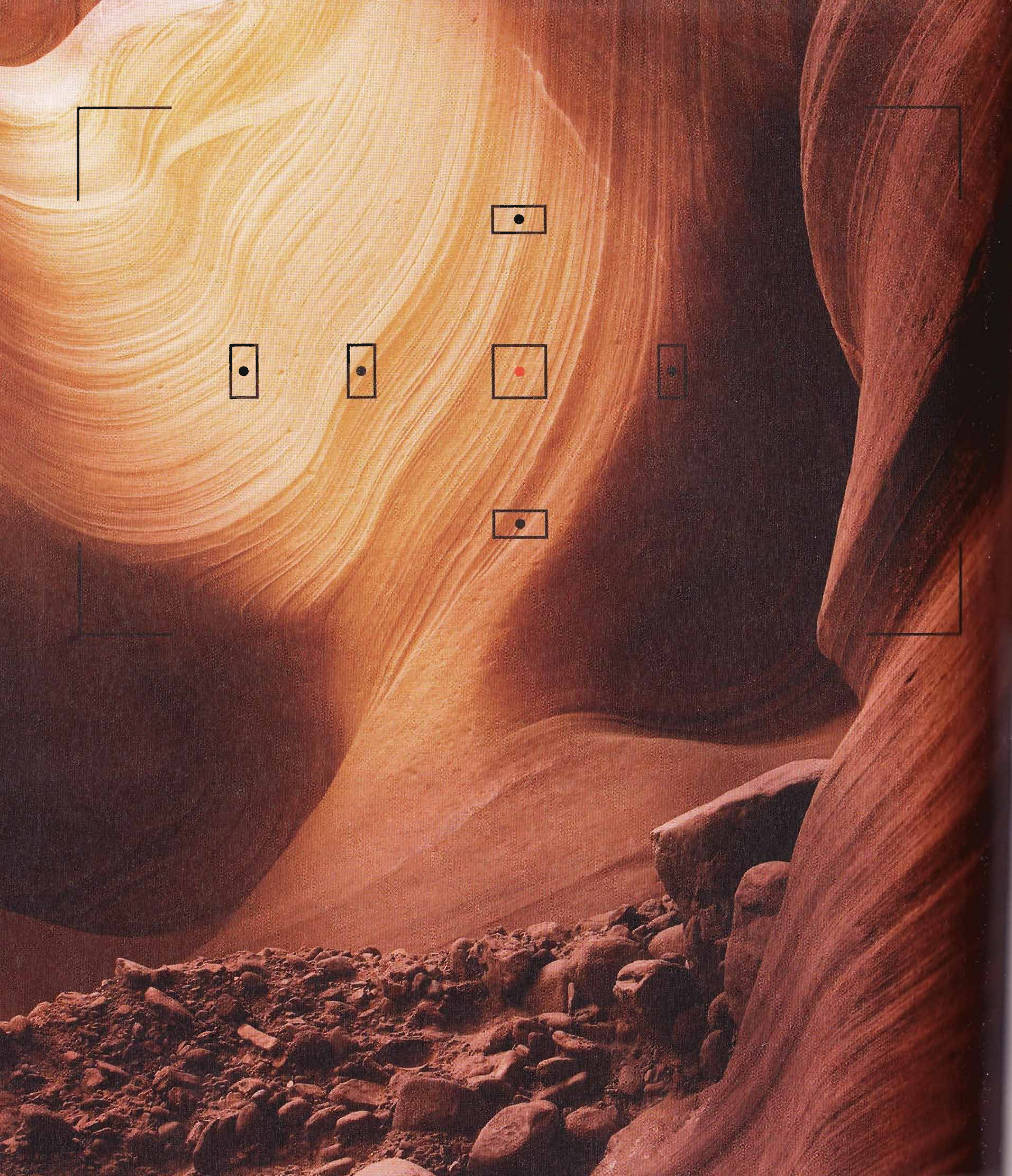

Dave Moser

Pašalinkite „raudonas akis“

Tarkime, pamiršote pasinaudoti kuriuo nors iš ankstesniame puslapyje aprašytų patarimų ir štai turite svarbią nuotrauką su „raudonomis akimis“. Laimė, atsikratyti „raudonų akių“ paprasčiau nei kada nors anksčiau. Nesvarbu, ar naudojate *Adobe Photoshop CS2*, ar *Photoshop Elements*, galite pasirinkti *Red Eye* įrankį, kad greitai atsikratytumėte „raudonų akių“. Štai kaip jis veikia: atverkite nuotrauką programa *Adobe Photoshop CS2* (ar *Photoshop Elements*), pasirinkite *Red Eye* įrankį (jis parankinėje kairėje) ir

spragtelkite ant raudonos akies vietos. Tai viskas – visa kita padaroma automatiškai. Po to sutvarkykite kitą akį. Ne per daug smulkmeniška? Jei paspausti tiesiai ant raudonos akies dalies per daug sudėtinga (jei žmogus stovi tolokai, jo akys – gana mažytis taikinys), tiesiog pasirinkite įrankį ir spragtelėję pele nubrėžkite stačiakampį aplink visą akių sritį; kai paleisite pelės mygtuką, viskas bus padaryta. Kad ir kaip padarytumėte, „raudonų akių“ efektas kaipmat pranyks. Dar viena priežastis, dėl kurios mėgstu *Photoshop*.

IŠLAIKYMAS: 8 s

DIAFRAGMA: F/11 ISO: 100

ŽIDINIO NUOTOLIS: 24 mm

FOTOGRAFAS: Scott Kelly

Pasinaudokite skaitmeniniais privalumais kaip profesionalai

Tai daugiau nei juostelės pakaitalas

Parašiau šį skyrių dėl labai svarbios priežasties – nuolat susiduriu su tokiais žmonėmis, kurie skaitmeninį fotoaparata, atrodo, laiko juostinio fotoaparato pakaitalu su nemokama fotojuoste. Tie žmonės (keistuoliai) neįsąmonina, kad „skaitmeninis“ – tai daug daugiau nei vien tik naujo tipo „nemokamos juostelės aparatas“ ir kad skaitmeniniai fotoaparatai suteikia tokių privalumų, kurių mes (jie, jiems, mums ir t. t.) niekad neturėjome, fotografuodami su juostiniais fotoaparatais. Taigi šiame skyriuje aš mėginu parodyti, kaip profesionalai pasinaudoja skaitmeniniais fotoaparatais, kad išpeštų kuo daugiau naudos iš savo investicijos. Profesionalai turi išspausti kiekvieną pranašumą iš savo fotoaparato dėl dviejų priežasčių: (1) jie turi paleisti į apyvar-tą rezultatus. Profai išleido nemažai pinigų šioms

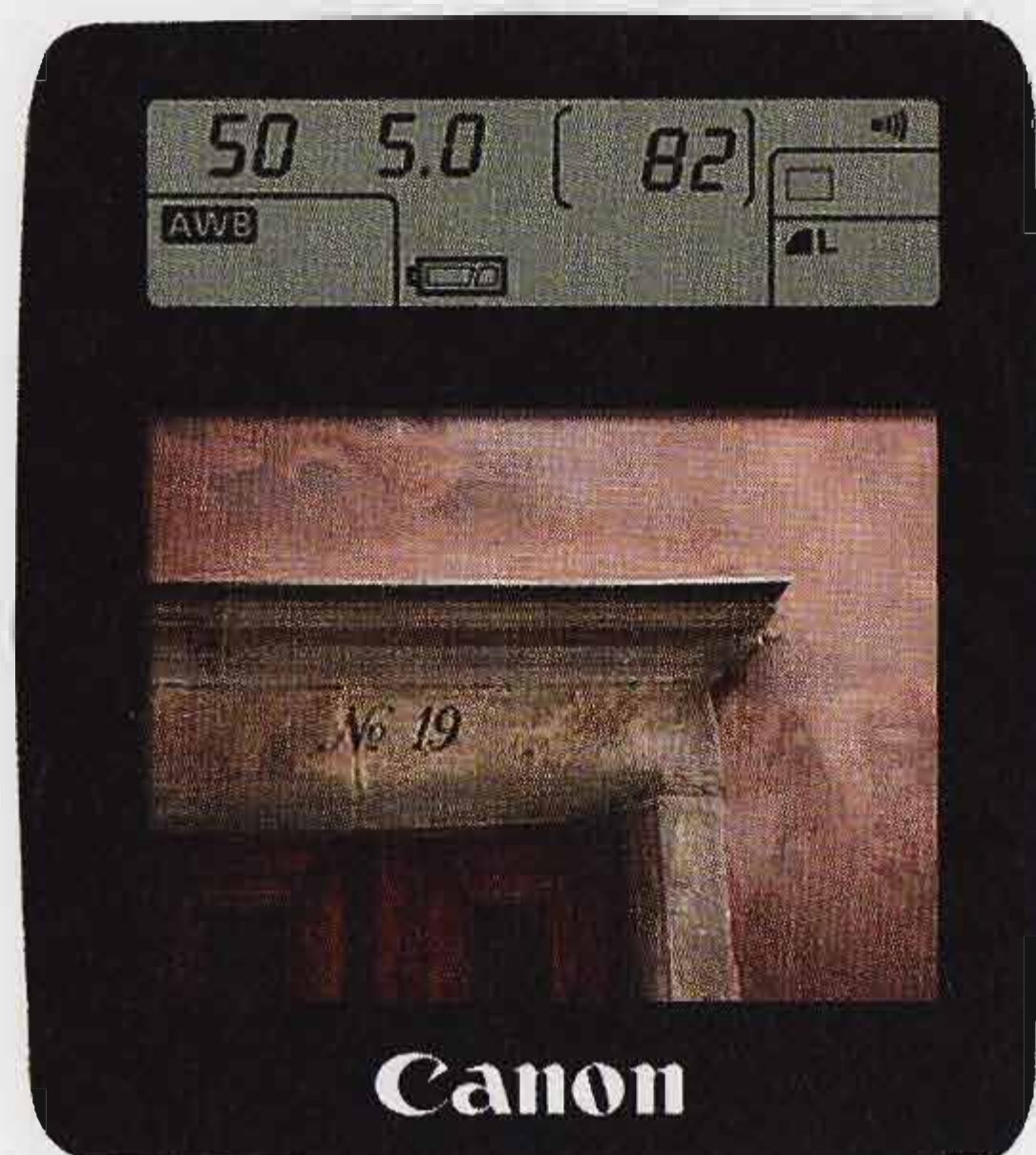
savo verslo įrankiams, todėl privalo turėti patikimų investicijų gražos stebėjimo priemonių. Ir (2) jie turi uždirbti pakankamai pinigų, kad sumokėtų alimentus, nes sutuoktinės paliko juos netrukus po to, kai jie pa-sinėrė į skaitmeninį pasaulį. Dabar jie visą laisvalaikį praleidžia žaisdami su savo nuotraukomis programa *Adobe Photoshop*. Ei, į šiuos spąstus lengva pakliūti, o ir aš pats, kaip žinoma, praleidžiu su *Photoshop* va-landėlę ar dvi. Tačiau tai nereiškia, kad aš nusigrėžiau nuo savo žmonos ir vaiko. Tai yra, žmonos ir dviejų vaikų. Mano berniukų. Norėjau pasakyti, sūnaus ir dukters, ar ne? Mažoji... kuo gi ji vardu? Ir, žinoma, mano sūnus Džeraldas. Hmm, Džordanas. Taip ir yra – Džordanas. Taip pat puikus berniukas. Kiek jam dabar – šešeri? Devyneri! Be juokų – jam jau devyne-ri? Ak, kaip greitai jie auga.

Suvienodinkite žaidimo sąlygas: nuspauskite reikiamą mygtuką

Ar tikrai skaitmeninė fotografija padeda padaryti geresnių nuotraukų? Neabejotinai. Esama dviejų didžiulių skaitmeninės technologijos pranašumų (jeigu jais pasinaudojama), taigi aš juos ir nusakau šiuose pirmuose dviejuose puslapiuose. Pirmasis jų – nemokama juostelė. Tradicinių juostinių fotoaparatus laikais kaskart paspaudęs užraktą mintyse išgirsdavau – „22 centai“. Kiekvienas padarytas kadras man kainuodavo 22 centus. Todėl, kai pradėdavau fotografuoti, sąmoningai (ar nesąmoningai) pamanydavau „ar šis kadras vertas 22 centų?“. Žinoma, ilgai laukdavau atsakymo (kol juostelė grįždavo iš fotolaboratorijos) ir tai visada mane versdavo dvejoti. Dabar galiu spaudyti užrakto paleidimo mygtuką ne vieną kartą, o mintyse regiu tik šypsenėlę. Kodėl? Mat esu pamišęs. O dar viena priežastis ta, kad, kartą nusipirkus atminties kortelę, juostelė bus nemokama. Tai tikrai

suvienodina jūsų ir profesionalių fotografų žaidimo sąlygas, nors jie visada lig šiol šiuo atžvilgiu buvo pranašesni prieš mėgėjus. Profesionalai turėjo lėšų juostelei, todėl fotografuodami portretą, padarydavo šimtus nuotraukų, kad „gautų tą kadrą“. O mėgėjai išfotografuodavo, tarkime, tik 24 kadrų juostelę. Na, gal 36. Taigi profesionalus fotografas pripleškindavo šimtus kadrų, o mėgėjas vos 36. Kas turėjo daugiausia galimybių užfiksuoti gerą kadrą? Taigi. Dabar turime skaitmeninę technologiją. Metas portretui – profesionalas padarys šimtus kadrų, ar ne? Na, tai galite ir jūs, o užrakto paleidimo mygtuko spaudymas nekainuoja nė cento. Kai fotografuojate „su nežabota laisve“ (kaip sako mano draugas Vincentas Versace), jūs suvienodinate žaidimo sąlygas. Jūsų šansai „gauti tą kadrą“ gerokai padidėja, taigi pyškinkite.

Scott Kelby

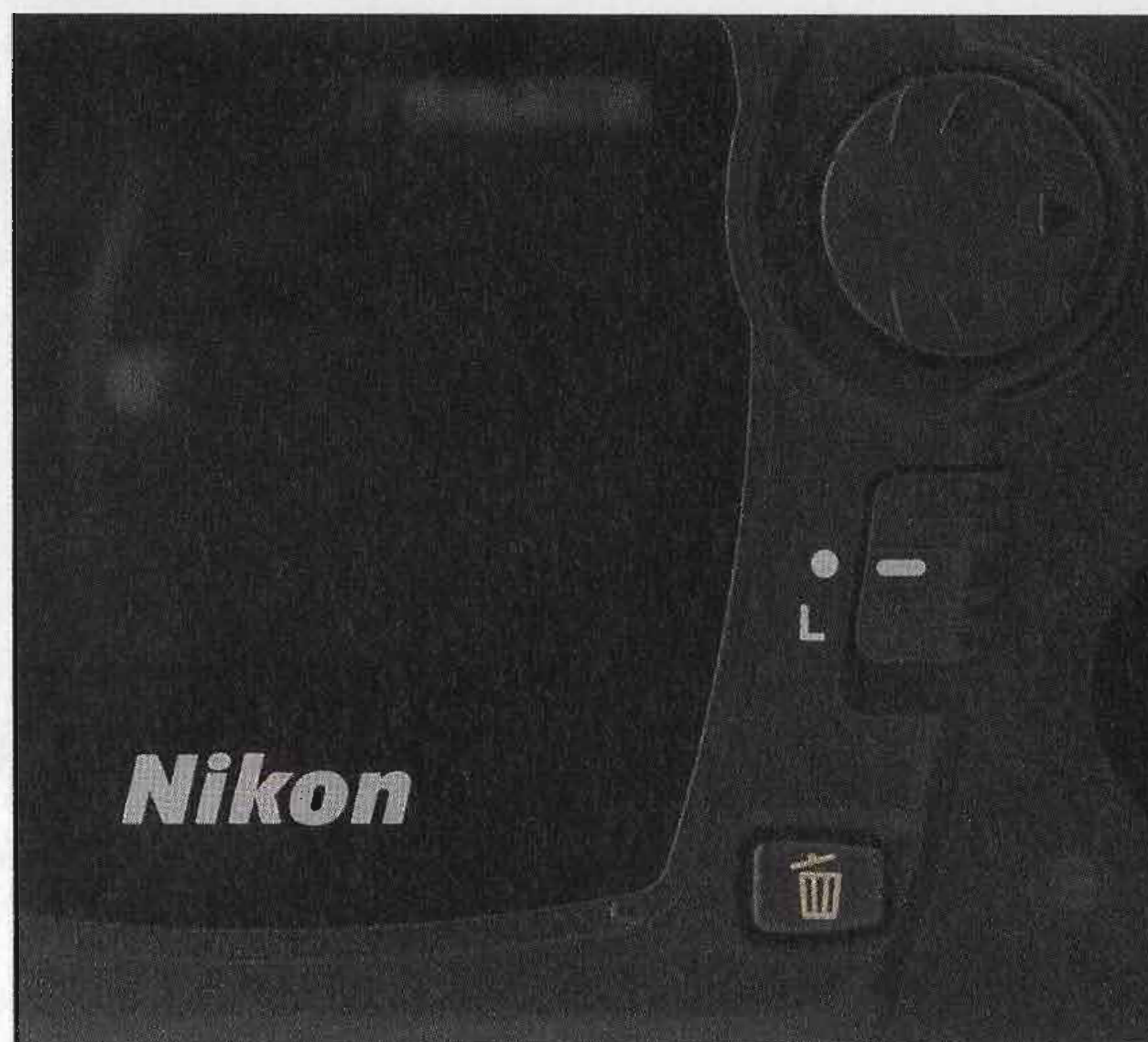
Pasinaudokite skystųjų kristalų ekranėliu

Antras žaidimo sąlygas suvienodinantis veiksnys – tai galimybė fotoaparate įmontuotame LCD ekranėlyje pamatyti, ar „pagavote kadrą“. Sakydamas „pagavote kadrą“ turiu galvoje, kad galite pažiūrėti, ar spalvos tikroviškos, ar fotografuojant modelis nesumirksėjo, ar blykstė iš tikrųjų suveikė – kalbu apie tokio pobūdžio dalykus (nesistengiu jų nuvertinti, tai milžiniški pranašumai). Tačiau, būdamas toks mažas, LCD ekranėlis gali ir suklaidinti. Viskas atrodo sufokusuota, kai

regite 5 cm aukščio vaizdą. Vėliau, atvėrę nuotrauką programa *Photoshop*, galite pamatyti, kad svarbiausias fotografavimo kadras – siaubingai nesufokusuotas (arba sufokusuotas ne tas objektas, taigi fonas ryškus, o objektas blankus). Tai iš tiesų nutinka dažnai, nes LCD ekranėlyje viskas atrodo sufokusuota. Kad iš tikrųjų pasinaudotumėte LCD ekranėliu, tikrindami ar vaizdas sufokusuotas, turėsite jį priartinti (apie tai, kaip priartinti vaizdą, skaitykite 17 p.).

LCD EKRANĖLIO IŠŠŪKIS

Kitas būdas, kuriuo, naudodamiesi LCD ekranėliu, tapsite geresni fotografai, tai – greitas kūrybiškas grįžtamasis ryšys. Jei nufotografavę ir pažvelgę į LCD nusiviliate, atsiranda iššūkis sukurti ką nors geriau. Iššūkis priverčia pasistengti dėl kadro, išbandyti naujus kampus, tapti kūrybiškesniais ir eksperimentuoti, kol pagaliau pamatysite ekrane tai, ką siekėte užfiksuoti iš pat pradžių.

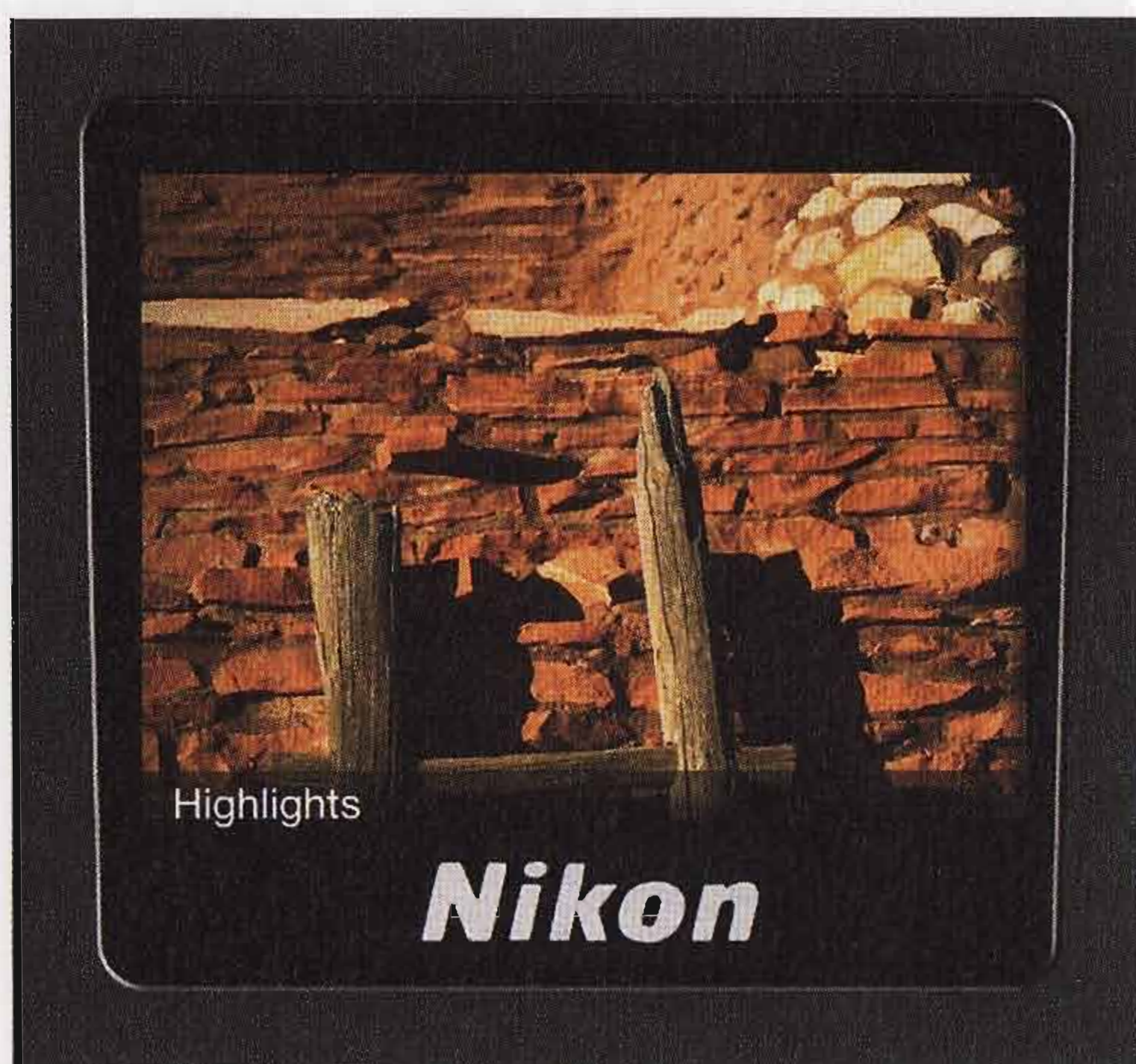
Redaguokite fotografuodami

Kad palaikytų darbo našumą ir be reikalo nepripildytų atminties kortelių, profesionalai naudoja dar vieną gudrybę – jie ištrina prastus kadrus „vietoje“. Jei, nufotografavę kadra ir pažvelgę į LCD ekranėlį, jie pamato, kad jis aiškiai per mažo ar per didelio išlaikymo, turi daugybę „mirksnių“ (arba „sniego“), yra aiškiai nesufokusuotas ar tiesiog akivaizdžiai

prastai sukomponuotas, profesionalai ištrina tą kadra tiesiog vietoje. Jei jūs elgsitės taip pat, vėliau, perkėlę nuotraukas į kompiuterį, žvelgsite tik į vaizdus, iš tiesų vertus išsaugojimo. Be to, galėsite nufotografuoti daugiau kadrų naudodami tą pačią kortelę, nes prasti kadrai bus ištrinti, kad liktų vietos daugiau galimybių turintiems vaizdams.

SLAPTAS „REDAGAVIMO VIETOJE“ PRIVALUMAS

Galite pagalvoti, kad tai kvaila (iš pradžių), bet kai pagaliau, iš anksto ištrynę visus prastus kadrus, perkelsite nuotraukas į kompiuterį ir pradėsite jas žiūrinėti, pasijausite geriau kaip fotografo, nes nuo pat pradžių žvelgsite į geresnes nuotraukas. Tikrai prasti kadrai jau bus ištrinti, taigi, pradėję apžiūrinėti dienos darbą, sau tarsite: „O, ne taip ir blogai.“

Scott Kelby

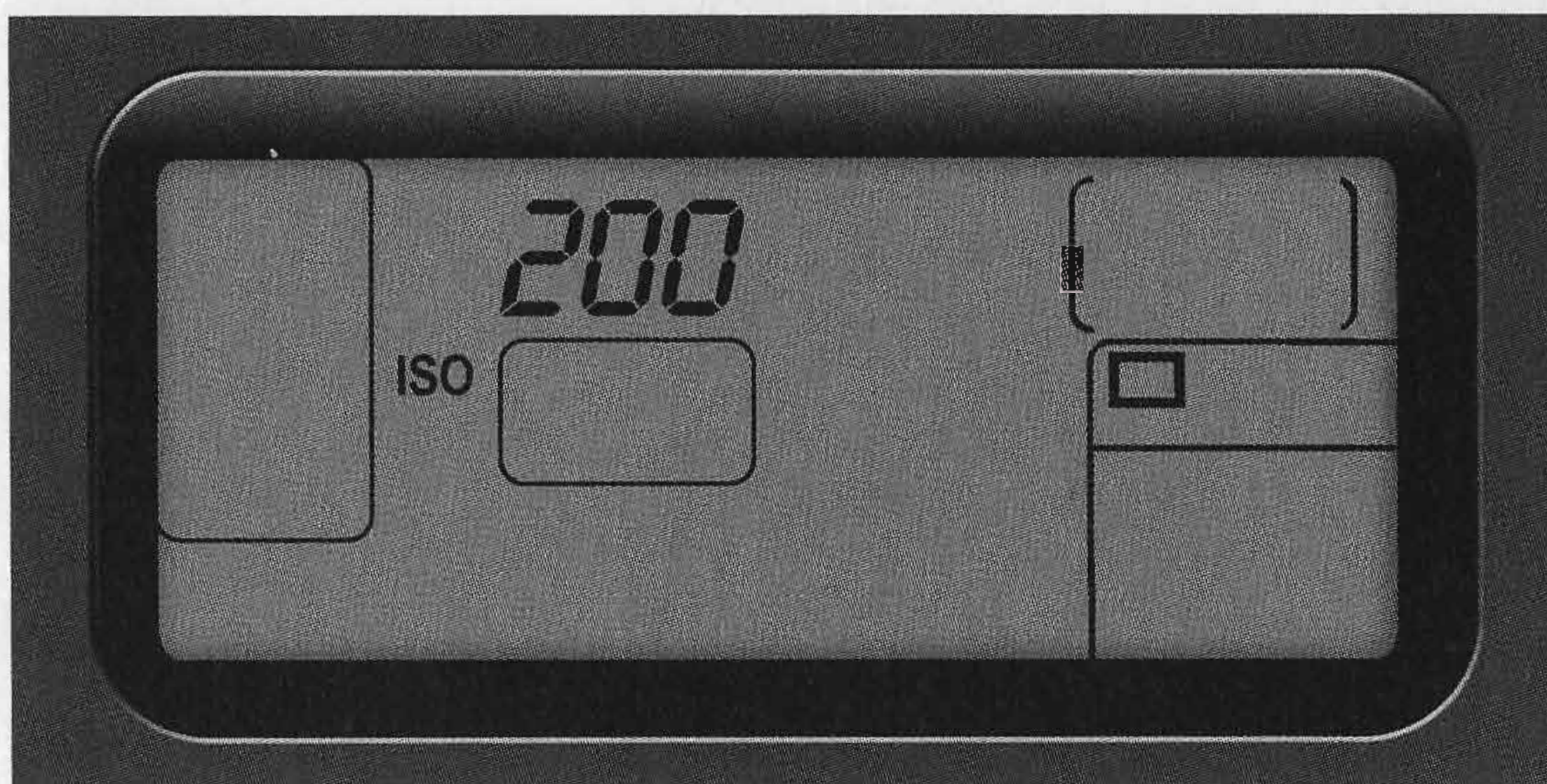
Pasinaudokite „mirksniais“

Žinau, kad jau esu kalbėjęs apie tai anksčiau, bet verta pakartoti. Įjungę „mirksnių“ peržiūros režimą (LCD ekranėlyje matomi šviesos blyksniai perspėja apie visiškai baltas, neturinčias detalių nuotraukos dalis) ir ieškodami „sniego“ turėsite daugiau „išsaugotinių“ nuotraukų – nėra abejonės. Taigi ką jums daryti, kai pamatote „mirksnius“, arba „sniegą“? Naudokite fotoaparato ekspozicijos kompensavimą, kad sumažintumėte ekspoziciją 1/3 žingsnio, ir nufotografuokite tą patį vaizdą dar kartą. Jei vis dar matote „sniegą“, sumažinkite ekspoziciją dar 1/3 žingsnio ir fotografuokite vėl. Fotografuokite tol, kol mirgantys taškeliai dings. *Pastaba:* kai kurie dalykai visada bus su tokiais taškeliais, pavyzdžiui, saulė. Jums derėtų pasirūpinti būtent „reikšmingais taškeliais“ („mirksniais“) jums rūpimose nuotraukos dalyse. Saulės atspindys nuo chromuoto automobilio bamperio – tai atvejis, kai

leidžiame „sniegui“ išlikti. Kita vertus, „sniegas“, mirgantis ant modelio kaktos, nepriimtinas. Be to, žiūrėdamas į LCD ekranėlį, stebėkite bendrą nuotraukos ekspoziciją – nedarykite nepakankamos ekspozicijos nuotraukos tik tam, kad kur nors išvengtumėte nedidelio mirgėjimo. Štai kaip pakeisti išlaikymo kompensavimo dydį:

Nikon: Paspauskite ekspozicijos kompensavimo mygtuką, esantį iškart už užrakto paleidimo mygtuko, tada pasukite komandų ratuką į kairę, kol ieškiklyje rodys -1/3.

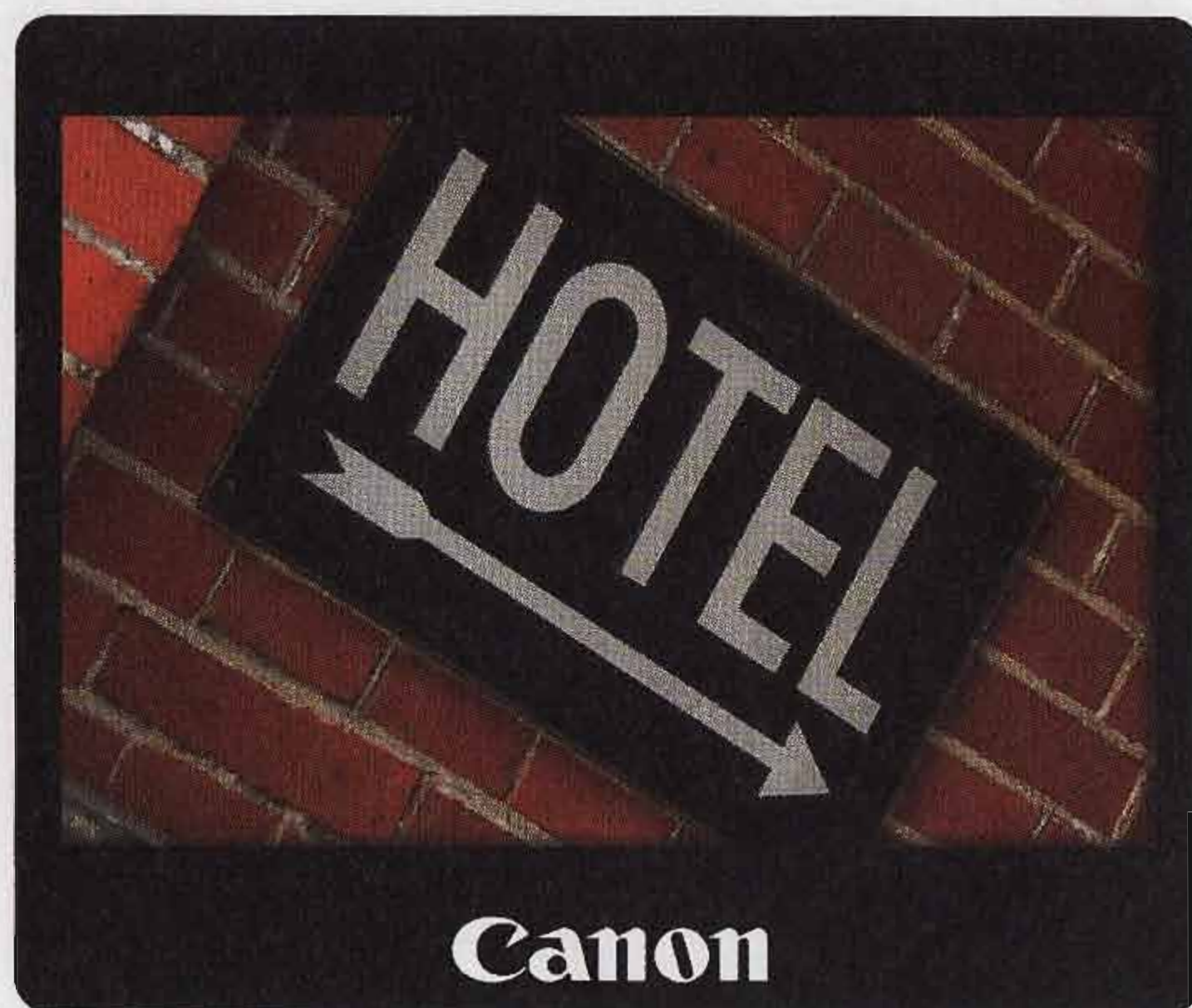
Canon: Režimų perjungimo diską nustatykite ties bet kuriuo kūrybinės zonos režimu, išskyrus rankinį, tada nustatykite ekspozicijos kompensavimą sukdami greitojo valdymo ratuką kitoje fotoaparato pusėje.

Keiskite ISO fotografuodami

Didžiulis skaitmeninės technologijos privalumas – tai galimybė keisti ISO jautrumą bet kuriuo metu, atsižvelgiant į aplinką. Su tradicine juostele tai buvo neįmanoma. Na, nebuvo neįmanoma, tai buvo tiesiog neįtikėtinai brangu, nes norint pakeisti ISO (juostelės jautrumą) iš tiesų reikėdavo pakeisti pačią juostelę. Sakykime, fotografuojate bažnyčią iš išorės naudodami naujutėlaitį ISO 200 juostelės ritinėlį (36 kadrai) ir iškeptate keturis ar penkis kadrus. Įeinate vidun, o ten labai tamsu ir jums neleidžia pasistatyti trikojo (tai nėra neįprasta bažnyčioje). Jei jums reikėtų turimą juostelę pakeisti į ISO 800 juostelę, tektų išimti 36 kadro ritinėlį (ir paaukoti 31 neišnaudotą kadro juostelės dievams) ir įdėti naują ISO 800 ritinėlį. Taigi prikeptate 17 kadro ir vėl išeinate į lauką. Oi – įdėta ISO 800 juostelė, o diena saulėta. Laikas vėl keisti juostelę (ir paaukoti dar 19 kadro). Nujaučiate, kur tai

veda? Tačiau su skaitmenine įranga galite keisti ISO jautrumą fotografuodami. Fotografuojate nustatę ISO 200 lauke, tada įeinate vidun, fotoaparate padidinate ISO jautrumą iki 800 ir iškeptate dar kelis kadrus. Galbūt kelis kadrus dar nufotografuosite nustatę ISO 400, kad pažiūrėtumėte, ar tai tinkamas sprendimas. Na, gal dar keli ISO 1600 kadrai – tik dėl pasispausdymo, tada išeinate pro duris ir vėl nustatote ISO 200. Ir jokių juostelių keisti nereikia (nes vis dėlto juostelės nėra – mes „skaitmeniniai“). Pasinaudokite šia fotografijos galia, kai menko apšvietimo sąlygomis laikote aparatą rankose, o trikojis draudžiamas. Kad būtų kiek galima mažiau triukšmo, stenkitės fotografuoti nustatę mažiausią įmanomą ISO jautrumą, tačiau pasitaikius progai, pasinaudokite šiuo didžiuliu skaitmeniniu pranašumu ir „pagaukite tą kadro“.

Scott Kelby

Jokios baudos už eksperimentavimą

Tradicinės juostelės laikais vieninteliai žmonės, tikrai galėję sau leisti eksperimentuoti, buvo profesionalai (arba pasiturintys mėgėjai), nes ir juostelė, ir nuotraukų apdorojimas brangiai kainavo, o eksperimentuoti reiškė lošti iš pinigų. Dabar, naudojantis skaitmenine technologija, jūs ne tik galite akimirksniu pamatyti eksperimento rezultatus LCD ekranėlyje, bet ir viso dydžio vaizdus kompiuteryje, o geriausia, kad tai nekainuoja nė cento. Turite beprotišką mintį?

Išbandykite ją. Norite nufotografuoti pozuotoją tikrai pasiutusi kampu? Padarykite tai. Norite išmėginti ką nors, kas dar niekada nebuvo daroma? Ryžkitės. Dabar nėra jokių apribojimų, kurie sulaikytų jus nuo naujų bandymų (išskyrus, žinoma, didelį pažemini-
mą, ateinantį su visiškos nesėkmės patirtimi, deja, skaitmeninė technologija niekaip negali padėti su tuo susidoroti. Na, bent jau kol kas).

Nesugrūskite per daug į vieną atminties kortelę

Daugelis profesionalų nesistengia sugrūsti visų nuotraukų į vieną didžiulę atminties kortelę, kad išvengtų nemalonumų, ypač kai fotografuoja klientui už užmokestį. Štai priežastys: sakykime, fotografuojate vestuves ir norite viską užfiksuoti vienoje 8 Gb atminties kortelėje, kad nereikėtų jos keisti. Viskas gerai, kol ji nesugenda (deja, mano drauge, atminties kortelės tikrai sugenda – nedažnai, bet pasitaiko. Tai išblaivinantis skaitmeninės fotografijos faktas, tačiau prisiminkite, kad tradicinė juostelė taip pat gali sugesti – nebūna „niekada nesugendančios“ juostelės). Taigi, jei grįžę į studiją pamatote, kad jūsų 8 Gb

atminties kortelė išleido paskutinį kvapą, visos tų vestuvių nuotraukos gali būti amžiams prarastos. Taigi atsisėskite prie telefono ir laukite jaunikio advokato skambučio. Štai kodėl daugelis profesionalų vengia didžiulės talpos atminties kortelių ir, užuot naudodę vieną didelę 8 Gb atminties kortelę, jie naudoja keturias 2 Gb atminties korteles. Todėl, jei ir atsitinka netikėta bėda, jie tepraranda vieną kortelę ir tik vieną nuotraukų grupę. Truputis sėkmės – ir galbūt išgelbėsite 6 Gb nuotraukų, kurias turite kitose trijose kortelėse, bei išvengsite kankinančio pokalbio su „nuotaką ir jaunikį atstovaujančiu teisininku“.

FOTOGRAFUOJATE RAW? ATMINTIES KORTELĖJE PALIKITE ŠIEK TIEK VIETOS

Perspėjamasis žodis: jei fotografuojate RAW formatu, neišnaudokite visų kadrų atminties kortelėje (palikite vietos vienam ar dviem), nes galite ją sugadinti ir prarasti visus kadrus. Taip nutinka dėl to, kad kai kurie RAW kadrai užima daugiau vietos nei kiti, tačiau jūsų fotoaparatas suskaičiuoja likusių kadrų skaičių remdamasis vidutiniu dydžiu, o ne faktiniu. Taigi nerizikuokite – palikite vieną ar du nepanaudotus kadrus.

Shutterfly | Large Format Prints

http://www.shutterfly.com/shop/product_c10003-p2029/Prints_P... Google

Home | Member sign in | Sign up | Help

Add pictures View & enhance Share online Order prints Shutterfly Store shutterfly

Shop by: Products | Occasions | Top sellers | Saved projects

Large Format Prints

Make a big impact with your favorite photos

If you love our 4x6 prints, just wait until you see your best shots blown up to poster prints suitable for framing.

- Available in 11x14, 16x20, and 20x30
- Printed on Fuji Crystal Archive professional-grade paper for brighter colors and sharper whites
- Resists wear and glare with a special matte finish
- Crop, reduce red-eye, adjust color, and add captions or borders from your computer
- Decorate the walls for a retirement party, wedding reception and sport awards party
- Shipped to you in a protective tube

[Large view](#)

- Printed on Fuji Crystal Archive paper for brighter colors and sharper whites
- A special matte-finish professional-grade paper so your large-format prints will resist wear and glare
- No matter what size you order, you can crop, reduce red-eye, and adjust colors from your computer

Get started
Choose pictures

Size	Print prices
4x6	\$0.19
5x7	\$0.99
8x10	\$3.99
Wallet(4)	\$1.79
11x14	\$7.99
16x20	\$17.99
20x30	\$22.99

Spausdinkite plakato dydžio nuotraukas

Jums nebūtina turėti didelio formato spausdintuvo, kad pasidarytumėte didelio formato atspaudų, nes šiandien yra begalė profesionalių, gerą reputaciją turinčių spalvotos fotografijos laboratorijų, kurios atspausdins pritrenkiančių, spalvingų plakato dydžio nuotraukų (40×50 cm, 50×75 cm ir t. t.) už daug mažesnę kainą, nei manote. Tiesą sakant, galėtumėte netgi pasinaudoti interneto paslaugomis ir įkelti

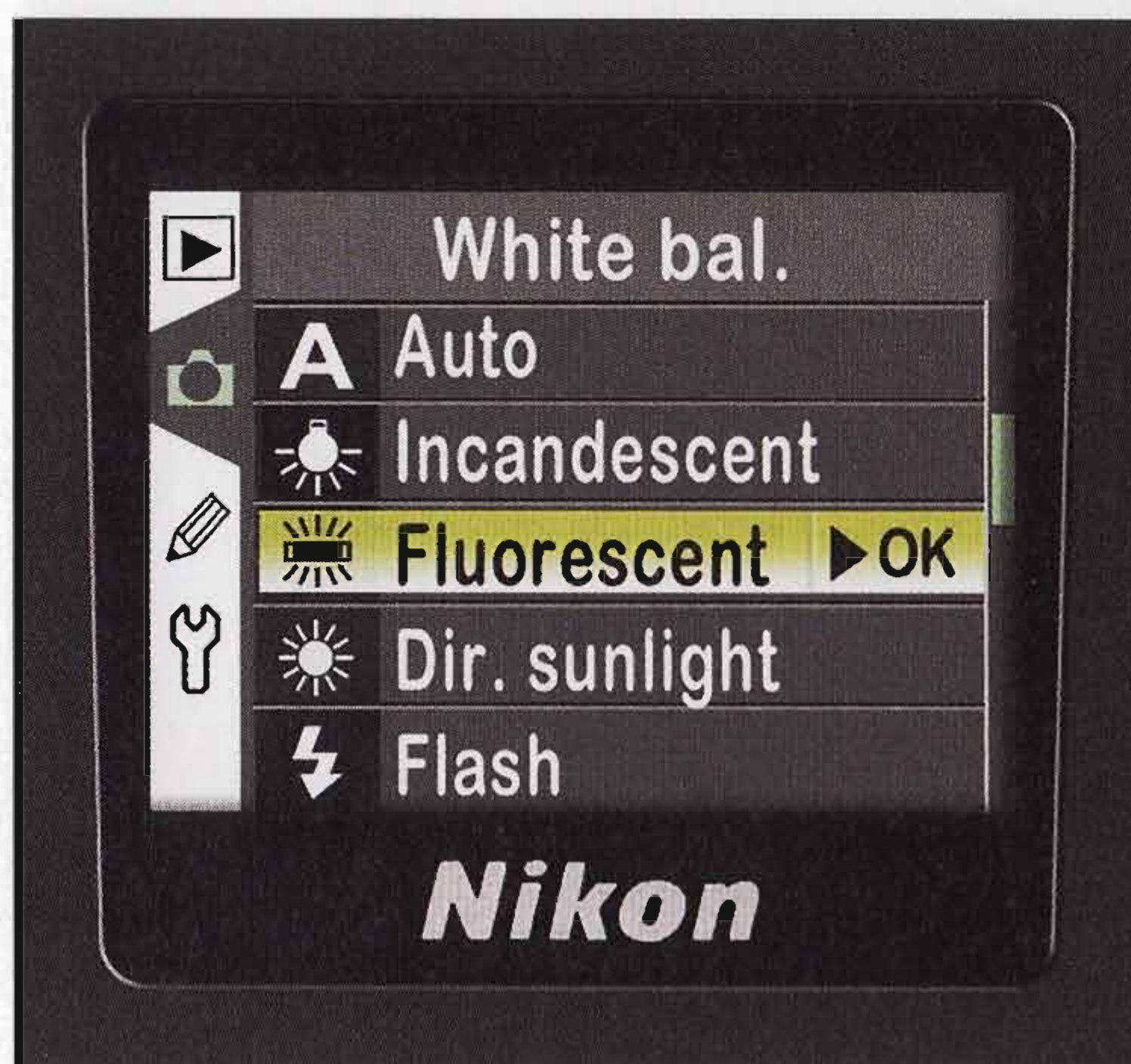
savo skaitmeninę nuotrauką. Nuostabūs 50×75 cm plakato dydžio atspaudai bus pristatyti į jūsų namus tik už 23 dolerius. Tiesiog neįtikėtina. Jie atlieka visą darbą ir, jums nespėjus nė mirkstelėti, jau turite rankose įspūdingas dideles nuotraukas už įspūdingai mažą kainą. Beje, šis procesas yra gerokai paprastesnis, nei dauguma žmonių mano, ir vienąkart pabandę, jūs užkibsite ant šio kabliuko. Kaip ir jūsų klientai.

KUR DAROMI „DIDELI DALYKAI“?

Štai keli paslaugų teikėjai, spausdinantys didelio formato nuotraukas:

Shutterfly.com (vienas didžiausių ir geriausių)

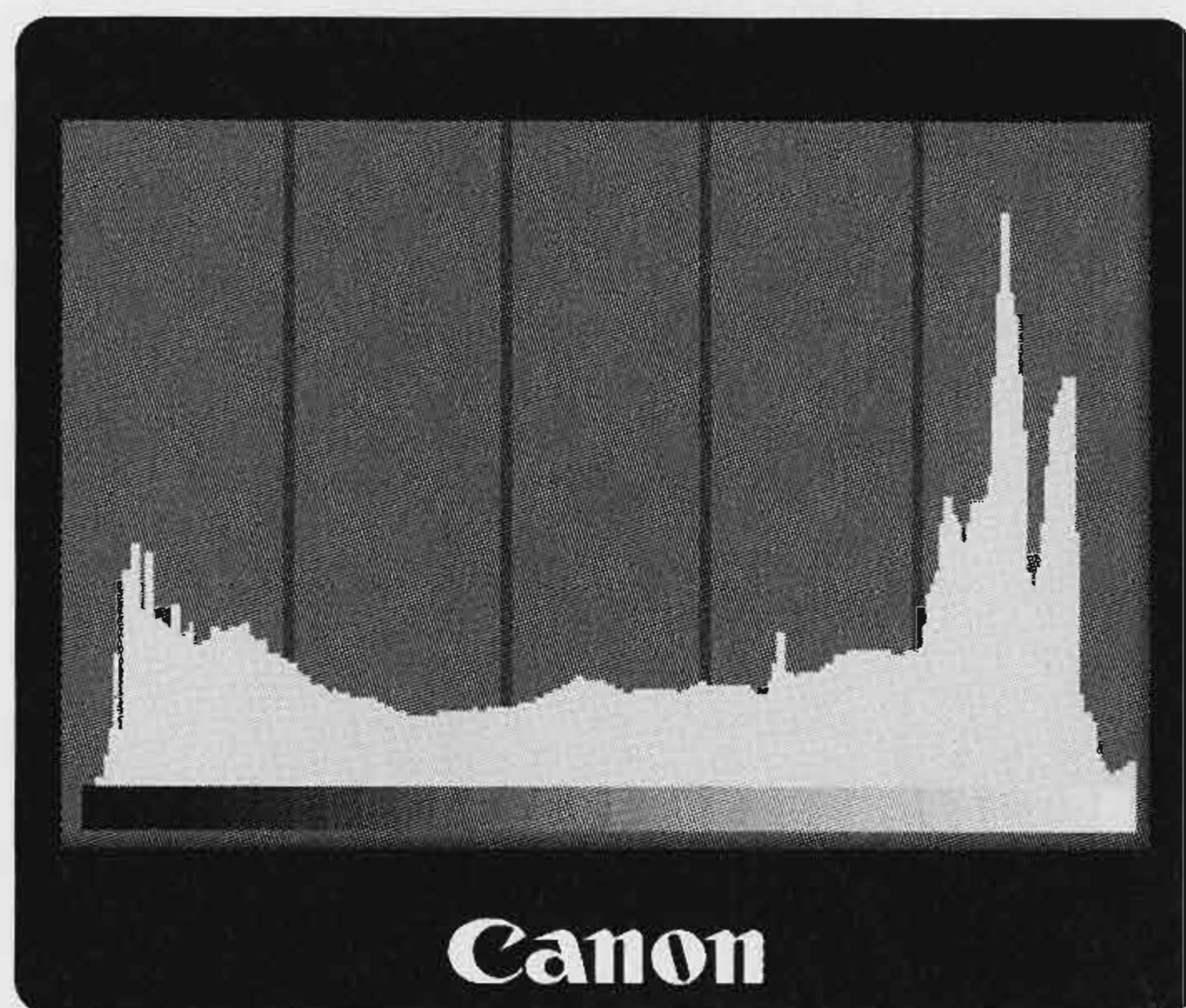
Kodak (didelės patikimo vardo kompanijos nuotraukos)

Vieną juostelę galite pritaikyti viskam

Pasinaudoję dar vienu skaitmeninės technologijos pranašumu, lyginant su tradicine juostele, sutaupysite mairas laiko vėliau dirbdami programa *Photoshop*: šis pranašumas – tai tinkamo baltos spalvos balanso nustatymas. Senais tradicinės fotojuostelės laikais, jei susidurdavote su sudėtinga apšvietimo situacija (tarkime, fotografuojant dienos šviesos lempomis apšviestoje patalpoje – biure ar parduotuvėje), turėdavote arba pakeisti juostelę, kuri būtų pritaikyta fotografuoti dienos šviesos lempų šviesoje, arba

uždėti ant objektyvo specialų filtrą, kad šis panaikintų tų šviesų sukurtus atspalvius. Nors šiuolaikiniai skaitmeniniai fotoaparatai leidžia pasirinkti iš anksto nustatytą baltos spalvos balansą, pritaikytą apšvietimo sąlygoms, kuriomis fotografuojate, dauguma mėgėjų tiesiog palieka nustatytą automatinį baltos spalvos balanso režimą, nes taip paprasčiau. Tačiau profesionalai žino – nors jie gali klaidas vėliau ištaisyti programa *Photoshop*, jiems paprasčiau padaryti gerą kadrą pakeičiant tik vieną nedidelį nustatymą.

Kas geriau – per didelė ar per maža ekspozicija?

Internetinėse pokalbių apie fotografiją svetainėse esama teorijų, teigiančių, kad skaitmeninėje fotografijoje reikėtų naudoti žingsniu mažesnę ekspoziciją. Pirmiausia, leiskite pasakyti štai ką: jūsų tikslas (mano tikslas, mūsų bendras tikslas) – gauti tinkamą ekspoziciją. Štai ko mes siekiame. Visada. Bet jei tai neįmanoma, jei tenka rinktis tarp per didelės (šiek tiek per šviesi nuotrauka) ir per mažos (šiek tiek per tamsi nuotrauka) ekspozicijos, rinkitės didesnę – bus mažiau fotografinio triukšmo. Daugiausia triukšmo būna

šešėliuose, ir jei reikia pašviesinti nepakankamos ekspozicijos nuotrauką *Photoshop* programa (skaitykite patarimą apačioje), toje nuotraukoje šviesinate (didinate) triukšmą. Štai kodėl geriau fotografuoti šviesiau (didesne ekspozicija), nes nuotraukos tamsinimas nedidina triukšmo, priešingai nei šviesinimas. Taigi, jei reiktų rinktis viena ar kita – pereksponuokite (vėlgi, mūsų tikslas – nei tas, nei anas. Todėl ir nusipirkome aukščiausios kokybės fotoaparatus su labai pažangiomis matavimo sistemomis).

KAM NAUDOTI *PHOTOSHOP*

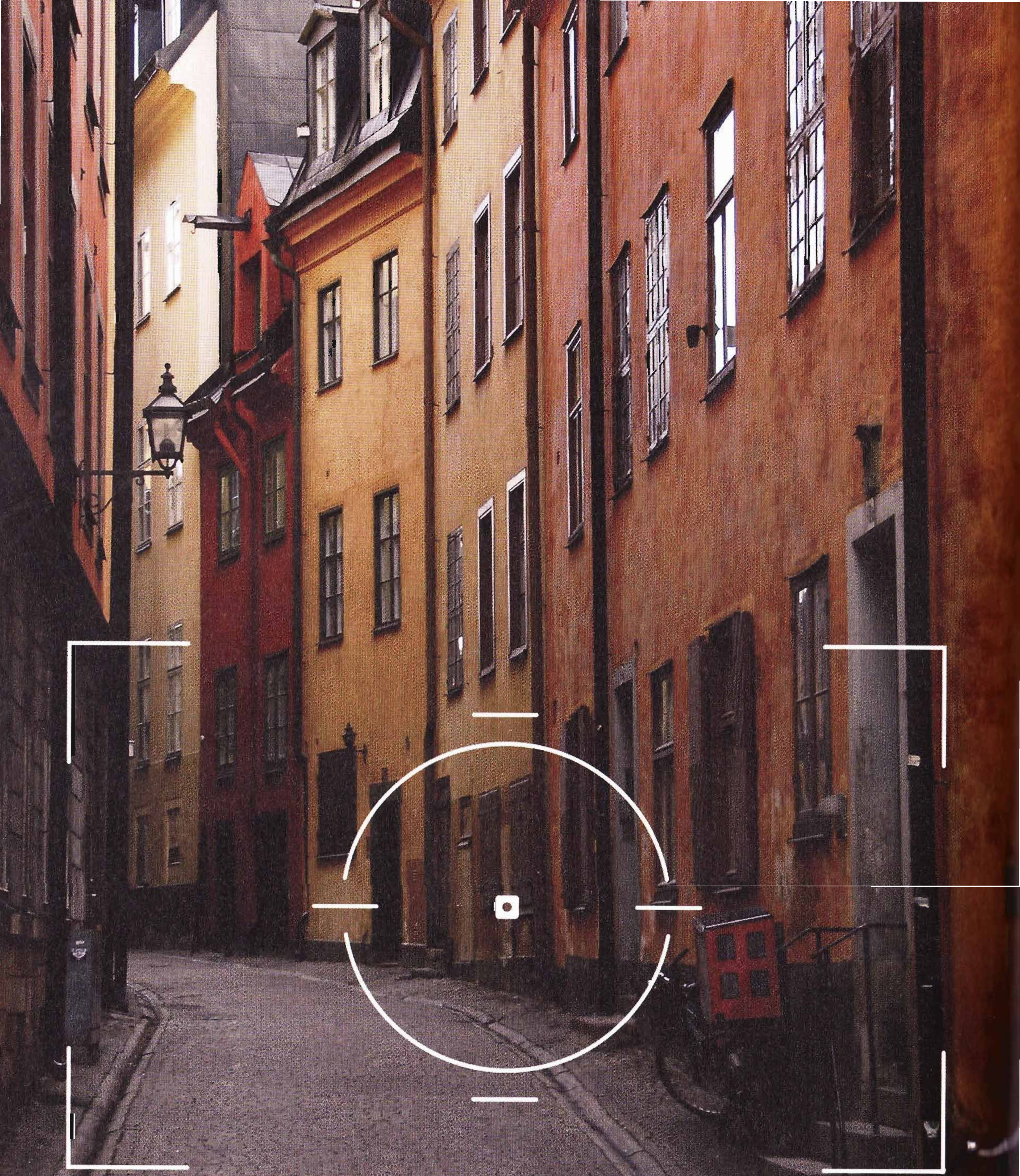
Jei fotografuojate **RAW** formatu, programa *Photoshop* apdoroosite **RAW** formato nuotraukas. Tačiau, vos tik uždaroite *Camera Raw* dialogą ir atsiduriate įprastinėje *Photoshop* aplinkoje, jūsų tikslas šią programą panaudoti tam, kad nuotraukas ištobulintumėte, o ne taisytumėte. Turite dirbti *Photoshop* kūrybiškai ir smagiai, o ne taisyti dalykus, kuriuos turėjote teisingai padaryti fotoaparatu.

Saugokitės – atsitiktinai neištrinkite atminties kortelės

Tai nedidelis patarimas, bet jis gali padėti jums išsaugoti sveiką kailį. Jei laikote atsargines atminties korteles įdėkle (tikiuosi, kad savo atminties kortelių labai taip darote), paprastas profesionalų naudojamas įprotis padės atskirti pilnas korteles nuo tuščių, tinkamų skubiai panaudoti. Pilnas korteles jie apsuka kita

puse (kad etiketės būtų nukreiptos vidun), taigi gali iš karto atskirti, kurios atminties kortelės paruoštos naudoti (su matomomis etiketėmis), o kurios pilnos. Kai kitąsyk fotografuosite greito tempo aplinkoje (tarkime, vestuves ar sporto renginį), džiaugsitės perpratę šį patarimą.

IŠLAIKYMAS: 1/125 s DIAFRAGMA: F/5.6 ISO: 200

ŽIDINIO NUOTOLIS: 52 mm FOTOGRAFAS: Scott Kelby

Fotografuokite keliones ir miesto gyvenimą kaip profesionalai

Patarimai, kaip fotografuoti miestą

Žinote, ko nėra kaip šieno? Profesionalių kelionių fotografų. Žinote kodėl? Kadangi nėra daug kelionių žurnalų. Be abejo, egzistuoja *Condé Nast Traveler* ir *National Geographic Traveler* (vienas mano mėgstamiausių žurnalų), ir *Travel & Leisure*, ir ... Esu tikras, kad esama dar kelių, bet jų nėra devynios galybės. Vis dėlto tai, kad profesionalių kelionių fotografų darbo rinka siaura, dar nereiškia, kad nenorime fotografuoti kelionių ir miesto gyvenimo, tarsi nesistengtume varžytis, ar ne? Na, apie tai ir kalbama šiame skyriuje – kaip išvelėti kaulus tiems profesionaliems kelionių fotografams, kad jie kuriam laikui apsigyventų ligoninėje, o mes spėtume nugriebti jų užsakymų. Tai – džiunglių įstatymai, o fotografavimas džiunglėse – skamba smagiai,

nebent koks nors pasipūtęs profas kelionių fotografas jau gavo tą užsakymą. O ar tik jis ką tik nenukrito (buvo nustumtas?) nuo kalno šlaito Trinidade, argi visi jo brangūs aparatai nenuvardėjo kartu su juo žemyn? Nukrito. Kaip gaila. Įdomu, kas dabar imsis užsakymo fotografuoti smėlio kopas Namibijoje? Et, tiek to – tai padarysiu aš (matote, štai kokia šio skyriaus dvasia – kuriam nors fotografijos bendražygių patyrus aibę nepaaiškinamų nelaimingų atsitikimų šokti ir perimti jo darbą). Aš čia, žinoma, juokauju ir jokiu būdu nenoriu, kad jūs paisytumėte šiame skyriuje pateiktų patarimų ir būtumėte pasiruošę profesionaliam paskutinės minutės užsakymui. Bet juk pasitaiko nelaimingų atsitikimų, tiesa?

Nikon

Canon

Kaip būti pasirengusiam „tam kadru“

Jei fotografuojate miestus ar keliones, ieškote „to kadro“. Mano bičiulis Dave'as vadina jį „pinigo kadru“. Žinote, tai toks kadras, kai, jums pasukus už kampo, nutinka kas nors nepaprastai įdomaus, nuostabaus ar (įterpkite čia savo būdvardį), o jūs, kokia laimė, turite fotoaparata ir įvykį užfiksuoja. Man taip nutiko Barselonoje, kai, eidamas alėja, pamačiau pačiame jos centre sėdintį vyrą, nosisukusį į sieną ir skaitantį knygą. Toji nuotrauka gebėjo neįtikėtinai prikaustyti dėmesį (daugybė žmonių manęs net klausė, ar ji buvo pozuota). Taigi, kaip pasiruošti „pagauti vaizdą“, kuris staiga ima ir pasirodo (o gal pravažiuoja automobiliu)? Fotografuojate tokiu režimu, kuris netrukdo sutelkti dėmesio ties vienu dalyku – kadro įamžinimu. Teisingai, vaikščiodami miesto gatvėmis fotografuojate automatinio režimu. Žinau, šis teiginys prieštarauja visoms šventoms profesionalios fotografijos taisyklėms, išskyrus tai, kuri teigia, kad nufotografuoti

kadrą – svarbiau nei fotografavimo režimas. Todėl savo skaitmeniniame fotoaparate pasirinkite programinį pusiau automatinį režimą (ir diafragma, ir išlaikymas bus nustatyti už jus, o erzinti fotoaparato blykstė neiššoks kas dvi sekundės, kaip atsitinka, pasirinkus visiškai automatinį, „žalią“, režimą) ir užfiksokite kadrą. Na, jei esate kelias minutes nesikeičiančioje aplinkoje, visada galite vėl perjungti diafragmos pirmumo (arba rankinį) režimą ir fotografuoti kūrybiškai, tačiau nėra praktiškesnio režimo už programinį režimą, jei, klaidžiodami mieste, norite skubiai užfiksuoti kadrą. *Pastaba: Nikon programinis režimas turi ypatybę, pavadintą „Lanksčiu programiniu režimu“ (Flexible Program Mode); naudojantis ja, galima keisti arba išlaikymą, arba diafragmą, o fotoaparatas automatiškai pakeis atitinkamą priešingą nustatymą, išsaugodamas tą pačią ekspoziciją. Fotoaparatas padarys visą darbą už jus. Miela!*

Scott Kelby

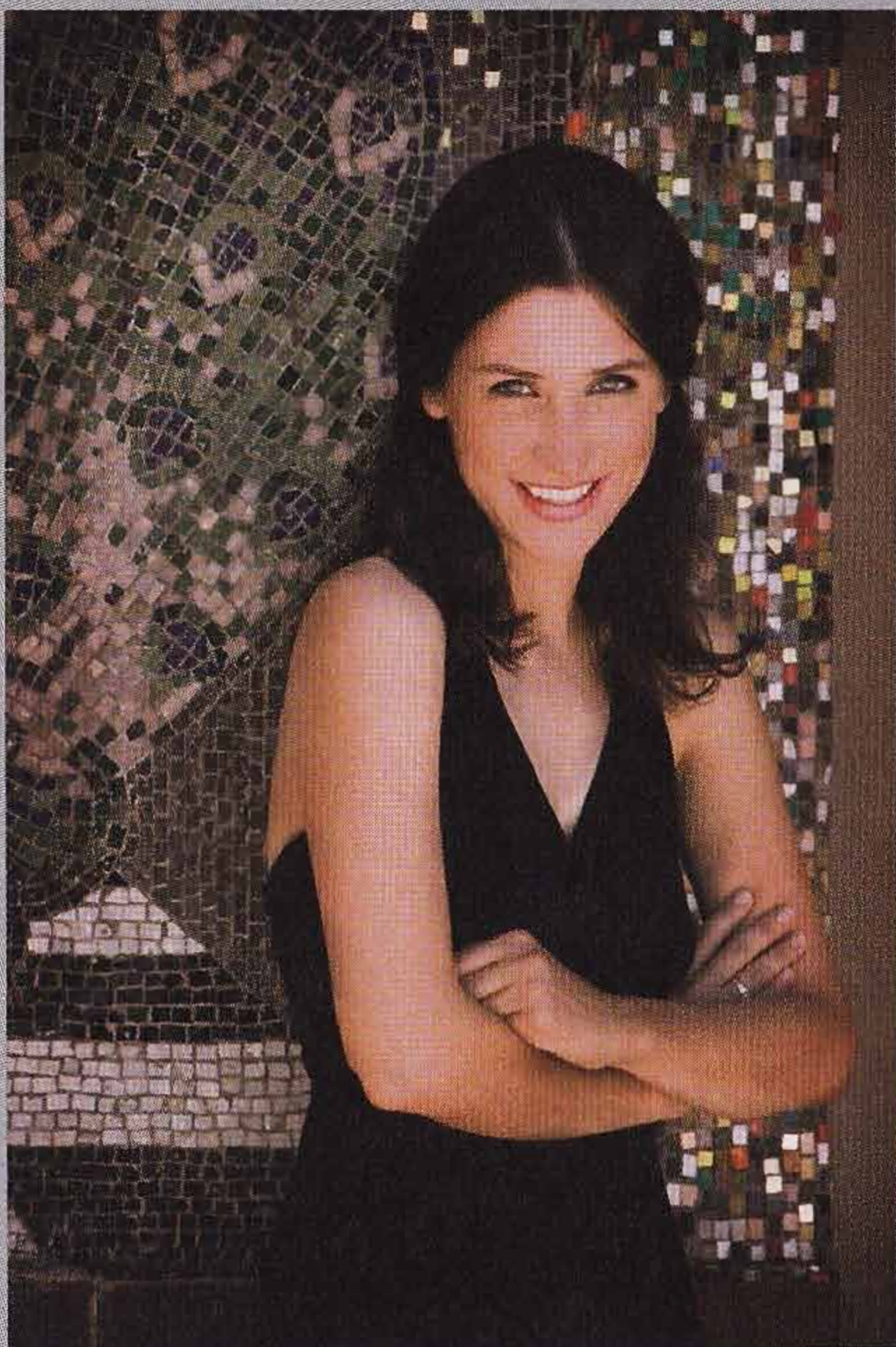
Fotografuokite vaikus ir senyvus žmones. Neapsirikssite

Kitąsyk vartydami kelionių žurnalą pažiūrėkite, kas nufotografuota publikuojamose nuotraukose. Na, nesivarginkite, aš jums galiu padėti. Jų kelionių nuotraukoms būdingos dvi pagrindinės temos: seni žmonės ir vaikai. Sakydamas „seni žmonės“, turiu galvoje ne pagyvenusius žmones. Turiu omenyje tikrai senus žmones, konkrečiai – senas, susiraukšlėjusias, aštrių bruožų moteris, kurių oda lyg bato aulos, ir senus, kėblinančius, sudžiūvusius vyrus su lazdomis, dėvinčius nuo Korėjos karo laikų neskalbtas kepure. Vaikai – kuo jaunesni, tuo geriau (bet ne kūdikiai).

Jeigu fotografuojate juos paprastame, nesudėtingame fone, vaikai praturtins jūsų miesto ir kelionių nuotrauką neįtikėtinai prikaustančiais dėmesį vaizdais (todėl juos ir mėgsta žurnalai). Be to, jei bet kurios amžiaus grupės žmonės jums pozuoja, būtinai šiek tiek pasikalbėkite su jais prieš pradėdami fotografuoti – gali prireikti nemažai laiko, kol jie pasijus laisviau, bet pozos ir veido išraiškos atrodys natūraliau (be to, užmezgus šią tokį ryšį, jie tikriausiai leis jums ilgiau fotografuoti).

KO NEFOTOGRAFUOTI

Taigi vaikai ir seni žmonės mums „tinka“. O kas netinka? Minia. Minios nuotraukos beveik nieko vertos (jūs net į savo asmeninį kelionių albumą jų nedėsite). Pirmu taikymu ryte nufotografuokite tuščią gatvę arba du žmones drauge, bet minias pamirškite.

Scott Kelby

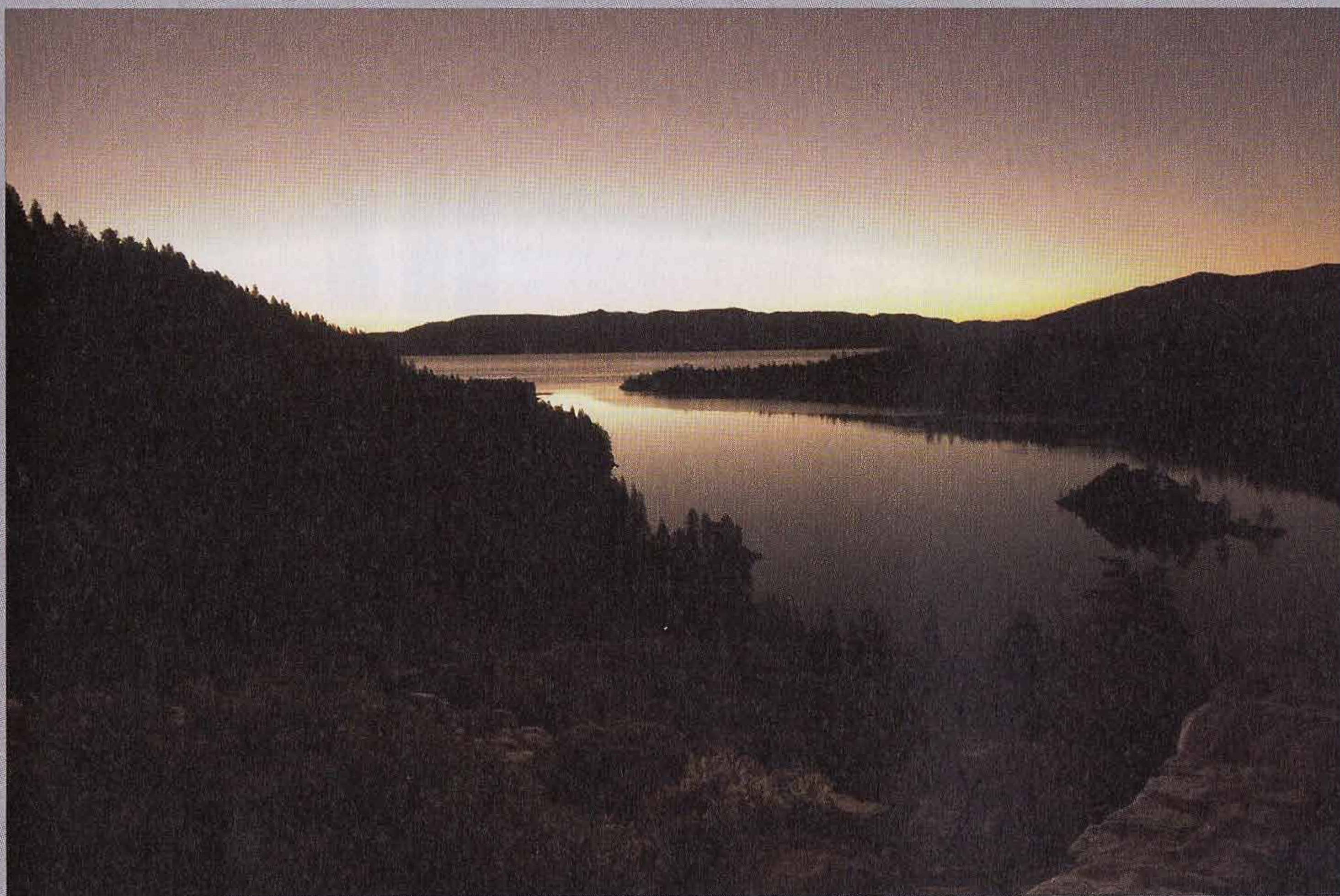
Pasisamdykite modelį (tai pigiau, nei manote)

Kaip profesionalai padaro tas nuostabias žmonių nuotraukas egzotiškose vietose? Viena jų gudrybių – pasisamdyti vietinį modelį (ypač jei fotografuoja, kad parduotų nuotraukas per nuotraukomis prekiaujančią agentūrą). Neperverskite šio puslapio, jei manote, kad samdytis modelį ne jūsų kišenei – dažniausiai tai kainuoja mažiau nei manoma (na, nebent tikėtės, kad tai labai pigu). Štai tikras pavyzdys: neseniai pasisamdžiau profesionalų modelį fotosesijai Naujojoje Meksikoje ir tai man kainavo 15 dolerių per valandą,

kaip priedą turėjau jai parūpinti fotosesijos nuotraukas jos nuotraukų aplankui. Kai kurie nauji šio verslo modeliai pozuoja nemokamai mainais už nuotraukas jų aplankui (šio verslo terminas yra TFP, jis reiškia „laikas už nuotraukas“ (*time for prints* – pozuotojos keičia savo laiką į jūsų nuotraukas), taigi paklauskite savo pozuotojų, ar jos užsiima TFP. Jei pažvelgusios į jus jos paklaus: „Ar tai *Laisvas Tampus laikraštis* (*Tampa Free Press*)?“, jums tikriausiai derės pasiieškoti kito modelio.

GAUKITE MODELIO LEIDIMĄ!

Jei pasisamdėte modelį, būtinai paprašykite, kad jis ar ji pasirašytų dokumentą, suteikiantį jums teisę naudoti nuotraukas komerciniams tikslams. Pavyzdinių sutarčių rasite internete (manychiau, PPA [Profesionalūs Amerikos fotografai] turi parsisiunčiamų leidimo formų savo nariams), o jos gali labai daug ką lemti.

Scott Kelby

Kuriuo metu fotografuoti

Daugelis profesionalų miesto ir kelionių nuotraukas paprastai fotografuoja auštant dėl kelių priežasčių: (1) dėl nepriekaištingos šviesos. Teisingai, dėl auksinės, magiškos šviesos, kuri puikiai tinka peizažų nuotraukoms, taip pat atrodo nuostabiai ir miesto fotografijose. Ir (2) gatvės tokiu metu paprastai būna tuščios, taigi galima laisvai fotografuoti architektūrinius ansamblius, katedras, žavingas mažas gatveles ir alėjas. Turite suskubti fotografuoti, kol saulė netapo per šviesi (apšvietimas pasidarys raižus), be to, gatvės netrukus užpildys eismas, taigi pasiruoškite darbui dar prieš saulėtekį ir, žinoma, fotografuokite su trikoju. Kitas puikus metas fotografuoti – sutemos. Apšvietimas ir vėl bus auksinis, o vienintelis žymus neigiamas aspektas – gatvės nebus tuščios. Vis dėlto ir dienos

metu yra tinkamų progų fotografuoti miestą bei žmones, nes miestuose dažnai esama daugybės atviro šešėlio vietų (kartais šešėlį sudaro aukšti centrinės dalies pastatai). Taigi, skirtingai nei peizažų fotografai, dažnai galite įsigudrinti fotografuoti visą dieną, ypač jei diena apniukusi ar debesuota (prisiminkite, jei dangus pilkas, pasistenkite nuotraukose vengti jo didesnių plotų). Popietė – idealus metas fotografuoti žavius tarpdurius (šešėlyje), langus, žaidžiančius parke vaikus – beveik viską, ką galite aptikti padoriame atvirame šešėlyje. Taigi pakartosiu: geriausias metas turbūt yra rytas. Antras tarp geriausiųjų – sutemos, tačiau jūs vis tiek galite padaryti gerų nuotraukų fotografuodami atvirame šešėlyje dienos metu, o jo dažniausiai netrūksta, taigi pyškinkite (taip sakant).

Scott Kelby

Ieškokite grynų, gyvų spalvų

Fotografuodami miestą ir keliones, žvalgykitės grynų, gyvybingų miesto spalvų. Dažnai aptiksite ryškiai nudažytų sienų, durų (grynos spalvos siena ir kontrastuojančios spalvos durys), parduotuvių, ženklų, automobilių ir dviračių. Viena mėgstamiausių mano miesto nuotraukų – ryškiai raudonas Vespa motoroleris, pastatytas tiesiai už ryškiai geltono Lotus sportinio automobilio. Jie atrodė kaip man pastatyti ir aš padariau tuzinus jų kadru, nes spalvos buvo nepaprastai gyvos ir tobulai derėjo. Akis išpūtę dairykites ryškiai nudažytų sienų (ypač nuostabu, jei

rastumėte ką nors dirbant priešais tą sieną ar pamatytumėte žmogų, kantriai laukiantį autobuso spalvingos sienos fone, arba aptiktumėte ryškiai geltoną automobilį, pastatytą priešais ryškiai mėlyną sieną). Jei žvalgydamiesi ieškosite tokių spalvingų derinių, nustebsite, kaip dažnai spalvos atsiskleis. Beje, žinau, kad įkyrėjau iki gyvo kaulo, bet tos spalvos atrodys sodresnės ir gilesnės (atspėjote) puikioje šviesoje, kuri paprastai nušvinta (jūs tai žinote) auštant ir temstant. Tik atminkite, kitas geriausias dalykas po šių dviejų – atviras šešėlis.

Fotografuojate keliones? Aplankykite *PhotoSecrets.com*

Jeigu ieškote vaizdų, kurių niekas kitas nepastebi (kitaip tariant, nenorite per daug turistinių kadru), prieš išvykdami į kelionę apsilankykite *PhotoSecrets.com*. Šis tinklalapis – labai naudingas, jame, miestas po miesto, surašytos geriausios vietos, kuriose galima užfiksuoti „tą kadrą“. Geriausia tai, kad jie pateikia ir nuotraukų pavyzdžių, taigi prieš išvykdami galite

įsitikinti, ar tai tokio pobūdžio kadrai, kokius tikėtės nufotografuoti. Nors šis tinklalapis pirmiausia skirtas viso sąrašo knygų ta tema reklamai, jame iš tikrųjų skelbiama vertinga informacija apie puikias fotografavimo vietas. Tikrai verta patikrinti, ar jame esama nemokamų patarimų apie miestą, į kurį važiuojate.

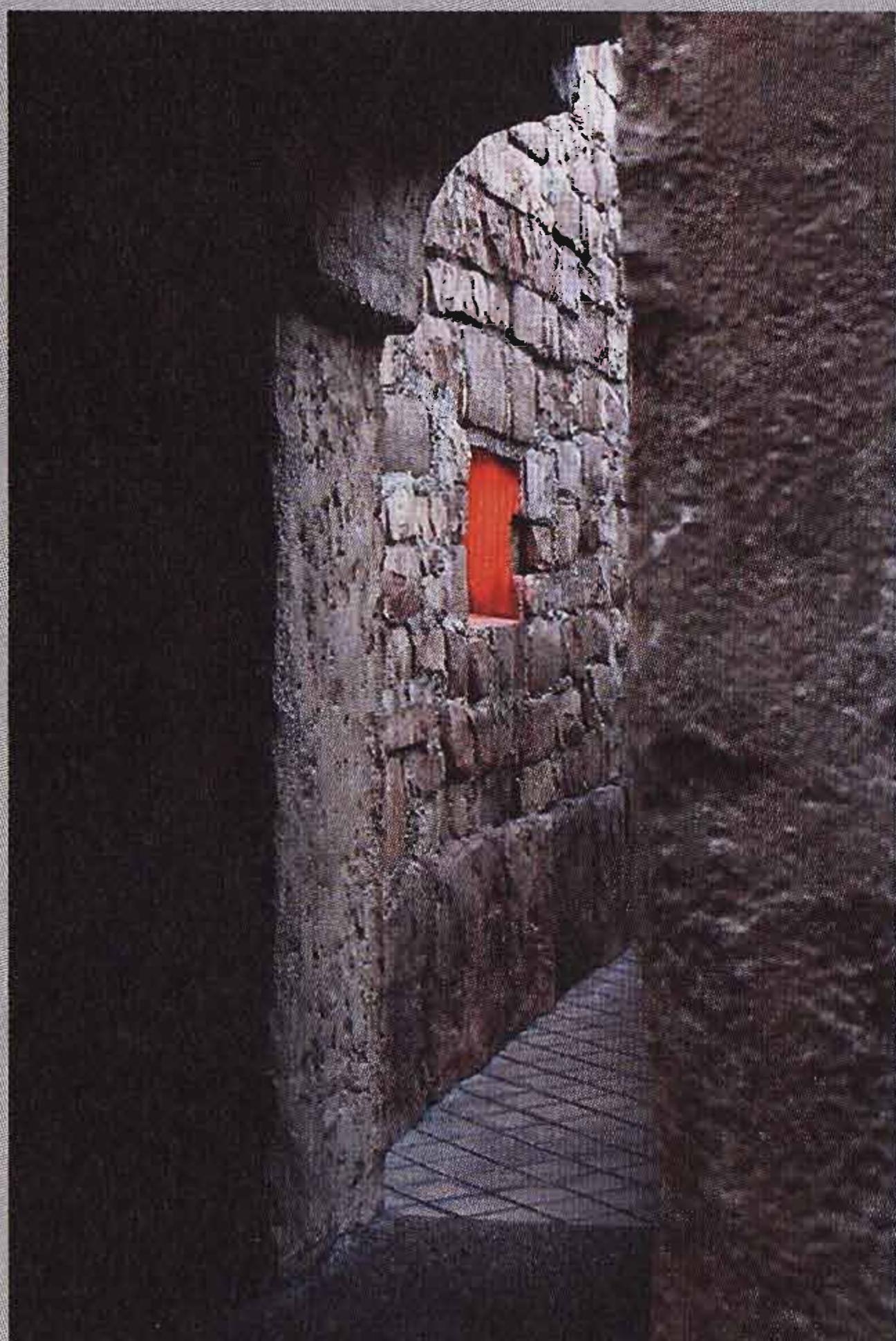

Scott Kelby

Nesistenkite užfiksuoti visko: fotografuokite detales

Girdėjau nemažai fotografų skundžiantis miestų fotografavimo rezultatais; daugeliu atvejų taip nutinka dėl pastangų užfiksuoti per daug. Jie mėgina užfiksuoti didingo pastato visumą ar nuostabios katedros didybę, bet net ir labai plataus kampo objektyvu tai sunku padaryti. Štai kodėl profesionalai verčiau fotografuoja detales. Pavyzdžiui, užuot fotografavę visą Dievo Motinos katedrą Paryžiuje, geriau užfiksuokite visumą atspindinčias detales – fotografuokite duris, langą, bokšto smailę, chimera, ant laiptų sutūpusius balandžius, įdomius architektūrinius bažnyčios elementus ir nebandykite apimti visą struktūrą iškart. Tegu

nuotraukoje bus užsiminta apie aukštį ar meistriškumą, o trūkstantį turinį lai užpildo vaizduotė. Fotografuodami tik detales galite žiūrovą įtraukti į dėmesį prikaustantį pasakojimą, kuriame dalis dažnai būna stipresnė nei visuma. Be to, jei norite visos katedros nuotraukos, galite tiesiog ją nusipirkti vienoje iš tuzino suvenyrų parduotuvių už kelių žingsnių. Verčiau parodykite savo įspūdį, savo požiūrį ir savo Dievo Motinos katedros nuotrauką. Išbandykite tai kitąsyk fotografuodami mieste ir pažiūrėkite, ar rezultatai nenudžiugins jūsų daug labiau.

Scott Kelby

Geriausias kadras gali slėpėti vos už metro

Mano geras draugas Bilas Fortney pasakė šitaip: „Didžiausia kliūtis fotografams užfiksuoti gerus kadrus – nejudrumas. Geriausias kadras, geriausias vaizdas ir geriausias kampas kartais yra vos už metro nuo vietos, kur jie stovi, bet fotografai tiesiog nepajuda, jie ateina, įsikuria ir pradeda fotografuoti.“ Tai tikra tiesa (štai kodėl šį nejudrumo reiškinį prisiminiau ir skyriuje apie peizažus). Vos tik radę žavingą detalę, gyvai nuspalvintą sieną, unikalų vaizdą – vaikščiokite aplinkui. Žiūrėkite įvairiais, dar įdomesniais žvilgsnio į objektą kampais bei fotografuokite jais. Judėkite ne tik kairėn ir dešinėn, kitokį vaizdą galite parodyti paprasčiausiai pakeisdami fotografavimo aukštį: atsistokite ant kėdės, atsitūpinkite, atsigulkite ant žemės ir fotografuokite, nukreipę

fotoaparata viršun, palypėkite laiptais ir fotografuokite vaizdą iš viršaus ir t. t. Atminkite – geriausias visos jūsų kelionės kadras gali laukti vos už metro kairėje (arba metru aukščiau). *Pastaba:* kadras viršuje – šios minties įrodymas. Nuotrauka nufotografuota Maroke. Na, ne visai, tai – Marokas Disnėjaus parke (Disnėjaus Epkoto centras Floridoje). Jei paėjėtumėte metrą į kairę (kadras, kurį išvydau pirmiausia), pamatytumėte lauko kiemėlį, pilną pietaujančių parko lankytojų. Tačiau žengus metrą į dešinę, maisto krepšiai ir kokakolos taurės pradingo ir pasirodė šis autentiškiau atrodantis vaizdas. Beje, oranžinė šviesa pro atidarytą langą sklinda iš Disnėjaus suvenyrų parduotuvės. Dar metras į dešinę ir išvystumėte pliušinius Peliukus Mikius.

Scott Kelby

Fotografuokite ženklus. Vėliau sau padėkosite

Norite apsisaugoti nuo galvos skausmo? Fotografuodami katedrą ar stadioną, ar šiaip kokį nors pastatą, padarykite vieną papildomą nuotrauką – užfiksuokite informacinį ženklą. Mat vėliau gali tekti paprakaituoti ieškant tos nuostabios jūsų nufotografuotos bažnyčios pavadinimo, o jums, be didelių pastangų, gali ir nepavykti jo rasti. Na, nebent būsite nufotografavę ženklą,

ant kurio užrašytas bažnyčios (ar pastato, tilto ir t. t.) pavadinimas. Šis metodas mane ne kartą išgelbėjo ir, jei jums kada nors pavyks parduoti nuotraukas, šios informacijos būtinai prireiks (prekybos agentūros paprastai nepriima nuotraukų tokiu pavadinimu: „Graži bažnyčia Kelne“). Nufotografuokite ženklą ir vėliau sau padėkosite.

TRIKOJO IŠMINTIS

Kai kalbama apie trikojus, kaip sako mano bičiulis Bilas Fortney: „Yra du trikojų tipai: tie, kuriuos paprasta nešiotis, ir geri.“ Netgi atsiradus anglies pluoštui, jei trikojis sveria menkai, jis ir yra menkas. Išleiskite šiek tiek daugiau pinigų ir įsigykite jūsų vertą trikojį – niekada nepasigailėsite.

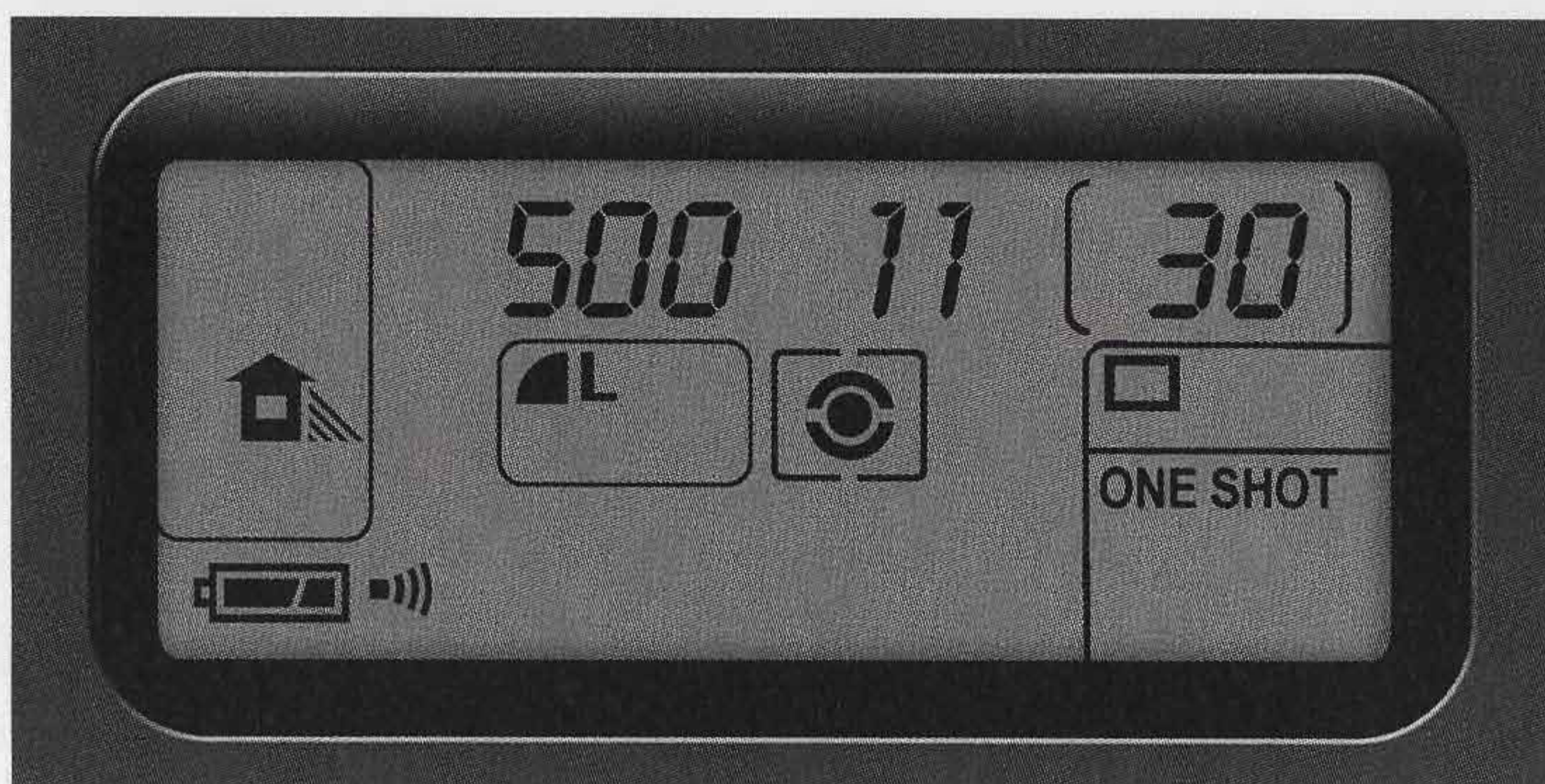

© Istockphoto / Todd Smith

Miesto judėjimo vaizdavimas

Jei norite parodyti nenustygstančio miesto judrumą, pasinaudokite paprasta gudrybe – padidinkite išlaikymą, tegu žmonės bei eismas nuotraukoje sukuria judesio šleifus. Tai paprasta (jeigu tik turite trikojį, jis yra būtinas norint sukurti įspūdį) – tiesiog perjunkite išlaikymo pirmenybės režimą ir nustatykite 1/16, 1/8 ar 1/4 sekundės išlaikymą (galite pasirinkti ilgesnį laiko tarpą, jei šviesa pakankamai menka ir neužgožia nuotraukos šviesos efektų). Tada nuspauskite užraktą, atsitraukite ir mažiau nei per sekundę atsiskleis miesto judėjimas, pastatai, statulos, žibintai bei ženklai sustings, o aplinkui bus matyti judesio pėdsakai.

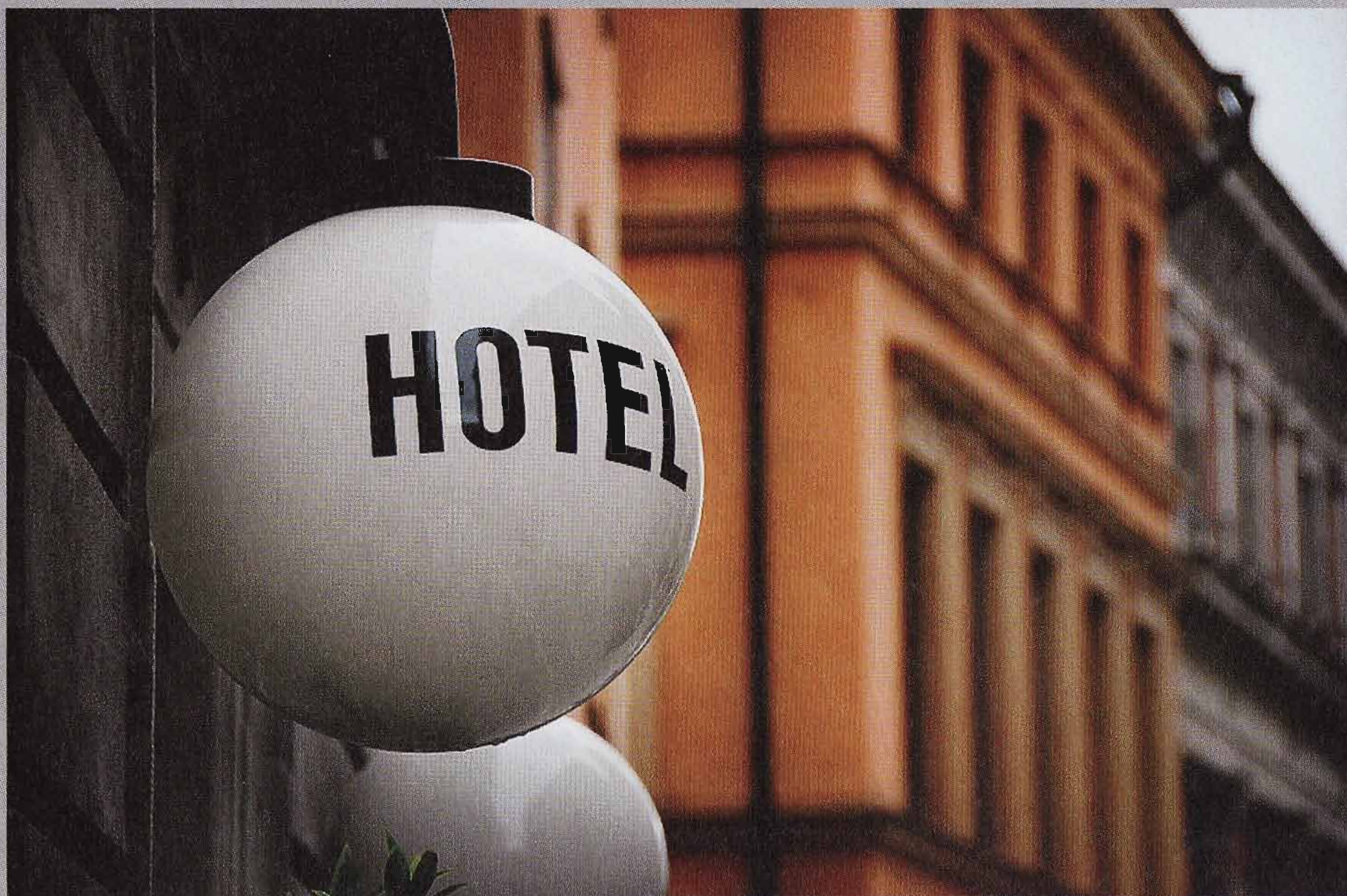
Jei fotografuojate naktį, tikrai galite pasilinksinti fiksuodami judesį. Pabandykite rasti patogią vietą aukštai (fotografuokite pro viešbučio kambario langą, ant tilto ir pan.), iš kur gerai matyti eismas. Tada pastatykite fotoaparata ant trikojo (tai būtinybė, kad šis efektas pavyktų), nustatykite išlaikymo pirmenybės režimą, pasirinkite 30 sekundžių išlaikymą ir fotografuokite. Po 30 sekundžių pamatysite ilgas raudonas juostas, primenančias lazerio spindulius (tai užpakaliniai automobilių žibintai), ir baltas juostas (tai priekiniai automobilių žibintai). Turėsite nuostabų vaizdą, kurio pavydės daugelis žmonių.

Naudokite visas detales padedančias užfiksuoti diafragma

Fotografuodami mieste, tikėtina, norite užfiksuoti kiek įmanoma geriau sufokusuotą, kuo platesnį miesto vaizdą – jei, žinoma, nefotografuojate objekto iš arti (kai sąmoningai norite, kad fonas nebūtų sufokusuotas). Štai kodėl mieste puikiai tinka diafragma

f/11. Ji padeda maždaug visą vaizdą sutelkti į židinio centrą, jei tik nefokusuojate artimiausio daikto – praktiška taisyklė yra fokusuoti maždaug ties pirmu fotografuojamo vaizdo trečdaliu.

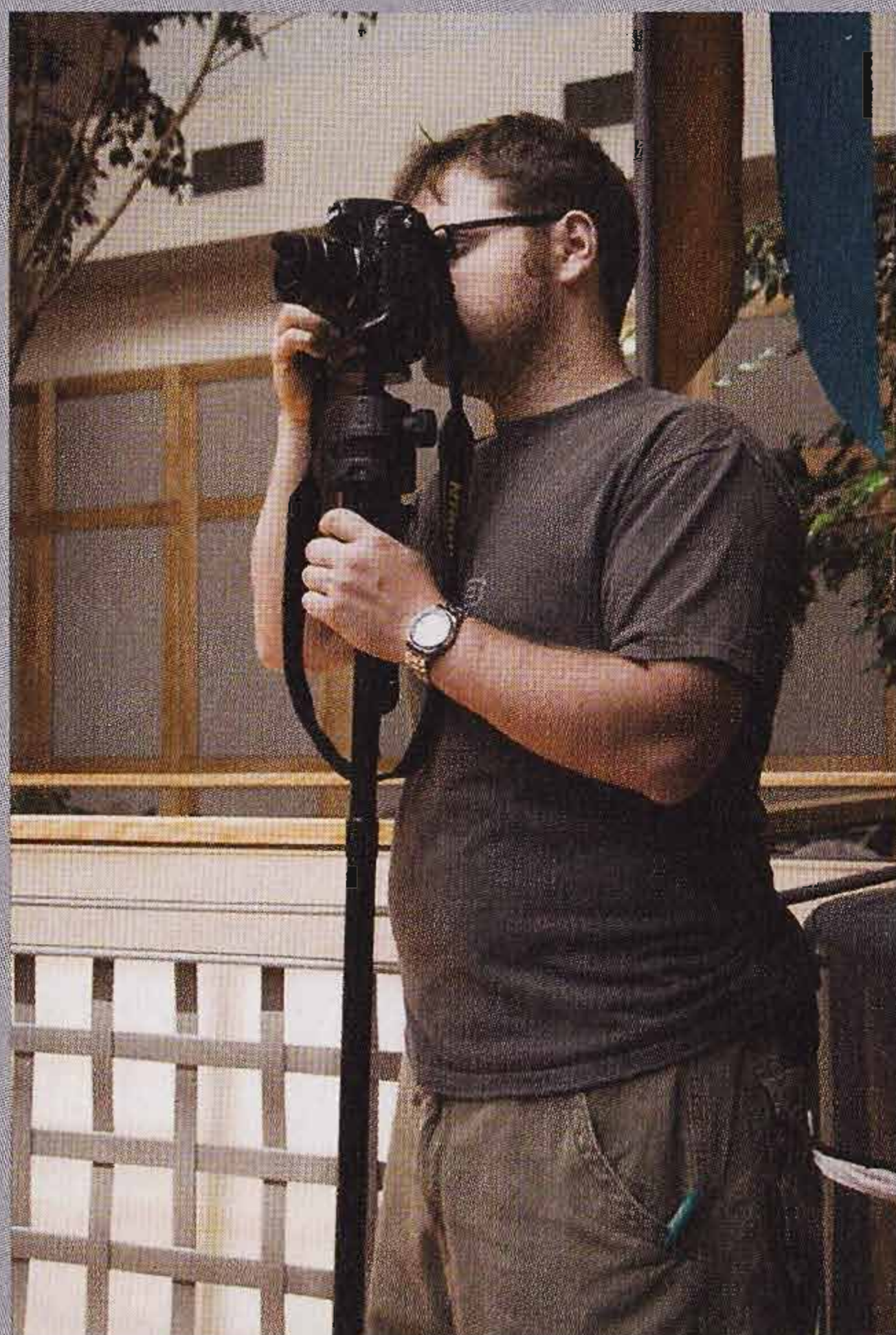

Scott Kelby

Norėdami labiausiai paveikti, ieškokite paprastumo

Turbūt tinkamai eksponuotas miesto nuotraukas labiausiai gadina ne kas kita kaip užgriozdinimas – dėmesį atitraukiančios fono detalės, pirmojo plano detalės ir apskritai visokie pašaliniai daiktai. Taigi viena svarbiausių paslapčių, kaip padaryti įspūdingų ir dramatiškų miesto bei kelionių kadro, – tai siekti paprastumo. Ieškokite fono, portretų, architektūrinių elementų – kiekvieno aspekto – paprastumo, kuo

paprastesnė aplinka, tuo stipresnis poveikis. Eikite fotografuoti siekdami kaip tik šio tikslo. Ieškokite vietos, kur nėra dėmesį blaškančių smulkmenų. Ieškokite vietos, kur nėra užgriozdinimo ir triukšmo, saugokitės dėmesį atitraukiančių detalių, įsprunkančių į kadro viršų ar šoną, ir sukursite paveikių nuotraukų – ne dėl to, kas jose vaizduojama, o dėl to, ko jose nėra – daugybės šiukšlių.

Scott Kelby

Vienakojo gudrybė

Daugybėje vietų jums paprasčiausiai neleis pasistatyti trikojo (pavyzdžiui, pamėginkite pasistatyti trikojį Didžiojoje centrinėje stotyje. Galite pradėti skaičiuoti sekundes, per kurias atskubės apsaugininkai). Vis dėlto, esama keisto dalyko: nors daugelyje vietų taikomos griežtos trikojų naudojimo taisyklės, tokios taisyklės netaikomos vienakojams (jie dažnai naudojami fiksuojant vaizdą su didelio židinio nuotolio objektyvais sporto fotografijoje. Nors vienakojai nėra tokie stabilūs kaip geri trikojai, jie gerokai stabilesni nei ranka).

Taigi gudrybė tokia: jei jums draustų fotografuoti su vienos atramos stovu, visada galite atsakyti: „Juk čia ne trikojis.“ Dažnai toks atsakymas išmuša draudėjus iš vėžių. Stovas neužima daug vietos, o kadangi nėra išskleistų kojų, nėra ir už ko užkliūti (o to baiminamasi daugelio pastatų viduje, muziejuose ir t. t.), dėl to vienakojus naudoti neretai leidžiama. Taigi, jei žinote, kad jūsų numatomose fotografuoti patalpose draudžiama naudoti trikojį, pamėginkite išpešti naudos iš senos vienakojo gudrybės. Spėju, jums pavyks.

© Istockphoto / Arkadiusz Łatko

Ką daryti, kai objektas „mirtinai užfotografuotas“

Tarkime, stovite priešais Eifelio bokštą (ar paminklą Linkolnui, ar Aukso vartų tiltą, ar pan. – na, priešais bet kurį turistinį tašką, kuris „mirtinai užfotografuotas“). Suprantate, kad jums reikia jį nufotografuoti (jei nuvažiuosite į Paryžių ir negrįšite bent su viena Eifelio bokšto nuotrauka, draugai ir šeimos nariai gali jus beveik mirtinai sumušti plikomis rankomis), bet žinote, kad jis jau baisiausiai įkyrėjęs. Yra milijonai atvirukų su vaizdu, kurį ketinate nufotografuoti. Taigi ką jums daryti, kad parodytumėte šį turistinį objektą kitokiu požiūriu? Žinoma, akivaizdus būdas (rasite tai aprašyta kiekvienoje fotografijos knygoje) – fotografuoti kitu kampu. Bet, jei atvirai, norėčiau pamatyti, kuriuo kampu Eifelio bokštas dar nebuvo nufotografuotas. Dažnai tas kampas tiesiog neegzistuoja, taigi ką darote toliau? Išbandykite tai – nufotografuokite

objektą tokiu oru, koku jis paprastai nestebimas. Teisingai – fotografuokite, kai niekas kitas nenorėtų to daryti. Nufotografuokite jį per audrą, nufotografuokite padengtą sniegu, nufotografuokite rimstant audrai, nufotografuokite tada, kai dangus tiesiog neįprastas. Kadangi objektas nesikeičia, fotografuokite jį keičiantis aplinkai, kad užfiksuotumėte ne kasdien regimą vaizdą. Štai dar viena mintis: pabandykite nufotografuoti objektą iš neįprastos vietos (kitaip tariant, fotografuokite iš tokio žiūros taško ar pozicijos, apie kurią daugumai žmonių baisu net pagalvoti. Raskite tokią atgrasią kaip „rakštis subinėj“ stebėjimo vietą; yra nemažai vilties, kad ten fotografuosite vienas). Ei, tai verta taikymo. (Supratote? Verta taikymo? Tiek to, pamirškite.)

© iStockphoto

Įtraukite mėnulį ir išsaugokite detales

Skamba tarsi tai būtų paprasta – naktinio miesto horizontas su aiškiai detalizuotu mėnuliu fone, tačiau dauguma žmonių savo nuotraukoje išvysta aiškiai per didelės ekspozicijos ryškų baltą skritulį, o ne detalizuotą mėnulį, kurio tikėjosi. Taip atsitinka dėl to, kad beveik neįmanoma padaryti tinkamai eksponuoto ir miesto (reikalingas ilgas išlaikymas), ir detalaus mėnulio vaizdo (reikalingas labai trumpas išlaikymas, nes mėnulis yra gana šviesus) tame pačiame kadre. Taigi fotografai metų metus kuria daugkartinės ekspozicijos kadrus (du vaizdai užfiksuoti viename kadre). Na, dabar esama skaitmeninių fotoaparatus, kurie suteikia galimybę sukurti dvigubą ekspoziciją, bet lygiai taip pat paprasta padaryti dvi nuotraukas – vieną miesto, kitą mėnulio – ir vėliau jas sujungti programa *Photoshop*. Pradėkite nuo naktinio miesto horizonto. Naudokite plačiakampį objektyvą (tarkime, 18 ar

24 mm), pastatykite fotoaparatą ant trikojo (visiška būtinybė), nustatykite diafragmos pirmumo režimą, pasirinkite $f/11$ diafragmą, o fotoaparatas parinks išlaikymą už jus (jis gali būti nedidelis, sakykime, 20 ar 30 sekundžių, arba ilgesnis, iki kelių minučių, priklausomai nuo miesto tamsumo). Tada nufotografuokite miesto horizontą. Dabar pasirinkite ilgiausio židinio nuotolio turimą teleobjektyvą (ar kintamojo židinio nuotolio objektyvą, geriausia 200 mm ar daugiau). Įjunkite rankinį režimą, nustatykite $f/11$ diafragmą ir $1/250$ sekundės išlaikymą. Priartinkite mėnulio vaizdą kiek galite labiau, kad be juodo dangaus ir mėnulio daugiau nieko nebūtų matyti (tai labai svarbu – jokių debesų, pastatų ir pan.), tada fotografuokite. Dabar programa *Photoshop* pridėkite mėnulį prie miesto horizonto (apsilankykite www.scottkelbybooks.com/moon, jei norite nuoseklios pamokos).

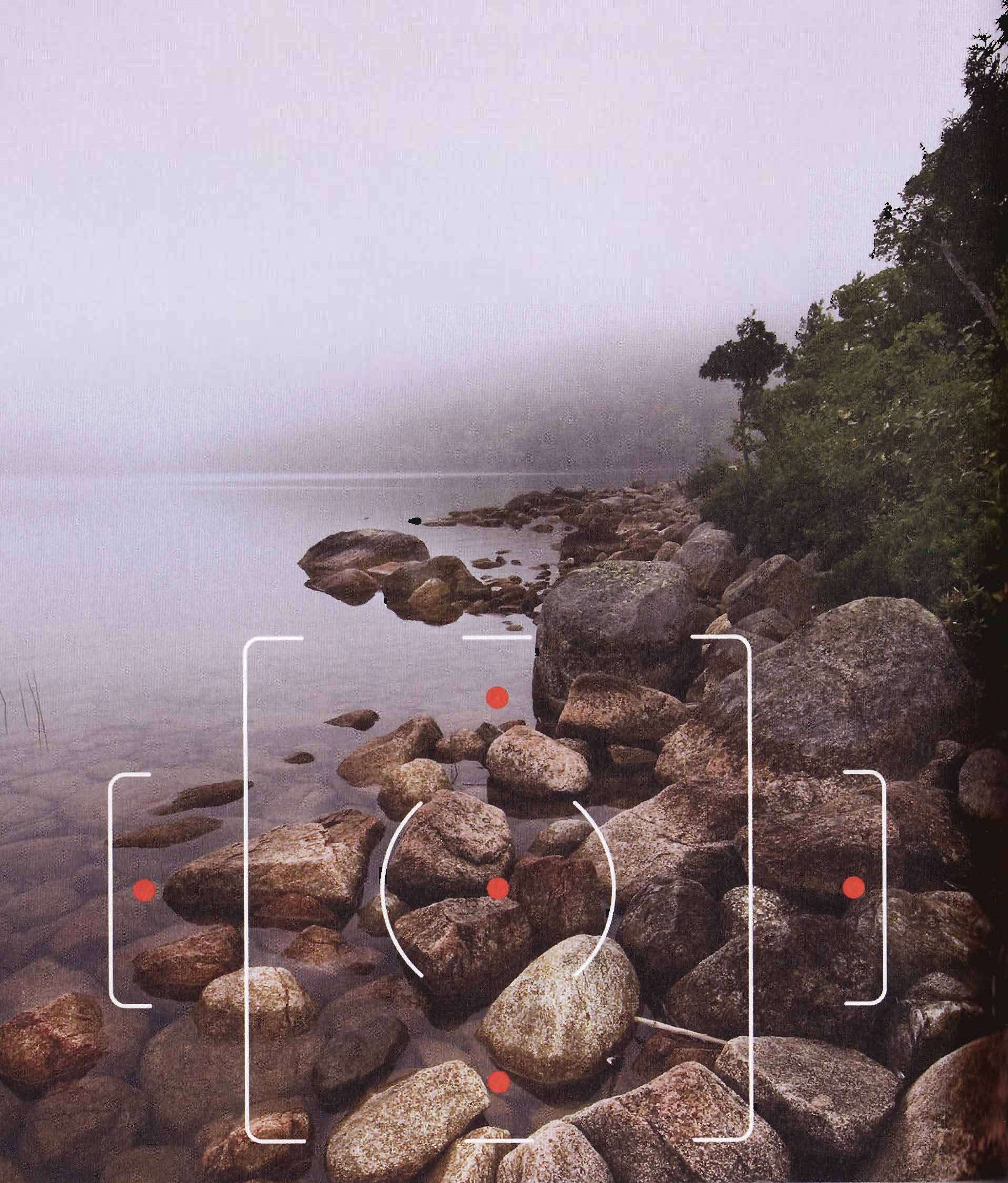

© Istockphoto / Philippe Maitz

Fejerverkų fotografavimas

Tai dar vienas iš tų dalykų, kurie pakiša koją daugeliui žmonių (mano geras draugas, kuriam nepavyko dera- mai nufotografuoti fejerverkų Liepos 4-ąją, paprašė manęs pasidalyti šiuo patarimu dėl jo ir tūkstančių kitų fotografų, kankinamų šios problemos). Pradedan- tiesiems primenu, kad turėsite fotografuoti fejerver- kus naudodami trikojį, nes, norint jamžinti krentan- čias šviesos juostas, reikės ilgo išlaikymo. Be to, šiuo atveju labai praverčia nuotolinio valdymo kabelis ar pultelis – kad žinotumėte, kada nuspausti užrakto mygtuką, jums reikės sekti raketos trajektoriją, o žvelgdami pro ieškiklį pasitikėsite nebent „pataikysiu ar nepataikysiu“ planu. Naudokite kintamojo židinio nuotolio objektyvą (geriausia 200 mm ar daugiau) tam, kad galėtumėte užfiksuoti tik pačius fejerver- kus. Jei norite fejerverkų ir fono (kaip fejerverkai ir Pelenės pilis Disnėjaus pasaulyje), tada naudokite

platesnio kampo objektyvą. Rekomenduoju fotogra- fuoti rankiniu režimu, nes tereikia nustatyti du da- lykus, ir galėsite pradėti: (1) nustatykite 4 sekundžių išlaikymą ir (2) f/11 diafragmą. Padarykite bandomąjį kadrą ir LCD ekranėlyje pažiūrėkite, ar jus tenkina rezultatas. Jei ekspozicija per didelė, sumažinkite išlaikymą iki 3 sekundžių, tada patikrinkite dar kartą. *Patarimas:* jei jūsų fotoaparatas turi ilgalaikės ekspozi- cijos režimą (*bulb mode*) (užraktas lieka atidarytas tol, kol laikote nuspaudę užrakto paleidimo mygtuką), jis čia puikiai tinka – nuspauskite užrakto mygtuką ra- ketai sprogstant ir paleiskite jį pradėjus blėsti šviesos juostoms. (Beje, dauguma *Canon* ir *Nikon* skaitmeninių veidrodinių fotoaparatai turi šį režimą.) Lieka tik laiko apskaičiavimo klausimas – nes ekspoziciją ir ryškumą jau aptarėme.

IŠLAIKYMAS: 1/4 s

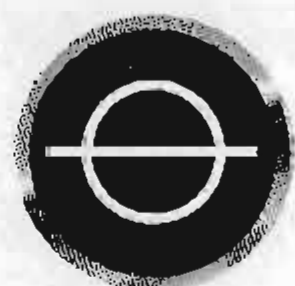
DIAFRAGMA: F/13 ISO: 100

ŽIDINIO NUOTOLIS: 12 mm

FOTOGRAFAS: Scott Kelby

Kaip profesionaliai spausdinti ir kiti šaunūs dalykai

Juk pagaliau svarbiausia – išspausdinta nuotrauka!

Šis skyrius jums bus nuostabus, jei esate gydytojas, nes tuoj užsinorėsite gero spausdintuvo ir didelių nuotraukų (mažiausiai 32,5×47,5 cm, tiesa?). Tai reiškia, kad turėsite išleisti šiek tiek pinigų, o niekas taip neleidžia pinigų kaip gydytojai. Žinote kodėl? Todėl, kad žmonės nuolat suserga ar susižeidžia. Štai, tarkime, koks nors fotografas fotografuoja Trinidade, o kitą akimirką jis jau rieda nuo kalno šlaito ir atsiduria ligoninėje (žinau, paskutinis sakinytis skamba taip, lyg aš būčiau norėjęs pasakyti, kad dardantį fotografą sustabdė tik ligoninės siena, bet tai netiesa – iš tiesų jis atsitrenkė į didžiulę lamą, besiganančią kalno papėdėje. Laimė, lama pasitaikė labai gudri ir ji sugebėjo jam iškviešti greitąją pagalbą, tačiau prieš tai spėjo paskelbti apie

jo parduodamą fotoįrangą aukcione eBay. Na, juk sakiau – ji buvo labai gudri). Ir kaip manote, kas gi ligoninėje padės šiai nelaimingo atsitikimo aukai? Teisingai – gydytojas. Bet argi šis gydytojas pasirūpins mūsų fotografu nemokamai? Abejoju. Gydytoją pinigais apipils kelionių fotografą apdraudusi draudimo bendrovė. O ką gi gydytojas darys su tais pinigais? Jis apsilankys aukcione eBay ir įsigis fotoįrangą labai palankiomis sąlygomis. Turbūt sutaupys tūkstančius. O kaip jis panaudos sutaupytus pinigus? Nusipirks 32,5×47,5 cm spausdintuvą. Matote, tai yra rinkos reguliuojamos ekonomikos stebuklas. Štai kodėl visi turėtume parduoti savo fotografijos įrangą ir stoti į universitetą studijuoti medicinos – ir po kelerių metų galėsime nusipirkti daug geresnės technikos.

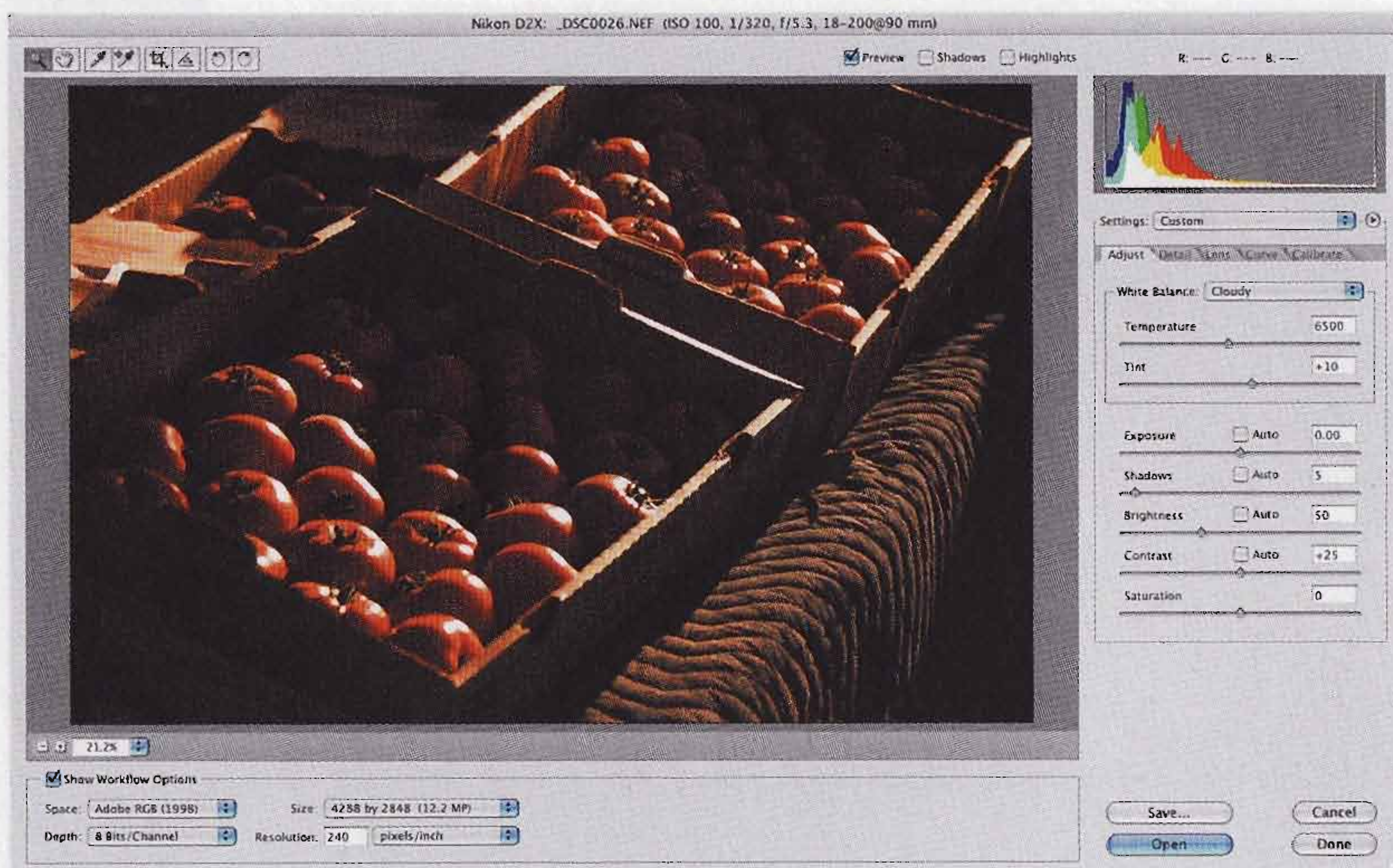
RAW formato pranašumai

Apie fotografavimą RAW formatu šioje knygoje kalbėjau jau kelis kartus, tačiau ne tiek daug. RAW – tai vaizdo kokybės režimas, ir dauguma profesionalų šiandien sutinka, kad RAW turi du didelius pranašumus, palyginti su JPEG kokybės atvaizdais: (1) suteikia geriausią įmanomą vaizdo kokybę, nes nuotraukos nėra suglaudintos (JPEG failai suglaudunami iki mažesnio rinkmenos dydžio, išmetama dalis pradinių duomenų), ir (2) vaizdai yra tokie, kokius užfiksavo fotoaparato jutikliai, fotoaparatas vaizdo niekaip neapdoroja (fotografuojant JPEG formatu, fotoaparatas

šiek tiek koreguoja spalvą, ryškumą ir t. t., kad nuotraukos gerai atrodytų). Kai fotografuojate RAW formatu, fotoaparatas nedaro tokio pobūdžio automatinių korekcijų – vėliau galėsite tai padaryti pats (įskaitant baltos spalvos balansą, ekspoziciją, šešėlius ir t. t.) programa *Photoshop* arba jūsų fotoaparato gamintojo RAW apdorojimo programa. Profesionalai labai mėgsta šią pasirinkimo laisvę, nes gali apdoroti pačius RAW atvaizdus (ir su jais eksperimentuoti), o geriausia, kad jie niekada nesugadins originalo (skaitmeninio RAW negatyvo).

NEIGIAMAI RAW FOTOGRAFAVIMO ASPEKTAI

Iš tiesų yra tik du tokie aspektai: (1) RAW formato rinkmenos yra didesnės, taigi į atminties kortelę tilps trečdaliu mažiau nuotraukų, ir (2) kadangi RAW formato rinkmenos yra daug didesnės, daugiau laiko trunka jų redagavimas programa *Photoshop*.

Scott Kelby

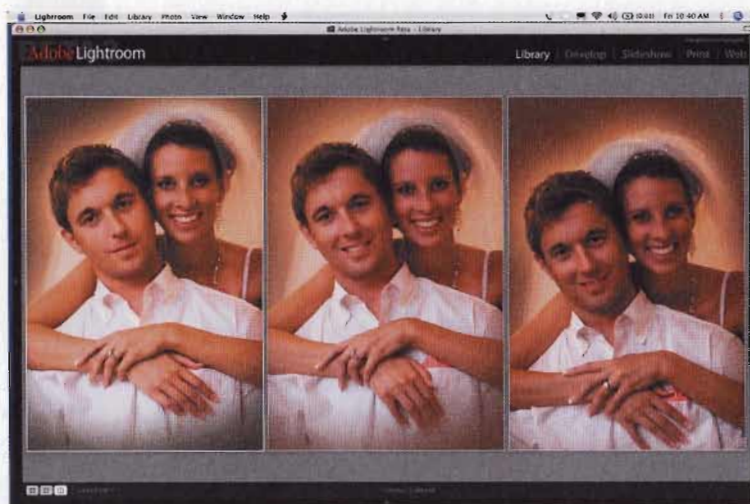
Kaip apdoroti RAW formato nuotraukas programa *Photoshop*

Įkėlus RAW formato nuotrauką į kompiuterį bei jas atvėrus programa *Adobe Photoshop*, atsiranda atskiras, visiškai kitoks, dialogo langas (toks kaip parodyta viršuje). Tai – *Adobe Camera Raw* RAW formato apdorojimo langas – jį sukūrė Thomasas Knollas, tas pats žmogus, kuris stovėjo prie *Adobe Photoshop* ištakų. *Adobe Camera Raw* programėlė sukurta puikiai. Ji padeda paprastai ir lengvai apdoroti RAW formato nuotraukas, leisdamą pasirinkti deramą baltos spalvos balansą, ekspoziciją, šešėlių ir pustonų nustatymus, taip pat koreguodami nuotrauką galėsite

atlikti maždaug tuziną kitų pataisymų (netgi įstengsite susidoroti su ekspozicijos ar objektyvo problemomis); paskui jau, atvėrę įprastą *Photoshop* programos langą, galite nuotrauką retušuoti ir dailinti. Bet užvis geriausia tai, kad niekada nepakeičiama pati originali RAW formato nuotrauka, taigi panorėję visada galite kurti naujus fotoatspaudus iš skaitmeninio negatyvo. Nepamirškite, šis specialus dialogo langas atsiveria tik tada, jei fotoaparatas buvo nustatytas fotografuoti RAW kokybės režimu.

KUR DAUGIAU SUŽINOTI APIE RAW

Jei norite sužinoti daugiau apie RAW formato nuotraukų apdorojimą programa *Adobe Photoshop*, siūlau rinktis: (1) Beno Willmore'o *Photoshop* pamokų DVD plokštelę, pavadintą *Photoshop CS2 Mastering Camera Raw* (www.photoshopvideos.com), (2) mano knygą *The Photoshop Book for Digital Photographers*, kurioje visas skyrius skirtas RAW apdorojimui arba (3) Bruce'o Fraserio knygą *Real World Camera Raw*.

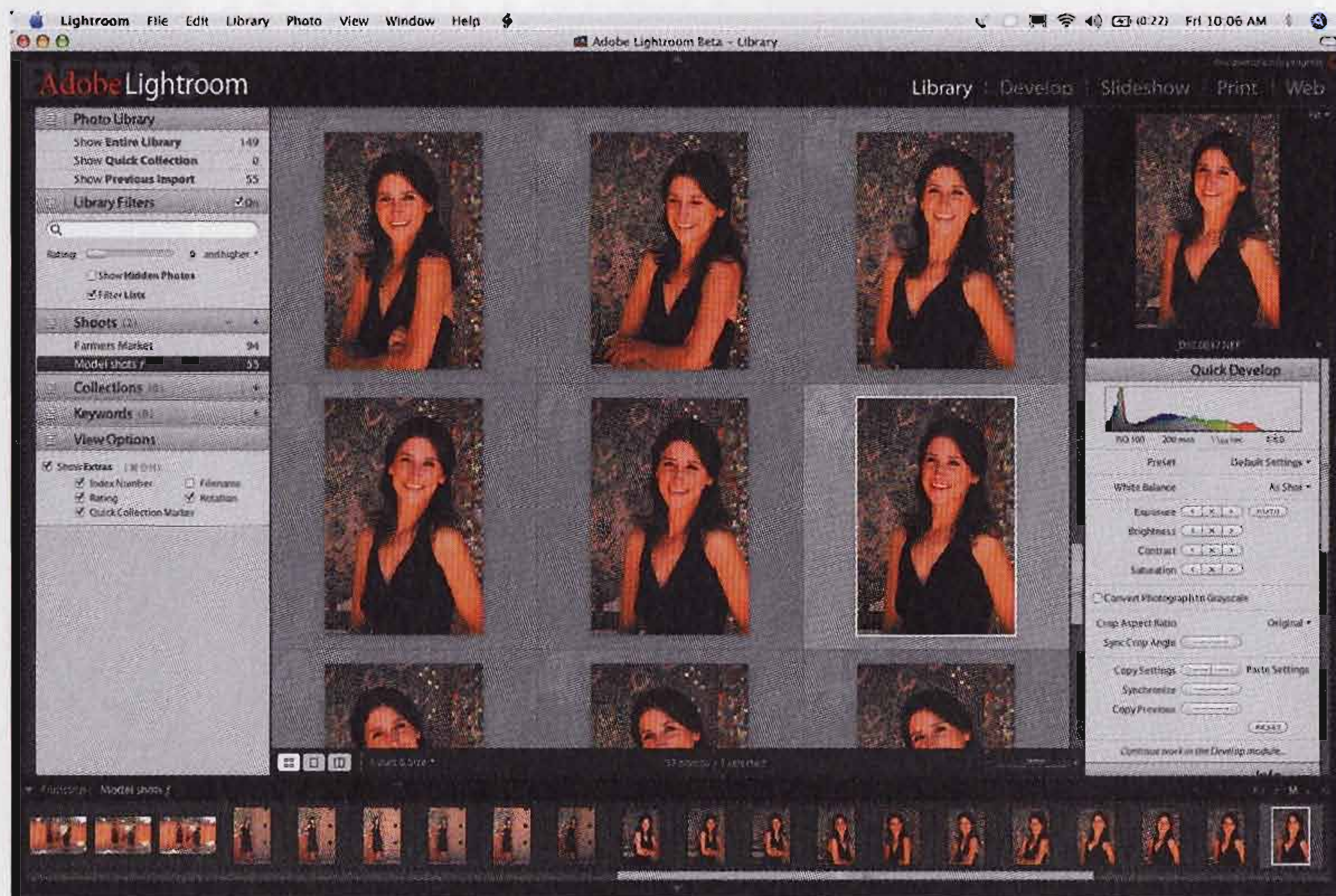

Scott Kelby

Palyginkite vaizdą LCD ekrane su kompiuterio vaizdu

Pripildę visą atminties kortelę paskutinio fotografavimo nuotraukų, sėskite prie kompiuterio ir atverkite jas bet kuria savo naudojama nuotraukų peržiūros programa (aš naudoju *Adobe Lightroom*, naują taisyklomąją *Adobe* šeimos programą, sukurtą specialiai profesionaliems fotografams. Sužinosite daugiau, apsilankę svetainėje www.adobe.com); turėkite fotoaparata netoliese. Vos atvėrę nuotraukas kompiuteryje, čiupkite fotoaparata ir palyginkite, kaip atrodo nuotraukos fotoaparato LCD ekranėlyje, palyginti su nuotraukomis, regimomis kompiuterio ekrane. Šitai jums iškart padės suprasti, kiek jūsų skaitmeninio

fotoaparato LCD ekranėlio vaizdas skiriasi nuo tikrovės, ši informacija jums labai pravės fotografuojant. Pavyzdžiui, išvydę, kad LCD ekranėlyje vaizdas atrodė „šaltesnis“ nei iš tikrųjų kompiuterio ekrane (kaip tik į jį žiūrėdami galiausiai redaguosite nuotraukas), žinosite, kad ant objektyvo nereikia dėti nuotraukas „sušildančio“ filtro. Jei LCD ekranėlis per tamsus (palyginti su kompiuterio ekranu ir/ar spausdintuvo išspausdintais vaizdais), žinosite, kad iš tikrųjų reikia fotografuoti šiek tiek šviesesnius kadrus. Išbandykite tai ir nustebsite, patyrę, kaip, žinant LCD ekranėlio ir tikrovės vaizdo skirtumus, galima pagerinti fotografiją.

Scott Kelby

Nuotraukų apdorojimas programa *Lightroom*

Nors retušuodamas ir tobulindamas nuotraukas naudoju *Adobe Photoshop*, tačiau tvarkydamas ir sistemindamas tūkstančius skaitmeninių nuotraukų, apdorodamas RAW formato nuotraukas, kurdamas skaitmeninius skaidrių pristatymus ir spausdindamas nuotraukų bukletus, naudoju naują *Adobe* produktą, pavadintą *Adobe Lightroom*. Ši programa, sukurta išskirtinai fotografams, tinka ir *Macintosh*, ir *Windows* vartotojams, o kainuoja tik dalį to, kiek kainuoja *Photoshop*. Na, ji, žinoma, nepakeičia *Photoshop*, ja negalima retušuoti (naikinti spuogelius, raukšles, senatvės dėmes, balinti dantis ar panašiai – visa tai darome

programa *Photoshop*, norėdami kuo labiau pagražinti žmones), negalima kurti specialiųjų efektų ir šaunių maketų, negalima daryti begalės kitų dalykų, kuriuos galima padaryti tik *Photoshop*. Tačiau *Lightroom* ir neturi viso to daryti – ji skirta tvarkyti ir peržiūrėti nuotraukas ir, pridėsiu, atlieka savo užduotį puikiai. Jei rimtai susidomėsite skaitmenine fotografija (jei jau nusipirkote šią knygą – pradedate rimtai domėtis), rekomenduoju išbandyti *Lightroom* – ypač dėl to, kad jei iš tikrųjų šią programą nusipirksite, man *Adobe* grynais išmokės tam tikrą pelno procentą. Žinoma, juokauju, bet norėčiau nejuokauti.

3 megapixel = 5x7"

4 megapixel = 8x10"

5 megapixel = 11x14"

6 megapixel = 13x19"

8 megapixel = 16x20"

10 – 12 megapixel = 24x36"

Scott Kelby

Kiek dar megapikselių jums reikia?

Dėl megapikselių esama galybės painiavos (dar žinomos kaip rinkodaros akių dūmimas). Daugelis žmonių iš tikrųjų mano, kad megapikseliai susiję su vaizdo kokybe – kuo didesnis megapikselių skaičius, tuo geresnė kokybė. Deja, tai netiesa. Taigi, jei šį argumentą pateikiate kaip pretekstą pirkti naujam fotoaparatai, manęs jis neįtikins (nors jūsų sutuoktinis galbūt tuo ir patikės). Štai ką iš tiesų reiškia megapikseliai: nuo jų priklauso, kokio dydžio galutinę nuotrauką galia atspausdinti. Tai ir viskas. Jei neketinate spausdinti didesnio nei 20x25 cm formato nuotraukų, tada 5 megapikselių fotoaparatas – viskas, ko jums reikia. Tiesą sakant, tai netgi daugiau nei jums reikia, bet šiais laikais nerasite pirkti mažesnės nei 5 megapikselių skiriamosios gebos fotoaparato. Jei norite spausdinti 32,5x47,5 cm dydžio spalvotas nuotraukas,

tereikia 6 megapikselių fotoaparato (žinau, sunku tuo patikėti, jei metų metus sau tvirtinate, kad jums reikia 10 ar daugiau megapikselių). Taigi kam reikalingi šiuolaikiniai 10 ir 12 megapikselių fotoaparatai? Mulkiam. (Na, gerai, ne visai, bet juk žinojote, kad tai pasakysiu.) Iš tiesų 10 ir 12 megapikselių fotoaparatai reikalingi profesionalams, kurie spausdina 60x90 cm dydžio nuotraukas. Jei jūs tokie ir esate, ką gi, metas papurtyti pinigine, bet jei jūs nuolatos nespausdinate plakatų dydžio nuotraukų, 6 megapikselių fotoaparatas – tai viskas, ko daugumai žmonių iš tiesų kada nors prireiks, taigi padėkite į šalį čekių knygelę. Na, nekaltinkite manęs. Stengiuosi sutaupyti jums pinigų, kad galėtumėte įsigyti padorių objektyvų ir aukščiaušios kokybės trikojų.

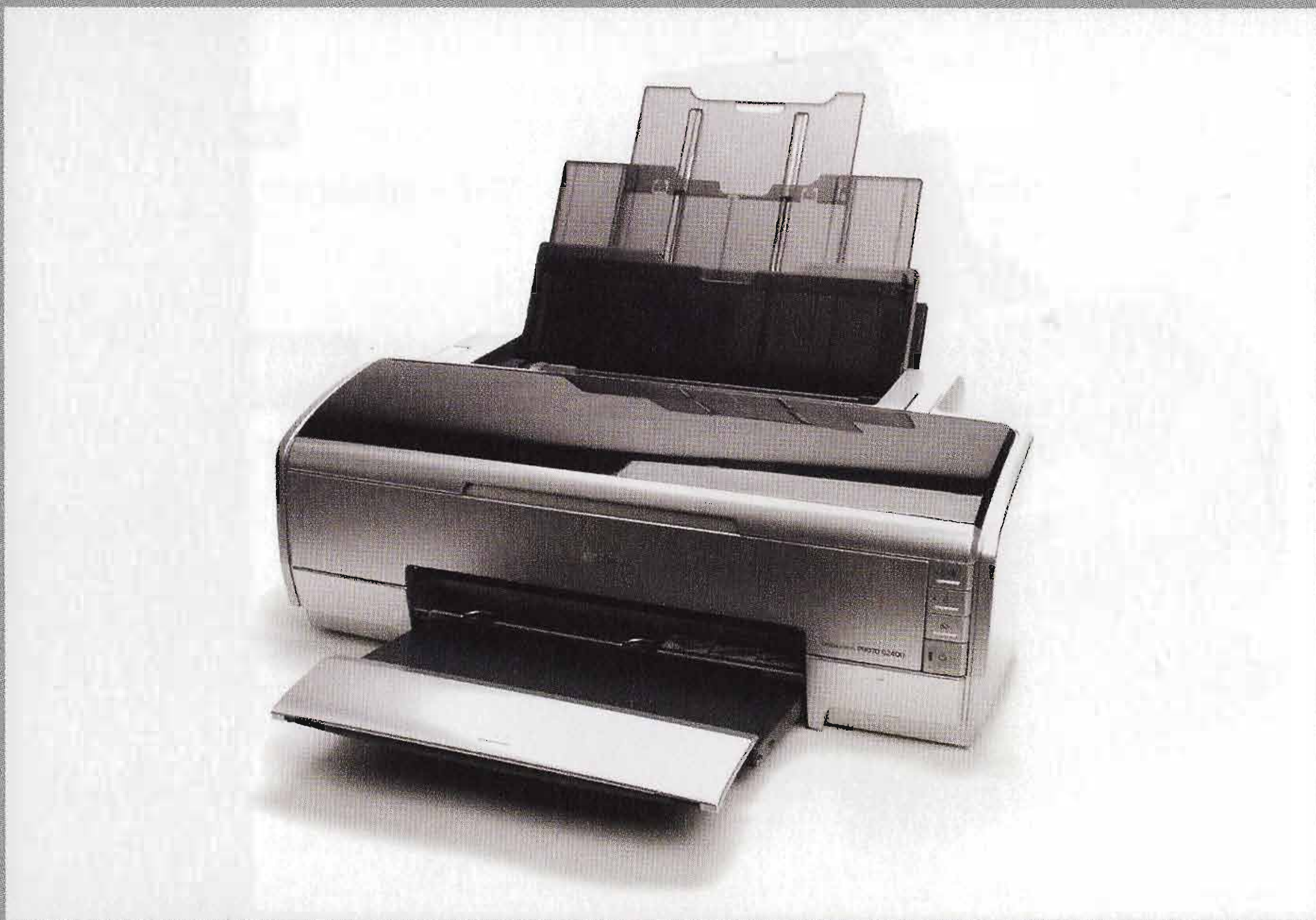
20×25 cm dydžio nuotraukų spausdinimas

Kada nors, realizavę visas šioje knygoje pateiktas gudrybes, norėsite atspausdinti nuotraukų, o šiais laikais daugelis profesionalių fotografų patys spausdina nuotraukas. Aš asmeniškai naudoju tik *Epson* spausdintuvus; kas antras mano pažįstamas profesionalas taip pat juos naudoja. *Epson* spausdintuvai – profesionalaus spalvoto ir nespaltvoto kokybiško rašalinio spausdinimo standartas. Prieš rekomenduodamas pirkti kurį nors *Epson* spausdintuvą, noriu, kad iš pat pradžių žinotumėte vienintelę priežastį, dėl kurios jums tai sakau – šį dalyką pasakyčiau bet kuriam savo draugui. *Epson* man nemoka mokesčio už paslaugas ar pelno dalies. Jie nieko nenutuokia apie šias rekomendacijas, taigi, jei jiems pasakysite: „Ei, Scottas man patarė nusipirkti *Epson* spausdintuvą“, jie pasiteiraus:

„Koks Scottas?“ Aš turiu tris *Epson* spausdintuvus ir juos labai vertinu dėl trijų priežasčių:

1. Dažniausiai jie dirba nepriekaištingai, o susidūrus su kliūtimi ištisą parą teikiama tiesioginė techninė pagalba. Ji iš tiesų yra naudinga.
2. *Epson* atstovai parduoda ne tik spausdintuvus, bet ir popierių, o man jų popierius patinka.
3. Spausdinimo rezultatai – tikrai pritrenkiantys. Mane vis dar stebina *Epson* spausdintuvais išspausdintų nuotraukų kokybė.

Spausdindamas berėmes 10×15, 12,5×17,5 ar 20×25 cm formato nuotraukas naudoju (ir labai rekomenduoju) *Epson Stylus Photo R800*. Jis kainuoja apie 399 dolerius. Vertas kiekvieno cento.

32,5×47,5 cm dydžio nuotraukų spausdinimas

Tarp profesionalių fotografų populiarius nuotraukų dydis – 32,5×47,5 cm, o *Epson Stylus Photo R2400* – šios karalystės valdovas. Nesu matęs kito jam prilygstančio spausdintuvo, na, nebent *R2200*. Šio spausdintuvo išgaunamos spalvos stulbina, bet labiausiai *R2400* pritrenkia nespaltvotomis nuotraukomis. Šokinėsite iš džiaugsmo. Be to, *R2400* naudoja *Epson UltraChrome K3* archyvinės kokybės rašalą, taigi jūsų nuotraukos gyvuos gerokai ilgiau nei jūsų patys. Žinoma, be 32,5×47,5 cm formato atspaudų, šis spausdintuvas

spausdina ir visus mažesnių dydžių atspaudus (*Epson* teigia, kad jis geba išspausdinti 27,5×35 cm dydžio nuotrauką mažiau nei per dvi minutes, bet negalėčiau to patvirtinti, nes vos kartą atspausdinęs savo pirmą berėmę 32,5×47,5 cm formato nuotrauką, nebenorėjau daugiau spausdinti 27,5×35 cm formato nuotraukų. Manau, jūs taip pat sau tarsite: „Geriau didesnės.“). Štai ką reiškia įsimylėti spausdintuvą. Jis kainuoja apie 850 dolerių, o pagal jo galimybes, – tai nebrangus pirkinys.

40×50 cm atspaudai – geriausias profesionalų pasirinkimas

Parduodantys savo nuotraukas profesionalai žino – kuo didesnė nuotrauka, tuo didesnis užmokestis. Galbūt todėl daugelis jų teikia pirmenybę 40×50 cm formato atspaudams, o jiems spausdinti skirtas *Epson Stylus Pro 4800* spausdintuvas. Nors techniškai jis pajėgia išspausdinti 42,5 cm pločio atspaudą, bet visi pageidauja „auksinio“ 40×50 cm formato, ir 4800 tai puikiai įgyvendina, bet iš anksto įspėju – Epson negamina 40×50 cm formato popieriaus (tai mane

glumina, nes šį formatą dauguma profesionalų mėgsta labiausiai). Žinoma, esama kitų popieriaus gamintojų (tokių kaip *Red River Paper*), kurie gamina 40×50 cm formato popierių, skirtą darbui su 4800. Taigi rinkitės juos, nebent mėgstate patys apsipjaustyti didesnio formato popierių iki 40×50 cm dydžio. Nepaisant nemalonaus pjaustymo darbo (jums jis gali būti ir malonus, ir nemalonus, bet mane asmeniškai jis varo į neviltį, nors gal tik mane), 4800 – svajonių mašina.

Kokį popierių naudoti spausdinant?

Jei įsigysite *Epson* spausdintuvą, tikrai užsimanysite pasirinkti ir *Epson* popierių (tėra tik *Red River Paper* išimtis). *Epson* popierius ne tik geriausiai tinka *Epson* spausdintuvams, kartais tai vienintelis tinkamas popierius (pavyzdžiui, kartą spausdindamas pasirinkau *HP* popierių. Jis visiškai netiko – iš spausdintuvo išlindo spalvotas lapas, bet atrodė kaip... na, tiek to, pasakysiu, kad man nepavyko). Taigi kokį popierių rekomenduoju? Štai jis:

Epson Velvet Fine Art Paper: tai medvilnės pluošto popierius matine danga, primena akvarelinį popierių ir išsiskiria puikia faktūra, kuri suteikia nuotraukoms beveik tapybinį įspūdį. Klientams patinka šio popieriaus daromas įspūdis – dažnai jie pastebi jį pirmiausiai.

Epson's Premium Luster Photo Paper: tai turbūt mano mėgstamiausias universalus popierius (jį vertina ir daugelis profesionalų). Jam būdingas žvilgesys, bet jis nėra per daug blizgus. Tai idealus pasirinkimas, jei renkatės tarp matinio ir blizgančio popieriaus.

Epson Enhanced Matte Paper: puikus popierius ne-spalvotoms nuotraukoms spausdinti, jam būdinga ir maloni faktūra, ir glotnumas, – tai detalėms suteikia stebinančio ryškumo.

Visų šių rūšių popieriaus galima nusipirkti svetainėje Epson.com

Kas lemia popieriaus pasirinkimą?

Kaip sužinoti, kokį popierių geriausia naudoti konkrečiu atveju? Norite tikėti, norite netikėti, bet popieriaus pasirinkimą lemia vienas dalykas: jūsų nuotraukos turinys.

Pavyzdžiui, spausdindami švelnesnės prigimties dalykus (gėles, paukščius, peizažus, krioklius ar bet kokį kitą vaizdą, kuriam norite suteikti švelnumo), pasirinkite faktūrinį popierių, tokį kaip *Epson Velvet Fine Art Paper* (jeigu spausdinate *Epson* spausdintuvu), jis puikiai tinka tokio pobūdžio vaizdams. Jis tinka, kai siekiate „meniško“ fotografijos įspūdžio. Taip pat šis popierius puikiai tinka, jei nuotrauka nėra „smeigtuko aštrumo“. Jei norite papildomos faktūros ir gylio, išbandykite šį popierių ir spausdindami (ypač spausdintuvu *Epson R2400*) nespaltvotas fotografijas.

Spausdindami rimtus portretus, architektūros statinius, miesto gyvenimo akimirkas, kelionių įspūdžius

ir smulkiai detalizuotus peizažus, rinkitės *Epson's Premium Luster Photo Paper* popierių. Bet kuris detalizuotas objektas ant šio popieriaus atrodo puikiai, ir jis pagyvina spalvas. Taigi, kai vaizdas turi daug detalių, daug spalvų ir yra ryškus, ir tai reikia atskleisti, šis popierius puikiausiai tinka spausdinti ryškioms, aiškioms nuotraukoms.

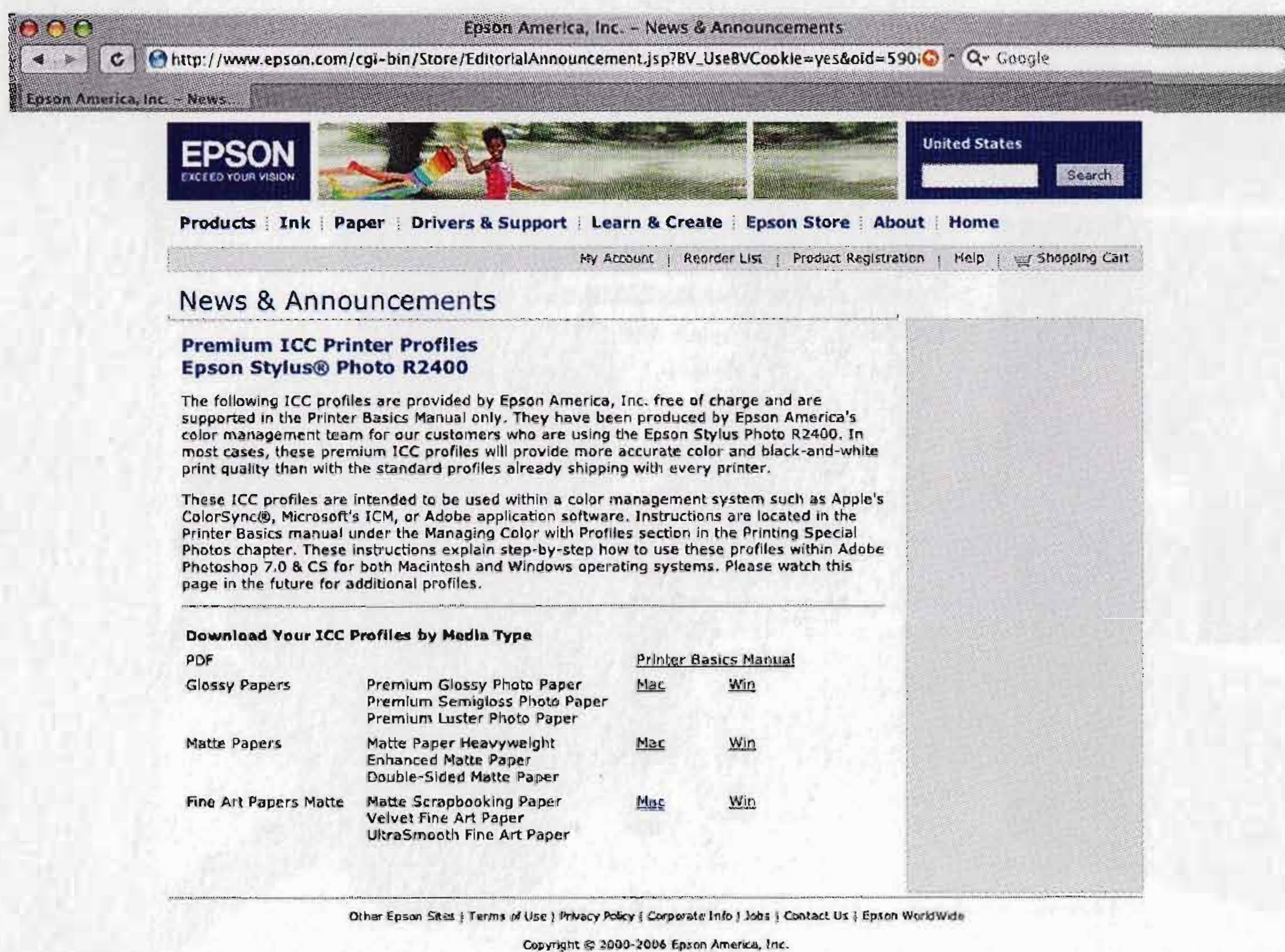
Epson's Enhanced Matte Paper – puikus pasirinkimas spausdinant nespaltvotas nuotraukas. *Enhanced Matte Paper* minimaliai sumažina atspindžius, taigi nuotraukos ypač gerai atrodo po stiklu (jos įgauna šiek tiek spindesio, kurio trūksta visiems matiniams paviršiams). Jei ketinate savo nuotraukas įrėminti, galutiniu rezultatu nenusivilsite. Vis dėlto gaminant šį popierių naudojamos rūgštys, tad ant jo spausdinti spalvotos nuotraukos rizikinga, nes laikui bėgant jos gali pasidaryti šiltesnės.

Vaizduoklio ir spausdintuvo suderinimas

Suderinti spalvas (kad spalvotu rašalu išspausdintų nuotraukų vaizdas sutaptų su regimu kompiuterio vaizduoklyje vaizdu) pastaraisiais metais tapo gerokai paprasčiau. Sėkmingo spalvų suderinimo sistemos veikimo raktas – monitoriaus spalvų kalibravimas. Prieš kelerius metus šis procesas buvo brangus ir reikalavo daug laiko, jį atlikti paprastai imdavosi tik apmokami konsultantai, tačiau dabar bet kas gali šį darbą atlikti, nes (1) dabar tai kiekvienam prieinama ir (2) daugmaž visas kalibravimo darbas atliekamas

automatiškai, o jūs tuo tarpu galite tiesiog sėdėti ir žiaumoti spurgą (žinoma, jums nebūtina valgyti spurgos, bet tai neskausminga). Tikriausiai populiariausia šiuo metu profesionalų naudojama monitoriaus kalibravimo programa yra *Eye-One Display 2* (gamin-tojas *GretagMacbeth*). Jis parduodamas už maždaug 230 dolerių, ir jo pakanka, kad monitoriaus vaizdas atitiktų nuotraukų vaizdą. Na, dar turite nemokamai internetu atsisiųsti spalvos profilius popieriui, ant ku-rio spausdinsite (daugiau apie tai – kitame puslapyje).

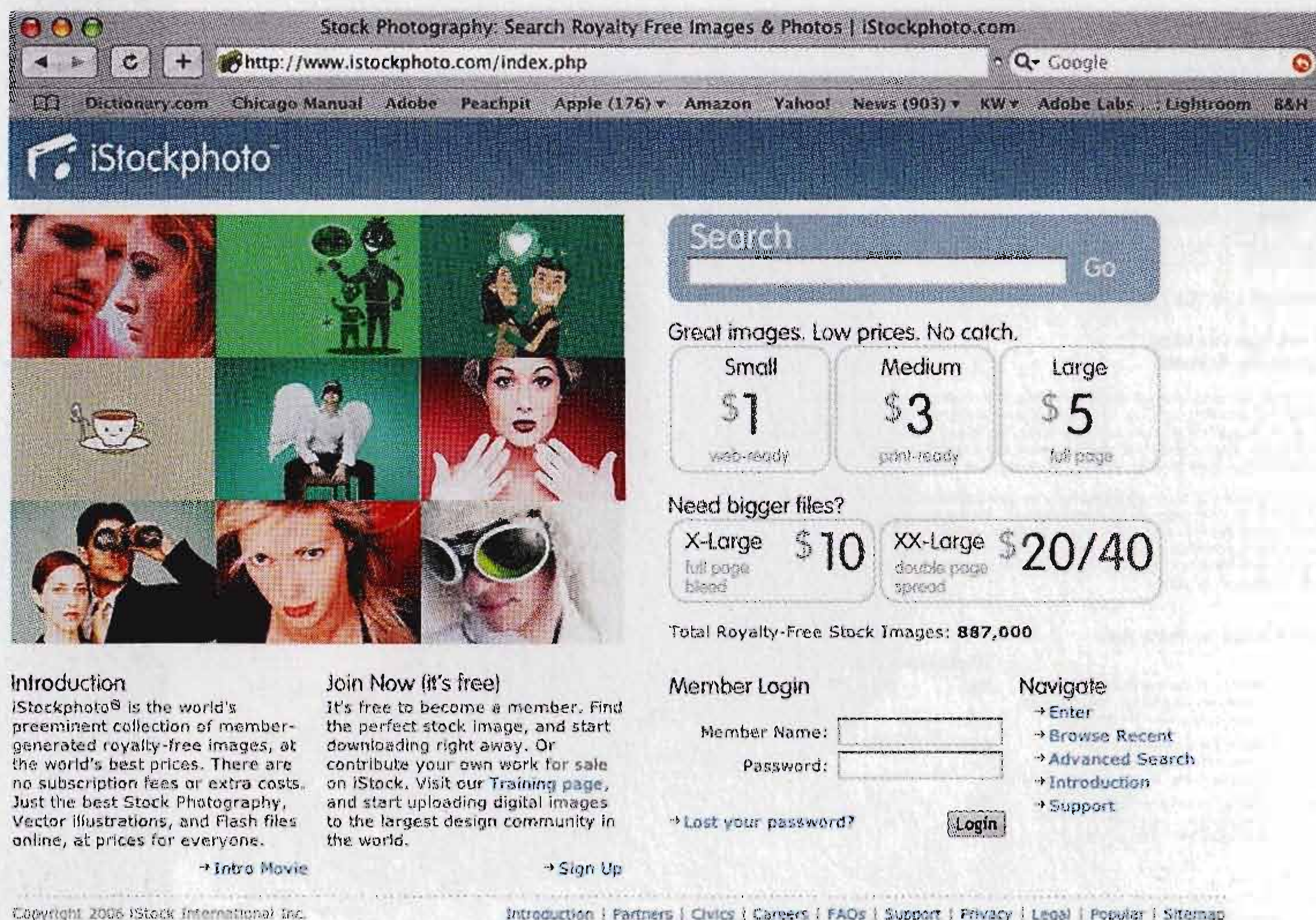
Atsisiųskite savo popieriaus spalvų profilių

Jei perkate Epson popierių (ar bet kurio garsesnio gamintojo profesionalų popierių rašaliniam spausdintuvui), būtinai aplankykite Epson (ar kito popieriaus gamintojo) tinklalapį, paspauskite skirtą jūsų turimam rašaliniam spausdintuvui nuorodą ir atsisiųskite nemokamų spalvų profilių konkrečiam popieriui, ant kurio spausdinsite. Vos įdiegę šiuos nemokamus

spalvų profilius (jie įdiegiami dukart spragtelėjus pelės mygtuką) ir atvėrę programą *Photoshop*, galėsite pasirinkti tikslų spausdintuvo ir popieriaus derinį. Taip, naudodami konkretų popierių ir spausdintuvą, pasieksite geriausių įmanomų rezultatų (ir spalvos adekvatumo). Profesionalai daro tai kaskart ir šitaip labai pagerina nuotraukų kokybę.

KAD SPALVA BŪTŲ TIKSLIAU NUSPĖJAMA

Spausdintuvas turi spalvų derinimo sistemą, *Photoshop* – taip pat. Dvieju spalvos derinimo sistemų veikimas tuo pačiu metu – tiesiausias kelias gauti prastoms spalvoms. Taigi, jei spausdinate naudodami *Photoshop* spalvų derinimo sistemą, išjunkite spausdintuvo sistemą (kitą variantą, tegul tinkamas spalvas sureguliuoja *Photoshop*).

Nuotraukų pardavimas internetu

Nuotraukų pardavimas prekybos agentūrai – daugelio fotografų svajonė (įskaitant ir profesionalus), bet paprastai tik geriausieji iš geriausiųjų turi tokią galimybę. Na, turėjo iki šiol. Dabar galite parduoti nuotraukas, negaudami pelno procentų, per *iStockphoto.com* – tai viso pasaulio fotografų, parduodančių savo nuotraukas internetu, bendruomenė (šitai reiškia, kad kitiems žmonėms suteikiate teisę pirkti, atsisiųsti ir naudoti savo nuotraukas gaminti lankstinukams, reklamai, tinklalapiams, skrajutėms ir kitai antrinei medžiagai, kurią savo klientams kuria grafikos ir tinklalapių dizaineriai). Nuostabu tai, kad bet kas, vadovaudamasis jų pateiktomis taisyklėmis, gali įdėti savo nuotraukas – jos tampa didžiulės *iStockphoto* vaizdų duomenų bazės dalimi – ir tuoj pat pradėti jas pardavinėti. Jums sumokama atsižvelgiant į tai, kiek

žmonių nuperka jūsų nuotrauką; jos parduodamos po 1 dolerį (mažo dydžio), 3 dolerius (vidutinio dydžio) ir 5 dolerius (viso dydžio), taigi, kad ši veikla apsimokėtų, turėsite įkelti daug nuotraukų. Bet leiskite pasakyti štai ką – yra fotografų, kurie gyvena (ir moka *Porsche* išperkamąją nuomą) vien tik iš *iStockphoto.com* parduodamų nuotraukų, nes *iStockphoto.com* duomenų baze naudojasi nesuskaičiuojama daugybė žmonių visame pasaulyje. Nereikia nė sakyti, kad kuo geresnės kokybės bus jūsų darbai ir kuo populiariesnių temų, tuo dažniau jūsų nuotraukas kas nors parsisiųs. Kiek populiarius pasidarė *iStockphoto*? Na, *Getty Images*, vienas pirmaujančių ir labiausiai gerbiamų aukštos kokybės atvaizdų tiekėjų, neseniai nupirko visas jų akcijas – jei tai jums ką nors sako.

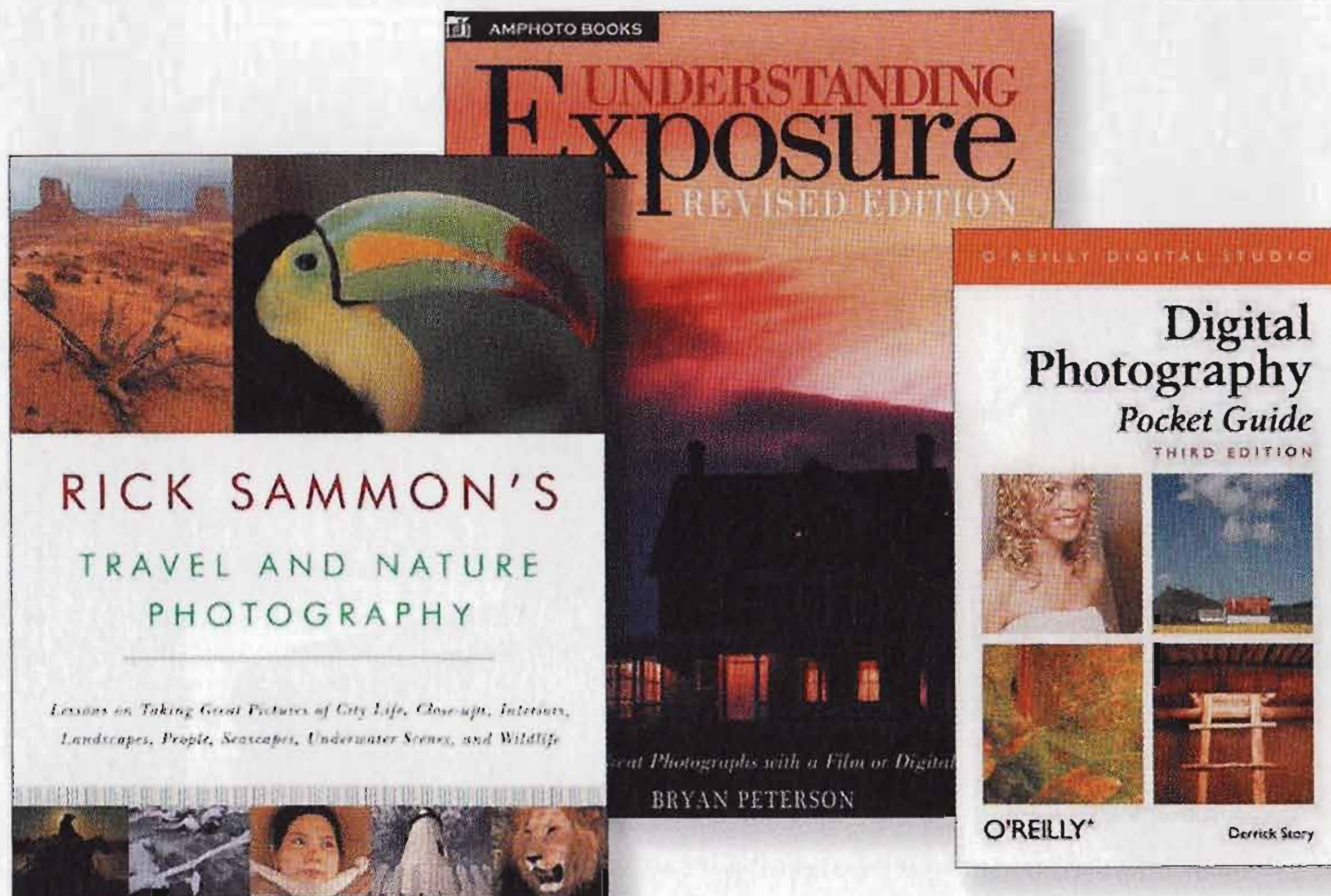
Žvilgtelėkite į mano įrangą

Prašom trumpai žvilgtelėti į mano įrangą: mano pagrindinis fotoaparatas – *Nikon D2X*, o papildomas – *Nikon D200*. Fotografuodamas nešiosi tris objektyvus: *Nikon 12–24 mm f/4* plačiakampį, *70–200 mm VR f/2.8* ir *24–120 mm VR f/3.5* kintamojo židinio nuotolio objektyvus. Taip pat turiu *70–180 mm f/4.5* kintamojo židinio nuotolio objektyvą su makro funkcija. Naudoju poliarizuojančius, neutralaus gradi-ento ir UV filtrus. Tai viskas.

Naudoju *Nikon SB800* išorinę blykstę, taip pat turiu tokius standžiuosius diskus: *Epson P–2000*, *P–4000* bei *80 Gb LaCie Rugged All-Terrain Hard Drive* (kaip antrą

atsarginį standųjį diską, nes nešiosi arba *P–2000*, arba *P–4000*, bet ne abu tuo pačiu metu).

Naudoju *Slik* anglies pluošto trikojį ir *Really Right Stuff BH–55* trikojo galvutę (tai visų galvučių motina, jei paklaustumėte). Naudoju penkias *SanDisk Extreme III CompactFlash* atminties korteles (tris korteles po 4 Gb ir dvi po 2 Gb). Galiausiai, visą šią įrangą tampausi dvejopai: dažniausiai traukiu (jis rieda) *Lowepro Pro Roller 1*, o keliaudamas be didelio bagažo naudoju *Lowepro Stealth Reporter D200 AW Shoulder Bag*, kuris puikiai atlieka savo paskirtį!

Kelios knygos, kurias asmeniškai rekomenduoju

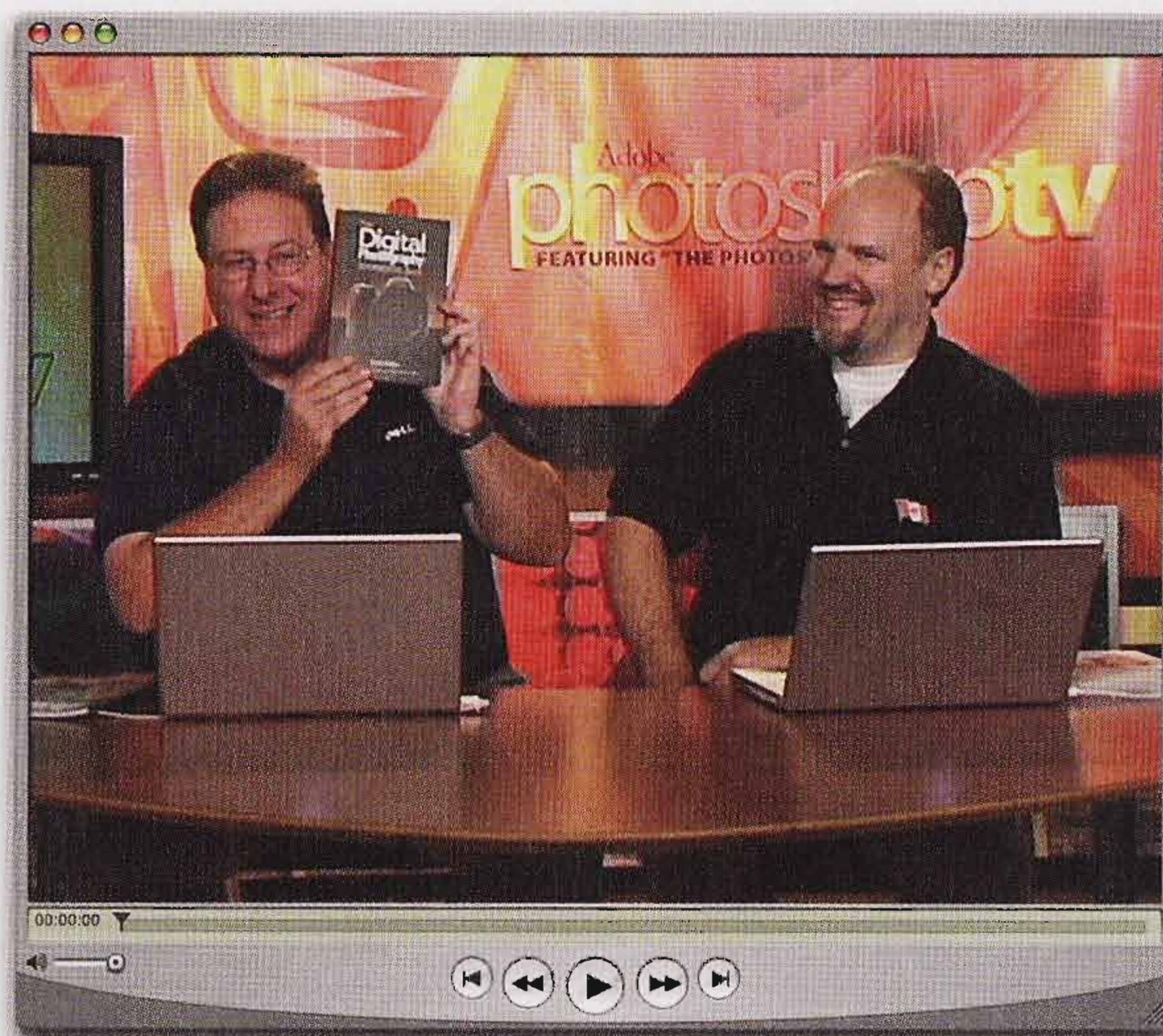
Tikiuosi, ši knyga įkvėpė jums noro daugiau sužinoti apie fotografijos meną. Jei taip, rekomenduoju kelias knygas (be ypatingos eilės tvarkos):

1. Bryan Peterson *Understanding Exposure: How to Shoot Great Photographs with a Film or Digital Camera* (šią knygą netrukus ketiname išleisti lietuviškai – „Kitų knygų“ past.);
2. Rick Sammon *Rick Sammon's Travel and Nature Photography*;
3. Derrick Story *Digital Photography Pocket Guide*, trečiasis leidimas;
4. Bill Fortney *Bill Fortney's Great Photography Workshop*;
5. Rick Sammon *Rick Sammon's Complete Guide to Digital Photography: 107 Lessons on Taking,*

Making, Editing, Storing, Printing, and Sharing Better Digital Images.

Jei be galo mėgstate puikią fotografiją, rekomenduoju kelis fotoalbumus:

1. Bill and Wesley Fortney *America From 500 Feet!*
2. George Lepp *Golden Poppies of California: In Celebration of Our State Flower*;
3. Rick Sammon *Flying Flowers*;
4. Julieanne Kost *Window Seat: The Art of Digital Photography and Creative Thinking*;
5. Leah Bendavid Val (ed.) *Through the Lens: National Geographic's Greatest Photographs*.

Mokykitės iš manęs žiūrėdami Adobe® Photoshop® TV

Jei norite daugiau sužinoti apie Adobe Photoshop ir apie tai, kaip apdoroti bei redaguoti skaitmenines nuotraukas, pažiūrėkite Adobe® Photoshop® TV (www.photoshoptv.com). Tai 30 minučių trukmės savaitinė videoprograma, aš ją vedu kartu su draugais (ir kolegomis Photoshop ekspertais) Dave'u Crossu ir Mattu Kloskowskiu. Mes kas savaitę pateikiame naujausių patarimų, nuoseklių pamokų, Photoshop naujienų ir skelbiame daugybę kitų gerų dalykų (organizuojame konkursus, skiriame prizus). Adobe® Photoshop® TV yra nemokama, ir ją galite žiūrėti tiesiai mūsų tinklalapyje arba atsisiųsti ir žiūrėti per kompiuterį ar iPod grotuvą (kaip videotransliaciją). Taip pat galite nemokamai užsisakyti laidą, ir kiekvieną pirmadienį ji bus automatiškai atsiųsta į jūsų kompiuterį, kad galėtumėte žiūrėti laisvalaikio. Štai kaip galima užsiregistruoti:

1. Nesvarbu, ar naudojate Windows ar Mac OSX, paleiskite Apple iTunes programą (ji nemokama Mac ir PC vartotojams) ir susiraskite iTunes Music Store;
2. Spragtelkite Podcasts nuorodą iTunes Music Store puslapio kairėje.
3. Paieškos laukelyje Podcast puslapio kairėje įrašykite Photoshop ir nuspauskite Return (PC: Enter) klaviatūros mygtuką.
4. Po kelių sekundžių išvysite Photoshop TV. Spragtelkite ant televizijos logotipo ir nuspauskite Subscribe mygtuką. Štai tiek – jūs užsiregistravote. Dabar galite žiūrėti laidą tiesiai iTunes lange (kokio norite dydžio) arba įkelti į iPod grotuvą.

IŠLAIKYMAS: 1/400 s

DIAFRAGMA: F/10 ISO: 200

ŽIDINIO NUOTOLIS: 50 mm

FOTOGRAFAS: Scott Kelby

Vienuoliktas skyrius

Fotoreceptai, kurie padės jums užfiksuoti „tą kadrą“

Paprastos, į visumą susiejančios
sudedamosios dalys

Na, ši knyga jau baigiasi ir atėjo tinkamiausias metas atskleisti jums vieną paslaptį. Iš tikrųjų ne mūsų nosiai užfiksuoti tuos nuostabius kadrus (kokius matote tokiuose žurnaluose kaip *Outdoor Photographer* ar *Shutterbug*). Mat, kai išsiruošiame į kokią nors puikią fotografavimo vietą auštant, tikėdamiesi užfiksuoti „kartą per gyvenimą pasitaikantį“ kadrą ir tempdami ant kupros krūvą įrangos, netrukus pamatome, kad pavėlavome – ten jau įsitaisė koks tuzinas fotografų, kurie taip pat laukia magiškosios šviesos. Kadangi jie atėjo anksčiau, vienintelė likusi laisva vieta ant mažyčio plokščiakalnio yra jiems už nugarų, tad kiekviename jūsų kadre bus nufotografuota jei ne visa jų įranga, tai bent jos

dalys, ir jums neliks jokios vilties užfiksuoti „tą kadrą“. Tačiau visas šis skyrius sudarytas iš receptų, kaip gauti gerą kadrą, ir aš turiu ypatingą receptą net šiai konkrečiai situacijai. Vos tik auksinė šviesa pasirodys virš horizonto, koja tyliai stumtelėkite vieną jų trikojo atramų, apverskite įrangą, o kai tūkstančių dolerių vertės fotoreikmenys pradės su trenksmu dardėti žemyn, abejingai nuspauskite fotoaparato nuotolinio valdymo mygtuką ir, dūžtančio stiklo garsui aidint tarp tarpeklio sienų, užfiksuokite tą nepakartojamą vaizdą. Ak, mano draugai, koks nuostabus šis garsas, kai fiksuojate „tą kadrą“. O jei tolumoje išgirsite silpną kūkčiojimą, pasijusite dar puikiau. Mėgaukitės.

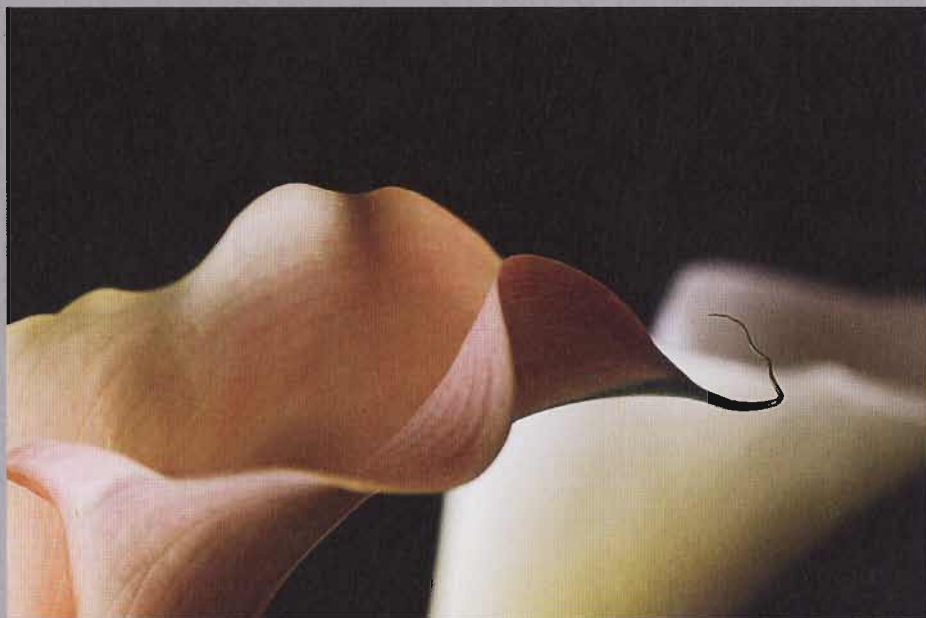

Scott Kelby

Kaip nufotografuoti tokį kadra

Tokio tipo kadro ypatybės: vanduo labai ramus; perregimas, nes labai nedaug atspindžių, bendras tonas melsvas, apšvietimas ir šešėliai labai švelnūs; gaunate visa apimantį vaizdą.

1. Tokio pobūdžio šviesos neišvysite 5.30 vakaro – turite atsikelti anksti ir būti vietoje, pasiruošę fotografuoti 5.30 ryte, prieš pat patekiant saulei.
2. Kad užfiksuotumėte tikrai lygų vandens paviršių, taip pat turėsite fotografuoti auštant. Jei fotografuosite tą patį vaizdą saulei leidžiantis, vėjas jau bus pakilęs ir vandens paviršius nebebus toks lygus.
3. Pastatykite trikojį neištempę iki galo atramų, kad objektyvas būtų arčiau akmenų – pasirinkite žemą, įdomesnį kampą (atminkite, dauguma mėgėjų būtų nufotografavę šį vaizdą stovėdami – iš įprasto akių lygio, iš kurio paprastai žiūrime, o tai būtų nuobodu).
4. Kad panaikintumėte šiek tiek vandens atspindžių ir pamatytumėte akmenis, turėsite uždėti poliarizuojantį filtrą ir sukti jį tol, kol atspindys stebuklingai pranyks (teisingai, poliarizuojantys filtrai – ne tik dėl dangaus).
5. Naudokite plačiakampį objektyvą, kad suteiktumėte kadruui „platumo“. Jei turite 18–80 mm kintamojo židinio nuotolio objektyvą, nustatykite 18 mm (plačiausią tokio objektyvo kampą).
6. Naudokite diafragmos pirmumo režimą ir pasirinkite, pavyzdžiui, f/22 diafragmą, kad nuotrauka būtų ryški nuo akmenų iki kalnų.
7. Jei fotografuojate JPEG formatu, kad dar labiau paryškintumėte „melsvo ryto“ įspūdį, pasirinkite fluorescencinės šviesos baltos spalvos balansą ir, padarę bandomąjį kadra, pažvelkite į rezultatą LCD ekranėlyje. Jei fotografuojate RAW, baltos spalvos balansą galėsite pasirinkti vėliau programa *Photoshop*.

Scott Kelby

Kaip nufotografuoti tokį kadrą

Tokio tipo kadro ypatybės: švelni, natūrali šviesa; fotografuota juodame fone iš labai arti. Sukurti tokio tipo nuotrauką paprasčiau nei atrodo.

1. Už gėlių reikalingas juodas fonas. Šios gėlės buvo pamerktos vazoje, o maždaug už 3 metrų nuo jų stovėjo juoda lenta. Galite panaudoti vietinėje audinių parduotuvėje nusipirktą juodą aksomą (jis tinka dar labiau nei čia panaudota lenta).
2. Fotoaparatas ant trikojo turi būti viename lygyje su gėlėmis. Nefotografuokite jų iš viršaus – fotografuokite akių lygyje, taigi padėkite vazą ant stalo, kad jos būtų pakankamai aukštai, tada pakelkite fotoaparatą ant trikojo į tą patį aukštį.
3. Naudokite natūralią šviesą. Šios gėlės buvo padėtos už 1,2 metro nuo atviro lango, į kurį nešvietė tiesioginė šviesa. Nefotografuokite objektyvą

nukreipę tiesiai į langą, fotografuokite iš šono taip, kad šviesa ant gėlių kristų iš šono.

4. Kad priartėtumėte prie gėlių, naudokite turintį makro funkciją ar stambaus plano objektyvą. Jei naudojate makro (ar stambaus plano) objektyvą, ryškumo zona bus labai nedidelė, taigi gėlė(s) antrame plane bus miglotos, o jūs to ir siekiate.
5. Šiuo atveju buvo pasirinkta $f/5.6$ diafragma, kuri suteikia didžiausią ryškumą arčiausiai fotoaparato esančiam objektui, o viskas už jo lieka neryškus. Šis kadras nufotografuotas diafragmos pirmumo režimu (tai tobulas režimas kontroliuoti ryškumo gyliui).
6. Kad pasiektumėte didžiausio ryškumo, fotoaparatas turi visiškai nejudėti; todėl naudokite 1 skyriuje aprašytą veidrodžio fiksavimo gudrybę.

Scott Kelby

Kaip nufotografuoti tokį kadra

Tokio tipo kadro ypatybės: objektas užpildo kadra nuo vieno krašto iki kito, nematyti dangaus; ryškus spalvų kontrastas; įdomus objekto įkomponavimas.

1. Šio kadro esmė – kontrastuojančios spalvos, antraip tai būtų tik dar viena „irklinė valtis vandenyje“. Tą dieną uoste radau daugybę valčių, tačiau tik ši vienintelė buvo tokių puikių kontrastuojančių spalvų. Balta ir gelsvai rausva valtis virš mėlyno – sudaro labai įdomų vizualinį įspūdį.
2. Tokią puikią šviesą ir švelnius šešėlius aptiksite tik fotografuodami dviem dienos akimirkom – arba auštant, arba temstant. Ši nuotrauka nufotografuota temstant, todėl spalvos tokios gyvos (saulė jų neišblukina).
3. Kad vaizdas būtų taip arti, turite arba plaukti šalia kita valtimi, arba stovėti ant kranto su didelio

židinio nuotolio objektyvu – kaip tik tai ir buvo padaryta šiuo atveju. Uždėkite ilgiausią turimą kintamojo židinio nuotolio objektyvą ir priartinkite vaizdą taip, kad valtis užimtų beveik visą kadro plotį.

4. Tokiam kadrai užfiksuoti naudokite trikojį dėl dviejų priežasčių: (a) prieblandoje tikrai nepadarysite ryškios nuotraukos laikydami fotoaparata rankoje; (b) kadangi naudojate didelio židinio nuotolio objektyvą ir priartinate vaizdą, padidėja vibracija, ir nuotraukos bus miglotos. Fotografuojant prastomis apšvietimo sąlygomis ir priartinant vaizdą reikia naudoti trikojį.
5. Dar viena gudrybė, padedanti užfiksuoti tokį kadra, yra kompozicija. Įkomponuodami valtį viršuje, o ne pačiame centre, sukuriate įdomų vizualinį įspūdį ir atkreipiate dėmesį tiesiai į objektą.

Scott Kelby

Kaip nufotografuoti tokį kadrą

Tokio tipo kadro ypatybės: žavinga spalva, ryškus automobilio ir fono kontrastas; kompozicija viską pasako.

1. Tai – vienas miesto gyvenimo kadrų, o geriausias būdas tokiems užfiksuoti – būti jiems pasirengus. Kaip jau esu sakęs 9 skyriuje, fotografuodami mieste pasiruoškite atsitiktiniam kadrui iš anksto pasirinkę pusiau automatinį programinį režimą. Blykstė staiga neiššoks (ir nesugadins kadro), o jums lieka tik nusitaikyti ir fotografuoti. Šį netikėtą kadrą užfiksavau grįždamas į viešbutį Stokholme, Švedijoje. Buvo Stokholmo abiturientų išleistuvės ir daugelis jų važinėjo po miestą automobiliais sulankstomu viršumi bei atvirais pikapais džiūgaudami, mojuodami švedų vėliavomis ir švęsdami. Ant peties turėjau fotoaparata, o rankose laikiau neįtikėtinai skanias keptas

bulvytes (tai ilga istorija). Man atsargiai mėginant išlaikyti pusiausvyrą ir neišmesti bulvyčių (nenorėjau prarasti nė vieno skanaus šiaudelio), šis automobilis sustojo netoliese. Fotoaparatas buvo nustatytas fotografuoti programiniu režimu, taigi aš viena laisva ranka pakėliau fotoaparata – spragt – ir užfiksavau kadrą. Jei būtų buvęs nustatytas diafragmos pirmumo režimas (mano įprastas režimas), būčiau jį pražiopsojęs rinkdamasis diafragmą, nes po akimirksnio automobilis nurūko.

2. Į kadrą įtraukus dalį vairuotojo ir keleivio rankų bei vėliavos, nuotrauka ima pasakoti istoriją: ką jie veikė? Kodėl vežėsi vėliavas? Kur važiuo? Vis dėlto kompozicija būtų dar geresnė, jei būtų likę šiek tiek daugiau vietos kairėje, priešais automobilį, kad jis turėtų kur važiuoti.

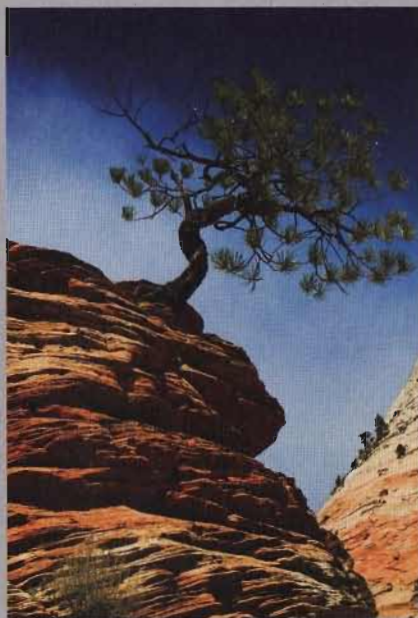

Scott Kamy

Kaip nufotografuoti tokį kadra

Tokio tipo kadro ypatybės: ramus vanduo, stambaus plano gėlės nuotrauka, bet tai – akivaizdžiai ne makro kadras; gana švelni šviesa, bet aiškiai matomi šešėliai.

1. Tokio pobūdžio kadras užfiksuotas atvirame šešėlyje (noriu pasakyti, kad vanduo buvo šešėlyje, po priedanga). Štai kodėl šešėliai neblogai matomi – paunksmėje pakako šviesos, taigi šešėliai išliko. Ieškokite atviro šešėlio (ar laukite debesuotų dienų, nes balti purūs debesys išsklaido šviesą) ir užfiksosite intensyvių spalvų, bet tuo pačiu šviesa liks švelni.
2. Naudokite didžiausią turimą kintamojo židinio nuotolio objektyvą, kad gėlės užpildytų kiek įmanoma didesnę kadro dalį. Aš šiuo atveju naudojuau
- 300 mm židinio nuotolį, bet, kaip reta, neturėjau trikojo, o rankomis neišlaikysite 300 mm objektyvo taip stabiliai, kad padarytumėte ryškią nuotrauką, taigi improvizavau. Fotografavau nuo tilto virš nedidelio tvenkinio, taigi, kad fotoaparatas ir objektyvas nejudėtų, padėjau objektyvą ant tilto turėklo, ir man tai labai padėjo. Iš bėdos atremkite fotoaparata (ar objektyvą) į bet kokią stabilų daiktą.
3. Visas vaizdas kadre yra vienodo gylgio (iš tiesų nėra pirmo ar antro plano – viskas nutolę vienodu atstumu nuo fotoaparato), o kai norite sufokusuoti vienodai nutolusius objektus, neblogai tinka $f/11$ diafragma.

Scott Kelby

Kaip nufotografuoti tokį kadrą

Tokio tipo kadro ypatybės: fotografuojate gerai žinomą objektą (vienišas medis Zijono nacionaliniame parke) ryškioje tiesioginėje šviesoje: spalvos – stebėtinai šiltos turint omeny, kad šis kadras užfiksuotas vidudienio saulėje.

1. Kartais esate priversti nufotografuoti kadrą anaip-tol ne idealiomis apšvietimo sąlygomis (važiavau per Zijono parką į kitą fotosesiją, taigi galėjau arba užfiksuoti kadrą prasto apšvietimo sąlygo-mis, arba visai nefotografuoti). Tokiais atvejais išsitraukite poliarizuojantį filtrą ir pasukite, kol negyvas dangus įgis daugiau mėlio.
2. Sukomponuokite vaizdą taip, kad kadras būtų įdomus. ~~Nė~~gejai medį įkomponuotų centre. O jūs

turite siekti, kad: (a) kadre būtų išryškinta uola po medžiu, arba (b) dangus virš medžio pritrauktų dėmesį. (Šiame kadre išskyriau uolą po medžiu, bet vaizdą nufotografavau abiem būdais – kai kuriuose kadruose matyti didelis dangaus plotas virš medžio, kadre įkomponuoto visai žemai. Pasirinkau kadrą su uolomis, nes maniau jį esant įdomesnį nei kadras su akcentuotu mėlynu giedru dangumi.)

3. Fotografuokite diafragmos pirmumo režimu, pasirinkę $f/11$ diafragmą, ji puikiai tinka norint užfiksuoti tikrai ryškų kadrą ir nesistengiant akivaizdžiai išblukinti kurią nors nuotraukos dalį. Taip pat tinka ir $f/8$ diafragma.

Scott Kelby

Kaip nufotografuoti tokį kadra

Tokio tipo kadro ypatybės: švelni šoninė šviesa, įdomus vizualus kompozicinis sprendimas; blykstė nebuvo naudota, todėl odos atspalviai natūralūs.

1. Paprašykite pozuotojų atsistoti už 1,8–2,4 m nuo atviro lango, per kurį sklinda natūrali šviesa. Kad apšvietimas būtų švelnus, o ne spigintų aštrūs šviesos spinduliai, svarbiausia įsitikinti, kad pro langą sklinda netiesioginė saulės šviesa. Nenaudokite blykstės. Tegu visą darbą atlieka natūrali šviesa.
2. Padėkite fotoaparata ant trikojo. Nors sklinda natūrali šviesa, jos esama mažiau nei atrodo, o siekiant geriausio ryškumo reikalingas trikojis.
3. Paprašykite pozuotojų atsistoti taip, kad šviesa kristų iš vienos pusės (nuotraukoje šviesa sklinda nuo lango, esančio nuotakos dešinėje).
4. Fokusuokite vaizdą ties pozuotojų akimis – šiuo atveju pozuoja nuotaka ir, jei jos akys neryškios, nuotrauką lieka išmesti.
5. Fotografuokite diafragmos pirmenybės režimu, pasirinkę portretams puikiai tinkančią $f/11$ diafragmą.
6. Jei nekomponuosite tėvo ir nuotakos nuotraukos centre, portretas bus gerokai stipresnis ir vizualiai patrauklesnis. Tegu pozuotojai bus šiek tiek kairėje ar dešinėje, kad neatrodytų išsprauti viduryje.
7. Švytėjimas aplink juos sukurtas programa *Photoshop*. Norėdami pamatyti, kaip tai padaroma, apsilankykite www.scottkelbybooks.com/glow.

Scott Kelby

Kaip nufotografuoti tokį kadrą

Tokio tipo kadro ypatybės: lygus, šilkinis vanduo, stulbinanti padangė, detalės ryškios visoje nuotraukoje: dangaus ir vandens spalvų kontrastas.

1. Kad užfiksuotumėte tokį šilkinio vandens vaizdą, reikia kelių dalykų. Pirmas – tai būtinybė fotografuoti itin menkoje šviesoje (prieš patekant saulei arba gerokai po jos laidos – šis kadras padarytas praėjus daugiau nei valandai po saulėlydžio), nes užraktas turi būti atidarytas pakankamai ilgai (10 sekundžių ar daugiau), kad tuo metu atsirastų ir pranyktų bangos – tai ir suteikia šilko išpūdį. Paprastai, palikus užraktą atidarytą 10 ar daugiau sekundžių, dangus visiškai nubąla. Štai kodėl reikia fotografuoti gerokai po saulėlydžio – kad dangus būtų vos apšviestas – tačiau nesijaudinkite, ilgas išlaikymas padės užfiksuoti ir tokią menką šviesą, o jūs padarysite tokį kadrą, kaip šis viršuje. Jei turite gradientinį filtrą, galite juo patamsinti dangų, kad nereikėtų laukti tokios vėlumos.
2. Pasirinkite išlaikymo pirmumo režimą, nustatykite 10 sekundžių išlaikymą ir nufotografuokite bandomąjį kadrą, kad įsitikintumėte, ar žemė pakankamai šviesi (dangus nebus problema). Fotografuojant išlaikymo pirmenybės režimu fotoaparatas parinks diafragmą automatiškai.
3. Jei jūsų fotoaparatas leidžia pasirinkti ilgo išlaikymo triukšmų sumažinimo funkciją, įjunkite ją prieš fotografuodami, ji padės sumažinti triukšmą šešėliuose. Fotografuokite nuleidę trikojį visai prie žemės (neištraukite atramų), naudokite arba nuotolinio valdymo kabelį, arba fotoaparato delsiklį, kad šis nesuvirpėtų.

Kaip nufotografuoti tokį kadrą

Tokio tipo kadro ypatybės: gėlė užpildo kadrą, fonas nesufokusuotas, kontrastuojančios spalvos, vizualiai įdomi kompozicija.

1. Fotografuokite su kintamojo židinio nuotolio objektyvu – naudokite didžiausio židinio nuotolio objektyvą, kad kuo labiau priartintumėte vaizdą ir gėlė užpildytų kadrą. Ši nuotrauka padaryta naudojant 200 mm objektyvą, o gėlė sode buvo nutolusi nuo jo maždaug per metrą.
2. Fotografuokite gėlės žiedo aukštyje. Pastatykite trikojį tame pačiame lygmenyje kaip ir gėlė (prisiminkite, nefotografuokite gėlių iš viršaus), o jums teks pritūpti (patiesalai kėliams labai praverčia fotografuojant tokius kadrus – gaila, tą dieną savuosius pamiršau).
3. Fotografuokite diafragmos pirmenybės režimu ir naudokite mažiausio skaičiaus objektyvo diafragmą (šiuo atveju ji buvo $f/5.6$), kad žiedas būtų sufokusuotas, o fonas – ne.
4. Būkite kantrūs. Tiesą sakant, ilgai stebėjau bites skraidant nuo žiedo prie žiedo, sufokusavęs vaizdą ties žiedu sėdėjau tol, kol bitė nutūpė ant gėlės. Teliko nuspausti užrakto mygtuką.
5. Kadras užfiksuotas natūralioje šviesoje, bet vaizdas gana švelnus, mat saulė buvo pasislėpusi už baltų pūkinių debesų, o jie išsklaido ryškią tiesioginę šviesą. Nestačiau trikojo, kol saulė nepasislėpė už didelių debesų virtinių, taigi už kantrybę (laukiant tinkamos šviesos ir kol nutūps bitė) man buvo atlyginta.

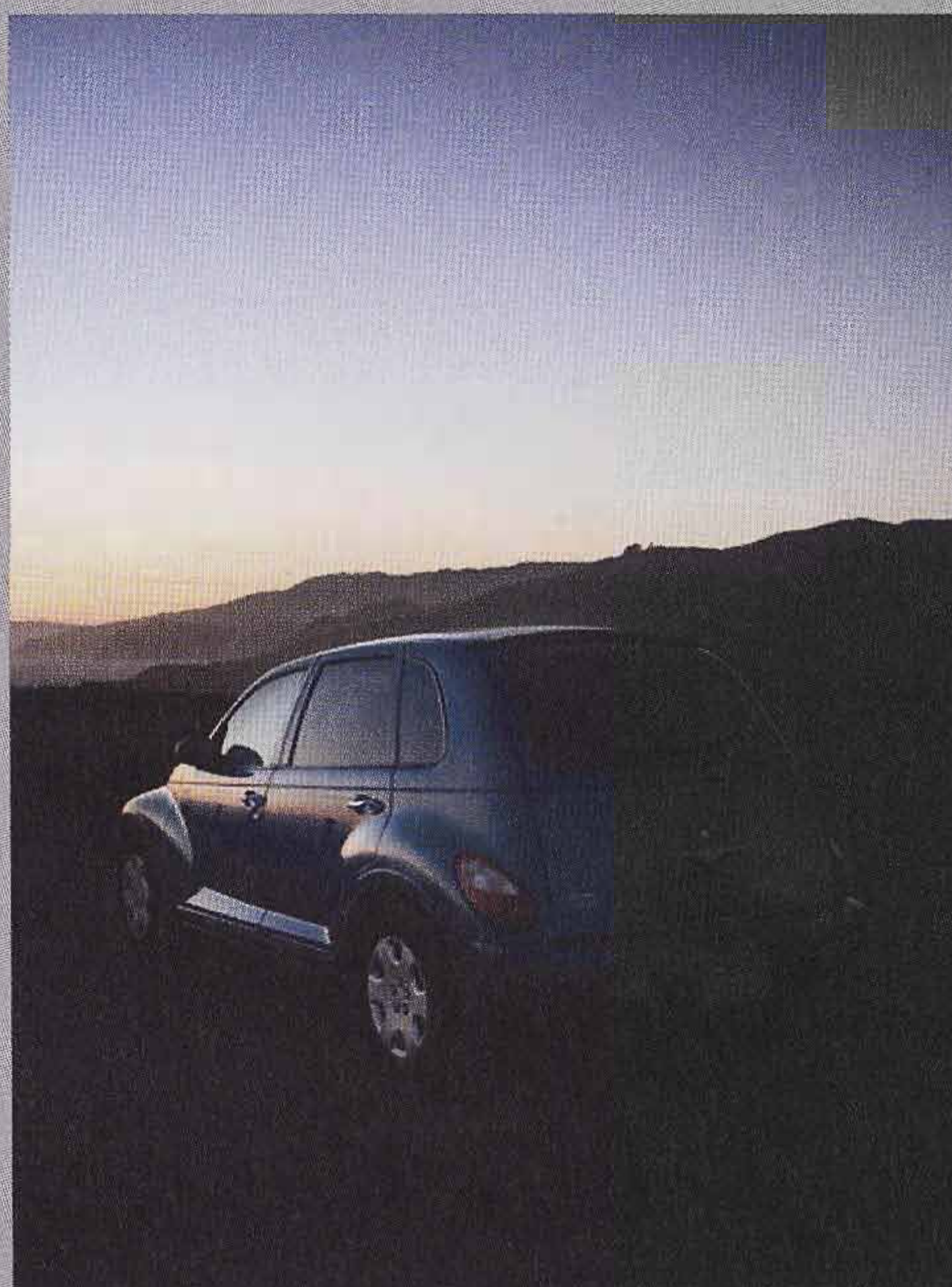

Scott Kelby

Kaip nufotografuoti tokį kadra

Tokio tipo kadro ypatybės: maloni šviesa, gyvos spalvos, švelnūs šešėliai, judesys, suteikiantis nuotraukai jaudulio ir įdomumo.

1. Norint kadre užfiksuoti judesį, reikia pasirinkti ilgesnį išlaikymą. Nustatykite išlaikymo pirmenybės režimą ir pasirinkite 1/8 sekundės ar ilgesnį išlaikymą, kad užraktas būtų kuo ilgiau atidarytas ir neryškiais kontūrais užfiksuotų bet kokį judėjimą. Naudodami tokį ilgą išlaikymą ir norėdami, kad likusi nuotraukos dalis liktų aiški, turėsite naudoti trikojį.
2. Kad užfiksuotumėte sodrias, gyvas spalvas ir švelnią šviesą, tokį kadra reikia fotografuoti vėlyvą popietę, saulei žemai nusileidus arba atviraime šešėlyje. Fotografuojant šį kadra būta ir to, ir ano. Jei atidžiai įsižiūrėsite, pastebėsite saulės šviesą sklindant iš dešinės (kaip matyti vokalistu veide). Tai suteikia dramatiškos nuotaikos, tačiau nuotrauka buvo fotografuota miesto centre prie pastato sienos, kuri jau skendėjo šešėlyje, todėl šviesa čia labai švelni. Beje, galima pamanyti, kad tiesioginė saulės šviesa pagyvina spalvas, tačiau dažniausiai nutinka priešingai – ji jas išblukina.
3. Tokį kadra galite fotografuoti diafragmos pirmenybės režimu, pasirinkę tokią nerizikingą diafragmą kaip f/11, ir neryškioje vėlyvos popietės ar ankstyvo vakaro šviesoje fotoaparatas automatiškai parinks pakankamai ilgą išlaikymą, kuris sustiprins kadre bet kokį judėjimą.

Scott Kelby

Kaip nufotografuoti tokį kadrą

Tokio tipo kadro ypatybės: tobula šviesa, atspindinti nuo automobilio šono, gražios padangės spalvos; tai saulėlydžio kadras, vaizduojantis ne tik saulėlydį.

1. Fotografuokite plačiakampiu objektyvu ir laikykite fotoaparata vertikaliai (portretų padėtis), kad užfiksuotumėte ir objektą (šiuo atveju automobilį), ir pakankamai dangaus, taip kadrą padarysite vizualiai patrauklų. Ši nuotrauka nufotografuota 24–120 mm plačiakampiu objektyvu, nustačius 24 mm židinio nuotolį.
2. Kad užfiksuotumėte tokį kadrą, vėlgi turite du pasirinkimus: (a) fotografuoti auštant arba (b) fotografuoti temstant (šis kadras užfiksuotas temstant, vos tik saulei panirus į vandenyną Marin Hedlandse, iškilusiame virš San Francisko).
3. Kad gautumėte ryškią nuotrauką esant tokiam menkam apšvietimui, turėsite naudoti trikoją.
4. Sukomponuokite nuotrauką su objektu (automobiliu) kadro apačioje, kad suteiktumėte vizualaus patrauklumo. Nekomponuokite automobilio kadro centre, sukurdami daugiau mėgėjiškos nuotraukos įspūdį.
5. Visa kita yra tiesiog fotoaparato vietos parinkimas, kad gautumėte kuo daugiau atspindžių ant automobilio šono. Iš tiesų visą darbą padaro maloni šviesa – jūs tik laukiate tinkamos akimirkos nuspausti užrakto paleidimo mygtuką (tiesą sakant, fotografuojant tokio menko apšvietimo sąlygomis geriau naudoti arba nuotolinio valdymo kabelį/pultelį, arba fotoaparato delsiklį).

Scott Webb

Kaip nufotografuoti tokį kadra

Tokio tipo kadro ypatybės: įdomus fotografavimo taškas, nuostabus spalvų kontrastas, įdomi kompozicija.

1. Norint užfiksuoti tokį kadra, reikia fotografuoti iš labai žemai, nes kaip tik dėl to kadras pasidaro įdomus – toks žiūrėjimo kampas nėra įprastas, nes vidutiniškas fotografas užfiksuotų kadra stovėdamas (tiesą sakant, buvau apsuptas būtent stovinčių fotografų. Jei jums įdomu, šis kadras buvo padarytas prie *Lamborghini* parduotuvės miesto centre). Kad laikydamas fotoaparata rankose padaryčiau šį kadra, atsisėdau gatvės viduryje, o mano bičiulis dairėsi atvažiuojančių automobilių.
2. Kad raudonas automobilis centre būtų sufokusuotas aiškiai, o kiti ne taip aiškiai, fotografuokite diafragmos pirmenybės režimu, pasirinkite mažo

skaičiaus diafragmą (šiuo atveju $f/5.6$) ir fotografuokite kintamojo židinio nuotolio objektyvu (ši nuotrauka nufotografuota 18–200 mm objektyvu, nustačius 180 mm židinio nuotolį). Priežastis, dėl kurios geltonasis automobilis priekyje nesufokusuotas, – lauko gylis efektas: trečdalis erdvės priešais fokusavimo vietą (raudoną automobilį) bus nesufokusuota, kaip ir du trečdaliai erdvės už fokusavimo taško.

3. Dar vienas dalykas, dėl kurio ši nuotrauka pavyko (be įdomaus fotografavimo kampo), yra žvilgsnis į automobilius iš arti, paliekant daugiau intrigos (likusias automobilių dalis) už kadro.
4. Visa kita yra tiesiog sėkmė – ne visada pavyksta užtikti ryškiai spalvotų *Lamborghini* eilę apniukusią dieną.

Scott Kelby

Kaip nufotografuoti tokį kadrą

Tokio tipo kadro ypatybės: spalvos, vizualus įdomus langas, kompozicija, atskleidžianti detales.

1. Šio kadro esmė – kompozicija vaizdo iešiklyje. Nesistenkite užfiksuoti viso pastato ar ištisos sienos. Šis kadras įdomus dėl to, kad nesistengiate užfiksuoti visko – tiesiog parodote vieną pastato detalę, kaip užuominą apie visumą. Be to, tiek priartinus vaizdą kyla klausimų: „Kas lange? Kas ten padėjo tuos daiktus? Kas tose mėlynose dėžėse?“ Kadras priverčia stebėtoją mąstyti. Be to, langas nėra pačiame centre – jis šiek tiek kairėje, dėl to yra vizualiai įdomus.
2. Kad užfiksuotumėte langą tokiame miesto gyvenimo kadre, jums prireiks kintamojo židinio nuotolio objektyvo (šis kadras nufotografuotas 18–200 mm kintamojo židinio nuotolio objektyvu, pasirinkus maždaug 100 mm židinio nuotolį).
3. Galite fotografuoti programiniu režimu, fotoaparatas padarys visą darbą už jus (kaip jau sakiau, fotografuodamas miesto gyvenimą dažnai naudoju šį režimą, kad galėčiau greitai užfiksuoti kadrą).
4. Mažinantis blizgesį poliarizuojantis filtras padės pažvelgti pro stiklą.
5. Dažniausiai sunku fiksuoti miesto gyvenimą su trikoju, nes fotografuoti paprastai tenka spontaniškai, o jei pastatysite trikojį miesto centre, tikriausiai vienintelis šiais laikais įvyksiantis spontaniškas dalykas bus apsaugininkų reakcija, taigi dažnai geriausia laikyti fotoaparata rankose.

Scott Kalby

Kaip nufotografuoti tokį kadrą

Tokio tipo kadro ypatybės: klasikinis saulėlydžio kadras, nufotografuotas ne klasikiniu mėgėjišku būdu.

1. Naudokite plačiausią turimą objektyvą (šis kadras užfiksuotas 12–24 mm kintamojo židinio nuotolio objektyvu, pasirinkus 12 mm židinio nuotolį, kad plotis būtų didžiausias).
2. Šį kadrą paveikų daro tai, kad horizonto linija nėra pačiam centre (deja, pats centras yra ta vieta, kur mėgėjai stengiasi nubrėžti horizonto liniją). Fotografuodami tokį kadrą apsispręskite dėl dviejų dalykų: (a) ar norite pabrėžti paplūdimį, ar (b) dangų. Daugeliu atvejų, kadangi fotografuojate saulėlydį, geriausia akcentuoti dangų, o horizonto liniją komponuokite apatiname kadro trečdalyje (kaip parodyta viršuje).

Beje, fotografuodami saulėlydžius, dauguma žmonių paplūdimio visai neparodo – juos traukte traukia saulė ir horizontas. taigi jų saulėlydžio nuotraukos paprastai vaizduoja tik jūrą ir dangų, tačiau, įtraukdami šiek tiek paplūdimio, paveiksite žvilgsnio kryptį ir geriau perteiksite išpūdį.

3. Nelabai svarbu, kokį fotografavimo režimą naudosite, nes nėra jokio ypatingo objekto, ties kuriuo reiktų fokusuoti – daugiau ar mažiau viskas turėtų būti sufokusuota, taigi galite naudoti programinį režimą ar diafragmos pirmenybės režimą; diafragmą pasirinkite iš $f/8$ – $f/16$ intervalo, ir visa nuotrauka bus ryški.
4. Žinau, kad jums mirtinai įkyrėjau, bet jūs fotografuojate menko apšvietimo sąlygomis: laikas panaudoti trikojį.